

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فہرست نسخہ نامی خطی

کتابخانہ عمومی جمعیت نشر فرهنگ رشت

بکوش

محمد روشن

سرشناسه	: جمعیت نشر فرهنگ گیلان، کتابخانه عمومی.
عنوان و نام پدیدآور	: فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه عمومی جمعیت نشر فرهنگ رشت / تألیف محمد روشن.
مشخصات نشر	: تهران: مرکز پژوهشی میراث مکتوب، ۱۳۸۷.
مشخصات ظاهری	: چهل و هشت، مصور، ۱۹۸ ص.
فروست	: میراث مکتوب: ۱۷۰، فهرست و کتابشناسی: ۴.
شابک	: 978-964-8700-55-8
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: نسخه‌های خطی - ایران - رشت - فهرستها.
موضوع	: نسخه‌های خطی فارسی - ایران - رشت - فهرستها.
موضوع	: نسخه‌های خطی عربی - ایران - رشت - فهرستها.
موضوع	: جمعیت نشر فرهنگ گیلان، کتابخانه عمومی - فهرستها.
شناسه افزوده	: روشن، محمد، ۱۳۱۲ -
شناسه افزوده	: مرکز پژوهشی میراث مکتوب.
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۸۷ ج ۸ / ع ۸ / Z.۶۶۲۱
رده‌بندی دیویی	: ۰۱۱/۲۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۲-۳۵۶۹

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه عمومی جمعیت نشر فرهنگ رشت

به کوشش: محمد روشن

ناشر: میراث مکتوب

مدیر تولید: محمد باهر

ترجمه مقدمه به انگلیسی: مصطفی امیری

مدیر فنی و امور چاپ: حسین شاملو فرد

حروفنگار و صفحه‌آرا: رضا علی محمدی و محمود خانی

چاپ اول: ۱۳۸۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بها: ۳۳۰۰ تومان

شابک: ۸ - ۵۵ - ۸۷۰۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸

چاپ: نقره آبی - صحافی: سیاره

همه حقوق متعلق به ناشر و محفوظ است
نشر الکترونیکی اثر بدون کسب اجازه کتبی از ناشر ممنوع است

نشانی ناشر: تهران، ش. پ: ۱۳۱۵۶۹۳۵۱۹

تلفن: ۶۶۴۹۰۶۱۲، دورنگار: ۶۶۴۰۶۲۵۸

E-mail: tolid@MirasMaktoob.ir

http://www.MirasMaktoob.ir

دریابی از فرهنگ پر مایه اسلام و ایران در نسخه های خطی موج می زند. این نسخه ها، در حقیقت، کارنامه دانشمندان و نوابغ بزرگ و هویت نامد ما ایرانیان است. بر عهده هنر ملی است که این میراث پرج را پاس دارد و برای شناخت تاریخ و فرهنگ و ادب و سوابق علمی خود به حیا و بازسازی آن اهتمام ورزد.

با همه کوششهایی که در سالهای اخیر برای شناسایی این ذخایر مکتوب و تحقیق و تبیین و آنگاه با جمع کردن و تصحیح و انتشار آنها در کتاب رساله ارزشمند انتشار یافته هنوز کار ناکرده بسیار است و هزاران کتاب رساله خطی موجود در کتابخانه های داخل و خارج کشور شناسانده و منتشر نشده است. بسیاری از متون نیز، اگر چه بارها به طبع رسیده، منطبق بر روش علمی نیست و به تحقیق و تبیین و تصحیح مجدد نیاز دارد.

ایضا نشر کتابها در رساله های خطی و طیفهای است بر روش محققان و مؤسسات فرسپهنگ. مرکز پژوهشی میراث مکتوب در راستای این هدف در سال ۱۳۷۴ بنیاد نهاده شد تا با حمایت از کوششهای محققان و مصححان، و با مشارکت ناشران، مؤسسات علمی، اشخاص فرسنگی و علاقه مندان به دانش و فرهنگ سببی در نشر میراث مکتوب داشته باشد و مجموعه های ارزشمند از متون مساجد تحقیق به جامعه فرسنگی ایران اسلامی تقدیم دارد.

مرکز پژوهشی میراث مکتوب

به روان پاک
استاد جاودان یاد
دکتر محمد معین

فهرست مطالب

پیشینه این فهرست	نه
اشارت	سیزده
یادداشت	پانزده
بخش اول - نسخه‌های تک کتابی فارسی و عربی	۱
بخش دوم - هفتاد و هفت مجموعه حاوی ۳۷۵ (کتاب و رساله)	۱۱۱
فهارس	۱۵۷
اسامی کسان	۱۵۹
اسامی جایها	۱۷۷
اسامی کتابها	۱۷۹
فرقه‌ها و مذاهب و گروهها و	۱۹۴
کتابشناسی فهرست‌های نسخه‌شناسی	۱۹۵

پیشینه این فهرست

بازچاپ فهرستی که آقای دکتر محمد روشن - دوست دانشمند عزیز - در سال ۱۳۵۲ از کتابخانه عمومی رشت فراهم فرمود و در سال ۱۳۵۳ به چاپ رسید ضرورت داشت، از این روی که مؤلف محترم مطالب مفید و متعدد بر نسخه خود نوشته بود و خبر آن چاپ قدیم هم به دشواری و دیریابی فراهم شدنی بود.

اگرچه در یادداشتی از من که مربوط به چاپ پیشین است شمه‌ای درباره سبب چاپ شدن فهرست گفته شده است، اما برای یادکرد از کسانی که در این کار خوب و فرهنگی راه‌گشا و پشتیبان بوده‌اند گفتن و نوشتن چند عبارت بی‌مناسبت نخواهد بود.

در آن سالها شادروان محمدتقی دانش‌پژوه بیتاب‌ترین و دلسوخته‌ترین کسی بود که در راه شناساندن نسخه‌های خطی مربوط به هر گوشه عالم کوشش می‌کرد و به قول عمومی عرب و عجم را به هم می‌ساخت تا هر چه ممکن است مجموعه نسخه‌های مدفون در گنجینه‌ها به معرفی درآید.

خود یک تنه فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران را نوشت. جز آن در پایه‌گذاری نشریه نسخه‌های خطی مشارکت جدی داشت. جز آن در نگارش هفت جلد از فهرست کتابخانه مجلس و سیزده جلد فهرست کتابخانه ملی ملک سرپرستی و همکاری کرد. جز آن فهرست دهها کتابخانه شهرستانها و چند کتابخانه در کشورهای خارجی مانند شوروی (آن روزگار) و لوس‌آنجلس (آمریکا) را عرضه کرد.

او عده‌ای از دوستان فاضل ولایات را برانگیخت تا دست به کار فهرست کردن نسخه‌هایی

بشوند که در کتابخانه‌های شهر خودشان ناشناخته مانده است، و چون موضوع و هدف خود را در میان گذاشت، انجمن آثار ملی که مرد توانا و خوش‌نیت فرهنگ‌دوستی چون سپهبد فرج‌الله آق اولی ریاست هیأت مدیره آنجا را بر عهده داشت پذیرفت که مخارج چاپ آن را بپردازد و جزو انتشارات فرهنگ ایران زمین به چاپ برسد؛ همان‌طور که در سرآغاز هر یک از آن مجلدات ذکر این مطلب شده است و من مسئولیت اجرای این کار را بر عهده گرفتم، و بدان این عنوان داده شد «مجموعه فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه‌های شهرستانهای ایران».

چهار جلد از این مجموعه به شرح زیر منتشر شد:

جلد اول: فهرست نسخه‌های خطی چهار کتابخانه مشهد.

۱. کتابخانه مدرسه سلیمان خان (کاظم مدیر شانه‌چی و عبدالله نورانی).

۲. کتابخانه مدرسه میرزا جعفر (از هم آنان).

۳. کتابخانه فرهنگ (تقی بینش).

۴. کتابخانه جامع گوهرشاد (کاظم مدیر شانه‌چی و عبدالله نورانی).

جلد دوم: فهرست نسخه‌های خطی دو کتابخانه مشهد.

۱. مدرسه نواب (کاظم مدیر شانه‌چی و عبدالله نورانی).

۲. آستان قدس (فهرست الفبایی از تقی بینش).

جلد سوم: فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه‌های رشت و همدان.

۱. کتابخانه عمومی جمعیت نشر فرهنگ رشت (محمد روشن).

۲. کتابخانه غرب مدرسه آخوند همدان (جواد مقصود همدانی).

۳. چند کتابکده خصوصی همدان بحرالفضائل - حبیب جواهری - رضا همراه - متفرقات.

(پرویز اذکایی).

مجموعه این سه جلد فهرست در ۱۷۹۷ صفحه منتشر شد.

□ □ □

در این میان از فهرست رشت دو لیست نسخه جداگانه با برافزودن فهرست الفبایی نام کتابها و رساله‌ها و تصویر عده‌ای از نسخه‌های قابل اهمیت آنجا به طبع رسید (انتشارات فرهنگ ایران زمین، شماره ۱۶).

فهرست کردن مجموعه رشت موجب آن شد که دکتر روشن خود به طبع سه کتابی که در آنجا

یافته بود بپردازد و سه اثری را که شناخته نبود به دستداران پژوهشهای ایرانی بشناساند.

پیشینه این فهرست / یازده

اینک که چاپ جدیدی از فهرست انتشار می‌یابد فرصتی است خجسته که از شادروانان محمدتقی دانش‌پژوه، سپهدفرج‌الله آقا‌اولی و همکار دلسوز ایشان محمدتقی مصطفوی و محمود مطیر که به بهترین صورت فهرست‌ها را در چاپخانه خود به طبع رسانید تجدید یاد بشود، و همچنین از کوششهایی که آقای مسعود گلزاری در مباشرت بر امور چاپی بر عهده گرفته بود.

ایرج افشار

تابستان ۱۳۸۶

اشارت

چون نخستین فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه عمومی جمعیت نشر فرهنگ رشت به راهنماییهای ارزنده دو استاد نامدار کتابشناس، استاد محمدتقی دانش‌پژوه و استاد ایرج افشار، ریاست وقت کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران از سوی فرهنگ ایران زمین با عنوان فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه‌های رشت و همدان؛ کتابخانه جمعیت نشر فرهنگ رشت - کتابخانه غرب مدرسه آخوند همدان، و چند مجموعه خصوصی به تألیف محمد روشن - جواد مقصود - پرویز اذکایی ظاهراً به یاری مالی انجمن آثار ملی به مرداد ۱۳۵۳ در بیش از ۱۸۰۰ صفحه به چاپ رسید، مدیریت بزرگوار انجمن شادروان دکتر سید محمدتقی مصطفوی به خواهش من از فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه عمومی رشت، ۲۰۰ نسخه به گونه منفرد به چاپ رسانید.

به سال ۱۳۸۵ مدیریت عامل محترم مرکز پژوهشی میراث مکتوب به اشارت کتابشناس ارجمند آقای رحیمی ریشه، نشر آراسته و ویراسته فهرست نسخ خطی کتابخانه رشت را درخواست شدند؛ چون بر این نکته آگاهی یافته بودند که کمترین در سال ۱۳۵۵ به خواست فرهنگستان ادب و هنر، آن فهرست را بر مبنای نسخه فراهم شده در طول سالها بازبینی و به تکمیل بازنویسی کرده‌ام.

اینک که به فهرست چاپ شده در می‌نگرم، از بُن دندان اذعان می‌کنم که بی‌ارشاد و هدایت استاد شادروان کتابشناس محمدتقی دانش‌پژوه و دانشمند گرامی استاد ایرج افشار، حصول چنین دفتری در توان من نبود. هر چه هست از برکات این عزیزان است. آرزو می‌کنم روان پاک

استاد شادروان محمدتقی دانش‌پژوه از بخشایش ایزدی برخوردار باشد، و وجود ذی‌جود
ارجمند استاد ایرج افشار قرین تندرستی و شادکامی.

از مدیران شایسته مرکز پژوهشی میراث مکتوب امتنان فراوان دارم و مزید توفیقات آنان را
از درگاه احدیت خواستارم.

والله ولی التوفیق - محمد روشن

تابستان ۱۳۸۶

یادداشت

از دیده‌ی محققان تاریخ معاصر، سهم گیلان در جنبشهای فرهنگی و تحولات اجتماعی اگر گرانبار نباشد، اندک نیست. سرگذشت نشریه‌ها و مجلات، تاریخ چاپخانه‌ها، بنیان کتابخانه‌ها و کوششها و تلاشهای انجمنها و جمعیتها در راه تعالی اندیشه و تعمیم دانش و فرهنگ همه از اهتمام صمیمانه مردم این منطقه در این باره‌ها حکایت می‌کند.

«نسیم شمال»، «حبل‌المتین»، «فروغ»^۱ و... نشریاتی از این دست با معتبرترین جریده‌های آن روزگار پهلو می‌زد. گستردگی دامنه فعالیت‌های انجمنهایی چون: انجمن عدالت، انجمن اخوت، هیأت امید ترقی، جمعیت رفاه آدمیت^۲ و ... در زمینه آگاهیهای اجتماعی و تشکیل کلاسهای مبارزه با بیسوادی و تعلیم عمومی و آشنا کردن مردم با هنرهای نمایشی و در دسترس قرار دادن کتاب و نشریات در مقیاسی وسیع، حتی با امروز قابل سنجش است؛ و این همه - بی هیچ شائبه تعصب شهروندی - بر آگاهان نکته‌سنج پوشیده نیست.

«جمعیت نشر فرهنگ گیلان»؛ که این دفتر فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه آن است به سال ۱۳۰۶ بنیان گرفت. به پایمردی محمدعلی تربیت، رئیس معارف وقت، زمین بایری که اینک در مرکز شهر افتاده است، از شهرداری گرفته شد، و به یاوریهای بی‌دریغ مردم، پایه کتابخانه جمعیت در سال ۱۳۰۷ نهاده شد. تکمیل ساختمان کتابخانه چنان دیر کشید که گشایش آن با

۱. بنگرید به: گیلان در جنبش مشروطیت، نوشته آقای ابراهیم فخرایی، شرکت سهامی کتابهای جیبی، ۱۳۵۲.

۲. بنگرید به: همان کتاب و یادبودهای انقلاب گیلان و تاریخچه جمعیت فرهنگ رشت، گردآورنده: حسین جودت، ۱۳۵۱.

جشن هزاره فردوسی - ۱۳۱۳ - همزمان گردید.

از آن پس جمعیت در راه گسترش کمی و کیفی آن باز نایستاد، ساختمان مخزن نسوز کتابخانه مقارن سالهای ۱۳۳۰ و توسعه تالار قرائت و گنجینه جراید آن برابر سالهای ۱۳۴۵ انجام پذیرفت. شمار کتابهای چاپی کتابخانه اینک ۱۹۲۹۸، و شمار نسخه‌های خطی آن ۵۹۴ جلد است.

اینک، با دریغ بسیار، کتابخانه‌ای چنین معتبر با وضعی نه بسامان، خدمت دیرینه خود را، نه درخور سابقه درخشان و پایه والای خود ادامه می‌دهد، و تنها از کمک مالی انجمن کتابخانه‌های عمومی شهر رشت وابسته به وزارت فرهنگ و هنر برخوردار می‌یابد.

چنانکه گذشت، این دفتر فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه جمعیت نشر فرهنگ گیلان است. تدوین فهرست نسخه‌ها را به انگیزه تشویق‌های دوستان دانشمند آقایان ایرج افشار ریاست کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران و محمدتقی دانش‌پژوه، که می‌پنداشتند با آن آشنایی دارم^۱ به سال ۱۳۴۶ آغاز کردم. ناگفته نگذارم که تکمیل و متمیم این اثر به اشراف و نظارت مستقیم استاد دانش‌پژوه انجام گرفت، و اگر تبخّر و دانش وی در شناخت نسخه‌های بی‌نام و آشفته نبود، کار از این مایه آراستگی بهره نمی‌یافت. اینک که کار به پایان آمده است، سپاسهای خود را به این دو بزرگوار عرضه می‌دارم.

شیوه تدوین فهرست بر حسب ترتیب حرفهای الفباست. شماره‌هایی که در پایان معرفی نسخه‌ها در دو کمان آمده است، شماره دفتر کتابخانه است تا جوینده به رنج جستجو گرفتار نشود. نامهای نسخه‌هایی را که در مجموعه‌ها آمده است، و طبعاً نظم و ترتیبی نداشت، با فهرستی که به پایان کتاب افزودم، مرتب ساختم.

لطف و اهتمام انجمن آثار ملی در احیای مآثر و مفاخر ملی چون در محدوده بناها و آثار تاریخی محدود نمی‌ماند، تمهید این اثر را در بر گرفت. از اولیای ارجمند آن انجمن امتنان فراوان دارم.

۱. چون در نشر دو سه اثر از نفایس آن کتابخانه اهتمام کرده بودم:

۱. سفرنامه بهادر نظام، مجله راهنمای کتاب، شماره ۶ و ۷، سال ۶ (۱۳۴۲).

۲. تفسیر سوره یوسف جامع‌الستین للطائف البساتین، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۴۵.

۳. جنگنامه حضرت سید جلال‌الدین اشرف، اوقاف آستانه اشرفیه، ۱۳۴۸.

برگردن من است مراتب حقشناسی و تشکر خود را به همکاران گرامی خود اعضای هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی شهر رشت، خاصه رئیس آن، عابدین زنگنه، مدیر کل شایسته فرهنگ و هنر گیلان، و اعضای هیأت مدیره جمعیت نشر فرهنگ اعلام دارم. بی‌گمان محققان و دانشمندان، کوشش صمیمانه و اهتمام خالصانه تدوین‌کننده این دفتر را به دیده خواهند گرفت نه نقایص و نارساییهای کار او را که خود یکباره به دور از امور چاپی آن بود.

محمد روشن - بهار ۱۳۵۲

بخش اول

نسخه‌های تک کتابی فارسی و عربی

[۱] آداب المشق

منسوب به: میرعماد حسینی قزوینی.

* نستعلیق، خوش ۱۲۸۸، در ۴۰ ص، در کاغذ زرد و آبی، جلد مقوا. (۴۱۹ ت).

[۲] آداب نماز

آغاز: بدان‌که نماز منقسم می‌شود به واجب و مستحبّ و اوّل منقسم می‌شود به شش قسم اوّل نماز یومیّه دوم نماز جمعه سوم نماز عیدین چهارم نماز آیات پنجم طواف ششم آنچه به نذر و عهد و نحوهما لازم می‌شود.

انجام: سلامی که مخرج از نماز است به نماز برسد اتیان به سجده منسیّه فقط لازم خواهد بود و همچنین است حالت در تشهد منسی در رکعت اخیره.

* شکسته، نستعلیق، رجب ۱۲۴۵، در ۲۲۴ ص، ۱۲ س، بغلی ۱۸ × ۱۰/۵، ۶ × ۱۳/۵.

(۷۱۹ الف).

[۳] آیینة اسکندری

از: میرزا آقاخان کرمانی عبدالحسین بن عبدالرحیم بردسیری (۱۲۷۰ - ۱۳۱۴) (مشار ۳:

۷۵۴، فارسی مشار، ص ۷).

* نستعلیق، گویا از جهانگیر صوراسرافیل، عنوانها و تاریخها با جوهر سرخ، با اصلاحات در هامش

با عکس همان کرمانی در ص ۱، ۸۶۸ ص، ۱۱ س، ۱۳ × ۲۰/۵، ۸ × ۱۵، جلد مقوا، عطف

چرمی. (۱۵۲ ت).

[۴] ابواب الجنان

از: مولی محمد رفیع قزوینی.

* نستعلیق، سیدرضا مازندرانی، در ۱۹ رمضان ۱۲۴۱ در رودسر، ص ۱، زرین و آراسته، ۴۰۱ ص، ۲۰/۵ × ۳۰، ۲۱ س، ۱۳ × ۲۲/۵، کاغذ فرنگی آهارمهره، جلد تیماج سوخته. (۱۷۱۴ الف).

[۵] اثبات خلافت علی (ع)

از: محمد طاهر لاهیجانی.

آغاز: ... علیه السلام و زیدیه و اسمعیلیه و امامیه جمیع فرقه شیعه که هیجده فرقه‌اند و به قولی هفتاد و سه... که بعد از رسول (ص) بی فاصله امام به حقّ علی بن ابیطالب (ع) است. انجام: این مختصر در میان شیعیان امیرالمؤمنین حیدر منتشر و مشهور گردد دوستان را سبب کوشش تمام در پیروی دوازده امام (ع) و مخالفان را باعث اهداء و استبصار شود و این فقیر ضعیف را حق تعالی از دوستان امیرالمؤمنین حساب کند بحق محمد و آلہ الطّاهرین... کتب... محمد طاهر بن کربلای میرزا حسین کیسمی لاهیجانی.

* نستعلیق خوانای مؤلف، رجب ۱۲۴۳، ۶۱۸ ص، ۱۹/۵ × ۲۹/۵، ۲۳ س، ۱۳ × ۲۱/۵. (۱۷۱۵ الف).

[۶] اثبات الرجعة (عربی)

از: سید میر محمد مؤمن بن دوست محمد استرآبادی (دانشگاه ۱۳۱۸:۵ - ذریعه ۱۰:۱۶۳).
* نسخ، رجب ۱۲۷۰، ۱۲/۵ × ۱۹/۵. (۹ ر ۷).

[۷] الاحتجاج علی اهل اللجاج (عربی)

از: ابو منصور احمد بن علی بن ابیطالب طبرسی.

* نستعلیق ۱۰۷۳، ۱۳/۵ × ۱۹/۵ (۶۸ الف).

[۸] احکام نجوم (مسائل..)

آغاز افتاده: ... مسأله تا آنگاه باشد که حاجت سائل دران زائل شود به تمام شدن یا به نومیدی... تزویج باشد یا برآمدن کار یا ویران شدن او و چون سؤال از حال... کار مقیم شود. انجام: اندر هر بابی و فصلی و اوقات دلیل گسسته شود و به یادداشتن آسان تر باشد تا خطا بیوفتد از جهت آنکه بیشتر منجمان اندر بیرون آوردن اوقات به عاجل الحال عاجزان و سخنان ایشان بیشتر این جهت را باشد.

* نسخ، محمد حسن لاریجانی در ۷ شوال ۱۲۳۳، ۱۴/۵ × ۲۱/۵، ۱۷ س، ۸/۵ × ۱۴، ۲۸۹ گ، ربعی (۱۰۵۹ الف). جلد پارچه‌ای.

[۹] اخبار و احادیث

گویا گردآوری از: ملا نقی.

آغاز: بسمله. ذکر رحلت جناب رسول خدا (ص) من کلام ملا نقی رحمه الله. رسولان دیار محنت و غم و پیمبر کشور مصیبت و الم، عرش بران راه روان، و کرسی نشینان محفل ایمان، و محدثان حدیث تعزیت‌داری و ناقلان اخبار سوکواری.

انجام:

یا حسین(ع) رو بر سفر دارم ز دنیاالوداع مسی سپارم طفلکان خود شما را الوداع مروی است که آن روز بیست و هشتم ماه صفر بود ناگاه آن حضرت پای مبارک را به قبله دراز کرد فرمود اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله وصی علی ولی الله. چون این کلام گفت مرغ روحش به شاخسار عمر جنان آشیان گرفت. انا لله و انا الیه راجعون.

* شکسته، نستعلیق، محمدعلی بن محمد نبی آهی مازندرانی در ۶ شعبان ۱۲۴۴، با جدول و سرلوح، ربعی، جلد تیماج چرمی. ۱۱۰۲۱ س، ۱۰/۵ × ۱۵/۵. (الف ۷۱۶).

[۱۰] اخبار و احادیث

گردآورده: محمد حسین بن ابوالقاسم اصفهانی معروف به مظلوم (م ۱۳۶۱ هـ. ق).
جنگ دینی است.

* نستعلیق، ۱۸ × ۲۳/۵، ۲۰ س، ۹/۵ × ۱۷، ۵۷۰ گ، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه، (الف ۱۸۷۸).

[۱۱] اخبار و احادیث

گردآورده: همو.

* نستعلیق، ۱۱/۵ × ۱۸/۵، ۱۳ س، ۹ × ۱۵/۵، ۲۱۷ گ، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه. (الف ۱۸۸۰).

[۱۲] اخبار و احادیث

گردآورده: همو.

* نستعلیق، ۱۸ × ۲۳/۵، ۲۲ س، ۹/۵ × ۱۷، ۱۱۲ گ، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه. (الف ۱۸۷۹).

[۱۳] اختیارات

از: محمدباقر مجلسی.

* نستعلیق ۱۳۰۰، ۱۱ × ۱۸، ۱۰ س، ۷ × ۱۴/۵، ۱۲۲ گ، بغلی. (۱۲۵ الف).
(در دفتر کتابخانه ذیل «اختیارات» آمده است).

[۱۴] اختیارات بدیعی

از: حاجی زین العطار علی بن حسین انصاری.

به نام عصمة الدنيا والدين بدیع الجمال در دو مقاله ساخته است. در ادویه است.
* نستعلیق، ۲۰ شعبان، عنوان شنگرف، از آن محمد تقی طیب پسر محمد ربیع کزازی، در ۱ ع ۱
گویا سال ۱۲۰۶ با مهر او، مقاله یکم است، ۴۰۸ ص، ۱۷ × ۲۲، ۱۵ س، ۱۳ × ۱۶، کاغذ آبی و
سفید کلفت، جلد تیماج، جدول دار. (۳۴۲ الف).

[۱۵] اختیار مصباح السالکین لنهج البلاغة (عربی)

از: ابن میثم بحرانی.

در سؤال ۶۸۱ ساخته است (حقوق ۲۳۶).

* نسخ، محمد صادق بن رضی الدین محمد (ابن محمد رضی الدین محمد الموسوم به صادق) در
روز چهارشنبه ج ۱ / ۱۳۱، ۲۰/۵ × ۳۰/۵. (۴۷ ش).

[۱۶] اخلاق ناصری

از: خواجه نصیرالدین طوسی (م ۷۶۲).

* نستعلیق خوش، ۱ ذح، تاریخ سال را تراشیدند و تاریخ خرید ۱۲۹۲ را به جای آن نوشتند، آغاز
افتاده، با اصلاحاتی در هامش، ۳۱۵ گ، ۱۲ × ۲۰، ۱۵ س، ۶۵ × ۱۳، جلد مقوایی. (۷۱۷ الف).

[۱۷] ادعیه و آیات

ترجمه پاره‌ای از دعاها در زیر ادعیه آمده.

* نسخ و نستعلیق، سده ۱۳، ۷/۵ × ۱۷ (... ۱۱ س، ۲۰۷، با جدول زرین، سر لوحها مذهب،
ترجمه به شنگرف، انجام افتاده. (۲۴۱ الف).

[۱۸] الارادیه (عربی)

از: ملا محمد شفیع بن ملا محمد سعید گیلانی فومنی.

آغاز: بسم الله... الحمد لله الذي انما امره اذا اراد شيئاً ان يقول له كن فيكون و سبحانه عمّا

يقول الظالمون و صلى الله على اسبق السابقين فى الحدوث محمد خاتم النبيين و على آله الطاهرين و سلم تسليمًا و لعنة الله على اعدائهم اجمعين من الاولين و الآخرين ابدالآبدىن اما فيقول العبد الاحقر الوضيع المفتاق الى عفوربه الخلاق ابن محمد سعيد محمد شفيع الجيلانى ان العلماء المحدثين و الحكماء العارفين و المتكلمين المحققين من الخاصة و العامة اجمعين قد اختلفوا فى معنى ارادة الله تعالى فقال شارح كتاب الباب الحادى العشر قال ابوالحسين البصرى هى عبارة عن علمه تعالى بما فى الفعل المصلحة الداعى الى ايجاده و قال البخارى معناها انه تعالى غير مغلوب ولا مكروه قال شارح الباب الحادى العشر فمعناها اذن سلبى لكن هذا القائل اخذ لازم الشىء فى مكانه و قال البلخى هى فى افعاله تعالى عبارة عن علمه تعالى بها و فى افعال غيره تعالى امره بها قال الشارح قدس سره فان اراد العلم المطلق فليس بارادة كما سيأتى و ان اراد العلم المقيد بالمصلحة كما قال ابوالحسين البصرى واما الامر فهو مستلزم الارادة لانفسها و قالت الاشاعرة و الكرامية و جماعة من المعتزلة انها صفة زائدة مغايرة للقدرة و العلم مخصصة للفعل ثم اختلفوا فقالت الاشاعرة ذلك الزائد معنى قديم و قالت المعتزلة و الكرامية هو معنى حادث فالكرامية قالوا هو قائم بذاته تعالى و المعتزلة قالوا لا فى محل و سيأتى بطلان الزيادة انتهى كلامه اقول فى بطلان قول القائلين بانها صفة زائدة على الذات قديمة مغايرة للقدرة...

انجام: و الا لزم ان يكون الخلق عين ذات الله او ان يكون معه تعالى غيره و هو محال لا يجوز على الله تعالى ذكره و اللازم باطل و الملزوم مثله فى البطلان و الملازمة واضحة البيان و مستغنية عن البيان فافهم. قد فرغت و تشرفت من تسويد هذه الرسالة الشريفة المسماة بالارادية من مصنفات العالم الكامل الفاضل المحقق علامة العلماء (٦٧) و افقه الفقهاء عمدة المحققين و زبدة المدققين حاوى الفروع و الاصول جامع المعقول و المنقول تاج الحاج و العمار حاجى الملا محمد شفيع الجيلانى الفومنى فى تحقيق معنى المشية و الارادة كما ذكر شارح كتاب الباب الحادى العشر فلو كان قدس سره حاضراً عنه ذلك لقال احسنت احسنت ايها الفاضل الالمعى قد تحققت و تبينت حق ما يلىق فى معنيهما و اذاً الاولى و الالىق ان تكتب هذه الرسالة بقلم النور على حدود الحور لكن نمقتها باشارة سيدى و سندی مع قصور الفهم و فقدان حسن الخط حين اختلال الحواس بسبب اشتغال تعليم اطفال الناس مع كثرة الهموم و ضيق المعيشة و وهن الاساس فى ثالث من العشر الاول من الشهر الاول من شهور العرب من رأس المائة الثالث من الالف الثانى من الهجرة النبوية المصطفوية و انا ارجو من الناظرين ان وقع السهو او النسيان اغمضوا و كتموا عنى لاننى لا ابرى نفسى عن الخطاء و النسيان لانهما لازمة للانسان استعين الله فى جميع الامور ان هو الغنى المستعان انا الجانى الخاطى الفانى ابن مرحوم الملا محمد حسين

ابوطالب الطالقانی الفشندکی، سنة یونت نیل سنة ۱۳۰۰.

* نسخ خوش ابوطالب بن ملا محمد حسین طالقانی در ۱۳۰۰، ۱۵ × ۲۲. (الف ۶۷).

[۱۹] الاربعون حدیثا (عربی)

از: شیخ بهائی .

در اصفهان در ۹۹۵ ساخته است، در پایان این نسخه آمده: «مقاله المؤلف فی تاریخ هذا الكتاب انطقه الله بالصواب فی يوم الحساب تقوم تألیف هذا الكتاب وتم الاحادیث تاریخ ۹۹۵».

* نسخ «ابن قنبر علی محمد مزاری» در روز سه شنبه ۱۸ / ۵ / ۱۰۲۷، ۱۸ / ۵ × ۱۱ / ۵. (الف ۸۲).

[۲۰] ارشاد الاذهان الی احکام الایمان (عربی)

از: علامه حلّی.

* نسخ، خوش، ابن عبدالله، در روز یکشنبه ۲۰ ع ۲ / ۱۹ / ۱۰، عنوان شنگرف، با حواشی، ۲۰ ×

۲۹، وزیر بزرگ، جلد چرمی. (الف ۴۲).

* نسخ، آغاز و انجام افتاده. (الف ۴۷).

* نسخ، انجام افتاده، ۱۹ / ۵ × ۳۱. (الف ۵۶).

* نسخ محمد شریف بن ملا منصور رستم ابادی در ۱۱۱۱، ۱۷ / ۵ × ۲۸. (الف ۹۷).

[۲۱] الاستبصار (عربی)

از: شیخ طوسی.

* نسخ عبدالله بن حسین بن عبدالله نجفی در ۱۰۷۰، ۲۰ / ۵ × ۲۹ / ۵. (الف ۳۰).

* نسخ، روز آدینه در مشهد، ۱۸ × ۲۵. (الف ۳۳).

* شکسته، نستعلیق، سده ۱۳، ۱۶ × ۲۵ / ۵. (الف ۴۶).

[۲۲] اشجار و اثمار

از: علی شاه بن محمد بن قاسم خوارزمی بخاری معروف به علاء بخاری (خواجه صاحب معظم دستور ممالک العرب و العجم، افتخار جهان، ملاذ اهل ایمان... شمس الدنیا والدین سیف الاسلام و المسلمین عمدة الملوک و السلاطین محمد بن صدرالدین مبارکشاه...).

در پشت صفحه آغاز نوشته شده: «انشاء الله تعالی، این کتاب ثمره شجره را این فقیر حقیر حسن بن هاشم الحسینی رشتی در دارالمرز مازندران در فرضه مشهد سر تحریر نموده... فضل الهی به انجام رسیده خواهد شد».

* نستعلیق، سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف، انجام افتاده، ۱۱/۵×۱۹، ۱۶ س، ۱۲۸۷ - ۱۲×۷، ۱۹۲ گ، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه، ربعی. (۷۷۸ ر).
(در دفتر کتابخانه ذیل عنوان «رساله در تنجیم» به شماره (۷۷۸ ر) ثبت شده).

[۲۳] اصطلاحات صوفیان

از: شاه نعمه‌الله ولی کرمانی، جز آنچه که در مجلد دوم رسائل او چاپ ۱۳۴۲ آمده و در فهرست نسخه‌های خطی فارسی (۱۰۳۸) یاد شده است.
آغاز: الحمد لله...

بعض اصطلاحات کردم بیان و روشن بشسنو معانی آن ای نور دیده من
هر اسمی از اسماء الهی او را صورتی است در علم که ماهیت و عین ثابته خوانند و صورتی
دارد در خارج که مظاهر موجودات عینیّه گویند و اسم ربّ مظهر خود است و مظهر مربوط.

بیت

آن یکی طالب این یکی مطلوب
و حقیقت محمدیه صورت.
انجام: الفقیر یحتاج الی الله.

اگر انسان شوی دانی که انسان
چرا انسان همی خوانند انسان

بیت

در عدم احتیاج باشد نه ... بـستـاج باشد نه.
الحق الوجود الذی لایأتیه الباطل الذی هو العدم.

بیت

اصطلاحاتی است نیکو یاددار
یسادگار نعمة الله یاد آر
تمت النسخة الشریفة.

* شکسته، نستعلیق خوش، وهاب شیرازی در ۱۳۰۹ در سیرجان کرمان، با سرلوح، زرین و جدول در صفحات و عناوین شنگرف، ۱۸ ص، ۱۸۱۱، ۱۴ س، جلد مقوا. (۷۱۸ الف).

[۲۴] اصلاح ذات البین

گویا از: ملا محمد رستم‌مداری.

در شناخت فرقه ناجیه از روی حکایات و روایات و آیات، در آن آمده است:
«مقصود اصلی از وضع این رساله آنست که فرقه‌ای را به تحقق داند که کدام است و تحقیق

این امور موقوف به خواندن علوم نیست بلکه ملاحظه بعضی حکایات و روایات و آیات قرآنی کردن».

در فصل چهارم آن آمده است: «در بیان آنکه مذهب اهل سنت که معمول این زمان است که نهصد و نود و چهار سال است در مائه رابعه حادث شده و محدث آن شیخ ابوالحسن اشعری و شیخ ابو منصور ماتریدی است».

(تحفة الائمة. ش ۶۰۵ دانشگاه در فهرست ۶: ۲۱۵۶ - نیز ش ۸ / ۸۷۸ دانشگاه - منزوی ۹۰۶).
* نسخ خوش، نشان شنگرف، از آن محمدباقر مازندرانی رشتی در ۲۲ ذق ۱۲۵۶ با مهر چهارگوشه او در ص ۴، ۳۶۶ ص، ۱۳ × ۲۶، ۲۳ س، ۵ / ۶ × ۱۹. (۳۲۸ الف).

آغاز افتاده: منافرت غیر مدح و ذم است یعنی ثالث لازمه آن دو معنی باشد الحاصل حسن و قبح صفت ذوات و صفات و افعال هر سه می باشد و مخصوص ذوی العقول نیست بلکه در نباتات و جمادات و حیوانات هم هست باشد کل ممدوح است و...

انجام افتاده: و جدّه را از میراث منع کرده گفت که من درین کتاب خدا نیافته‌ام که جدّه را نصیبی از میراث هست بعد از آن مغیره و محمد بن سلمه گفتند که حضرت رسول ص گفت که...

[۲۵] الاصول (رسالة فی...) (عربی)

آغاز: بسمله... الحمد لله الذي اعلى منزلة المؤمنين بكريم خطابه و رفع درجة العالمين بمعاني كتابه و خصّ المستنبيين منهم بمزيد الاصابة و ثوابه... و بعد فان اصول الفقه اربعة كتاب الله تعالى و سنة رسوله و اجماع الامة والقياس ولا بد من البحث في كل واحد من هذه الاقسام ليعلم بذلك طريق يخرج الاحكام. فصل في الخاص والعام. الخاص وضع لمضى معلوم او لمسمى معلوم على الانفراد كقولنا في تخصيص الفرد زيد و في تخصيص النوع رجل و في تخصيص الجنس انسان و العام لفظ ينتظم جمعا من الافراد اما لفظا كقولنا مسلمون و مشركون... انجام: باصف من الزبد فينعقد عنبر اثم ينجمد فيقذف الماء الى الساحل فيقذف ما لا ينتفع من الزبد خفا قال اي محمد ما ابال السمك لاجمسه فيه فقال ابو حنيفة لانه اي لان السمك كالماء لم يرد عليه قهر احد و لاجمسه في الماء والله اعلم بالصواب تمت بحمد الله تعالى والمنة اللهم اغفر... ۱۲۲۸.

* نسخ خوش ۱۲۲۸، با مهر محمد داود. (۳۵ ر).

[۲۶] اصول دين

از: محمد شفيح بن محمد سعيد گيلاني.
به نام ناصرالدين شاه ساخته است.

آغاز: بسمله... اما بعد در اوان دولت ابد مدّت شهریار ملک شریعت تاج‌دار کشور طریقت ناظم مناظم دولت و دین رافع ملت سیدالمرسلین دارای خطّه... ناصرالدین شاه... ابن محمّد سعید محمّد شفیع الجیلانی خواهش نمودند.
* شکسته نستعلیق، محمّدحسین معلّم پسر ملا اسماعیل معلّم متخلّص به کوکب در ۱۲۹۶، ۱۸×۲۲/۵، ۹×۱۵/۵، جلد چرمی، ۵۴۰ ص، وزیری. (۲۴۹ ر).

[۲۷] اصول دین

از: افصح المتکلمین ابوالقاسم املشی.
آغاز افتاده: زیبا منزل کنند و چون خدا شناخته لابد خدا را حکیم...
انجام: در زمان او طلوع نور محمّدی (ص) گردید.
* نسخ خوش خود املشی، ۱۸×۲۳، ۱۰×۱۵/۵، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه. ۲۵ ص
وزیری. (۲۱۴ ر).

[۲۸] اکبرنامه

از: ابوالفضل بن مبارک ناگوری. (مجلس، ش ۲۱۷).
* نسخ خوش، رجب ۱۰۲۱، با جدول، ۷۸۹ ص، ۲۵ س، وزیری بزرگ، ۱۲×۲۰، ۱۸×۲۷، جلد مقوایی. (۱۱۰ ت).
* نستعلیق، سده ۱۱، سرفصلهاشنگرف، ۲۶۱ گ، ۲۱ س، آغاز و انجام افتاده، ۴×۹×۱۹، ج ۲، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه. (۱۸۳۰ الف).

[۲۹] الامالی (عربی)

از: ابن بابویه.
* نسخ محمّد هادی بن ملاحاجی محمّد گیلانی، با تاریخ ۱۰۱۶ و ۱۲۱۰. (۱۵۵ الف)

[۳۰] امثله

از: سید شریف گرگانی.
* نسخ ۱۲۷۰، ۱۷/۵×۲۲. (۱۵۳ الف).

[۳۱] اندرنامه

آغاز: پسر من حقّ پدری مقتضی است که آنچه را از روزگار دریافت کردم تو را آگاهی دهم
خدا راضی نیست که من تکالیف تو را از تو پنهان دارم.

انجام: پس اگر خودش علت شود بر علت فناى خود راهى رفته است.
* نستعلیق تازه در ۲۵ برگ بغلی، با ماده تاریخ جلوس فتح علی شاه قاجار از صبا و عباراتی از
النهاية و فلك السعادة علی قلی میرزای قاجار والكافی ۱۱ × ۱۷، ۷ × ۱۳. (الف۱۷۵۲).

[۳۲] الانتصار فی انفرادات الامامية (عربی)

از: سید مرتضی علم الهدی.

* نسخ، ع ۲ / ۱۳۰۰، ۵ / ۱۰ / ۱۷ / ۵ (م۷۸).

[۳۳] انوار التنزیل و اسرار التأویل (عربی)

از: بیضاوی.

* نسخ، سده ۱۱ و ۱۲، نیمه نخستین و انجام افتاده، ۱۹ × ۳۱۵. (الف۵۴).

* نسخ، خوش، ۱۸ × ۲۷. (الف۶۹).

* نسخ، صالح بن محمد بن عبدالله بن محمد سراسانی شافعی در رمضان ۱۰۷۸، عنوانها و آیتها
شنگرف، مقابله شده در ۳ ع ۱ / ۱۰۸۲ با نسخه درستی (هامش). (ت۵۶).

[۳۴] انوار سهیلی

از: کاشفی.

* نستعلیق ۱۲۱۶، با سرلوح و جدول زرین، دو صفحه‌ای پس از ص ع افتاده، ۲۸۴ گ،
۲۶ × ۱۴ / ۵، ۱۷ س، ۹ × ۱۹، وزیرى بزرگ، جلد چرمی. (ک۶۲).

[۳۵] انیس الموحّدین و جلیس المجرّدین

از: مهدی بن ابی ذر نراقی (ذریعه ۲: ۴۶۶ - مشار ۱۷۷).

* شکسته، نستعلیق، محمدصادق بن محمدحسین در روز آدینه ۲۲ رجب ۱۲۰۶ از روی نسخه
حاجی محمد قاسم روضه‌خوان از روی اصل، جدول و نشان شنگرف، کاغذ آبی و سفید کلفت،
جلد چرمی سوخته، ۲۲۲ ص، ۱۰ × ۱۶، ۱۳ تا ۱۷ س، ۷ × ۱۲. (الف۲۷۱).

[۳۶] اوضح المسالك الى الفية ابن مالك (عربی)

از: ابن هشام.

* نستعلیق روز چهارشنبه ذق ۱۲۴۴، ۱۵ × ۲۱. (الف۳۹).

[۳۷] الایساغوجی (عربی)

از: اثیرالدّین مفضل ابهری.

* شکسته، نستعلیق خوش ۱۲۲۸، ۱۵ × ۲۱. (۳۸ الف)

* نسخ جعفر بن محمد علی کهدمی، ۱۶/۵ × ۲۰/۵. (۷۸ الف)

[۳۸] الباب الحادی عشر (عربی)

از: علامه حلّی.

* نسخ، جواد بن ملا مؤمن تولمی پیرسرایی در ۱۰۷۷، ۹/۵ × ۱۹/۵. (۲۵ ب).

[۳۹] بحار الانوار (عربی)

از: مجلسی.

* نسخ ۱۱۲۸، ۱۸/۵ × ۳۰، ج ۷. (۲۶ ب)

[۴۰] بحرالانساب

ترجمه از: خواجه میرین امیر عمادالدّین محمد بن امیر سید علی حسینی مروی است.

از متنی عربی در بیان انساب طالبیان و هاشمیان در سه باب: علی، جعفر، عقیل. (استوری ۱:

۸ / ۲۲۸).

آغاز: بسمله... بر ضمیر منیر ارباب خبرت و محبّان اهل بیت نبوّت واضح و لایح باشد که ثبوت نسب به حضرت نبوی مثمر سعادت دنیوی و اخروی است و سبب حصول شرف صوری و معنوی چنانچه نصوص و احادیث بدان ناطق است.

انجام: عبدالرحمن که قلیل النسل است. اما عبدالله بن مسلم بن عبدالله احول با هفت پسر متعقب بودند: اسحق و احمد که در نصیبین و عیسی اوقض یعنی کوته گردن و عبدالرحمن و سلیمان و محمد و از همه ایشان اعقاب مانده است. فتم الکلام فی انساب عقیل بن ابی طالب (ص) و هذا آخر الانساب فی اعقاب الطالبیة.

* نستعلیق، سده ۱۰، ۲۹۳ ص، ۱۴/۵ × ۲۲/۵، ۱۵ س، ۸ × ۱۵، با جدول، جلد مقوا، عطف و

گوشه پارچه. (۸۵ ب)

[۴۱] بحرالجوهر فی علم الدفاتر

از: عبدالوّهّاب بن محمد امین شاهشانی الحسنی الحسینی الاصفهانی (ذریعه ۳: ۳۲).

در حساب.

آغاز: بسمله... یگانه خدای را ستایش که در دیوان اعداد ثنائیش سر رشته‌داران دفتر پرستش را قلم بطلان بر اوراق خیالست و مهندسان دیوان گیتی را به طرح انامل اوهام جمع اعداد. یغمایش خیالی محال. سپهر بلند از بحر قدرتش سپاهیست برانگیخته و بحور آفرینش از سحاب حکمتش قطر فرو ریخته. درک سیاق معرفتش را عقل منخرج قرین کسر اصم یافته به تضعیف تفکر... بحر اول در علم حساب و توابع آن و آن منشعب به سه شط می‌شود، شط اول در قواعد حسابیه و آن منشرح به چهار نهر است، نهر اول در حساب صحاح... در ص ۷۹: ... هر یک از اشکال مسطوره‌های مفصله به این سیاق است که نموده شد. (و ظاهراً تمام شده و صفحه‌ای سفید مانده و دنبال آن از سطر آمده):

نهر اول در مساحت سطوح و آن منشعب به دو جدول می‌باشد. جدول اول در مساحت سطوح...

انجام: مقطعه در لغة از کسی بریدن است و در اصطلاح، محصول موضوعی که به شخص اجاره دهند آنکه اجاره ممر را باشد که رساند. متعلق خدمتکار را گویند.

* شکسته نستعلیق سده ۱۲ و ۱۳، انجام افتاده، ۹۴ ص، ۱۷/۵ × ۱۳، ۱۴ و ۱۶ ص، ۸/۵ × ۱۶/۵، جلد مقوا. (۱۰۴ ب).

[۴۲] برهان قاطع

از: محمدحسین برهان تبریزی.

* نسخ ۱۲۱۵، عنوان شنگرف، ۱۳۱ ص، ۲۱ × ۳۰، ۲۳ ص، ۱۱۵ × ۲۰، جلد مقوا. (۲۷ ب)
* نستعلیق خوش حسن بن محمد ابراهیم کوهینی تفرشی در ذح ۱۲۵۸ به فرموده محمد حسن خان سردار امیر تومان فرمان فرمای عراق ایران، عنوان شنگرف، با جدول خریداری علی عبدالرسولی در ۱۳۳۳ با خط و مهر او با یادداشت او در ۱۳۵۲، از کتابهای حاجی میرزا محمدعلی ملاباشی معلم احمدشاه بود و او خریده است با مهر حاجی میرزا علی، ۸۸۳ ص، ۲۰/۵ × ۳۵، ۲۳ ص، ۲۴ × ۱۲/۵، جلد چرمی. (۱۲۲ ب).

[۴۳] بوستان

از: سعدی.

* نستعلیق تازه، ۱۳۷ گ، ۱۴/۵ × ۱۹/۵، ۱۴ ص، ۸ × ۱۵، آغاز و انجام افتاده، جلد مقوا. (۶۰ ب).

* شکسته، نستعلیق ۱۲۴۱، بغلی. (۲۵۹ ب).

[۴۴] البهجة المرضية في شرح الخلاصة الالفية (عربی)

از: سیوطی.

* شکسته، نستعلیق، سده ۱۳، ۱۴ × ۲۰. (۴۰ ب)

* نسخ خوش، محمدجعفر بن محمد تنکابنی در ۱۱۹۴، ۱۷ × ۲۱/۵. (۵ س).

* نسخ ۱۲۵۰، ۱۵/۵ × ۲۱۵. (۶ س).

[۴۵] پاتولوژی

از: گریزل.

ترجمه میرزا رضا دکتر در ده مقاله (فهرست نسخه‌های خطی فارسی، ۴۸۵).

* نستعلیق، عباس قلی خان قاجار قزوینی طبیب در ۱۶ ذق ۱۳۰۳، ۲۴۱ ص، ۱۷/۵ × ۲۲/۵،

۲۴ س، ۱۲ × ۹، جلد چرمی، نیمه دوم است. (b ۱۲۹ و b ۸)

آغاز: این جلد مشتمل بر پنج مقاله. مقاله اول که عبارت از مقاله ششم از مقالات عشره هردو جلد است، دران پوازن‌ها یعنی معالجه سمومات و امراض سمیه، و مشتمل است بر مقدمه و چهار باب اما مقدمه در تعریف عمومی مسموم.

انجام: مرض سیفلیس مزاجی است که در آلات تناسل به صورت و سیرآبله بروز می‌نماید و مخصوص است به یکی از بلاد اروپ و ارض جدید و لهذا در اینجا ایراد آن را ننمودیم.

[۴۶] پنج گنج

از: نظامی گنجوی.

* نستعلیق خوش، سرفصل سنگرف، باسارلوح، آغاز و انجام افتاده و آشفته و بخشی از اسکندرنامه

در آغاز آمده و بخشی از آن در پایان، سپس هفت پیکر است و خسرو و شیرین که از آغاز تا

ص ۳۲۲ به خط تازه تری است، ۴۷۶ ص، ۱۷ × ۲۷، ۱۹ س، ۱۱ × ۱۸، کاغذ شگری، جلد مقوا،

عطف و گوشه‌ها پارچه. (۱۷۰ خ).

[۴۷] پند و اندرز

در آن این بیتها آمده است:

ز روی بسیضة بیضا به باختر زد پسر

به خنده مهر فزا و به غمزه جان پرور

.....

شوند حافظ جاننش همی شبیر و شبیر

سحرگهان چو غراب شب شبه پیکر

ز در درآمد ماهی به جلوه طاوس

.....

چنانکه شادی جانها بود به خلعت جود

آغاز: بسمله. کردگاری را بنده و پروردگاری را پرستنده‌ایم که از آشکاری و ظهور از دیده‌ها ناپدید و مستور است و از زیاد نزدیکی این همه دور است.

نظم

از دست فتاده در خلایق همه شور درویش و تسوانگر در پیشش عور
انجام: معلوم گردد گاهی زمانه را چنین جوانهای بادانش و تیرهای در ترکش بوده است.
* نستعلیق خوش، سده ۱۳، با جدول و تذهیب و سرلوح، کاغذ آهارمهره، ربعی. (۴۶ پ).

[۴۸] پیر و جوان (مثنوی -)

از: میرزا محمد نصیر طبیب اصفهانی. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی، ۲۷۰۰).
* شکسته بسیار خوش، ۲۷ ص، ۱۱/۵ × ۱۸/۵، ۸ س، ۱۱/۵ × ۶/۵، جلد گالینگور، انجام
ناتمام. (۸۰۷ م).

آغاز:

شبی با نوجوانی گفت پیری	کهن دُرئی کشی صافی ضمیری
چه غم صاحب دلی روشن روانی	درین دیر کهن پیر مغانی
کسه بساد نوبهار از ابر آزار	شنیدم خیمه زد برطرف گلزار

[۴۹] تاریخ الخلفاء (عربی)

از: سیوطی.

* نسخ خوش محمد بن محمد بن حسین حسینی رشتی در ۱۲۳۶، عنوان شنگرف، از آن دولت شاه
محمد علی قاجار پسر فتح علی شاه، ۴۹۹ گ. (۱۰۱ ت).

[۵۰] تبصرة العوام فی معرفة مقالات الانام

از: جمال الدین مرتضی محمد بن حسن رازی. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی، ۱۷۲۲؛ فهرست
کتابخانه غرب همدان، ص ۱۲۴۵؛ فهرست کتابخانه مرکزی، ج ۱۵، ۴۰۹۸).
* نستعلیق سده ۱۲، عنوان شنگرف، با افزونی‌ها برچاپ شده، ۲۴۶ ص، وزیری. (۱۱۱ ت).

[۵۱] تجزیة الامصار و تجزیة الاعصار

از: عبدالله بن فضل الله شیرازی، و صاف الحضرة.

* نستعلیق ریز خوش سده ۱۰ و ۱۱ در متن و هامش از صفحه ۱۲۳ به بعد، با آرایش شنگرف، در
۳۷ ص، ۲۲ س، ۱۳×۵، ۱۸×۱۱، جلد چرمی، آغاز آن «مبصرات و مسموعات معلوم علم

شامل... در ص ۶۰۰ ج ۵ چاپ بمبئی دیده می‌شود، انجام هم افتاده است. (۵۹۴ ت).
* نستعلیق و نسخ ۵ ذح ۱۲۷۷ در ۴۳۶ صفحه، ۱۹ س، با یک متن ناشناخته در ص ۱ - ۶۶،
۱۷×۲۱، ۱۲×۱۵، مجلد سوم است، جلد چرمی. (۶۰۵ ت).

[۵۲] تجوید (رساله در -)

از: ناصر بن علی بن حسین گیلانی.

به نام خان احمد خان امیر گیلان نوشته. در پشت جلد این نسخه یادداشتی است از ابوالقاسم
افصح المتکلمین:

«این کتاب در علم تجوید است یکی از قراء گیلان این رساله را به اسم خان احمد پادشاه
لاهیجان و رانکوه نگاشته. محض آنکه از تألیفات گیلانی است و هم به یادگار خان احمد است
این نسخه را خریدم و کاتب این نسخه هم غلط تحریر نموده و هم بی سلیقه نگه داشته است. این
نوشتن یادگار بماند. حرره الحاجی ابوالقاسم افصح المتکلمین الجیلانی فی سنه ثلثین و ثلثمائه
بعد الالف. سنه ۱۳۳۰.

آغاز: الحمد لله... بدانکه افضل طاعات و اشرف عبادات بعد از واجبات تلاوت کلام ملک
عَلام است... محرّر ابن حروف... ناصر بن علی بن الحسین جیلانی... تصنیف این تجوید صغیر
مدلل.

انجام: والخیر مثل عین و العین مثل و الغفور ف والفجر ق والقلم ک والکفی...
* نستعلیق رجب علی پسر کربلایی عزیز رشتی در ۱۲۱۹، ۱۵ × ۲۱/۵، ۱۸ س، ۱۵ × ۹،
۲۵ ص، ربعی. (۲۹۰ ت).

[۵۳] تحریر اصول اقلیدس (عربی)

از: خواجه نصیرالدین طوسی.

* شکسته نستعلیق خوش سده ۱۲، آراسته به سنگرف، با مهرهای محمدحسین موسوی و
محمدجعفر، کاغذ آهارمهره، ۲۶۸ گ، جلد تیماج ضربی. (۲۲ ت).

[۵۴] تحریر الاحکام الشرعیة علی مذهب الامامیة (عربی)

از: علامه حلّی.

* نسخ روز ۲۴ رمضان ۹۷۴. از متاجر تا وصایا، ۱۶/۵ × ۲۴/۵. (۲۳ ک).
* نسخ سده ۱۳، از نکاح تا دیات، انجام افتاده، ۱۸ × ۲۵. (۲۷ گ).

[۵۵] **تحریر القواعد المنطقية فی شرح الرسالة الشمسية (عربی)**

از: قطب رازی.

- * نسخ و نستعلیق قاسم بن جمشید علی گیلانی در ذح ۱۲۵۰، ۱۲ × ۱۷. (۴۶ ح).
- * نسخ عبدالعظیم بن سید علی موسوی در یوم السبت سلخ ذی قعدة ۱۱۰۲ در قریه قمصر، ۱۳ × ۲۴، ۲۱ س، ۱۷ × ۷، عنوان‌ها به شنگرف، محشی، ۲۰۳ ص، جلد چرمی ضربی. (۱۲۴ ش).

[۵۶] **تحفة الابرار الملتقط من آثار الائمة الاطهار لتنوير قلب الاخير**

از: سید محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی.

- * نسخ خوش ۱۲۴۷، ۵۳۱ ص، ۲۷ س، ربعی. (۳۸۰ ت).

[۵۷] **تحفة الابرار**

گزیده‌ای از رساله پیش در روزگار فتح علی شاه، چاپ شده در اصفهان در محرم ۱۲۴۶. (مشار ۳۶۲).

- * نستعلیق ۱۲۶۳ (۳۰۱ ت). ۲۱ × ۱۳، ۱۶ × ۸؛ با جدول. عنوانها به شنگرف.

[۵۸] **تحفة العالم**

از: عبداللطیف بن ابی طالب موسوی شوشتری.

- در تاریخ شوشتر به نام سید ابوالقاسم بن سید رضی میرعالم، با ذیل آن به نام ذیل التحفة.
- * نستعلیق محمد ملازم در سه شنبه ۸ ج ۱ / ۱۲۹۹ از روی اصل، ۲۲۷ گ، ۱۶/۵ × ۲۲/۵، ۱۴ س، ۱۶ × ۱۰، جلد چرمی. (۱۱۹ ت).

[۵۹] **تحفة المؤمنین**

از: محمد مؤمن تنکابنی.

- * نسخ خوش، عنوان شنگرف، انجام افتاده، ۳۶۵ گ، ۱۸ × ۲۷، ۲۲ س، ۱۰/۵ × ۱۸/۵، کاغذ شکری، جلد چرمی. (۶۶ ت).
- * نستعلیق، محمد سعید بن عبدالعلی طالقانی در ۱۲۰۴ در کلیجان تنکابن به فرموده محمد مهدی خان تنکابنی، عنوان شنگرف، ۲۷۶ ص، ۲۰ × ۳۲، ۱۸/۵ × ۲۰، کاغذ آبی، جلد چرمی. (۹۷ ت).
- * نستعلیق پایان رجب ۱۲۰۷، عنوان شنگرف، ۷۷ گ، ۲۷ س، ربعی (۸۳۱ ت) گویا گزیده است.
- * نستعلیق خوش ۱۱۹۲، عنوان شنگرف، ۲۹۵ گ، ۲۷ س. (۹۳۴ ت)

[۶۰] تحقیقات در احوال موجودات

از: شمس الدین محمد بن نعمه الله گیلانی (۹۸۲ - ۱۰۶۴). (ذریعه ۱: ۱۰۵ و ۳: ۴۸۵؛ فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۷۵۴؛ مجموعه مک گیل ۶۹)
* نستعلیق محمد صادق ثابت در صفر گویا ۱۰۷۶، ۴۲۷ گ، ۱۰/۵، ۱۷، ۱۵، ۱۳×۶، جلد مقوا عطف و گوشه‌ها چرمی. (۶۳۹ ت).

آغاز افتاده: و بعد از آن تقدیر دلیل آن مقدمه اینست که بدانکه هر ما بالغیر واجبست که به ما بالذات منتهی شود و الا لازم آید که اصل ما بالغیر متحقق نشود چراکه معنی ما بالغیر آنست که از خود ندارد و از غیر کسب می‌کند. پس هر وقت که آن غیر از خود نداشته باشد آن غیر هم محتاج خواهد بود و نقل کلام در آن غیر.
انجام: چنانچه در براهین مذکوره... شد و از آنچه به تفصیل مذکور شد چنین معلوم می‌شود که مسلک حکماء در اثبات واجب الوجود بالذات مسلک لم است و مسلک متکلمین مسلک ان است و الله اعلم بالصواب تمت هذه النسخة الشريفة المسماة بالتحقيقات.

[۶۱] تذکرة الائمة

به نام ملا محمد باقر بن محمد تقی لاهیجی، ساخته او آخر ذح ۱۰۸۵. (نسخه ما در پایان).
* نستعلیق خوش ۱۲۷۳، با جدول و سرلوح، در آغاز به سرخی نوشته‌اند که تذکرة الائمة مجلسی است. ۲۴۳ گ، ۱۳/۵، ۲۲، ۱۷، ۸، ۱۶×۸، جلد چرمی. (۳۴ ت).

[۶۲] تذکرة الشعراء

از: دولت شاه سمرقندی.
* نستعلیق خوش سده ۹ و ۱۰، با جدول و زرین، عنوان شنگرف، آغاز افتاده، کاغذ آهار مهره، خریداری شده در ۱۰۷۶، ربعی. (۳۳۷ ت).

[۶۳] ترجمة الاحتجاج على اهل اللجاج

* نستعلیق، آیتها شنگرف، افتادگیها گاهی در هامش آمده است، ۳۹۵ ص، ۱۳، ۲۲/۵، ۲۰، ۱۹×۸، جلد مقوایی. (۱۱۴ الف).

آغاز افتاده: و آنچه در دنیا است به هفتاد مرتبه و وعده فرمود او را مقام محمود. یهودی گفت این سلیمان مسخر گردانید خدای تعالی بادها را تا تخت و ملک او را در روزی یک ماهه راه می‌بردند. امیر المؤمنین (ع) فرمود حق تعالی پیغمبر ما را فاضل تر از آن عطا فرمود در شب بردند او را از مسجد الحرام.

انجام افتاده: هم‌چنانکه عدد جمع می‌کند مؤمن و کافر را به مسجد پیغمبر خدا(ص) که اشرف از غار بود جمع.

[۶۴] ترجمة الخواص

از: ابوالحسن علی بن حسن زواری اصفهانی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۳)، ر. ک: فهرست کتابخانه غرب همدان، ص ۱۲۴۵. دو جلد است و مورخ ۱۴۱۵ / ۹۸۹، ۴۳ سال پس از تألیف اصل کتاب (۹۴۶).

* نسخ و نستعلیق حسن بن شیخ محمدعلی بن محمودبن امین بن حسن کیجایی کهدمی گیلانی در ۱ ع ۱ / ۱۲۴۵ در نجف در هنگام تحصیل که می‌گوید این کتاب بیست و ششم من است سپس برخی از آنها را می‌شمارد و گویا همه را به خط خود نوشته است، بندی در آن هست برای تقویت حافظه و رفع فراموشی در سه چهار صفحه، انجام ناتمام و می‌نویسد که نسخه اصل آن تا همینجا بوده است، آیتها در نیمه‌ای سفیدگذارده شده، در ۸۹۳ ص، ۲۷ س، رحلی، نام مؤلف در نسخه «علی بن الحسین الرازی القمی» آمده است. (۳۷۶ ت).

[۶۵] ترجمة قطب شاهی

از: ابن خاتون محمدبن علی عاملی.

* نستعلیق احمدبن محمد شهیر به قاضی احسن مکی در حیدرآباد دکن در ۱۰۴۲، سرفصلها شنگرف، با یادداشت او در ۱۰۴۴ در ص ۳۳، ۷۸۹ ص، ۱۴ × ۲۴/۵، ۱۹ س، ۱۵ × ۸/۵، جلد چرمی. (۴۱۷ ت).

* نسخ خوش سده ۱۲، با جدول و مذهب، عنوان شنگرف، آغاز افتاده. ۹۱۵ ص، ربعی. (۱۴۳۳ الف) (در دفتر کتابخانه ذیل «اربعین الحدیث» آمده است).

* نستعلیق میر محمد معین بن میر عبداللّه الحسینی سفیدداری در ۷ ربیع الاول سنه ۱۱۱۲، با مقابله و تصحیح محمد نامی در ۱۱۳۲ و این کس که نامش را سیاه کرده‌اند می‌نویسد: «بعون الله تعالی ابتدای این کتاب تا آخرش در حیّز مقابله در آمد، بجدّ تمام از بس که غلط بود... (سیاه شده) فی‌الجمله در مقام صحّت در آمده...»، ۱۸ × ۳۰، ۱۷ س، ۱۱ × ۲۰/۵، با جدول، عنوان‌ها به شنگرف، ۴۵۸ گ، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه. (۱۵۹۳ الف).

(تحت عنوان «اربعین حدیث» در دفتر کتابخانه ثبت شده است).

[۶۶] ترجمة مفتاح الفلاح

از: جمال الدین محمد خوانساری.

* نسخ خوش، با جدول و زین، ترجمه‌های زیر سطور شنگرف، ۵۴۴ ص، ۱۸ × ۱۱، ۹ س، ۱۲/۵ × ۵/۵. (۴۰۸ م).

[۶۷] ترجیع بند

درباره ریش.

آغاز:

ای پسر این قدر به خویش مناز	بامن آن قدر نرد کینه مبارز
من که با حالت تو ساخته‌ام	تو هم آخر به من ز مهر بساز
آن قدر جان من به هجر مسوز	بیش ازینم پدر به غم مگداز

تندی و سرکشی ز سر بگذار	بندی و بدسری کنار انداز
میلتفت شو که ریش می‌آید	می‌رود نشوش و نیش می‌آید

انجام:

بارها گفتمت که این گردون	این چنین کار و بارها دارد
نشینی به کار افتادی	تا بسدین روزگار افتادی

* نستعلیق سده ۱۴، ۱۰/۵ × ۱۸، ۱۱ س، بغلی. (۳۷۲ ت).

[۶۸] ترکیب بند

این نسخه خطی نیست و چاپ ژلاتین است و اثر محمد نعیم سدهی (متولد ۱۲۷۲ در سده اصفهان، متوفی ۱۳۳۴ ه. ق در تهران) است.

آغاز: بسمله...

بحمدالله قائما بالذات	مالك الملك محیی الاموات
مثبت الحق ماحی الباطل	مهبط الوحی جامع الاشتات
مسنزل الانبیاء والسفراء	مسنزل البیّنات والآیات

انجام:

گنه جمله را به لطف بیوش	حاجت جمله را به فضل برآر
انک انت ربنا الوهّاب	العزیز المهیمن التوّاب

* نسخ خوش میرزا آقای نیریزی «مهاجر ارض» در ۱۳۲۵، ۱۱ × ۱۷/۵، ۱۵۱ ص، بغلی. (م۸)

[۶۹] ترسل

با عنوانهای «در برادری نویسند، فتح‌نامه نویسند، تمسک».

* شکسته نستعلیق، محمدجعفر مازندرانی در ۱۲۲۲، ۱۰/۵ × ۱۶/۵، ۸ س، ۷ × ۱۲/۵، بغلی.

(۱۲۳۱ م).

[۷۰] تسخیرات و طلسمات و اوفاق عددی (رساله در -)

* نستعلیق خوش سده ۱۱ و ۱۲، عنوان و جدول و شکل شنگرف، ۱۴ × ۲۰/۵، ۲۰ س، ۱۶ × ۹، جلد چرمی، ۲۸۴ ص، ربعی. (۶۲۴ ر).

آغاز افتاده: و هو يصلح لدفع الاسقام والامراض و ۱۶ ع و له من الاسماء عليم و من النازل لزيانا و هو يصلح للعلماء.
انجام افتاده: با سایر بخورات متعفن و صورت مثلث این است.

[۷۱] التصريف

از: عزالدین عبدالوهاب بن ابراهیم بن عبدالوهاب زنجانی تبریزی موصلی بغدادی (م ۶۶۰) معجم المؤلفین ۶: ۲۱۶).

* نوشته معصوم بن علی رضا قاضیانی در ۱۴ ع ۱ / ۱۰۹۲، با ترجمه فارسی زیر سطرها ۱۴/۵ × ۱۹/۵. (۲۰ ص).

[۷۲] التفسير (عربی)

از: ابوالحسن علی بن ابراهیم قمی.

* نسخ خوش عطیه بن محمد بن احمد بن محمد بن احمد بن ابراهیم بن عصفور رازی بحرانی در ۱۲۸۶، رحلی. (۱۹ ت).

[۷۳] تفسير صافی

از: ملا محسن فیض (محمد بن مرتضی) (م ۱۰۹۰).

* نستعلیق، کاغذ آبی، ۱۷ × ۲۱/۵، ۲۰ س، ۱۰ × ۱۵/۵، ۳۸۵ ص، جلد مقوایی، عطف و گوشه چرمی.

[۷۴] تفصیل وسائل الشیعة (عربی)

از: حرّ عاملی.

* نسخ حسن بن علی در ۱۱۳۰، ۱۷/۵ × ۲۳. (۱۰ و).

[۷۵] التقریرات (عربی)

در آن از استادنا الاعظم یاد شده است که شاید شیخ مرتضی باشد، در اصول است.

* نستعلیق سده ۱۳، ۱۸/۵ × ۲۴، الاستصحاب ج ۱، ۸۲۹ ص، ۲۳ تا ۲۷ س، وزیری (۴۰ الف).

* همان نستعلیق در رمضان ۱۳۷۰، از اجتماع الامر و النهی آغاز می‌شود ج ۲، ۱۱۱۰ ص، ۱۸/۵ × ۲۴ (الف ۴۱).

[۷۶] التقریرات (عربی)

از: آخوند شریف.

در چند باب باید باشد.

* نستعلیق نزدیک به نسخ سده ۱۳، از باب چهارم آغاز می‌شود که در چند منهج بایستی باشد و نخستین آن در اجماع است، ۲۵۴ ص، وزیری. (۶۴ ت).

[۷۷] التقریرات (عربی)

گویا یکی از شاگردان شیخ مرتضی و شاید از حاج میرزا حبیب الله رشتی چنانکه بهاء الدین املشی در آغاز نسخه نوشته است، در اصول است.

* نستعلیق سده ۱۳ و ۱۴، ۱۲۲۶ ص، ربعی. (۶۸ ت).

[۷۸] التقریرات (عربی)

از: ملا محمد شفیع فومنی.

از درسهای شیخ مرتضی انصاری، در طهارت.

* نستعلیق ۱۲۸۹ از خود فومنی، ۴۰۹ ص، ربعی. (۷۰ ت).

* همان خط فومنی در همان تاریخ، دنباله نسخه پیش، ربعی. (۷۱ ت).

[۷۹] تقویم ۱۲۰۰

آغاز: ... اما بعد تجدد سال فرخنده فال عام و قدوم مسرت لزوم بهار خرم و وصول کوكبه نیر اعظم و عطیه بخش عالم به محاذات نقطه اعتدال ربیعی بوده از انقضاء ط ساعت و ف دقیقه و د دقیقه و ... ثالثه از روز دوشنبه نوزدهم شهر جمیدی الاولی سنه ۱۲۰۰ ناقصه هجریه.

* شکسته، نستعلیق خوش، با جدول و ستون بندی، ۵۰ گ، رحلی. (۵۹۲ ت).

[۸۰] تنبیهات المنجمین

از: مظفرین محمد قاسم منجم گونابادی.

در ۱۰۳۱ به نام شاه عباس ساخته است.

* نستعلیق خوش، سده ۱۱، عنوان شنگرف، مجدول مذهب، ۲۹۰ گ، ۱۵ س، آغاز در دیباچه افتاده، انجام اندکی ندارد، جلد چرمی، بغلی. (۸۳۲ ت).

[۸۱] تنبیه الغافلین

از: بهاء‌الدین محمد بن محمد ترمذی. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۵۸۵).
* نسخ و نستعلیق، شعبان ۱۲۵۱، در ص ۱ آمده «بدان که نسخه‌ای ازین رساله به خط والد پیله فقیه گیلانی خالکسری در دست دارم که در عبارت اختلافات زیاد دارد این اختلافات معلوم نشد از کجا است» ۵۳ ص، ۱۲ و ۱۳ س، ربعی. (۲۹۱ ت).

[۸۲] تنبیه الغافلین و تذکرة العارفين

از: فتح‌الله بن شکرالله کاشانی.
* نسخ خوش سده ۱۲، عنوان شنگرف، آغاز افتاده، ۴۰۳ گ، جلد چرمی ضربی، رحلی. (۹۸۲ ت).

[۸۳] تنبیه اللیب فی شرح التهذیب (عربی)

از: ضیاء‌الدین عبدالله حلّی.
* نستعلیق شاه رضا فرزند محمدعلی رشکی در روز سه شنبه ۲۰ محرم ۱۰۰۰، آغاز افتاده، ۲۳۷ گ، ۱۶ × ۵/۲۵، آغاز افتاده. (۱۳۱ م).

[۸۴] تنزیه الانبیاء (عربی)

از: سید مرتضی علم‌الهدی.
* نسخ معصوم بن حسین در ۱۲۴۱ در بروجرد، عنوان شنگرف، ۲۲۵ ص. (۶۹ ت).

[۸۵] تنقیح مقاله در توضیح رساله

از: سید هبة‌الله بن عطاء‌الله شاه میرشیرازی (م ۸۹۸).
به نام ابوالفتح محمود شاه بایقرا (۸۴۹ - ۸۶۳ - ۹۱۷) در ۸۸۲ و به نام علاء‌الملک گویا فرمانروای لار در ۸۹۸ ساخته است، املشی می‌نویسد که او در ۸۸۶ در مکه بوده و در زمان شاه محمود پادشاه گجرات به هند رفته و برای هندیان سال خورشیدی را متداول ساخته و از عم خود شاه کمال علم حدیث فرا گرفته است. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۷۶؛ فهرست دانشگاه ۴: ۹۱۹؛ استوری ۲: ۷۷).

* شکسته نستعلیق ابوتراب حبیب‌الله بن شکرالله در گجرات، آغاز و انجام افتاده، ۱۳۰ گ، ۱۷ × ۲۱، ۵/۱۲ × ۱۷، کاغذ آبی، جلد چرمی. (۷۳۲ ت).

[۸۶] توضیحات

از: مولانا حسام الدین بن یحیی لاهیجی.

در یک مقدمه و بیست و پنج توضیح و یازده اضافه و یک تبصره و دو نکته و دو حقیقت و یک تأکید و سه حکمت و دو برهان، ساخته در ذح ۱۰۵۲ (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۱۰۵). آغاز: افسر سخن‌ثنای صانع صنعت‌نمایی است که مصنوعات را به قلم بدایع رقم در صفحه امکان نگاشته و در کارخانه هستی هر فردی فراخور استعداد لباس وجود بر قامت قابلیتش در پوشانیده شمیم گلشن عنایتش گلها را منبسط در کنار آرزوی جهانیان افشانیده.

انجام: و از بعض صحابه مروی است که اگر شخص منکری را ببند و استطاعت اجرای نهی نداشته باشد سه نوبت بگوید اللهم هذا منکر... این را بگوید هم چنانست که به فعل آورده باشد.

* نستعلیق ذح ۱۰۷۲، عنوان شنگرف، با یادداشت ۱۲۲۲، ۷۰گ، ۱۲/۵ × ۱۹/۵، ۱۵ س،

۱۳/۵ × ۶، جلد مقوا، عطف و گوشه‌ها چرمی. (۱۷۸ ر).

(در دفتر کتابخانه ذیل «رساله توضیحات» آمده است).

[۸۷] تهذیب الاحکام (عربی)

از: شیخ طوسی.

* نسخ شعبان ۱۰۸۰، عنوان شنگرف، ۸۰۵ ص، از آغاز کتاب تا پایان صلاة، وزیری. (۶۱ ت).

* نسخ سده ۱۰ و ۱۱، ۹۱۰ ص، جلد تیماج ضربی، وزیری بزرگ. (۷۴ ت).

* نسخ محمدعلی بن یوسف گیلانی در ۱۰۸۳، عنوان شنگرف، محشی، رحلی بزرگ، در پایان

صیام آمده که احادیث با مقابله با دو نسخه درست تصحیح و حواشی در روز ۱۰ ذح ۱۰۸۸ نقل

شده است، با اجازه آنها محمدباقر بن محمدتقی [مجلسی] به مولانا محمدعلی گیلی که آنرا سماع

و ضبط و تصحیح کرده است با ۱۶ اجازه روایت به او به خط خود مجلسی در ۱۰ ع ۲ / ۱۰۸۴.

(۱۲۴ ت).

[۸۸] تهذیب طریق الوصول الی علم الاصول (عربی)

از: علامه حلّی.

* نستعلیق ۱۲۶۵، عنوان شنگرف، با مهر محمد ابراهیم در آغاز، ۲۰۰گ، ربعی. (۹۴ ت).

* نستعلیق ۱۲۸۵، عنوان شنگرف، ۴۰۶گ، رحلی. (۹۵ ت).

[۸۹] التیسیر (عربی)

از: ابو عمر عثمان بن سعید بن عمر دانی اندلسی.
به روایت ابوبکر یحیی بن سعدون بن تمام قرطبی از مقری ابوعلی در آغاز.
* نسخ علی بن نقی بن ملا زین العابدین قاری در ۱۲۱۹، با رساله‌ای در دعا، املشی در آن
داداشتی در روایت ابن تیسیر و یحیی قرطبی و قصیده نونیه او هنگام یورش مسیحیان به اندلس
(لکل شیء اذا ماتم نقصان - ولایغیر بطیب المعین انسان) نوشته است، بغلی. (۵۴ ت).

[۹۰] جامع الاخبار (عربی)

از: محمد بن محمد سبزواری.
* نسخ ابوالقاسم بن سید علی اشتهاردی در شعبان ۱۲۵۷، ۱۶ × ۲۱ (۵۸ ج).

[۹۱] جامع عباسی

از: شیخ بهائی.
* نسخ سده ۱۳، عنوان شنگرف، آغاز و انجام و میانه افتاده. (۲۳۸ م).

[۹۲] جفر (رساله در -)

از: شیخ محمد املشی.
آغاز: بسمله... قاعده استخراج آن چنان است که نموده می شود و سؤال این است.
* نستعلیق محمد گیلانی، از سده ۱۴، ۷ ص، بغلی. (۲۳۱ ر).

[۹۳] جفر صدیقی (قواعد -)

از: میر سید بابای جفّار.
* در چندین جدول، نستعلیق از سده ۱۴، ۱۱ × ۱۸، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه، بغلی.
(۱۸۱ ق).

[۹۴] جلاء العیون

از: محمد باقر مجلسی.
* نسخ محمد علی بن محمد باقر محمد آبادی در ۱۲۲۷ در جرقویه اصفهان، ۲۸۲ گ، ۲۱ × ۳۱،
۲۳ س، ۱۲/۵ × ۲۲، جلد چرمی. (۳۶ ج).
* نستعلیق محمد حسین بن احمد مازندرانی در روز آدینه ۷ ج ۱ / ۱۲۳۹ در حاجی ترخان، با
جدول، ۸۳۷ ص، ۲۰/۵ × ۳۴/۵، ۲۱ س، ۱۲ × ۲۴/۵، جلد چرمی. (۵۷ ج).

[۹۵] جمال الصالحین

از: حسن بن عبدالرزاق لاهیجی (م ۱۱۲۱) (ذریعه ۵: ۱۳۰).
مؤلف، فرزند ملا عبدالرزاق بن علی بن حسین جیلانی لاهیجانی قمی است (ریحانة الادب، ج ۴، ص ۳۶۳، ذیل فیاض). نام این اثر در ریحانة الادب به صورت «جمال الصالحین (السالکین) فی اعمال السنة و الآداب المستحسنه» ضبط شده، و ذکر شده که در سال وفات مؤلف نوشته شده.

* نسخ ۱۲۸۸ برای حاجی شیخ جعفر، سرفصلها شنگرف، ۴۰۷ گ، ۳۴×۱۷، ۱۵ س، ۱۷×۱۰، جلد چرمی. (۳۱۶ ج).
* نستعلیق، محمدتقی معلم فیروزآبادی در ۴ صفر ۱۰۹۱ به فرموده میرزا محمد مسعود، جدول کشی از نجم الدین بن عبدالعلی کاظمی گویا در ع ۲ / ۱۰۹۱، ۶۴۸ ص، ۱۵/۵ × ۲۴/۵، ۱۷ س، ۹ × ۱۶/۵، جلد چرمی. (۲۳۲ ج).

[۹۶] جنگ

یادداشتها و گزیده‌های بهاءالدین میزان املشی است از سخنان حمزه اصفهانی و تفسیر امام فخر رازی و شنیده‌های او.

* نستعلیق ۱۳۲۵ خ، ۱۴×۹/۵، بیاضی. (۶۷ ی).
(در دفتر کتابخانه به نام «یادداشتها» ثبت شده).

[۹۷] جنگ

یادداشت مانند دارای نامه‌ها و داستانهایی با عنوان حکایت.
* شکسته نستعلیق خوش، عنوان شنگرف، ۱۰۴ گ، ۲۱×۱۰/۵، ۱۴-۱۷ س، ۶×۷/۵، جلد چرمی، بیاضی. (۲۵۶ ن).

[۹۸] جنگ

دارای ترجیع‌بند وصال و مرثیه‌های او و پاسخ او به محتشم و مثنوی در تعزیت سیدالشهداء، مخمس غزل سعدی، مرثیه سیدالشهداء، مرثیه وقار و پاسخ او به محتشم، دوازده بند محتشم کاشانی، شعر بحرالعلوم در مرثیه، شعر خود نویسنده نسخه در محرم ۱۳۰۳.
* نستعلیق ۱۳۰۳، ۱۴۳ ص، بغلی. (۲۸۹ ت).

[۹۹] جنگ

شعرهای فارسی در مرثیه از محتشم و دیگران.

* نستعلیق سده ۱۴، ۱۷ × ۱۰ / ۵، ۱۲ / ۵ × ۶، جلد چرمی، ربعی. (۴۰۷ ج).

[۱۰۰] جنگ

شعرهای فارسی عرفی و سلمان و سعدی و سنائی، به نام منتخبات الاشعار.

* نستعلیق سده ۱۳. (۸۰۳ م).

[۱۰۱] جنگ

شعرهای فارسی محتشم و هلالی و عراقی و وحشی، به نام منتخبات الاشعار.

* نستعلیق سده ۱۳، با جدول. (۸۰۶ م).

[۱۰۲] جنگ

شعرهای فارسی درویش توحیدی و کاظم و ابن حسام و جامی و ناظم و حافظ و سعدی و

دیگران، به نام منتخب اشعار.

* نسخ و نستعلیق و شکسته سده ۱۳، بیاضی. (۸۱۰ م).

[۱۰۳] جنگ

شعرهای فارسی ضیاء و دیگران با یک مرثیه، به نام منتخب اشعار.

* نستعلیق سده ۱۳، ربعی بیاضی، کاغذ آبی و گلی و نخودی و سبز و بنفش. (۱۰۹۵ م).

[۱۰۴] جنگ

دارای دعا و ورد و شعر و سوره‌های قرآن.

* نسخ و نستعلیق و شکسته عبدالرحیم بن محمد مؤمن سروری کلاتی به خواهش میرزا شکرالله بن

عبدالله در شعبان ۱۲۷۵، بیاضی. (۱۴۴۴ الف).

(در دفتر کتابخانه ذیل «ادعیه و اوراد» ثبت شده).

[۱۰۵] جنگ

شعرهای فارسی کلیم کاشانی و امیر محمد زرگر و عمر خیّام و سعدی و دیگران.

* نستعلیق سده ۱۳، جدول و ستون‌بندی رنگین، بیاضی. (۱۵۹۵ م).

[۱۰۶] جنگِ مرثی

گردآورنده: محمد حسین معروف به مظلوم اصفهانی ابن ابوالقاسم.
* بیاضی شکل، ۱۲/۵ × ۲۲، ۱۰ × ۱۹، ۱۷۹ ص، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه. (۵۲۱ ج).

[۱۰۷] جنگِ مرثی

همان.

* بیاضی شکل، ۱۲/۵ × ۲۲، ۱۰ × ۱۹، ۹۶ ص، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه. (۵۲۲ ج).

[۱۰۸] جنگ‌نامهٔ سید جلال‌الدین اشرف

که می‌گویند در آستانهٔ رشت به خاک سپرده شده است. (دانشگاه ش ۲۳ باستانی) سه بار به چاپ رسیده است و محمد روشن بر مبنای نسخه‌ای از دانشگاه تهران، با سنجیدن این نسخه‌ها در ۱۳۴۸ به چاپ رسانیده است. (مشار ۱۷۵۵)؛ و به سال ۱۳۶۶ نیز تجدید چاپ شده است.
* نستعلیق روز سه شنبه ۹ محرم ۱۲۶۵، ۱۷/۵ × ۲۲، ۱۳ ص، ۱۵ × ۱۱/۵ عنوانها به شنگرف، جلد چرمی. (۱۹ س).

* نستعلیق عبدالعزیز بن مهدی علی رضا در روز دوشنبه ۲۴ شوال ۱۲۷۴ بونت ئیل ۱۵ × ۲۰، ۱۴ ص، ۱۰ × ۱۴/۵، با جدول، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه. (۱۹۷ س).

* نستعلیق ولی محمد طالقانی در ج ۲ / ۱۲۶۵. ۳۰۶ ص، ۱۷/۵ × ۲۲/۵، ۱۵ ص، ۱۶ × ۱۰/۵، کاغذ زردکلفت، جلد چرمی. (۴۱۱ س).

* نستعلیق علی طالقانی فشندکی در خانهٔ حاجی محمد حسین خشکاروندانی در روز سه شنبه ۱۰ ج ۱۲۷۱/۲، به نام جنگ‌نامهٔ سید جلال‌الدین اشرف، خشتی. (۷۶۲ س).
این نسخه‌ها در تحریر یکی نیستند ولی پایان شماره‌های ۱۹ و ۴۱۱ و ۷۶۲ نزدیک به هم است.

[۱۰۹] جوامع الجامع (عربی)

از: طبرسی (حقوق ۳۱۳).

* نسخ محمد طاهر بن ولی بک رازی در ۱۴ ذح ۱۳۰، آیات زیرخط سرخ، رحلی از «نحن نکفر و مجزوما عطفاً علی محل الفاء» و مابعد لانه جواب الشرط و قرء و یکفر بالیا» مرفوعاً والفعل الله اوللاخفاء» پیش از آیت ۲۷۲ سوره بقره است تا پایان مجلد نخستین. (۱۴۵ ت).

[۱۱۰] جواهر التفسیر لتحفة الامیر

از: کمال‌الدین حسین کاشفی.

* نستعلیق خوش، با سرلوح و جدول، عنوان و آیتها شنگرف، در ۲۴ رمضان ۱۰۵۷ تصحیح و مقابله شده (پیش از سوره مریم گک ۲۵۲ ب، با تاریخ ۱۰۸۶) وزیری. (۳۲ ج).

[۱۱۱] جواهر العقول فی شرح فوائد الاصول (عربی)

از: ابوالقاسم ابن معصوم حسینی اشکوری گیلانی درگذشته نزدیک ۱۳۲۵.
گزیده‌ای است از سخنان میرزا حبیب‌الله رشتی و ساخته در ۱۲۹۲ و ۱۲۹۵ و ۱۲۹۷. (ذریعه ۵: ۲۷۲).

* نستعلیق محمدعلی رشتی در ۱۳۱۷، جزو ۱ جلد ۱۶، ۱۶/۵ × ۲۱. (۳۰ ج).

* نستعلیق همو در ۱۳۱۸، جزو ۱ جلد ۴، ۱۶ × ۲۲. (۲۹ ج).

[۱۱۲] جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام (عربی)

از: شیخ محمدحسن اصفهانی نجفی (۱۲۰۰ - ۱۲۶۶).

* نسخ عیسی بن شیخ سعد حویزی در روز چهارشنبه ۳ ج ۱ / ۱۲۴۵ در زکات و محمد حسن بن میرزا مسیح خراسانی در روز آدینه ۲۲ ع ۱ / ۱۲۶۲ در اعتکاف، با تاریخ روز پنجشنبه ۷ ذق ۱۲۳۱ که گویا باید تاریخ تألیف باشد، ۲۰/۵ × ۳۰/۵. (۹ ز).

[۱۱۳] حاشیه اصولیه (عربی)

* نستعلیق سده ۱۱ و ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، ۱۱/۵ × ۱۹/۵، بغلی. (۲۵ ج).

[۱۱۴] حاشیه البهجة المرضیه (عربی)

از: شیخ رفیع.

* اصل مؤلف، ۱۷ × ۲۱/۵. (۴۹ ج).

[۱۱۵] حاشیه بر تجرید (عربی)

از: عبدالرزاق بن علی بن الحسین اللاهیجی.

* نستعلیق سده ۱۲، ۱۰ × ۱۵، ۱۵ س، ۶ × ۱۰/۵، بدون جلد. (۷۵ ج).

[۱۱۶] حاشیه تحریر القواعد المنطقیه فی شرح الرسالة الشمسیه (عربی)

از: قره داود شاگرد تفتازانی.

* نسخ سده ۱۳، کامل، ۱۱/۵ × ۱۹/۵. (۴ ج).

* نسخ نیمه شعبان ۹۵۳، با مهر نعمة الله بن شاه محمود، ۱۲/۵ × ۱۸/۵. (ح ۴۴).

* نسخ، ۱۷۳ ص، ۱۸ تا ۱۹ س، ۱۰/۵ × ۱۷/۵، جیبی. (ح ۴۵).

[۱۱۷] حاشیه تحریر القواعد المنطقية فی شرح الرسالة الشمسية (عربی)

از: سید شریف گرگانی.

* نسخ میرزا محمد مازندرانی در ۱۲۰۵، ۱۳ × ۲۲. (ح ۶).

* نسخ سده ۱۲، انجام افتاده، ۱۴ × ۲۰. (ح ۲۸).

[۱۱۸] حاشیه التهذیب (عربی)

از: مولی عبدالله یزدی.

* نسخ محمد بن ملاصفر علی گیلانی در مدرسه حاجی کاظم بیگ در شعبان ۱۲۶۶، آغاز افتاده،

۱۳/۵ × ۲۲. (ح ۶۴).

* نسخ یعقوب در ۱۲۰۰، ۱۴ × ۲۰. (ح ۳۲).

* نستعلیق سده ۱۲، محشّی، ۱۱ × ۱۸/۵. (ح ۶۸).

[۱۱۹] حاشیه حاشیه شرح التجريد (عربی)

از: آقاسین خوانساری.

آنرا در روز پنجشنبه ۱۵ ع ۱۰۶۴ / ۲ ساخته و حاشیه‌ای است بر حاشیه قدیم دوانی بر شرح

تجريد قوشچی. (آستان قدس ۴: ۷۳).

* نسخ سده ۱۲ و ۱۳، انجام افتاده، ۱۲/۵ × ۲۴. (ح ۲۹).

* نستعلیق مراد آذربایجانی، با تاریخ تألیف. ۱۷ × ۲۶. (ح ۳۸).

[۱۲۰] حاشیه حاشیه المختصر (عربی)

از: عبدالله یزدی. (آستان قدس ۳: ۷).

* نوشته سده ۱۳، انجام افتاده، ۱۰ × ۱۸. (ح ۶۹).

[۱۲۱] حاشیه الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية (عربی)

از: آقاجمال خوانساری.

* نسخ روز ۱ ج ۱ / ۱۲۶۵، عنوان شنگرف، ۵۵۱ ص، ۲۱ × ۳۳، رحلی. (ح ۳۴).

[۱۲۲] حاشیه شرح الارشاد (عربی)

از: محمد شفیع بن محمد سعید گیلانی.

شرح از شیخ مرتضی انصاری است.

آغاز: بسمله... اما بعد فبقول ابن محمد سعید محمد شفیع عفی الله عنه انی اشرع فی الجزء
الثانی من الحاشیه یعنی اردت تعلیقها علی شرح الارشاد لاستادنا المرتضی.
انجام: و اما التعلیل فهو منصوص اقوی من المفهوم كما لا یخفی فیکدم علی العموم.
* نسخ سده ۱۳، ۱۹۱ ص، ربعی. (۷۲ت).

[۱۲۳] حاشیه شرح التجرید (عربی)

از: دوانی.

دومین حاشیه او است (آستان قدس ش ۱۱۲ حکمت و کلام).

* نستعلیق خوش سده ۱۱، با جدول و تذهیب، عنوان شنگرف، محشی به همان خط متن،
۱۲/۵×۱۸/۵، ۱۹ س، ۶/۵×۱۳ بغلی. (۳۲۷ش).

[۱۲۴] حاشیه شرح التجرید (عربی)

از: شمس الدین محمد خفزی.

* نستعلیق یحیی بن شاه قزوینی در رمضان ۱۱۲۳، عنوان شنگرف، ۷۲ گ. (۱۲۳ت).

[۱۲۵] حاشیه شرح حکمة العین (عربی)

* نستعلیق نزدیک به پایان ذح ۱۰۵۲، عنوان شنگرف، ۲۰۴ ص، ۱۷/۵×۱۰، بغلی. (۴۱ر).

آغاز: سواء بقیبت بعد الطریان او لا كان العدم المطلق من الامور العامة و الفرض انه یلزم علی
جميع التعریفات الاربعة ان یكون العلیة و المعلولیه من الامور العامة مع ان المصنف لم یذكرهما
فی تلك المقالة التي وضعها لذكر الامور العامة بل انما ذكرهما فی المقالة الثانية فلا بد من بیان
باعثه علی ذلك و القول بان باعته متابعة الامام كما قال المحقق قدس سره فی غاية الضعف
فالوجه ان یق لما كان اكثر مباحث العلل... قوله البحث الاول فی الوجود و العدم ان فی الوجود
مطلقا سواء كان خارجيا او ذهنيا او المطلق الشامل لهما و فی العدم لك و هذا اولی من حملهما
علی الوجود...

انجام: و هو انه كان الواجب الوجود یقتضی ولانه واجب الوجود بذاته و كان شرطا فيه ان
یكون مثل اتم یصح غیر الا فلا یكون واجب الوجود بذاته الا اذا كان لسبب ما صارا كان واجب
الوجود بذاته واجب الوجود بغيره هی. قد فرغت من تسوید هذه الحاشیه فی اواخر شهر

ذی الحجة سنة اثنی و خمسين و الف بعناية الله و توفيقه والسلام على كاتبه و قاريه و مجيبه.

[۱۲۶] حاشیه شرح الصحيفة السجادية (عربی)

از: محمد صالح بن محمد باقر قزوینی.

شرح از مولی علی رضا طالقانی است.

* نستعلیق سده ۱۳، ۱۲/۵ × ۱۸. (۵۴ ح).

[۱۲۷] حاشیه شرح الملخص (عربی)

از: عبدالعلی بیرجندی.

* نستعلیق محمدهادی بن حاجی ابراهیم خاتون آبادی در ۱۰۹۷، آغاز افتاده. (۵۲ ح).

[۱۲۸] حاشیه الفوائد الضیائیة (عربی)

از: سید نعمه الله جزایری.

* نستعلیق سده ۱۲، ۱۵ × ۲۰/۵. (۲۶ ح).

[۱۲۹] حاشیه المختصر

از: ملازاده نظام الدین عثمان خطائی (دانشگاه ۶: ۲۱۹۸).

* نستعلیق محمد شمسای گیلانی در رجب ۹۹۸، با حواشی خود شمسای گیلانی و سلطان محمد و

ضیاء و ملا میرک خان و ملا عبدالله که برای همه اینها «سلمه الله» آمده پس در زمان آنان این حواشی نوشته شده است (یادداشت بهاء الدین املشی در ۲۱ / ۱۲ / ۲۸، ۱۲ × ۱۸/۵. (۳۹ ح).

* نستعلیق سده ۱۱، آغاز و انجام افتاده، ۲۰/۵ × ۹/۵. (۹۶ م).

[۱۳۰] حاشیه المصباح (عربی)

از: علاء الدین علی قوچ حصاری یا مولانا زاده خطائی، اصل شرح مفتاح سید شریف است.

(آستان قدس ۳: ۹ - چلبی).

آغاز: بسمله... لك اللهم الحمد والمنة و على رسولك و آله و اصحابه الصلاة و التحية. افتتح كتابه بعد التيمن بالتسمية بحمد الله سبحانه نسبة الافتتاح الى الحمد فقط مع تأخره عن التسمية تحتل وجوها احدها ان وقوع الافتتاح بالتسمية لما كان ظاهرا و بالحمد خفية.

انجام: لانه يعلم من ذكر بذرها بتحرير ما بطنها انها حسبته ذكرا و طلبته لاختصاص التحرير فكان في قول المصنف طلبت امرأة عمران اشارة الى ذلك و يمكن ان يقال ما ذكر من الذكر

بطریق الکنایة لایلزم ان یكون بتخصیص ما بالذکر یجوز ان یكون باعتبار انه لما تخصص
التحریر علم ان مطلوبها هو الذکر و لیس بمذکور صریحا.
* نستعلیق شیخ علی بن عبدالرحمن سولشی گیلانی در دهه دوم شوال ۱۰۷۵، ۱۷/۵ × ۱۷. (ح. ۵۵).

[۱۳۱] حاشیه المطول (عربی)

از: چلبی حسن بن محمدشاه فناری (م ۸۸۶) (کشف الظنون - آستان قدس ۳: ۵۵ - مشار ۲۹۶ -
حاشیه مطول چاپ سنگی ۱۲۷۳).
* نسخ حسین علی بن ملاموسی در شعبان ۱۲۲۳، آغاز افتاده، ۱۵ × ۲۲. (ح. ۵۶).
* شکسته نستعلیق سده ۱۱، عنوان شنگرف، در ۲۴۶ ص، وزیری بزرگ. (ح. ۷۳).

[۱۳۲] حاشیه المطول (عربی)

از: میرسید شریف گرگانی (دانشگاه س ۴۹۴۳).
* نسخ محمد معصوم بن عبدالرشید حسینی در ۱۰۸۸، ۱۰ × ۲۰. (ح. ۲۴).
* شکسته نستعلیق عبدالحمید بن عبدالمجید در رشت در ۱۲۳۵، ۱۵ × ۲۰/۵. (ش. ۶۶).

[۱۳۳] حاشیه المعالم (عربی)

از: سلطان العلماء.
* نوشته سده ۱۱ و ۱۲، آغاز و انجام افتاده، ۱۴/۵ × ۲۰. (ح. ۳۵).
* نسخ خوش علی محمد بروجردی در ۱۲۳۳، ۱۰ × ۱۹. (ح. ۴۸).
* نستعلیق ملامحمد تونی در شوال ۱۰۷۶، ۱۸ × ۷/۵. (م. ۲۰۲).

[۱۳۴] حبيب السیر فی اخبار افراد البشر

از: غیاث الدین بن همام الدین خواندمیر.
* نستعلیق خوش سده ۱۱ و ۱۲، دارای جدول و تذهیب، با چهار سرلوح در آغاز چهار جزو،
عنوان شنگرف، انجام افتاده در جزو چهارم مجلد یکم، دارای ۷۹ و ۵۰ و ۸۱ و ۳۴ و ۶۹ برگ.
(۳۱۳ گ). ۲۱ × ۳۴، ۲۵ س، ۱۳ × ۲۴/۵. (ح. ۴۹).

[۱۳۵] حدائق الندیة فی شرح الفوائد الصمدیه (عربی)

از: سید علیخان هندی.
در ۱۰۷۹، ج ۲ در هند ساخته.
* نسخ خوش، صدرالدین المدنی ابن احمد نظام الدین الحسینی الحسنی، ۱۵ × ۲۱، ۱۸ س،
۱۴۴ ص، جلد چرمی، عنوانها به شنگرف، (۷۰ ح عربی).

[۱۳۶] **حدیقة الشیعة**

منسوب به محقق اردبیلی. (ش ۱۰۳ اخبار آستان قدس).
* نستعلیق و نسخ در آیتها از محمد طاهرین میرزا حسین کیسمی لاهیجانی در رجب ۱۲۴۳، آغاز افتاده، ۶۲۱ گک، ۱۹/۵ × ۲۹/۵، ۲۱ س، ۱۳/۵ × ۲۱/۵، جلد چرمی. (۷۱۵ الف).

[۱۳۷] **حسنیه**

از: گرگین استرابادی.
دینی، مقتل.
* نستعلیق ۱۲۳۹، کاغذ آبی، ۱۶/۵ × ۲۱، ۱۵ س، ۱۰/۵ × ۱۵، ۲۳۴ ص، جلد مقوا، وقف ملاجعفر. (۱۰۶ ح).

[۱۳۸] **حق الیقین**

از: محمدباقر مجلسی.
* نستعلیق، انجام افتاده، ۷۶۸ گک، ۱۷/۵ × ۲۳/۵، ۱۹ س، ۱۰/۵ × ۱۷/۵، کاغذ شکری، جلد عطف و گوشه‌ها پارچه. (۹۶ ح).
* نسخ خوش ذق محمدباقر شبستری در ۱۱۲۳، عنوان شنگرف، ۴۲۴ گک، ۱۸ × ۳۰، ۲۳ س، ۱۰ × ۲۱، کاغذ شکری، رحلی، جلد چرمی. (۱۶۷ ح).

[۱۳۹] **الحکمة المتعالیة فی الاسفار الاربعة العقلیة (عربی)**

از: صدرای شیرازی.
* نستعلیق محمد بن النعمان در رشت در روز دوشنبه ۱۸ ع ۲ / ۱۲۰۲، ۲۱/۵ × ۳۴/۵. (۱۳ الف).
* نستعلیق، انجام افتاده، ۲۲ × ۱۵. (۲۸ الف).
* نسخ سده ۱۲، کتاب الثانی، ۱۸/۵ × ۲۵. (۱۵۲ الف).

[۱۴۰] **حلّ المسائل**

از: قطب الدین عبدالحی حسینی لاری که در دروازه فصل و پس از سراج السالکین در اعتقادات خود ساخته است. (ر.ک: گاهنامه سال ۱۳۱۱: ۱۷۱ - ذریعه ۷: ۷۴، استوری ۲: ۸۷، فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۸۷ و ۱۱۹۰).
* نستعلیق، عنوان و جدول شنگرف، انجام افتاده، ۲۲۴ ص، ۱۵ × ۲۲، ۱۴ س، ۱۲ × ۷، جلد مقوایی. (۱۸۴ ح).

[۱۴۱] حلیة المتقین

از: محمدباقر مجلسی.

در ۵ رجب ۱۰۷۹ ساخته است. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۵۹۹). نسخه قابل اعتنایی است.

* نوشته محمدکاظم بن محمد زمان در روز یکشنبه ۱ شعبان ۱۰۷۹ نزدیک ۲۵ روز پس از تألیف، عنوان شنگرف، ۴۷۲ ص، ۱۷ × ۲۶/۵، ۲۰ س، ۵ / ۱۰ × ۱۹/۵. (۱۵۰ ح).

[۱۴۲] الحماسة (عربی)

از: ابوتمام.

* نسخ خوش سده ۱۰، ۱۶/۵ × ۲۶. (۱۴ ح).

[۱۴۳] حیاة الایمان

از: نظام الدین مرتضی بن آقا شیخ محمدحسن شیخ الاسلام رشتی.

در عقاید اصولیه امامیه و شیخیه و رد شیخیان و برای مظفر الدین شاه، در چند مقصد، یکم آن در توحید در چند فصل نخستین در معرفت ذات حضرت اقدس. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۳۹).

آغاز: بسمله... و بعد این بنده آثم راجی مرتضی رشتی بن جناب مستطاب محقق مدقق آفایشیخ محمدحسن شیخ الاسلام ظل ظلاله... مدعو به نظام الدین... گوید درین وقت و عهد... مظفر الدین شاه... حسب خواهش بعض اخوان ایمان زید اعمارهم و توفیقاتهم این رساله معموله مشتمله بر عقاید اصولیه امامیه و شیخیه تماماً را نقل کرده‌اند بعض از محققین در رساله هدیه النملة و بیان.

انجام: الحاصل اجماعی است که معرفت عدل از اصول دین است پس مخالفت فرمایش و رضای معصوم (ع) است و خصوصیت هم مفهوم گشت والا اساس دین منهدم خواهد شد و در این مقام مطالب و کلماتی است موقع ذکر آن نیست و آنچه از مسأله عدل و توحید درین مختصر ذکر شد برای اهل سعادت و ایمان کفایت است، ان شاء الله تعالی سه مسأله دیگر را از نبوت و امامت و معاد توفیق و سعادت تألیف را واجد گردم اللهم...

* نسخ حسین بن محمد کاظم تهرانی رشتی در روز چهارشنبه دهه سوم صفر ۱۳۱۴ پیچی نیل،

عنوان شنگرف، ۹۱ ص، ۴۶ گ، ۱۶ × ۲۰/۵، ۱۸ س، ۵ / ۱۰ × ۱۵، جلد مقوا، ربعی.

(۲۰۵ ح).

* نسخ حسین بن محمد کاظم طهرانی الاصل رشتی المسکن، صفر ۱۳۱۴، ۱۷×۲۳، ۱۹ س،
۱۶/۵×۹، جلد مقوائی، عطف و گوشه پارچه.

[۱۴۴] حیات القلوب

از: محمدباقر مجلسی.

* نستعلیق خوش، با سرلوح زرین و جدول، انجام افتاده، ۹۸۰ ص، ۱۶ × ۲۵/۵، ۱۹ س،
۱۰×۱۹/۵، جلد چرمی. (۱۰۸ ح).

[۱۴۵] ختان (رساله در -)

از: یوسف نجفی گیلانی.

به مناسبت ختنه‌سوران یتیمان دارالایتام مژده‌ی ساخته است.
* نسخ مؤلف در ۱۳۶۵، ۲۶ ص، بغلی. (۳۷۳ ر).

[۱۴۶] الخصال

از: ابن بابویه.

* نسخ خوش ۱۲۱۸، ۲۰ × ۲۶/۵. (۷ خ).

[۱۴۷] خلاصة الاقوال فی معرفة الرجال (عربی)

از: علامه حلی.

که در ۱۳ ع ۶۹۳ / ۲ ساخته است.

* شکسته نستعلیق سده ۱۴، ۱۳ × ۲۱، با سفیدی در میانه. (۴ خ).

* نسخ ابوالقاسم بن زین العابدین قزوینی در ۱۲۸۵، ۱۴ × ۲۳. (۵ خ).

[۱۴۸] خلاصة التجارب

از: شاه بهاءالدوله حسن بن قوام الدوله قاسم بن محمد حسینی نوربخشی ترشتمی رازی
دیلمی (م ۹۲۶).

نقیسی در تاریخ نظم و نثر در ایران (ص ۲۷۴) می‌نویسد که لقب او بهاء الدین است و کتاب را در
۹۰۷ تألیف کرده. در یک مقدمه و بیست و هشت باب در طرشت راز به سال ۹۰۷، (فهرست
نسخه‌های خطی فارسی، ۵۲۷).

* نستعلیق محرم ۱۱۰۲ از روی نسخه نوشته شده از روی اصل، مقابله شده با اصل، سرفصل و

عنوان شنگرف، ۶۲۴ ص، ۱۵ × ۲۰/۵، ۱۶ س، ۹ × ۹، جلد چرمی. (۱۹۹ خ). نسخه قابل
اعتنایی است.

[۱۴۹] خلاصه الترجمان فی تأویل خطبة البیان

از: محمد بن محمود دهدار عیانی شیرازی، (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۱۳۸).
 مرحوم نفیسی از دو دهدار نام می‌برد. یکی: خواجه احمد فانی شیرازی دهدار که به دکن به
 دربار علی عادلشاه رفته و پس از فوت او به دربار جلال الدین محمد اکبر رفت و سرانجام به
 سورت رفت و در سال ۱۰۱۰ درگذشت. وی همین شخص را صاحب شرح خطبة البیان می‌داند.
 دیگر: معین الدین ابو محمد محمود بن محمد دهدار شیرازی متخلص به عیانی که در ۱۰۱۶
 در شیراز درگذشته و آثار بسیار داشته... و نامی از این کتاب نمی‌برد. (ر.ک: تاریخ نظم و نثر در ایران،
 ص ۳۹۷ و ۶۵۵ و صفحات دیگر).

* نستعلیق سده ۱۳، ۱۰۰ ص، ۱۳ × ۱۹/۵، ۱۷ س، ۷/۵ × ۱۲/۵، بغلی، جلد (۹۰ خ).

[۱۵۰] خلاصه الحساب (عربی)

از: شیخ بهائی.

* شکسته نستعلیق خوش محمد گیلانی در ۱۲۶۴، ۱۳ × ۲۱. (۸ خ).

* نسخ خوش ۱۲۲۳، ۱۲/۵ × ۱۸، در پایان شعرهای آذربیکنگلی و محتشم و صهبای قمی است
 در ۳ برگ. (۱۰ خ).

[۱۵۱] خیر التجارب

از: محمد کاظم گویا تبریزی. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۳۲)

در پزشکی در بیست و چهار باب هر یک در چند فصل به نام خیراندیش خان.
 آغاز: خیرالتجارب و احسن المآرب حمد حکیم و شکرشافی هر علیل و سقیم است که به
 ازاء هر نعمت... باب اول در امراض سر مشتمل بر بیست و پنج فصل... باب بیست و پنجم در
 منافع معجون حافظ الصحه و حب الشفاء.
 در آن آمده است: «این نسخه را مسمی به خیرالتجارب ساخته... برآوردن عدد «رنج و الم» که
 سیصد و سی باشد استخراج تاریخ از نامش نمودم و بر سال وصال آن رحمت ذوالافضال این
 فقره دال است».

پس تاریخ آن (رنج و الم) ۳۳۰ - ۱۴۴۷ (خیرالتجارب) است. (= ۱۱۱۷).

در فهرست ایوانف (۱: ۷۲۸ ش ۷۰ - ۱۵۶۹) این رساله گزیده محمد اکبر ارزانی از طب اکبری
 خودش ساخته ۱۱۱۲ دانسته شده است. فونان در فهرست خود (ص ۲۶) آن را گمنام پنداشته
 است. همچنین در فهرست دیوان هند (۲۳۴۱ و ۲ / ۲۳۴۵) از مؤلف آن نامی برده نشده است. در

فهرست ناشکند (۱: ۲۷۲ ش ۶۱۰) از محمدکاظم دانسته شده و ساخته در ۱۱۱۷، در فهرست نسخه‌های خطی فارسی (۵۳۲) هم از محمدکاظم گویا تبریزی و ساخته ۱۱۲۳، فهرست بابهای آن در فهرست دیوان هند و فهرست فونان آمده و با نسخه ما یکی است. تنها نسخه ما و نسخه ملک است که گویا دیباچه دارد. کتاب مهمی است.

* نستعلیق ۱۱۳۴، عنوان شنگرف، با جدول، گویا آشفته و پس و پیش شده، ربعی. (۲۰۷ خ).

[۱۵۲] دانش‌نامه شاهی

از: محمد امین استرآبادی درگذشته در ۱۰۳۳ یا ۱۰۳۶ در مکه.

به پیروی از اربعین فخر رازی، در منطق و کلام و حکمت و اصول به روش اخباری (ر. ک: ذریعه، ۴۶/۸، فوائدالرضویه، ۳۹۸ - کشف الحجب، ۲۱۰ - مؤلفین مشار، ۶۸۷/۱، فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۶۶۴ و ۹۴۰).

* نسخ خوش، محشی، ۱۳۹ ص، ربعی. (۸۰۷ ر).

(در دفتر کتابخانه ذیل «رساله دانشنامه» ثبت شده).

[۱۵۳] در مکنون

از: محمد بن عبدالصبور حکیم قبلی خویی تبریزی.

در پزشکی و داروشناسی (همانجا ۵۳۳).

* نسخ ۱۲۶۴، عنوان شنگرف، ۲۴+۵۰۶ ص، ۱۶×۲۳، ۱۷ س، ۸/۵×۱۴/۵، جلد چرمی.

(۷۰۲ د).

[۱۵۴] الدرّ النظیم (ترجمه -)

از: احمد بن حاجی محمد سکاکی طبسی در ۹۲۶.

پس از ترجمه عبدالعلی بن محمدحسین بیرجندی در ۹۰۱ (فهرست نسخه‌های خطی فارسی - مجلس ۱۴:۳ و ۵:۶ - ش ۱۰۶ نفیسی در دانشگاه).

* نسخ سده ۱۰ و ۱۱، سرفصلها شنگرف، ۱۰۹ ص، ۱۶×۲۲/۵، ۱۷ س، ۱۰×۱۵، جلد باگل

و بوته. (۱۲۷ خ).

(در فهرست خود کتابخانه (دستی) کتابت نسخه را ۸۲۷ نوشته‌اند؟ در حالی که سال تألیف

۹۲۶ است).

[۱۵۵] **الدروس الشرعیة** (عربی)

از: شهید اول.

* نسخ سده ۱۳، ۱۳ × ۵/۲۵ (۵۹ د).

[۱۵۶] **دستور دبیری**

آغاز افتاده است و در صفحه اول آمده: القاب علما و وزرا بدین نوع نویسند: الهی تا مرغ همایون زرین بال... به حکم رب السموات و الارض به بال زرین خود سبعة سموات و زمین را منور و مزین و از حجره کلک رابعه روی به عرصه قلزم عالم کون و فساد نموده در آرایش چمن روزگار است عمر آن منیع المکان صبح یقین بر منهج... باد...
القاب امرای عالیشان: تا بر منصفه فلک نیلگون و حجله سپهر بوقلون مخدره هلال روز افزون جلوه‌گری کرد نوعروس اقبال آن قطب فلک ارباب جاه و جلال...
القاب کتابت فرزند به پدر: القاب و اعطاف بنده‌نوازی و ذره‌پروری که از جانب شریف حضرت مخدومی، ابویام رفعه الله قدره بعد از فتوح...
صورت طومار داروغگی الکای فلان...

* نستعلیق، ۱۱۷۲، ۱۱ × ۵/۱۷، ۷ س، ۷ × ۱۳، ۹۸ ص، کاغذ شگری، جلد گالینگور. (۲۳۷ م).

[۱۵۷] **دستور العلاج**

از: سلطان علی طبیب گونابادی خراسانی.

به نام ابوسعید بهادر (نسخه ما) ساخته است. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۳۵).

* نستعلیق، با جدول: عنوان شنگرف، ۱۸۲ گ، ۱۷ × ۲۵، ۲۲ س، ۱۰ × ۵/۱۸، جلد گالینگور

(۵۵۵ د).

آغاز: جواهر حمد و ثنا خدای را عزوجل که حکیم حاذق است و ستایش بی‌قیاس رحیمی را که شفابخش خلاق است و مفرح شگری که ترکیب آن نوش داروی دل‌های رنجوران است تحفه بارگاهی که مسجود هر عزیز و ذلیل و معبود هر صحیح و علیل است که از دارالشفاء او دردمندان دوا یافته‌اند... به رسم تحفه نذر کتابخانه اعلی حضرت... سلطان ابوسعید بهادرخان... این کتاب مشتمل است بر مقدمه و دو مقاله... مقدمه... بر شانزده باب، (جز آنچه که در فهرست یاد شده آمده است).

[۱۵۸] الدعاء (کتاب -)

- * نسخ سده ۱۳، ۱۴ × ۲۰ (عربی). (د۱).
- * نسخ سده ۱۱ و ۱۲، ۱۲ × ۱۹/۵. (د۲).
- * نسخ سده ۱۴، ۱۱/۵ × ۱۸/۵. (د۳).
- * نسخ سده ۱۳، با جدول، آغاز و انجام افتاده، ۱۵ × ۲۰/۵، ۱۶ س، ۱۵ × ۹/۵ ربعی. (م۴۲).
- * نسخ و نستعلیق ۱۰۸۵، با جدول، ۲۵ گ، ۱۴/۵ × ۲۱. (م۷۴). (عربی).
- * نسخ و نستعلیق سده ۱۴، عنوان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، بیاضی کوچک. (۷۶۶ ر).
- (در دفتر به نام «رسالة ادعیه» ثبت شده).
- * نسخ و نستعلیق، با جدول، ۳۷ ص، ۱۰ × ۱۷ بغلی. (۱۴۴۳ الف).
- (در دفتر کتابخانه ذیل «ادعیه» ثبت شده).
- * بیاضی، نسخ، ۱۷ × ۷/۵، با جدول و سرلوحها مذهب، ترجمه‌ها به شنگرف، ۲۰۷ ص.
- * نسخ، ۱۲ × ۱۹، ۱۱ س، ۱۳ × ۷، عنوانها به شنگرف، بخشی با جدول مذهب، ۲۳۵ ص، سده ۱۳. (د۷)، عربی.
- * نسخ سده ۱۱ و ۱۲، ۱۲ × ۱۹/۵، ۱۱ س، ۱۴ × ۶/۵، عنوانها به شنگرف، ۲۵۱ ص، جلد چرمی ضربی، بخش دوم دعا استغفار. (د۶) عربی.
- با بخش: «شست و چهارم، دفع دردسر و شقیقه» ناتمام به پایان می‌رسد.

[۱۵۹] دعاء (رساله -)

- از: محمد علی بن نصیر.
- شارح دعای کمیل.
- آغاز: ... فبعد چنین گوید سرگردان وادی ضلالت و گم‌شده از راه هدایت محمد علی ابن نصیر هر ذی شعور و صاحب ذکاوت را هویداست که فوق بندگی عبادت چیزی نیست... این رساله بعضی از اذکار و ادعیه و صلوات که حقیر در بعضی ایام موفق بودم و این رساله را مشتمل نمودم بر مقدمه و هفت فصل و خاتمه.
- انجام: روایتی است که لبلاب را ورق بگیرد بر سر خود گذارد.
- * نسخ سده ۱۴، ۱۹۸ ص، ربعی. (د۲۴۷).

[۱۶۰] دلائل الاحکام فی شرح شرایع الاسلام (عربی)

- از: سید محمد ابراهیم بن محمد باقر موسوی قزوینی کربلایی (۱۲۱۴ - ۱۲۶۲) (ذریعه ۸: ۲۳۹).
- * نسخ سده ۱۳، ۱۴/۵ × ۲۱/۵. (ک۵۷).
- (در دفتر کتابخانه ذیل «کتاب الدلائل...» ثبت شده به همین شماره).

[۱۶۱] دواسازی یا تذکرة الادویة الناصری

در دو کتاب: نخستین در دو فصل و به نام نخستین: فصل یکم اعمال مخصوصه دواسازی، عمل اول تفعیل، در انحراف، در ریختن به انحراف، فصل دوم در اعمالی که پیش باید کرد، کتاب دوم تذکرة الادویة در نوزده مقاله و به همین نام در پزشکی نوین و ساخته در زمان ناصرالدین شاه. آغاز: کتاب اول دواسازی. بسمله... و بعد دواسازی علمی است که گفتگو می‌کند در آن از طرز ساختن جوهریات محض استعمال آنها در امراض در فرنگستان مانند مشرق زمین دواسازی علم مخصوصی نبود و شغل عطاران بود.

... کتاب دوم (تذکرة الادویة) کتاب دویم در ادویة مأخوذة از نباتات و حیوانات. بسمله... این کتاب مشتمل است بر نوزده مقاله و در هر مقاله اجسام و جوهریات مؤثره نباتی و حیوانی که شیوع دارند.

* نسخ خوش احمدبن محمدصادق شیرازی در ۱ ج ۲ / ۱۲۹۴ به فرمایش استاد میرزا عباس قلی خان حکیم باشی، مجلد دوم هم نوشته همو در ۱۲۹۴، عنوان و سرفصل شنگرف، ۱۲۲۵ ص، ۱۷×۲۲، ۱۳ س، ۵/۸×۵/۱۳، جلد چرمی، در چهار مجلد است در دو مجلد ۶۸۲ + ۵۴۳ ص، (۳۹ و ۴۰ د).

[۱۶۲] ده مجلس

مواعظ و مقتل حسین (ع) که مدگری در همدان در مسجد میرزا تقی در محرم ۱۲۹۷ گفته و دیگری نوشته است.

آغاز: بسمله. خداوند عالم در کتاب مستطاب خود می‌فرماید ان الله اشتری. انجام: و این نعمت را از ما عاصیان به فضل و کرم خود نگیرد.
* نستعلیق خوانای ۱۲۹۷، ۴۲۰ گ، جلد چرمی، بغلی. (۶۸۱ د).

[۱۶۳] دیوان ازرقی

آغاز:

چه جرم است اینکه هرساعت ز موج نیلگون دریا
ز غم‌برا سسایان بسندد به پیش‌گنبد خضرا

انجام:

من عاشق تو نه بر توام دست رسی وانگه شب و روز بوده در دست خسی
سرووی نتوان ساخت... نفسی تو در هوسی بودی ما در هوسی

* شکسته، خوش، سده ۱۱، ۱۵۱ ص، وزیری. (۲۷۷ د).

[۱۶۴] دیوان انوری

به ترتیب تهجی مطلع.

* شکسته نستعلیق، در متن و هامش، ۲۶۹ ص، ۲۰×۲۹، ۱۳ س، در متن و ۲۹ س در هامش، ۱۲×۱۹/۵، جلد مقوا، عطف مخمل. (۴۹۲ د).

آغاز:

این جهان را ایمنی از دولت طغرل تگین جاودان منصور بادا رایت طغرل تگین (ص ۲۵۶. چاپ نفیسی).

[۱۶۵] دیوان جامی (عبدالرحمن)

* نستعلیق، قصیده‌ها است سپس غزلها به ترتیب تهجی آغاز و انجام افتاده ولی مضبوط و درشت، ۲۸۵ ص، ۱۲×۱۲/۵، ۱۴ و ۱۵ س، ۷×۱۵/۵، جلد و عطف و گوشه پارچه. (۲۲ د).
* نستعلیق خوش اشرف حکیمی در پایان رمضان ۹۸۱ در مغنیا، جدول زرّین، با دومهر محمدبن محمد شفیع گیلانی، آغاز افتاده ولی مضبوط، ۴۵۴ ص، ۱۳/۵×۲۳، ۱۷ س، ۷/۵×۱۵/۵، جلد عطف و گوشه چرمی. (۴۳ د).

[۱۶۶] دیوان جمال الدین اصفهانی

* نستعلیق خوش سده ۱۰، با جدول و تذهیب، ۱۲۰ ص، ربعی. (۴۸۳ د).

[۱۶۷] دیوان حافظ شیرازی

غزل است و رباعی.

* نستعلیق خوش ج ۱۲۰/۶۲ به خواهش محمد علی بیگ، جدول زرنگار. ۱۶۷ گ، ۱۲/۵×۲۰/۵، ۱۶ س، ۹×۱۷، جلد چرمی. (۵۲۱ د).

[۱۶۸] دیوان شاطر عباس صبوحي

سرگذشتی کوتاه از اوست سپس گزیده‌ای از غزلهای او.

* نستعلیق خوش محمدعلی رفیع نظری گویا در ۱۳۱۰ خ، بغلی. (۱ غ).

[۱۶۹] دیوان امیرشاهی سبزواری

* نستعلیق خوش، سرلوح و جدول زرّین، ۴۶ گ، ۱۰/۵×۱۸/۵، ۹-۱۸ س، ۶×۱۱/۵، جلد مقوا. (۷۰۴ د).

[۱۷۰] دیوان شمس تبریزی

- * نستعلیق سده ۱۴، گزیده‌ای است در ۱۰۹ ص، بغلی. (۱۶۰ د).
- * نستعلیق خوش سده ۱۴، با جدول، گزیده‌ای است در ۷۹ ص، بغلی. (۴۹۴ د).

[۱۷۱] دیوان صائب تبریزی

- * نستعلیق خوش پاینده محمد در ۱۰۹۳ در پیشاور پرشور به فرموده محمد افزون، نوشته دوازده سال پس از مرگ شاعر، جدول سنگرف ولاجورد، ۶۵۳ گ، ۲۱/۵ × ۱۲/۵، ۱۷ س، ۱۵/۵ × ۷/۵، جلد چرمی. (۳۵ د).

[۱۷۲] دیوان ظهیر فاریابی

- با دیباچه‌ای به نثر بدینگونه: «اما بعد بدانکه مزیت اختصاصی که آدمی راست بر حیوانات به فضل قوت نطق است که عقلا آن را فکر گویند و مراد از نطق نه مجرد سخنی است چنانکه طوطی ناطق نیست اگرچه سخن می‌گوید... صاحب صدری باید منعقد گردد لهذا به نام نامی صدر روزگار عالم عادل مجدالدوله والدین والاسلام منعقد گردانیده شد»، (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۴۲۱).

آغاز:

- سپیده دم که شدم محرم سرای سرور شنیدم آیت طوبی الی الله از لب حور
(ص ۷۸ چاپ تقی بینش در فرهنگ خراسان در ۱۳۴۵).
- * نستعلیق خوش سده ۱۰، ۱۷۰ ص، ۲۳۹۷ بیت، از میانه چند برگی افتاده، ربعی. (۳۴۶ د).

[۱۷۳] دیوان عاشق اصفهانی

- * شکسته نستعلیق خوش، کریم بن محمد در ۱۲۱۲ برای حاجی محمدحسن ارثیه، نسخه بسیار ارزنده‌ای است، ربعی. (۲۹۸ د).
- * شکسته نستعلیق، آغاز و انجام افتاده، ۲۹۰ ص، ۲۱ × ۱۴/۵، ۱۴ س، ۱۶ × ۸، جلد روغنی آراسته. (۴۹۵ د).

[۱۷۴] دیوان عرفی شیرازی

- * نستعلیق خوش سده ۱۱، با جدول و تذهیب، ۱۲۲ گ، ۱۷ × ۱۰/۵، ۱۰ و ۱۱ س، ۱۱ × ۶، ربعی. (۷۰۵ د).

آغاز:

- ای نه فلک ز خوشه صنع تو دانه‌ای در قصر کبریای تو عرش آستانه‌ای

انجام، رباعیهاست:

زین گونه که دل به فعل زشتم طلبد وز بیت حرام وز کنشتم طلبد (پارگی دارد)
* نستعلیق خوش، سده ۱۱، با جدول مذهب، ۲۱۶ ص، ۱۲ × ۲۲/۵، ۱۳ و ۱۴ س، ۱۵ × ۷،
آغاز و انجام افتاده. (۴۸۲ د).

آغاز:

چو با حکمش به بینی گاه عجز کهریا سنجی
چو با عدلش به بینی ماه نساج کتان بینی
چو قدش در جهان جان و تن والی شود زان پس
ز تنن امکسان تنن بسا قی و جانن تا... بینی؛

انجام غزل به مطلع:

تا برده‌ام به مدرسه عشق رخت خویش دارم وظیفه از جگر لخت لخت خویش
مخلص:

عسرفی نظر به خست دون هم‌متان مکن

طوفان چو شد شو (کذا) تو بینداز رخت خویش

[۱۷۵] دیوان فیضی دکنی

* نستعلیق تا اندازه‌ای کهن، جدول زرین، نسخه را آقامیرزا علی اکبرخان گل‌گلاب در تاراج خانه
قایم‌مقام به دست آورده بود، با حواشی لغوی ترکی از شیخ احمد افندی ترک، آغاز و انجام افتاده،
۳۹۷ گ، ۱۱ × ۱۸/۵، ۱۸ س، ۱۳/۵ × ۶/۵، جلد گالینگور. (۶۷۸ د). این دیوان فیضی هم از
جهاتی با ارزش است.

[۱۷۶] دیوان قدسی

* نستعلیق خوش، ۳۳۰ گ، ۱۲ × ۲۰، ۱۵ س، ۱۵/۵ × ۶/۵، جلد چرمی. (۴۹۳ د).

[۱۷۷] دیوان محتشم کاشانی

* نستعلیق سده ۱۱ و ۱۲، با یادداشت دارنده نسخه در ۱۲۳۴، ربعی. (۳۲۶ د).

[۱۷۸] دیوان مرتضی ناجزی

صاحب محضری (دفتر اسناد رسمی) در رشت که ظاهراً در حدود سال ۱۳۵۰ ش فوت
شده. سه دفتر مشقی ۶۰ برگی. خط نستعلیق خود شاعر. آغاز دفتر ۱۳۴۰ شمسی، اول آبان:

نام او را پریش خوش فرمود که مرا یادگار هست که بود	ارمغانم به زندگی این بود خوشدلتم من از این پریش سخن در اطراف معرفت و شناسایی پروردگار:
از بـــــخشش تو مرا درایت وصّافی هوش من ز جودت وین نور بصر که لطف جان است	ای داده به من لوی قدرت مطلوبی تن ز شهد لطف این نطق و بیان که در زبان است
که تن ز روح بگیرد تلاطم امیال که آب مشرب تو بینهایت است زلال	پایان: فدای مهر تو کردم ازان محبت ناب به امتنان رقم بندگی تو را دارم

[۱۷۹] دیوان نظیری نیشابوری

* نستعلیق، از آن فرهاد میرزا در ۶ رمضان در ۱۳۰۳ و امین‌الدوله ابن حاج محمد حسین خان اصفهانی در ۱۲۲۶ بوده با یادداشتهای تملک هر دو، (۲۷۳ د).

[۱۸۰] دیوان [شاه] نعمت‌الله ولی کرمانی

* نستعلیق عبدالجبار استخالی - ر ۱۰۰۱ یا ۱۰۰۵ در روستای نورک، عنوان شنگرف با افزوده‌هایی بر چاپ شده، ۶۷۴ ص، ۱۶ × ۲۴، ۱۶ س، ۱۷ × ۱۰/۵، (۱۴۲ د).

[۱۸۱] دیوان [شیخ] هدایة الله هدایت مهدوی فراهانی

سراینده مردی متدین و شوخ و اهل طیبیت بوده بود و این دیوان به دعا و توسل به دوازده امام آغاز شده و با قصیده‌ای است در ستایش امامان سپس نصیحت و بیان توبه و صفات دیگر است در چند قطعه و قصیده و همچنین در بیان بطلان علم منطبق و حکمت و فلسفه. (۱۴۹ پ).
* شکسته نستعلیق خوش با تاریخ ۱۳۰۱ در مقدمه و گویا نسخه اصل سراینده دیوان، ۲۵۸ گ، ۱۷ × ۲۱/۵، ۱۰ - ۱۲ س، ۱۸ × ۱۲، بی جلد. (۷۲۳ د).

[۱۸۲] ذخیره المؤمنین

از: عباسعلی کیوان قزوینی.

کاتب: نورالدین مدرّسی چهاردهی از روی نسخه چاپ بمبئی در ۱۳۱۹ ش. ۱۱ × ۱۷/۵، نستعلیق، ۱۶ ص.

[۱۸۳] رباعیات خیام

* نستعلیق رضا شاد قزوینی رشتی خوش‌نویس، دبیر آزاده با فرهنگ گیلانی که به ۱۷ / اسفند ۱۳۴۵ درگذشته است، از روی نسخه تصحیح شده محمدعلی فروغی در ۱۳۲۸خ، رحلی. (د۴۷۶).

[۱۸۴] الرسائل (عربی)

از: ابواسحاق صابی (فهرست فیلمها ۳۳۱ - آستان قدس ۷: ۷۶۱).
* نسخ خوش، ۲۰ × ۳۰/۵. (۱۷ ر).

[۱۸۵] رساله، پزشکی و کیمیایی (در هفده باب)

آغاز افتاده: آهنین بگدازند و با گوگرد بیامیزند پس بندقی سازند سرکه با خود دارد عجایب بیند و اگر پیه او در خود مالند دد و دام نزدیک وی نتوانند شد و اگر بر دست و پای مالند سر ما بار دارد...

باب اول اندر موامره کتاب و دلایل مزاجها بدان که آن کسانی که درین باب قوی تر باشند و درین کار حریص تر مردمی باشند که گندم‌گون و به سرخی زند و گوشت اندامهای ایشان تازه باشد.

انجام: اگر در زیر آب رود علاج زن کنند که خطا از زن است دامی را بدانند وانگه تجربه به ادویه کنند والسلام تمت هذه النسخة الشریفة.

* نستعلیق گویا در رجب ۱۰۷۲، جدول و عنوان شنگرف، ۷۴ گ، آشفته و پس و پیش شده، بغلی. (۶۵۱ ر).

[۱۸۶] رساله در ادویه و احجار

* نستعلیق سده ۱۴، با جداول و اشکال، ۴۷۱ گ، ۱۷/۵ × ۲۱/۵، ۱۶ س، ۱۷/۵ × ۱۱/۵. (۱۱۱ ط)

(در دفتر کتابخانه به نام «طریقه العلم و تدابیر الاشیاء» آمده است).

آغاز ظاهراً افتاده: فی بیان عمل قرطاس، باید هفت روز نیت صوم کند ابتدا از روز یکشنبه و از خوردن حیوانی اجتناب نماید پس پانصد مرتبه هر روز بعد از نماز صبح قبل از آنکه با کسی سخن گفته باشد این دعا را درست بخواند به اعتقاد و جازم و ثابت با امیدواری...

فی بیان امهات احجار و آن یاقوت است و آن چند گونه است. معروفترین احمر و اصفر و ابیض و اخضر و اسود هم یاقوتی است اما اندکست و اصل اینها همه احمر است و ابیض و

اصفر و اخضر از اعتدال دور افتاده و یاقوت ابیض سردترین یاقوتها است و اخضر... است از ابیض.... (۱۱۷ ر).

در عمل زرنیخ: اول او را کوبیده از زنیخ (ظ: زرنیخ) ورقی را... (۱۹۴ پ).

[۱۸۷] رساله در ادعیه

* نسخ و نستعلیق بسیار خوش، با جدول مذهب، با جدول ۲۲×۱۴/۵، ۸ و ۹ س، ۱۲/۵×۶، ۲۵ ص، جلد مقوا. (۷۴ م عربی).

(در دفتر ذیل «مجموعه» ثبت شده است).

[۱۸۸] رساله جعفریه (عربی)

* نستعلیق، سده ۱۲، ۲۳۳ گ، ۱۳/۵×۲۳/۵، ۱۹ س، ۸×۱۷/۵، جلد چرمی ضربی. (۸۴ ر)

آغاز: بسمله... فانی امعنت نظری و صرفت فکری و تدبیری فی مطالعه المختصر الموسوم بالرسالة الجعفریه الموضوعه فی باب الصلوة و ما يتعلق بها التي قد شاع ذکرها فی الامصار. (انجام افتاده است).

[۱۸۹] رساله شرعیه

* نستعلیق، کاغذ آبی، سده ۱۴، ۲۰۲ ص، ۱۷/۵×۱۱/۵، ۱۵ س، ۱۳/۵×۸. (۱۰۳۲ ر).

آغاز: بسمله... و باید بدانند هر مکلفی یعنی زنی که نه سال را تمام کرده باشد و مردی که پانزده سال را تمام کرده باشد که اصول دین بر پنج قسم است و فروع دین بر هفت قسم چنانچه بعد خواهد واضح شد...

انجام: ... از برای او آزاری و مرضی پس در این حالت تیمم می‌کند و نماز می‌کند و قسم هشتم آنست... (ناتمام).

[۱۹۰] رساله عملیه

از: شیخ محمد یوسف استرآبادی.

آغاز: بسمله... اما بعد چنین گوید... محمد یوسف استرآبادی... که علاوه بر اجابت التماس جمع از اخلاء ایمانی و احباء یقینی به جهت انتفاع و بهره مند شدن عامه مؤمنین و مؤمنات اثنی عشریه از دور و نزدیک مسائل شرعیّه متفرقه.

انجام: پشت به قبله بر جانب چپ در قبر بخوابانند که روی طفل به طرف قبله واقع شود چنانچه گذشت، واللّه العالم.

* نسخ خوش ۱۲۶۸، عنوان شنگرف، ۲۲۲ ص، ربعی. (۱۸۲ ر).

[۱۹۱] رساله فقهیه

از: محمدباقر سبزواری.

آغاز: بسمله... اما بعد درین اوان سعادت نشان که از میامن اشراقات اقبال اعلى حضرت...
شاه عباس الثانى الحسينى الموسوى.

* نسخ خوش ابن جعفر شیزی شیروانی در ۱۱۹۴، بغلی. (۳۹۲ ر).

[۱۹۲] رساله کلامیه (عربی)

در ص ۱ آمده:

فى احكام القدم و الحدوث و هى مسایل القدم والحدوث اعتبارات عقلية... (پاره شده) فى
الخارج والا لزم التسلسل او اتّصاف الشىء بنقيضه لان كلّ موجود خارجى...

در ص ۱۴:

فى العلة والمعلول و هما من لواحق الماهية و فيه مسایل انهما من المعلومات الضرورية
لكن يقال تنبيها اذاستتبع شىء شيئا فالاول علة و الثانى...

در ص ۴۲:

فى التقسيم على رأى المتكلمين قالوا الممكن الوجود اما ان يكون متحيزا او حالا فى
المتحيز والثانى هو العرض والاول اما ان يكون غير منقسم...

در ص ۵۷:

فى صفاته و فيه مرصدان الاول الجدليات و فيه فصول الاول ان حقيقته غير معلومة لاحد
من البشر لانها ليست معلومة ضرورة و هو ظاهر ولا...

آغاز افتاده: لافتقر الى زمان و تسلسل ولا يخفى عليك ان حصره فيما ذكر ليس بعقلى بل هو
استقرائى و مقوليته على اقسامه بالتشكيك فليس بجنس لها لامتناع التفاوت فى جزء الماهية بل
هو عرض عام لها (دو کلمه‌ای سفید مانده است) فى احكام القدم و الحدوث و هى مسایل القدم
والحدوث اعتبارات عقلية... (کمی پاره شده) فى الخارج والالزم التسلسل او اتّصاف الشىء
بنقيضه لانّ كلّ موجود خارجى...

انجام افتاده: و ذلك فى التقديم الازلى محال بل المراد الرضا و انما كنى به عن الرضا لان
الانسان اذا مال قلبه الى الشىء اقبل بوجهه...

* نسخ سده ۱۲، ۱۲/۵ × ۲۰. (۳۹ ر).

[۱۹۳] رسالهٔ مهربانی (در آیین مسیحی)

آغاز: هر قوم ولایت و عادات و دین خود را دوست می‌دارند هرچند خودشان از اینها شکایت می‌کنند. اگر کسی دیگر که به ایشان غریب باشد قصد ملامت مملکت یارفتار یا اعتقاد ایشان را بکند فی الحال او را سرزنش می‌کنند بلکه حالاتی می‌شود که بی تأمل او را بکشند. اگر قومی هست که وطن خود را دوست نمی‌دارد چرا به ولایت دیگر نمی‌رود اگر قواعد خودشان را...

انجام: نام و ستایش ربّ العالمین از طالع تا به غروب آفتاب یک باشد. تمام شد رسالهٔ مهربانی.

* شکسته نستعلیق خوش سدهٔ ۱۴، ۱۴×۲۲/۵، ۱۱ س، ۱۶×۹/۵، کاغذ آبی، ۹۳ ص، ربعی. (۷۷۷ ر).

[۱۹۴] رضوان الاملین فی تعلیقات القوانین (عربی)

از: سید محمدبن عبدالصمد حسینی شهشهانی اصفهانی (م ۱۲۸۷). (ذریعه ۱۱: ۲۴۰).

* نسخ، ۱۶ × ۲۵/۵، ج ۲. (۲۵ ر).

[۱۹۵] رمل و اسطرلاب و اعداد (رساله در -)

آغاز: بسم الله... این رساله ایست از اسرار یزدانی و حروف ۲۸ دلیل برهانی و جمع الفاظ درین جمع است از اولین و آخرین و از برادران دینی هرکه باشد باید تکمیل شود. اولاً باید خدمت استاد برسد.

* نستعلیق کربلایی غلام علی چاوش باشی پسر مشهدی ملاجعفر، از سدهٔ ۱۴، انجام افتاده، ۲۴۲ گگ، بغلی. (۶۳۷ ر).

[۱۹۶] روزنامهٔ قانونی میرزا ملکم خان

آغاز: اتفاق، عدالت، ترقی، نمرهٔ اول، غرهٔ رجب ۳۰۷، نمرهٔ دوم، شعبان ۱۳۰۷، سوم رمضان تا نمرهٔ سیزدهم.

* نسخ خوش از همان نویسندهٔ تاریخ ایران در ۱۳۰۷، کاغذ آبی، ربعی. (۳۰۳ ر).

[۱۹۷] الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة

از: شهید ثانی.

در ۶ ج ۲ / ۹۵۶ ساخته است.

- * نسخ خوش مهدی بن عبدالرحیم در ۱۲۳۴، ۲۰ × ۳۰. (۴۲ ر).
- * نسخ ۱۲۲۳، آغاز افتاده، ج ۱، ۱۴/۵ × ۲۱. (۵۳ ر).
- * نسخ احمد بن محمد علی کرونلی اصفهانی در صفر ۱۲۳۳، با جدول، ج ۱، ۱۹/۵ × ۳۰. (۶۳ ش).
- * نسخ یوسف بن عسکر فومنی در ع ۱/ ۱۲۲۰، محشّی، ج ۲، ۲۰ × ۲۹/۵. (۶۸ ش).
- * نسخ ملامحمد مقیم پسر کربلایی عسکر در ۱۲۳۴، ج ۲، ۱۹/۵ × ۳۰. (۹۰ ش).
- * نسخ سده ۱۲، محشّی، ج ۱ و ۲، ۱۸/۵ × ۳۰. (۹۱ ش).
- * نسخ سده ۱۳، ج ۱، ۲۰ × ۲۹/۵. (۹۲ ش).
- * نسخ مبین خوانساری، از سده ۱۳، آغاز افتاده، ۱۶/۵ × ۲۴. (۹۶ ش).
- * نسخ و نستعلیق سده ۱۳، با اوراد و ادعیه عربی و فارسی. (۱۰۱ ش).
- * نستعلیق حسن بن ابی الحسن حسینی، سده ۱۳، ۱۸/۵ × ۳۰. (۱۱۰ ش).

[۱۹۸] روضة الصفاء

از: محمد بن خاوند شاه میرخواند.

- * نسخ، با یادداشت سیدعلی حسینی در ۱۲۵۵، نشان شنگرف، ۲۸۵ گ، ۲۳/۵ × ۱۸، ۲۸ س، ۹ × ۱۷/۵، جلد مقوایی عطف پارچه. (۸۹ ر).
- * نستعلیق علی بن آقاییک امیر غنبری گرم‌رودی در ۱۰۷۸، آیتها و بیتها شنگرف، ۱۵۴۰ بیت، ج ۱، ۳۳۶ گ، ۲۰ × ۳۰، ۲۳ س، ۱۲ × ۲۰، جلد چرمی. (۹۰ ر).
- * نستعلیق خوش سده ۱۰ و ۱۱ عنوان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، به نوشته محمد حسن بهاری. در آغاز نسخه عباس اقبال آن را خوانده و یادداشت‌هایی از آن برداشت و سپس به دست آمد که جلد پنجم روضة الصفاء است و در تاریخ مغول و افتادگی‌هایی هم دارد و نکاتی که در چاپ هدایت نیست، ۶۲۰ گ، ۱۳/۵ × ۲۲/۵، ۱۹ س، ۸/۵ × ۱۷/۵، جلد مقوایی. (۱۰۶ ت).
- * نستعلیق ۱۰۷۷، با سرلوح آب رنگ و جدول، ۷۵۳ گ، ۲۵ × ۱۶، ۱۷ س، ۱۹ × ۱۰، جلد چرمی، بغلی، تاریخ عمومی و بنی امیه و عباسیان. (۴۰ ر).
- * نسخ خوش، با جدول، سرلوح و صفحه یکم زرّین، از پایان افتاده، ۷۲۹ ص، ۱۵/۵ × ۲۴/۵، ۲۵ س، ۱۹ × ۱۰، جلد چرمی، در دیواره کتاب بر روی کاغذ نوشته‌اند که جلد دوم است تاریخ ۱۴ شوال تاریخ شیرازه ۱۳۱۱، تاریخ عمومی است و اسلام تا خلفاء راشدین. (۴۲۸ ر).

[۱۹۹] ریاض الاحزان

از: حاج ملامحمدعلی بن محمد برغانی.

از دانشمندان سده ۱۳، در چندین مجلد است، پنجم آن به نام *جَنَّة النعیم* و هشتم آن به نام *جَنَّة الرضوان* (ذریعه: ۵: ۱۵۸ و ۱۶۱ و ۱۱: ۳۱۷ - ریحانة الادب ۱: ۱۵۸) نسخه‌ها که از او است و در سه مقدمه و شش باب و یک خاتمه یکی از مجلدات همین کتاب باید باشد.
 آغاز: الحمد لله الواحد...

تسا یابد از صفای درت زیور آفتاب	ببنهاده بر در تو سر افسر آفتاب
باشد طلای سرخط آن دفتر آفتاب	این عالم از دفاتر مدح تو دفتری
بودی به کفر تیره هنوز اندر آفتاب	گر می‌نشد عبیر زر اندود مهر تو
بگشوده کف بسا کف مظفر آفتاب	در خدمتت به اذن جهان‌گردی چنین

انجام: حضرت فرمودند که اول مرتبه مهدی ندا فرماید که در تمام دنیا هرکه را قرصی از شیعیان باشد بیاید و بگوید پس همه ادا فرماید.

رفیق آمد عطای کردگاری	بـــــحمد اللـــــه ... بساری
و قرآن العظیم روشنی داد	دگر سبع مثنای کرد امداد
لباب مسروی و آیات قرآن	به انجام کتاب فرد عرفان
الی الثالث امانت پس سپردن	ز ثنای یوم یعنی یوم مردن
ز احوال حسین ع و حال ایشان	نهان کاف و نون بنمودم اعیان
بسود از خالص دانسای اسرار	مؤلف را امید اجر این کار
امید مغفرت گردید منظور	دگر از ناظر این بحر پرشور
مـــــحرم عـــــین را او لام است	ششم روزی که ختم این کلام است
که تا باشد نشان بی نشانه	زاباش (؟) احد آمد نشانه

جف القلم من تألیف علی ید مؤلفه الخاطی العاصی علی بن محمّد البرغانی عفی الله عنه
 فی الیوم یک شنبه فی الشهر الاول فی الاسبوع الثانی من الاول فی الثانی فی الثالث والسادس
 فی الرابع فی شهر محرم الحرام...

* نستعلیق یکم محرم ۱۲۳۶ یا ۱۲۳۹ گویا از خود مؤلف به گمان بهاء‌الدین املشی، برخی
 از جملات و آیات شنگرف، ۲۵۵ گ، ۲۱ × ۳۰، ۲۰ س، ۱۲ × ۲۱/۵، جلد چرمی، کاغذ
 شگری (۴۷۳ م) در دفتر به نام «مقدمه اولی».

[۲۰۰] ریاض المسائل و حیاض الدلائل (عربی)

از: سیدعلی طباطبایی.

* نسخ خوش، ج ۱ / ۱۲۵۳، ۲۰ × ۳۰، (۳۲ ر).

* نسخ، ج ۱ و ۲، مورخ ۱۲۰۱ از کتاب النکاح. (۳۳ ر).

[۲۰۱] زاد الحجج

از: علی بن میرزا محمد رشتی گیلانی، در مناسک حج برای عزیزی، او راست ذخائر البساتین و منتخب الذخائر در عبادات و معاملات به فارسی.

آغاز: الحمد... و بعد چنین می‌گوید اقل العباد علی بن میرزا محمد الرشتی الجیلانی که خواهش نمود ازین اقل کسی که لازم به جهات شتی اجابت او در نوشتن چند کلمه در مناسک حج و هرچند آن عزیز به جهت ائصاف به فضیلت اکتفاء به اقل ما یقنع می‌نمود و اشاره در بیان مناسک به آن عنوان مناسب جمعی دیگر از برادران که رجوع به نوشته می‌نمودند نبود لهذا این اقل به مقتضای...

انجام: و حاصل کلام این است که زمان تقلید و زمان ذبح معین می‌کنند که در آن وقت این کس که در بلد است دانسته باشد و از محرّمات احرام مستحبا اجتناب کند و الاً مستحبا کفاره بدهد و در وقت ذبح محل شود خداوند عزوجل خاتمه امور همه بندگان خود را محکوم به رضای خود کند با عاقبت دین و دنیا بالنّبی و الوصی و آلهما الطّیّین الطاهریّن.

* نستعلیق و نسخ ۲۹ ذق ۱۲۴۰، ۱۵۷ ص، ۱۱/۵ × ۲۰، ۱۵ س، ۷/۵ × ۱۴، جلد مقوا عطف و گوشه پارچه. (۶ ۳۰ ز).

[۲۰۲] زاد المعاد

از: محمد باقر مجلسی.

* نسخ خوش سده ۱۲، با جدول و سرلوح، انجام افتاده. (۳ ز).

* نسخ خوش ملا احمد اشرفی در ۲۰ رجب ۱۲۴۲، با جدول و سرلوح خام آب رنگ، ۱۳ × ۲۰/۵. (۸ ز).

* نسخ خوش ۱۱۱۰، با سرلوح، جدول زرّین، ربعی (۵۴ ز). اگر نسخه مورّخ ۱۱۱۰ باشد همزمان سال مرگ مؤلف است.

* نسخ ۱۱۲۲، نشان شنگرف، ربعی. (۶۶ ز).

[۲۰۳] زبدة الاخبار فی معرفة المذهب المختار علی وجه الاختصار (عربی)

از: محمد حسین بن کمال الدّین سبزواری.

در یک مقدمه و دوازده باب و خاتمه در مشهد در ۱۷ ع ۱۰۷۳/۱ ساخته است، (ذریعه ۱۲: ۱۷).

* نسخ علی اکبر بن علی رضا مازندرانی نجفی در اصفهان در ۸۵، آغاز افتاده، ۱۲ × ۱۸/۵. (۲ ز).

[۲۰۴] زبدة الاصول (عربی)

از: شیخ بهائی.

* نسخ سده ۱۳، محشی، انجام نانوخته مانده، ۱۴/۵ × ۲۰. (۶ ز).

[۲۰۵] زبدة البیان فی تفسیر احکام القرآن (عربی)

از: احمد مقدّس اردبیلی.

* نستعلیق سده ۱۰ و ۱۱، انجام افتاده، از آن محمدباقر بن محمدتقی با مهر «محمد باقرالعلوم» در ص ۲، ۱۲/۵ × ۲۴/۵. (۳۲ الف).

[۲۰۶] زبدة الدلیل (عربی)

از: عبدالله بن محمدرضا حسینی شبر کاظمی (م ۱۲۴۲) (ذریعه ۱۲: ۲۷).

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله على نعمائه والحمد من نعمائه... اما بعد فيقول...
عبدالله بن محمدرضا الحسيني هذه رسالة وجيزة عزيزة مشتملة على الاحكام الشرعية والفروع
الفقهية مع الاشارة على الدليل وايضاح السبيل والله استعين انه خير معين كتاب الطهارة و هي
لغة النظافة والنزاهة و شرعاً استعمال طهور مشروط بالنية.
انجام: و من له رأسان و بدنان على حق واحد يوقظ احدهما فان انتبهها فهما واحد و ان انتبه
احدهما فهما اثنان بلاخلاف والله العالم باحكامه (تمت الرسالة المنيفة في يوم الجمعة رابع
شعبان سنة ۱۲۲۹... قد تمت الرسالة على يد اقل العباد).
* نستعلیق ۱۲۲۹، ۱۴ × ۱۹/۵. (۲ ر).

[۲۰۷] زبدة المفاتيح (در تجويد)

آغاز: لازم است که دعائی قبل از تلاوت خوانده شود و دعاء قبل از تلاوت بسیار است از
جمله بهترین دعاء در ابتداء تلاوت این است اللهم بالحق.
* نستعلیق ابوالقاسم بن محمدرضا لاهیجانی رشتی در روز دوشنبه ۲۹ ج ۱ تخاقوی نیل
۱۲۴۱ در مسجد گلشن، عنوان شنگرف، با جدول، ۱۰۵ ص، بغلی. (۲۷۰ ز).

[۲۰۸] زواهرالحکم (عربی)

از: حسن بن عبدالرزاق لاهیجی قمی.

در یک مقدمه دارای سه مقصد و سپس سه باب دارای چند مطلب ساخته و در روز شنبه ۱۸
ع ۱ / ۱۰۸۵ به انجام رسانده است (آستان قدس ۴: ۱۵۹ - حقوق ۳۶۳ - دانشگاه ۳: ۵۸۰ و ش ۵۰۲۹

- سپه سالار ۵: ۸۷ - مجلس ۵: ۲۸۴ - ذریعه ۱۲: ۶۲).

* نستعلیق محمد شفیع بن لطف الله مازندرانی پازواری در شب یکشنبه پایان رجب ۱۱۱۲ از روی اصل مؤلف، ۱۰ × ۱۲. (۷ ز).

[۲۰۹] زیج خاقانی

به نوشته بهاء‌الدین املشی در پشت نسخه در احکام گردش ستارگان ثابت و سیار در سرنوشت بشر است به اعتقاد قدما و مؤلف آن شاگرد عثمان جادوکار نامبردار به استاد ساحران، در آن آمده مقاله سوم از زیج خاقانی چون در آن از ستاره‌شناسان سده هفتم یادی نشده است گویا پیش از آن ساخته شده باشد.

آغاز افتاده: حلال‌زاده باشد و اگر برخلاف این باشد ولدالزنا باشد دلیل دیگر... قمر... خانه پنجم پیوندد و یا مرد و به خداوند طالع پیوندد و مولود حلال زاده باشد و... باشد حرام زاده بود اگر سهم الوا... صاحب سهم الشرف ساقط بود و در دو... و سیوم بود مولود حرام زاده بود و اگر برخلاف این بود.

انجام: در آن روز چون مترصد شوند که سایه به همان علامت رسد ارتفاع آفتاب بگیرند آن همان ارتفاع روز ولادت باشد از آن طالع استخراج کنند و اگر از آن بگذرد ضعف آن مدت یا ثلثه الامثال آن صبر باید کرد و آنچه بیشتر ذکر رفت و در هر وقت که خواهند بیرون آوردن و این راهم ما استنباط کردیم بعون الله تعالی، چه فعل پدید آید از حکم خدای تعالی تا انتها سال غلبه آن را بود به اعتبار اینجا از بامداد بود تا نماز پیشین و شب از نماز شام تا وقت صبح والله تعالی اعلم بحقایق الامور و سرایر الصدور.

* نستعلیق حاج محمد بن شیخ محمود حافظ ابیوردی در رمضان ۹۸۶، سر فصل و عنوان

شنگرف، ۲۶۲ ص، ۱۹/۵ × ۱۲/۵، ۲۳ س، ۱۹/۵ × ۹/۵، جلد چرمی. (۴۲۰ ت).

(در دفتر کتابخانه ذیل عنوان «تطبیق گردش کواکب...» آمده).

[۲۱۰] زینة المجالس

از: مجدالدین محمد حسینی مجدی.

* نسخ امین بن محمد در ۱۰۵۴، عنوان شنگرف، ۷۲۷ گ، ۳۰/۵ × ۱۸/۵، ۳۰/۵ × ۱۰/۵،

جلد مقوایی، عطف و گوشه پارچه. (۹ ز).

* نستعلیق رسول بن محسن شیخ الاسلامی مازندرانی در محرم ۱۲۶۵، با سرلوح و

جدول، عنوان شنگرف، ۵۷۱ گ، ۳۵/۵ × ۲۱/۵، ۲۳ س، ۱۴ × ۲۷، جلد چرمی. (۱۲۸ ز).

* شکسته نستعلیق سده ۱۳، عنوان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، ۳۸ گ، ۳۳ × ۲۰/۵،

۲۵ س، ۱۳/۵ × ۲۶، کاغذ آبی کلفت، جلد مقوایی پارچه‌ای در عطف و گوشه‌ها، رحلی. (۱۹۶ ز).

[۲۱۱] ساعت نامه (در دعا نوشتن)

آغاز: عبدالله کفعمی و غیره گفته‌اند ای شیعیان ما این نسخه‌ایست از برای امتان محمد مصطفی (ص) یاد کرده‌ایم که آسمان را دوازده برج است. انجام: برای ایستادن باران این آیه بنویسد در توی باران رو به قبله بیاویزد بسم الله... وجعلنا من بین ایدیهم. * نسخ و نستعلیق سده ۱۴، ۱۲ ص، بغلی. (۱۹۶ س).

[۲۱۲] سرگذشت پرت سعید

از: سیدضیاءالدین طباطبائی یزدی (مشار ۹۵۰). * شکسته نستعلیق حسین علی زاده وجدانی در ۱۲۹۸، ربعی. (۱۴ س).

[۲۱۳] سفرنامه قم

از: میرزا حسین خان بهادر نظام، به نام نصره الدوله (مجلس ۶: ۲۷۵). در راهنمای کتاب شماره ششم از سال ششم (۱۳۴۲) توسط مؤلف [= محمد روشن] با اصل تصاویر آن از روی همین نسخه چاپ شده است. * شکسته نستعلیق ۱۳۲۶ با تصاویر و شرح آنها در زیر هر یک به فرانسه، ۱۷ ص، ۱۳/۵ × ۲۱/۵، ۱۹ س، ۱۰ × ۱۶/۵، جلد مخمل. (۴۴۵ س).

[۲۱۴] سلاح المؤمنین

از: احمد حسینی. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۵۸). آغاز: بسمله... اما بعد چون کتاب مستطاب سلاح المؤمنین از جمله مجموعات و مؤلفات مرحمت و غفران پناه جنت و رضوان آرامگاه... احمد الحسینی. انجام: بميثاقك ولاسحق عليه السلام بخلفك و ليعقوب بشهادتك. * نسخ خوش سده ۱۱ و ۱۲، با سرلوح، جدول شنگرف، بیاضی. (۶۴۷ س).

[۲۱۵] سلوک (ترجمه رساله -)

از: محمد بن محمد قاسم بحرانی، اصل از سید محمد کاظم رشتی. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۰۸۵ و ۱۲۰۸).

آغاز: پس از سپاس و ستایش پادشاه مطلق... بعضی از طالبان راه معرفت و یقین و سالکان طریق قربت حضرت رب العالمین ازین قلیل البضاعة خواهش نمودند بل امر فرمودند که رساله مصنفه جناب... آقا سیدکاظم رشتی... که به لفظ عربی و نفع آن مخصوص واقفان آن لغت بود به لفظ فارسی ترجمه که نفع آن عام و انتفاع از آن تام باشد، حقیر آن را غنیمت شمرده بل فوز عظیم دانسته.

انجام: ای گروه مردم بپرسید از من آنچه خواهید پیش از آنکه بیابید مرا اللهم انی اشهدک علیهم بارخدایا بدرستی که من گواه گرفتم مرا بر ایشان ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم و نیست تغییردهنده و نیست قوتی مگر به خداوند بلند بزرگ و الحمد لله متبعین امره و حمد می‌کنم مرخدای را... فرمان او به انجام رسید. شرح رساله نفاعه سلوک.

* نستعلیق شعبان ۱۲۴۵ گویا در قزوین، ۱۷ × ۲۲، ۱۵ س، ۹ × ۱۵/۵، جلد چرمی. (۳۱۵ ش).

[۲۱۶] سؤال و جواب

از: مولی محمد باقر مجلسی.

نکاح است گویا گردآوری حاج مشهدی یا محمد لاهیجانی.

آغاز: سؤال زید نامی طفل رضیعه از عمر و نامی متعه نمود.

انجام: تمام پنج جزو کتاب از تألیفات مرحوم... محمد باقر مجلسی.

* نسخ خوب و نستعلیق خلیل الله بن علی محمد نایب الصدر شهیر به شیخ الاسلام

مازندرانی الاصل فومنی المسکن در ۱۲۸۵، در ۵ جزو، رحلی، ۲۲/۵ × ۳۵، ۲۳ و ۳۵ س،

۱۵ × ۲۷/۵. (۲۴۳ س).

[۲۱۷] سؤال و جواب

از: سید محمد باقر شفتی.

دارای: مقدمه فی الاصول، کتاب الطهارة... کتاب الحدود، رساله فی الحدود، خاتمه فی

المتفرقة.

* نسخ خوش، ۶۷۲ گ، ۲۱ × ۳۰، ۳۲ س، ۱۳ × ۲۱، جلد روغنی باگل و بوته. (۲۹۰ س).

[۲۱۸] الشافی (عربی)

از: خلیل بن غازی قزوینی.

در شرح کافی کلینی به دستور سلطان العلماء، (دانشگاه ۵: ۱۳۵۷).

* نسخ ذق ۱۰۹۳ در کتاب العقل که از آغاز است، دومی که کتاب التوحید است و در مکه به سال ۱۰۵۷ آغاز شده و در پایان ذح ۱۰۵۷ انجام یافته در کاغذ دیگری است و به همان قلم ولی تاریخ نوشتن آن را پاک کرده‌اند، ۱۶/۵ × ۲۵. (۵۸ ش).

[۲۱۹] شرایع الاحکام

از: محقق حلی.

* نسخ ضیاءالدین عبدالغفار در ۱۳۲۲، محشی، آغاز افتاده، کاغذ آبی، ۱۹/۵ × ۳۱. (۱۹ ش).

* نوشته قاضی محمدبن محمدنقی از غندی در ۱۱۱۶ در جزو ۱ به نسخ و در ۱۱۴۲ در کتاب الصلوة به نستعلیق و از میرزا محمدبن میر سید افضل حسینی قدسی درج ۱۰۹۵/۲ در کتاب الصوم، کتاب الزکوة به نسخ است، ج ۱، ۱۸ × ۲۴. (۲۸ ک).

* نستعلیق سده ۱۲، ۱۹ × ۲۰. (۶۲ ش).

* نسخ میرزا محمدبن شیخ بهاءالدین بلیکجانی در ۱۱۱۷، ۱۹/۵ × ۲۹/۵. (۶۷ ش).

* نسخ حیدرعلی معلّم همدانی در ۱۰۵۲، آغاز افتاده، ۹/۵ × ۲۵. (۶۹ ش).

* نسخ اسماعیل، باجدول، وقف قائم مقام فراهانی با اجراء صیغه وقف از حاج میرزا حبیب الله رشتی بر طلاب نجف و با تولیت خود رشتی و پس از او به دانشمندان نجف، ۱۴ × ۲۴/۵. (۱۱۶ ش).

[۲۲۰] شرح اصطلاحات الصوفیة

از: شمس‌الدین محمدعلی مودود لاری درگذشته ۲۹ رمضان ۹۳۷.

به نام نظام الدین علی گویا علی شیرنوایی، متن ترجمه رساله عبدالرزاق کاشی است.

(طرایق الحقایق ۳: ۱۱۴ - لارستان کهن ۱۴۸ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۰۳۷ - ادبیات ۲: ۴ -

دانشگاه ۱ / ۳۸۷۷ - ملک ۴: ۶۳۰۴).

* نستعلیق سده ۱۰ و ۱۱، جدول زر و لاجورد، متن زر و یا لاجورد، آیتها و سوره‌ها

لاجورد و شنگرف و زرین، از آن میرزا مسیح پسر امام جمعه، ۱۵۶ گ، ۱۲ × ۲۳، ۱۷

س، ۷/۵ × ۱۵/۵، جلد تیماج زرکوب، (۶۳۴ ر).

[۲۲۱] شرح اصول اقلیدس (عربی)

از: احمدبن عمر کرابیسی.

* نستعلیق روز ۳ ذح، از سده ۱۳، ۱۳/۵ × ۲۳. (۸۱ ش).

[۲۲۲] شرح بیست باب

از: مظفر گونابادی.

متن از عبدالعلی بیرجندی و مورخ ۸۸۳، شرح به نام شاه عباس و ساخته در ۱۰۰۵،
(دانشگاه ۴: ۹۰۵).

* نستعلیق ۹۸۰، عنوان سنگرف، انجام افتاده، ۱۹۰، ۱۲/۵ × ۲۴/۵، ۲۷ س، ۱۸/۵×۷،
کاغذ شگری، حلد چرمی، عبدالرزاق لاهیجی آنرا خریده و مهر او را دارد، گویا هم وقف
بوده است، در پایان آمده «اتمام کردم و تحکیم نمودم به شرح این کتاب را برای استفاده
برادران و دوستان و در تاریخ ششم شعبان ۹۸۰ از نوشتن فارغ شده» پس نسخه گویا اصل
شارح و تحریر نخستین او باشد چنانکه بهاءالدین املشی در آغاز آن گمان برده.
(۲۱۰ ش).

* سده ۱۱، انجام افتاده، ۱۹×۱۲، ۱۷ س، ۱۲×۶، کاغذ آبی. (۴۰۷ ش).

[۲۲۳] شرح بیست باب (عربی)

از: عبدالعلی بیرجندی.

متن از طوسی است.

* نسخ عبدالغفار بن محمد کاظم در ۱۰۸۶، ۱۲/۵ × ۲۰/۵. (۱۰۵ ش).

(در دفتر کتابخانه ذیل عنوان «شرح هیئت خواجه نصیر طوسی» ثبت شده است).

[۲۲۴] شرح تجرید العقائد (عربی)

از: علی قوشچی.

* نسخ ابراهیم بن هاشم حسینی عمیدی در ذح ۱۰۷۸، محشی، ۹۴۶ ص، ربعی.
(۵۰ ت).

* نستعلیق سده ۱۳، آغاز و انجام افتاده، ۱۶/۵ × ۲۴/۵. (۹۹ ش).

[۲۲۵] شرح تجرید الکلام (عربی)

* نستعلیق سده ۱۲، محشی، ۲۵/۵×۱۲/۵، ۲۱ س، ۱۷×۶/۵، ۵۲۸ ص، جلد چرمی.
(۱۲۷ ش).

[۲۲۶] شرح التصریف (عربی)

از: تفتازانی.

* نسخ محمد بن سید شریف در ۱۲۲۹، ۱۴/۵ × ۲۰. (۵۴ ش).

[۲۲۷] شرح حاجی ملاهادی بر سفر نفس (اسفار) ملاصدرا (عربی)

* نستعلیق ۱۳۶ (یوم جمعه تاریخ خمسة تسعون)، با مهر مالکیت ۱۲۷۷، ۱۷×۱۰، ۱۶س، ۱۲×۶/۵، ۲۸۶گ، جلد چرمی. (۱۲۹ ش).

[۲۲۸] شرح حکمة الاشراق (عربی)

از: قطب شیرازی.

* نسخ خوش سده ۹ و ۱۰، ج ۲ از «فی بیان انقسام الشیء الى النور والظلمة فصل فی ان الشیء اما نور او ظلمة» (ص ۲۸۵ چاپ سنگی ایران) تا پایان، ۲۲/۵ × ۳۱/۵. (۱۶ ح).

[۲۲۹] شرح حکمة العین (عربی)

از: محمد بن مبارک شاه بخاری.

* نسخ سده ۹ و ۱۰، انجام افتاده، ۱۲ × ۲۰/۵. (۲۱ ح).

[۲۳۰] شرح الخلاصة الالفیة (عربی)

از: ابن عقیل.

* نستعلیق شعبان ۱۱۳۸ در آمل، ۱۴/۵ × ۲۰. (۷۴ ش).

[۲۳۱] شرح دعاء کمیل

از: محمد علی بن نصیر مؤلف رساله دعاء.

آغاز: بسمله... چنین عرض می‌نماید بنده جانی فانی عاصی از خدای بصیر محمد علی بن نصیر منسوب به بلده‌ای که نیست در او. انجام: پس از آن عرض نمودند بعد ازین با ذوالجلال والاکرام الخ و از قلم نساخ افتاده. * نسخ یکشنبه ۱۱ رجب ۱۳۳۰، ۱۶۹ ص، بغلی. (۹۸ ش).

[۲۳۲] شرح دیوان المتنبی (عربی)

از: ابوالحسن علی بن عیسی ربعی شیرازی بغدادی (۳۲۸ - ۴۲۰)

مؤلف التنبیه علی خطأ ابن جنی فی تفسیر شعر المتنبی (معجم المؤلفین ۷: ۱۶۲). * نسخ خوش ۱۶ ع ۲ / ۱۲۶۶، با حواشی و ضمائم، ۱۴/۵ × ۲۵/۵. (۴ د).

[۲۳۳] شرح زبده الاصول (عربی)

از: محمد صالح مازندرانی (دانشگاه ۶: ۲۴۵۵).

* نستعلیق سده ۱۳، ۱۶/۵ × ۲۶. (۲۷ ح).

[۲۳۴] شرح الشافية (عربی)

از: نجم الاثمة رضی استرآبادی.

* شکسته نستعلیق آخوند ملا رضا، از سده ۱۳، ۱۲ × ۲۳. (۷ ش).

[۲۳۵] شرح الشافية (عربی)

از: عصام الدین اسفراینی (م ۹۴۳) (چلبی).

آغاز: قوله والعاقبة للمتقين العاقبة آخر كل شيء والولد كذا في القاموس و هو عطف على العالمين ای ربّ العاقبة للمتقين و جاعل آخر امرهم خيراً من اوله قال الله تعالى و للاخرة خير لك من الاولى فقوله رب العالمين بمنزلة الرحمن في التسمية و رب العاقبة للمتقين كالرحيم فاحفظه فانه الصراط المستقيم قوله فقد سألتني من لا تسعني مخالفته يعنى طلب عنى على سبيل الخضوع من كان له مرتبة الحكم على و هذا مما يلجئ الى القبول قوله بمقدمتى فى الاعراب سماه مقدمة اشارة الى انها بمنزلة المقدمة فى علم الاعراب و لا تكفى لاستغنائه او انها مع اختيها مقدمة تحصيل العلوم لانه الخط واللفظ طريقا الاستفادة و يكفى لتعيين المقدمة ذكر الاعراب كما كان يكفى ان يقول فى البناء فلا يرد انه ينبغى ان يقول فى الاعراب والبناء و لاجابة الى ان يقال اراد به الاعراب والبناء و هو الشايح قوله على نحوها اي نحو مقدمة الاعراب فى الحجم و لذا لم...

انجام: ... ان المراد انه لم يحذف لخروجها عن القاعدة لعدم المدّة الدّاعى اما عدم الحذف الليس بالجمع و ان الجمع اولى بالتخفيف لانه ثقل والحمد لله تعالى على اتمامه.

* نسخ سده ۱۰، با جدول و زرّين، با سرلوح زرّين، با مهر اعتضاد العلماء، از آن محمّد وفا (مهر) ۱۷×۱۰. (۱ ح).

[۲۳۶] شرح الشافية (عربی)

از: فخرالدین ابوالمكارم احمد بن حسن جاربردى تبريزى. (حقوق ۳۷۵).

* نسخ سده ۱۱ و ۱۲، انجام افتاده، ۱۱/۵ × ۱۸/۵. (۵۴ ك).

[۲۳۷] شرح الشافية

از: محمّدهادى بن محمّد صالح مازندراني مترجم. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۶۰).

* نستعلیق سده ۱۳، ۲۲×۹/۵، ۲۵ س، ۲۸/۵×۱۷، آب دیده. (۲۷ ش).

[۲۳۸] شرح شواهد البهجة المرضية

از: نظام الدین احمد اردبیلی.

گزیده از شرح شواهد عینی است به فارسی، (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۶۱).

* نستعلیق احمد بن ملا محمد باقر در روز سه شنبه ۴ ذق ۱۲۰۰، ۲۶۰ ص، ۱۶/۵ × ۲۰،
۱۴ و ۱۵ س، ۱۴/۱۰ × ۱۴، جلد چرمی. (۲۰۳ ت).

(نسخه‌ای دیگر در همین کتابخانه هست. ر. ک: همین کتاب).

[۲۳۹] شرح شواهد البهجة المرضية (عربی)

از: نظام الدین احمد اردبیلی.

* نستعلیق و نسخ علی بن سید هاشم الموسوی در مدرسه سردار در ۱۲۶۷، ۳۶۹ ص،

۱۵/۵ × ۱۰، ۱۸ س، ۲۱/۵ × ۱۷، عنوان‌ها به سنگرف. (۱۱ ص).

[۲۴۰] شرح صحیفه

از: قطب الدین محمد بن شیخ علی شریف لاهیجی (دیباچه تفسیر لاهیجی ص ۷۵ و ۹۴ -

فهرست فیلمهای دانشگاه ص ۱۳۲ - آستان قدس ۶: ۲۱۹ - نسخه شوشتری در قم)

درست در فارسی مانند نسخه ۱: ۷۶ - ۶۰۰۳ قم است که از بدیع الزمان کهپایی است و

فقرات شرح عربی آن را ندارد.

آغاز: صحیفه جامعه عالم امکان یعنی ترجمه بلیغه صنایع بدایع آفریدگار.

انجام: به حکم آن که دوستی حضرت پیغمبر است صلی الله علیه و آله.

* نستعلیق سده ۱۲، محشی، ۱۳ × ۷، ۱۵ س، ۲۰/۵ × ۱۳، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه.

(۵۹ ص).

(در دفتر کتابخانه ذیل عنوان «صحیفه» آمده است.)

[۲۴۱] شرح القانون

از: شمس الدین محمد آملی.

* نسخ سده ۱۱ و ۱۲، جدول زرین، آغاز و انجام افتاده، ۱۲ × ۲۰/۵. (۱۰۴ ش).

[۲۴۲] شرح القانون

از: علاء الدین علی بن ابی الحزم قرشی.

* نسخ خوش، بخش سوم و چهارم هردو ناتمام، ۲۴/۵ × ۳۸. (۴۱ ش).

[۲۴۳] شرح القصائد السبع المعلقة

از: ابو عبدالله حسین بن احمد زوزنی.

* نسخ شب آدینه ۱۲۳۱ و ۱۲۳۶ در قصیده چهارم. (۴۵ ش).

[۲۴۴] شرح قصیده کیمیائی

آغاز متن (شرح بیت دیگر):

این همه نام است برو هرکس برای خویشتن در مراتب می‌نهندش پس بگفتم گفتین
آخرین بیت در متن نسخه:

ملک ایران ملک شه کیخسرو آمد بر سریر کز خلف آمد ز من در کشور ایران زمین
(شرح: کیخسرو همین ملک را خواهم که می‌فرماید).

آغاز افتاده: زیبق تدبیر می‌کرد و شاه را نیز اعتقاد در زیبق بود چنانکه شاه بیامدی یک ماه و
دو ماه با وی تدبیر کردی و چند کسی...

انجام افتاده:

در ستاره گم مشو بشکن بتان آزی تسا روان گردد روانت در جهان خرمی
چون روان گردد روانت در جهان خرمی سبزه گردد آتشی کاندر میانش بگذری

* نستعلیق سده ۱۰ و ۱۱، عنوان و عبارتهای عربی شنگرف، ۱۳۰ گک، ۱۳/۵ × ۱۹/۵،
۱۲ س، ۱۳×۷، جلد چرمی. (۲۸۲ ش).

[۲۴۵] شرح قطر الندی و بل الصدی (عربی)

از: ابن هشام.

* نسخ سده ۱۲، انجام افتاده. (۸۹ ش).

[۲۴۶] شرح الکافی (عربی)

از: صدرای شیرازی.

* نستعلیق سده ۱۳، انجام افتاده، ۱۲/۵ × ۲۴/۵. (۵۱ ش).

[۲۴۷] شرح المختصر النافع (عربی)

از: سیدعلی طباطبائی.

در شب چهارشنبه ۲۶ ج ۲ / ۱۲۰۴ ساخته است (حقوق ۳۸۵).

* نسخ خوش ملاعلی اکبر بن ملاحسین مرندی در رجب ۱۲۳۴، ۱۸/۵ × ۳۰/۵.
(۳۰ ش).

* نسخ سده ۱۳، نیمه دوم، ۶۸۸ ص، ۱۸ س، ۱۵ × ۲۱. (۵۷ ش).

[۲۴۸] شرح منازل السائرین (عربی)

از: کمال الدین عبدالرزاق کاشانی.

* نستعلیق محمدتقی در ۱۱۱۹، ۱۲/۵ × ۱۸/۵. (۴۲ ش).

[۲۴۹] شرح الهدایة (عربی)

از: صدرای شیرازی.

* نسخ ۱۱۰۲، ۱۳/۵ × ۲۵/۵. (۱۰۶ ش).

[۲۵۰] شرح الهدایة (عربی)

از: میبدی.

* نستعلیق ۱۲۹۶، ۱۷ × ۲۲. (۱ ه).

[۲۵۱] الشفاء (عربی)

از: ابن سینا.

* نوشته محمدبن عبدالله الشهیر بافرد فر (۴) در ۱۲۹۶ از روی نسخه نوشته در ۵۰۳ در

بغداد، ۱۲/۵ × ۲۰/۵. (۳۷ ش).

* نسخ سده ۱۳، الهیات است، انجام افتاده، ۱۲/۵ × ۲۳/۵. (۱۰۲ ش).

[۲۵۲] شمع یقین

از: حسن بن عبدالرزاق لاهیجی قمی.

* نسخ خوش سده ۱۲، عنوان و سر فصل سنگرف، هشت صفحه‌ای افتاده بود و آقای

ناراللهی دارنده نسخه و بخشنده آن به کتابخانه آنها را به دست خود در ذق ۱۳۵۵ نوشته

است، رحلی، ۲۰/۵ × ۲۹/۵، ۲۱ س، ۲۲/۵ × ۱۳/۵، جلد چرمی، آهار مهره. (۴۳۲ ش).

[۲۵۳] شوارق الالهام فی شرح تجرید الکلام (عربی)

از: عبدالرزاق لاهیجی.

* شکسته نستعلیق خوش سده ۱۳، انجام افتاده، ۱۷ × ۲۲/۵. (۵۶ ش).

[۲۵۴] صافی

از: خلیل بن غازی قزوینی.

* نستعلیق خوش سده ۱۱، عنوان سنگرف، آغاز پیش از «سیزدهم اصل قال

امیرالمؤمنین (ع) العقل عطاء ساتر و الفضل جمال ظاهر فاستر خلل خلقك» در کتاب العقل والعلم افتاده و «باب بیست و دوم اصل باب اختلاف الحدیث» (۶۶) را دارد و انجام افتاده، ۸۲ گ، ربی به نام «چهل حدیث» در دفتر ۱۳×۲۳/۵، ۲۱ س، ۱۷/۵×۷. (۱ چ).
* نستعلیق خوش، شاه محمد طالقانی، آیتها نسخ، عنوان شنگرف، «کتاب الدعاء و فضل القرآن» است، ساخته ۶۹، ربی، ۱۵/۵×۲۳، ۱۹ س، ۱۷/۵×۹. (د. ۲۶۶).

[۲۵۵] صحاح الاحادیث و اخبار المصائب

از: محمد حسین بن ابوالقاسم اصفهانی معروف به شیخ حسین مظلوم اصفهانی (۱۲۸۸ - ۱۳۶۱ ه. ق.).

روضه‌هایی است که از اینجا و آنجا و غالباً از شنیده‌ها گرد آورده.

* نستعلیق خط گرد آورنده، ۸۵۶ ص، ۱۸×۲۳/۵، ۲۰ س، ۱۰×۱۶/۵. (۱۱۶ ص).

[۲۵۶] الصحیفة السجادية (عربی)

از: امام زین العابدین.

* نسخ محمد حسین در ۱۱۲۹، ۹ × ۱۵. (۱ ص).

* نسخ خوش سده ۱۱ و ۱۲، جدول زرین با سرلوح، ۹/۵ × ۱۶. (۳ ص).

* نسخ خوش محمد زمان حسینی سبزواری در ۳۹، ۱۰، ۹/۵ × ۱۷/۵. (۲۹ الف).

[۲۵۷] صد خطابه

از: میرزا آقاخان کرمانی. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴ - ۱۷۴۳ همچنین. ر. ک: اندیشه‌های میرزا آقاخان کرمانی، تألیف دکتر فریدون آدمیت، ص ۴۴).

* نستعلیق، عنوان شنگرف، ۶۵ ص، ۱۴/۵ × ۲۲، ۱۶ س، ۹ × ۱۶، جلد مقوایی، عطف و گوشه پارچه. (۳۰ م).

[۲۵۸] الصراح من الصحاح

از: ابوالفضل محمد بن عمر بن خالد جمال قرشی.

* نسخ خوش سده ۱۲، ۲۰ × ۳۰/۵. (۱۳ ص).

[۲۵۹] صرف (عربی)

از: احمد بن علی بن مسعود.

* نستعلیق ابراهیم بن حاجی صفر در ربیع الاول ۱۲۳۹، محشی با زیرنویس معانی که ناتمام است، کاغذ آبی، ۱۳۴ ص، ۱۱/۵×۲۲، ۹ س، ۴×۱۳، جلد چرمی. (۸ ص).

[۲۶۰] **صرف؟** (عربی).

آغاز و انجام افتاده.

آغاز: ... او مختلفین و جعلها كلمة واحده ليس بينهما نسبة اصلا لا في الحال و لا قبل التركيب دائما فلنا حقيقة او حكما لئن يخرج مثل سيبويه فان الجزء الاخير منه صوت...
انجام: ... فهذان المثالان في قوة اربعة امثله فكانه قال طاب زيد و زيد طيب نفساً و ابا ...

* نستعليق بسیار خوش، عنوانها به شنگرف، ۳۸۲ ص، ۲۳/۵×۱۳/۵، ۱۵ س، ۱۵×۶.
(۲۴ ص).

[۲۶۱] **صرف**

آغاز: بسم... الف لام تعريف بر چهار قسم است از برای آنکه داخل کلمه که می شود یا دلالت بر جنس و ماهیة آن می کند یا دلالت بر افراد. اگر دلالت بر جنس می کند الف لام جنس است...
انجام: مثل اضربا در قول لو که اضربت بواسطه مشابهة به تنوین است. فرغ من کتابته...
* نستعليق محمد امين بن صدرالدين محمد الحسيني در شنبه ۴ صفر ۱۰۲۳، ۱۰۶ ص، ۱۷×۱۷، ۱۷ س، ۱۱/۵×۶، جلد چرمی. (۸۸۵ ر).

[۲۶۲] **صغری**

از: میرسید شریف علی گرگانی.

آغازش مانند آنچه که در فهرست نسخه‌های خطی فارسی (۱۵۰۳) آمده است.
* نسخ خوش قدم علی طالقانی، از سده ۱۳، ربعی. (۲۲ ص).

[۲۶۳] **صناعة الطب** (عربی)

آغاز: بسم الله... اما بعد فهذا مختصر مشتمل على زبدة ما يجب استحضاره من صناعة الطب انتخبته من كتب المتقدمين و رتبته على عشر مقالات. الاولى في الامور الطبيعية و هي يشتمل على خمسة فصول. الاول في الاركان...

انجام افتاده: ... دهن الورد بارد يابس قابض، دهن الياسمين و النسرين حاران.

* نستعليق، سده ۱۲، ۹۰ گ، ۱۱/۵×۱۷، ۱۲ س، ۱۲×۶/۵، جلد چرمی (۲۵ ط).

[۲۶۴] **الطب** (کتاب فی -) (عربی)

آغاز افتاده: فصل في قروح العين و بثور و تفرق اتصال الملتحم نسخة دواء يبلع البياض

یوخذ من السرطان البحرى و بعراضب و زبدالبحر و نحاس محرق و توتیاء کرمانی و اقلیمیا الفضة و اقلیمیا الذهب و قشر بیض النعام و قانصة جباری من کل واحد درهم مسحقونیا و ذرق الخطاطیف و انزروت و بورق ارمنی و ملح درانی و فلفل و طین قیمولیا من کل واحد نصف درهم سکر طبرزد ثلثه شیخ محرق وزن در همین مسک دائق سحق الجميع نعما و یربایما قد طبخ فيه الریح و یجفف و یسحق كالغبار و یكحل به العین بعد الخروج عن الحمام او الانكباب. انجام: الصدفة الكبيرة اربع عشر شامونة عشر من و نصف ملعقة العسل اربعة مثاقیل ملعقة الادویة مثقال او درهم والحمد لله حق حمده و صلواته علی خیر خلقه محمد النبی المختار (ص) و آله و عترته الطیبین الطاهرین. * نستعلیق سده ۱۳، ۳۱۸ گ، ۱۲/۵ × ۱۹/۵، نسخه را طب اخلاطی خوانده‌اند (۱۲۴ الف).

(در دفتر کتابخانه ذیل «اخلاطی» آمده).

[۲۶۵] الطبايع (کتاب -) (عربی)

از: ابو معشر.

* نسخ ۱۴ شعبان ۱۲۴۱، ۲۵۴ ص، ۱۴/۵ × ۲۰، ۱۷ س، ۱۴ × ۹، جلد چرمی. (۶۷ ک).

[۲۶۶] طب و دواسازی

آغاز افتاده: با آب تا نمک تمام برود بعد از آن خشک نمایند که یک درم او قبض می‌کند. انجام افتاده: و قدر شربتش تا دو مثقال و قوتش تا دو سال باقی است صفت آن. * نستعلیق سده ۱۳، ۱۴۵ ص، بغلی، ۱۷ × ۱۱/۵، ۲۴ س، ۱۲/۵ × ۷، جلد چرمی. (۲۵ ط).

[۲۶۷] طریق الفصاحه (عربی)

از: ابوالقاسم افصح المتکلمین گیلانی.

در فرضه لنگرود، ۱۳۳۲ هـ. ق. جلد ۹.

آغاز: هذا فهرست المجلد التاسع من کتابنا طریق الفصاحه.

بعد فهرستی از مطالب کتاب است که برگرفته از کتب بسیار است. به نسخ و نستعلیق خوش همین ابوالقاسم گیلانی و در ص ۲۶ این مجموعه زیر عنوان «افاده مرام» ردیه‌ای بر بابیه نوشته است به اعتبار دو حدیث از علی بن ابی طالب (ع).

* نسخ و نستعلیق، ۱۸/۵ × ۲۲/۵، ۱۲ سطر و مختلف، ۱۷ × ۹/۵، جلد مقوایی. (۷ ط)

[۲۶۸] طوفان البكاء

از: میرزا محمد ابراهیم بن محمدباقر هروی اصفهانی جوهری (م ۱۲۵۳) (ذریعه ۱۵: ۱۸۲).
* نستعلیق محمد، سده ۱۳، عنوان شنگرف، انجام افتاده، رحلی. (۷۲ ط).
* نسخ خوش سده ۱۳، آغاز و انجام افتاده، ۳۴×۲۰، ۲۲ س، ۲۴/۵×۱۳/۵، جلد چرمی،
با جدول. (۹۹ ط).

[۲۶۹] عالم آرای عباسی (تاریخ -)

از: اسکندربیک منشی.
* نستعلیق عبدالواحد بن مولانا عرب مروذشتی در روز دوشنبه ۲۴ رجب ۱۱۱۲، عنوان
شنگرف، ۶۸۲ ص، ۲۰ × ۲۹/۵، ۲۳ س، ۱۲/۵ × ۲۱، جلد چرمی، پارچه‌ای، رحلی.
(۹۹ ت).

[۲۷۰] عدّة الداعی و نجاح الساعی (عربی)

از: ابن فهد حلّی.
* نسخ سده ۱۲ و ۱۳، انجام افتاده، ۱۲ × ۱۷/۵. (۱۰ ع).

[۲۷۱] عروض (رساله -)

آغاز: بسمله. اما بعد بدان که باعث بدین تألیف آن بود که گاهی به اصحاب از کتب عروض
مباحثه کرده می‌شد در هر دقیقه نکته‌ای می‌طلبیدند و بر هر مدّعی دلیل عقلی و نقلی
می‌پرسیدند که آن نکات و دلایل بتمامهما در هیچ کتاب این فن از تصانیف عربی و فارسی
متقدّمین و متأخرین نبود.
* نستعلیق آخوند ملاسعید معلم درگاه معلّی به یادگار برای علی بن مصطفی آورده‌ی در
روز سه شنبه ۶ ج ۲ / ۱۲۶۶ به گواهی همین آورده‌ی، عنوان شنگرف، جای دوایر
عروضی در برخی از جاها سفید مانده، ۸۶ ص، ربعی، ۲۱×۱۵/۵، ۱۴ س، ۱۵/۵×۷/۵،
جلد چرمی. (۷۷۰ ر).

[۲۷۲] علاج الامراض

آغاز: بسمله... در مخصوص به خصوص آنست که مفعولات فاعل را از قرار به قرار خود
عمل نمایند تا معمول درین ظنم (?) مستفید و بهره‌مند باشد.

باب اوّل: در معالجه درد سر.

باب دوم: در معالجه درد چشم.

انجام: سفیداب ۸۴، صمغ عربی ۸۲، زاج سفید سوخته ۸۴، چشم گیر اسیان (۴).

* نسخ سده ۱۲، بیاضی کوچک به اندازه چهار انگشت. (۶۲۶ ر).

[۲۷۳] علاج الامراض

از: یوسف بن محمد بن یوسف یوسفی هروی، (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۶۹):

دیده شود: جامع الفوائد در همین متن، ص ۱۴۳.

* نستعلیق، با سرلوح زرین و جدول، عنوان شنگرف، آشفته و انجام افتاده، ۵۸ ص،

۱۱/۵ × ۲۰، ۱۵ س، ۷ × ۱۵/۵، جلد مقوایی عطف و گوشه‌ها پارچه. (۳۰۵ ر).

[۲۷۴] علل الشرايع (عربی)

از: ابن بابویه.

* نسخ سده ۱۲ و ۱۳، انجام افتاده، ۱۹ × ۲۸/۵. (ع۹).

[۲۷۵] عوائد الايام من مهمات ادلة الاحكام و کلیات مسائل الحلال والحرام (عربی)

از: احمد بن محمد مهدی بن ابی ذر نراقی، (مشار ۶۴۰).

* نستعلیق سده ۱۳، انجام افتاده، کاغذ سفید و شکری، ربعی. (۱۸ ق).

[۲۷۶] العوامل المائة

از: محمد محسن محمد طاهر قزوینی. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۶۰ و ۲۰۶۴ و

۲۰۶۵).

* نسخ جعفر در ۱۳۱۶، ۱۶ × ۲۰/۵، کاغذ آبی. (ع۱۶).

* نسخ خوش ۱۲۳۵، عنوان شنگرف، ۱۶۰ ص، ۱۱/۵ × ۱۹/۵، ۵/۵ × ۱۳، ترجمه

فارسی. (ع۱۳۵).

[۲۷۷] عين البكاء

از: محمد علی بن میرزا شفیع.

* نستعلیق محمد علی شفتی در ع ۱ / ۱۲۶۴، ربعی، ۲۲/۵ × ۱۷/۵، ۱۴ س، ۱۶ × ۱۲.

(ع۲۰۲).

[۲۷۸] عین الحیاة

از: محمدباقر مجلسی.

* نستعلیق، ۷۷۹ ص، ۲۰ × ۲۹، ۱۹ س، ۱۱/۵ × ۲۱، جلد مقوایی عطف و گوشه‌ها پارچه. (۱۷ع).

* نستعلیق خوش آقامیرزا محمدبن محمدصادق اصفهانی در ۱۲۳۵ در حاجی ترخان روس برای آقا سید محمد پسر آقا میرزمان قزوینی اصفهانی، آیتها نسخ، با جدول، ۶۷۵ ص، ۱۹/۵ × ۳۲، ۱۹ س، ۱۲/۵ × ۲۲، جلد چرمی. (۱۸ع).

[۲۷۹] عین الیقین (عربی)

از: ملا محسن فیض کاشانی.

* نسخ، انجام افتاده، ۶۶ گ، ۱۵/۵ × ۲۰/۵، ۱۸ س، ۱۱ × ۱۶، جلد چرمی. (۴۳۰ع).

[۲۸۰] عیون اخبار الرضا (عربی)

از: ابن بابویه.

* نستعلیق محمد طاهر در ۱۰۶۲، ۱۲/۵ × ۲۰، از آن محمد یوسف بن حاجی محمد علی بارفروشی که طالب علم بوده است در صفر ۱۱۹۰، ج ۲. (۱۳ع).
* نسخ خوش ۱۰۸۷ در مشهد نویسانده محمد طاهر بن حسن تفرشی، ۱۴ × ۲۶. (۱۴ع).
* نسخ خوش محمدصادق بن حاجی محمد حافظ مشهدی در ۱۰۳۵، ۱۶/۵ × ۲۶. (۱۵ع).

[۲۸۱] غایة المأمول فی شرح زبده الاصول (عربی)

از: محمد جواد کاظمی بغدادی. (ذریعه ۱۶: ۱۵).

* نسخ ۱۲۸۱، ۱۵/۵ × ۲۱/۵. (۲۴ب).

[۲۸۲] غذاء العارفين

از: حسن معلّم همدانی در بندی که شاگرد علاءالدوله سمنانی است و در ۸۴۸ به نام سید حیدر ناصرالحق حیدری پادشاه مازندران به فارسی در چهار قسم ساخته است. (نشریه ۶: ۴۳۸؛ فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۸۲۵؛ ذریعه ۱۶: ۲۸).

آغاز: بسمله، ربنا لاترغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا... و بعد چنین گوید مقرر این نوادر الاحادیث و محرّر این غرایب الاساطیر حسن المعلّم الهمدانی الاصل الدریندی الوطن اولو الابصار که در

محیط من عرف... غوطه خورده‌اند و از آن دریای بی پایان سه گوهر به دست آورده یکی آنکه از کجا آمده‌اند، دوم آنکه چرا آمده‌اند و درین منزل چه می‌باید کرد.

انجام: مذهب حق این باشد که صاحب کمال رافضی و خارجی و جبری و مشبهی و معطلی نباشد بر مذهب اهل البیت و اولیاء باشد و رای من تمسک بوصیته قال ترکت فیهما الثقلین کتاب اللّه و عترتی ان یمسکهم... تمّ الکتاب.

* نسخ و نستعلیق شعبان ۱۰۳۵، عنوان شنگرف، جدول زرّین، کتاب تا ص ۲۱۶ است و از ص ۲۱۷ تا پایان نسخه‌بندی است بدین گونه «فی بیان الخلوّة و شرایطها عن شیخ محیی‌الدین اعرابی قدس سره...» ۲۲۳ ص، ۱۲ × ۱۹، ۱۴ س، ۶/۵ × ۱۳/۵، جلد چرمی، بغلی. (۸۷ ک).

(در دفتر کتابخانه ذیل عنوان «کلام» ثبت شده است).

[۲۸۳] فرائد الادب

از: میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی (۱۲۹۶ - ۱۳۸۴).

در چهار فریده است.

(ذریعه ۱۶: ۱۳۲ - مشار فارسی ۱۱۵۷ و ۲۵۴۱ - مشار مؤلّفین ۳: ۸۷۲ - نشریه ۵: ۶۱۸).

* نستعلیق خوش گویا از نعمت اللّه صوفی املشی از روی چاپ هشتم در ۱۳۰۶ خ، دوره چهارم برای کلاس یکم و دوم. (۱۰۶ ف).

[۲۸۴] فرج بعد الشدّة

از: ابوعلی تنوخی. (۳۰۹ ر)

آغاز افتاده: ... کوشکی مشید بنا می‌گرداند و... می‌گرداند و جماعت خرمگسان بر نجاسات جمع شوند و فراش تارک روز را به گمان خطا طعمه آتش گردانند و گرد او درآیند و او بدان سقف برکشیده و آن بساط گستریده می‌نازد و سر تفاخر بر فلک می‌افرازد و می‌گوید نه بینید که آن قصر رفیع با آن فرش بدیع... آن فاسق‌ترین فاسقان می‌داند که بنزدیک اهل سموات مقهور و بنزدیک اهل زمین ملعونست...

انجام: امیدوار نیم جز به لطف معبودی که ذات اوست به لطف و کرم امیدواری...

* نستعلیق محمد محسن بن... خلیل آبادی در ۱۱۷۳، عنوانها به شنگرف، ۲۹ × ۱۸/۵، ۱۸ س، ۱۱/۵ × ۲۰. (۵۴۹ ف).

[۲۸۵] الفصول الغرویّة فی الاصول الفقهیّة (عربی)

از: شیخ محمد حسین ایوان کیفی تهرانی اصفهانی کربلایی (م ۱۲۶۱).

در نجف در روز آدینه ۱۹ ذح ۱۲۳۲ ساخته است. (سپهسالار ۱: ۵۹۷ و ۳۷۴:۵ - آستان قدس ۶: ۶۸ - مشار ۶۶۹ - حقوق ۴۱۰).

* نسخ سده ۱۳، ج ۲ از مقاله دوم در ادله سمعیه، با تاریخ تألیف، ۳۷۶ ص، ۲۰ س، ۱۴/۵ × ۲۱. (۴۵ الف).

* شکسته نستعلیق ۱۲۵۵، ج ۱، ۳۵۰ ص، ربعی (۶۰ ت).

(در دفتر کتابخانه با نام «تعریف الاصول» ثبت شده).

[۲۸۶] الفقه (کتاب - عربی)

* نسخ سده ۱۲، محشّی، آغاز افتاده (۵ ف).

آغاز افتاده: المعصوم الامن عصمه الله تعالى من انبيائه و اوصيائه عليهم افضل الصلوات و اكمل التحيات و نبدأ فى الترتيب بالا هم فالاهم كتاب الطهارة و النظر فى اقسامها ... و ما تحصل به و توابعها الاول فى اقسامها و هى وضوء و غسل و تیمم و كلّ منها واجب و ندب فالوضوء يجب للصلوة و الطواف الواجبين و من كتابة القرآن ان و جب و يستحب لمندوبى الاولين و دخول المساجد و قراءة القرآن و حمل المصحف و النوم و صلوة الحائز و السعى فى حاجة و زيارة المقابر و نوم الجنب و جماع المحتمل و ذكر الحائض و الكون على طهارة و الغسل ...

انجام: ... و فى الآخر من الثلث و فى البعض بنسبة ما تسقط من حروف المعجم و هى ثمانية و عشرون حرفا فلو اسقط نصفها فنصف الدية و ان قطع ربعه و بالعكس و فى الاخرس بالمساحة و لو ازداد سرعة... افتاده است.

* نسخ سده ۱۲، محشّی. (۵ ف).

[۲۸۷] الفوائد الصمدية (عربی)

از: شیخ بهائی.

* نسخ بهاء الدین املشی از رؤسای کتابخانه عمومی رشت، ۱۳/۵ × ۲۱. (۴ ص).

* نسخ خوش شیخ ابوالقاسم بن شیخ صادق در ۱۲۹۴، ۱۴۵ ص، ۲۳×۱۴، ۶ س، ۱۲/۵×۸، محشّی. (۲۷ ف).

در پایان این نسخه دعایی است که ذیل آن به شنگرف ترجمه آن آمده است:

بسمله: اللهم انى استلک يا سامع الدعاء و يا رافع السماء و يا دائم البقاء... اى شنونده دعا و اى بلند کننده آسمان و اى کسی که دائم است بقای تو اى از برای کسی صاحب فاقه و نایابنده و اى دانای مخفی‌ها اى...

[۲۸۸] الفوائد الضیائیة (عربی)

از: جامی .

در ۸۹۷ برای پسر خود ضیاءالدین یوسف ساخته است.

* نستعلیق سده ۱۳، کاغذ آبی، ناتمام، ۲۱×۱۶. (۲۵ ف).

* نوشته ۱۱۲۱، با یادداشت دارنده نسخه محمدرضا لاهیجی گیلانی در اصفهان در شوال

۱۲۴۲، آغاز افتاده، ۵۸۰ ص، ۱۴×۲۰. (۳۱ ح).

* شکسته نستعلیق سده ۱۳ و ۱۴، آغاز و انجام افتاده، ۲۱/۵×۱۷. (۱۱۴ ش).

* نستعلیق سده ۱۱ و ۱۲، ۱۳×۱۸/۵، ۱۴ س، ۱۲×۷/۵، جلد چرمی. (۱۲۳ ش).

(در دفتر کتابخانه به نام «شرح جامی» آمده).

[۲۸۹] فیزیک (عربی)

مجموعه (۲۳۲ م).

[۲۹۰] فیه مافیہ

از: جلال الدین محمد مولوی بلخی رومی.

* نسخ خوش احمد صحف تبریزی ذہبی اردبیلی در ۱۳۱۳، با سرلوح زیبا و جدول

چهار رنگ سرخ و آبی و زرد و سبز، ۴۳۷ ص، ۲۵×۱۶، ۲۰ س، ۸/۵×۱۷، جلد

چرمی مهردار.

در دو جلد است نخستین تا ص ۲۲۶، دومی از ۲۲۸ تا ۴۳۸، با چاپ فروزان فرچندان

جدایی ندارد، نویسنده نسخه هم می نویسد که تغییر و تبدیلی در کار هست ولی چون نسخه

یکی بود نتوانست تصحیح کند، (۲۲۹ ف).

[۲۹۱] قابوس نامه

از: عنصرالمعالی کیکاوس بن اسکندر.

* نستعلیق خوش محمدعلی در رمضان ۱۲۷۱ برای عباس قلی خان، با سرلوح زیبا و

جدول زرین، ۲۶۵ ص، ۱۶/۵×۲۶، ۱۳ س، ۱۰×۱۸، جلد چرمی. (۸۰ ق).

[۲۹۲] القاموس المحيط (عربی)

از: فیروزآبادی.

* نسخ ۱۰۵۳، لغت‌اشنگرف، محشّی، بخشیده احمد کسروی به احمد طباطبائی و بخشیده

او به کتابخانه دبیرستان اسلامی و از آنجا به این کتابخانه آمده است، کاغذ آهار مهره،

رحلی. (۳۷ ق).

[۲۹۳] قانونچه (عربی)

از: محمود بن محمد الجغمینی.

شرح از حسین بن محمد بن علی لاسرآباد (؟) تلمیذ السید الفاضل السید اسمعیل المشتهر به حکیم‌الدین الطیب الجیلی ۱۲۹۱.

* نسخ عالی، محشی ۱۳ × ۲۱/۵، ۱۷ س، ۵/۵ × ۱۶/۵، کاغذ زرد و بنفش و آبی و شکری. (۴۳ ق).

[۲۹۴] قرآن

* نسخ خوش سده ۱۲ و ۱۳ با جدول و نشان زرین، بغلی. (۱۵ ق).

* نسخ آقامعصوم مستوفی پسر آقا محمدعلی فومنی گیلانی در ۱۲۷۱، جدول زرین، با دو سرلوح زرین در ص ۱ و ۲، با سرفصلهای زرین و مشکی، با یادداشت وقف ابوطالب طالقانی فشندکی به خط نستعلیق خوش در ۱۳۲۱ در ص ۱. (۲۶ ق).

* نسخ خوش ۱۰۷۳، با جدول و نقش بسیار زیبا در ص ۱ و ۲، ترجمه‌ها زیر سطرها شنگرف، در ترنج پایان کتاب به قلم نازک (و ظاهراً الحاقی) نوشته‌اند: شهر رمضان سنه سبع و الستین و ثمانمائه بعد از هجرت النبی.

آغاز ترجمه: به نام خدای بخشنده مهربان؛ هرثنا مر خدایرا که پروردگار عالمیانست؛ بخشنده بخشاینده؛ خداوند روز جزا، ترا می پرستیم و خاص از تو یاری می خواهیم؛ رهنمای ما را راه راست؛ راه آنانکه انعام کردی بر ایشان؛ نه راه خشم گرفته شدگان و نه راه گمراهان. به نام خدای بخشنده مهربان؛ منم خدای داناتر؛ این قرآن شک نیست در آن؛ رهنماینده مر پرهیزگاران را، آنانکه ایمان آرند.

انجام: از شرّ دیو وسوسه کننده باز با پس رونده آنکه وسوسه می کند در سینه‌های مردمان از ... آدمی.

عنوانها طلا و میناکاری شده، نشانه‌ها زرین، دو سوره آخر هم مانند آغاز نسخه آراسته و با جدول، ربعی. (۳۴ ق).

* نسخ ۱۰۷۲ با سرلوح، جلد رنگ و روغنی با جدول و در آن چند آیه به خط ثلث نوشته شده است، ربعی کوچک. (۲۷ ق).

* نسخ خوش، ص ۱ و ۲ با جدول و سرلوح آراسته به آب طلا و میناکاری شده و تذهیب، نشانه‌ها و سر سوره‌ها زرین، در ص ع آمده که نسخه در ۹۵۷ (سبع و خمسین و تسع مائة) از آن شیخ زین‌الدین بن احمد بوده است، جلد روغنی آراسته به گل و بوته و فرسوده، بغلی. (۲۸ ق).

* نسخ خوش ۱۰۸۴، با جدول، ص ۱ و ۲ با سرلوح و آرایش به زر و شنگرف، رحلی (۳۳ ق).

* نسخ خوش، با جدول، ترجمه میان سطرها به نستعلیق شنگرف، ص ۱ و ۲ و دو صفحه آخر با سرلوح و حاشیه‌سازی زرین آراسته، سر سوره‌ها زرین زیبا، جلد روغنی با گل و بوته و برگ پشت آن قلمدان کاری شده. (۳۴ ق).

* نسخ خوش سده ۱۳، عنوان و آیتها شنگرف، با جدول، رحلی. (۳۶ ق).

* نسخ خوش ۱۰۹۳، با جدول، نشان زرین، با سرلوح و تذهیب و میناکاری در ص ۱، ربعی کوچک. (۲۶ ق).

[۲۹۵] قصص انبیاء

* نسخ سده ۱۳، عنوان شنگرف، ۱۹۱ گ، ۱۵ × ۲۱، ۱۴ س، ۱۰ × ۱۵، جلد مقوایی، عطف گالینگور. (۱۲۳ ق).

آغاز افتاده: گریه ندیده بودند عجب داشتند و بر وی جمع آمدند که از دهن مار گریه و نوحه می‌دیدند. حوی به نزدیک ایشان آمد گفت چه افتاده است گفتند که مار می‌گرید و ندانستند که گریه ابلیس در دهن وی است. حوی پرسید که چرا می‌گریی. گفت از یاد شما می‌گیرم که شما را ازین بهشت به در خواهند کرد.

انجام افتاده: در آنجا کشت بسیار بود چون وقت غله گرفتن بودی درویشان را جمع کردی و از هر چیزی نصیبی دادی، خدای تعالی وی را بدین خصلت نیکو برکت دهد.

نسخه‌ای از همین کتاب در مجموعه شماره ۱۲۳۰ موجود است. (ر.ک: ص ۱۵۳ همین کتاب).

[۲۹۶] القضاء (کتاب - عربی)

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين. الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سادات المسلمين محمد (ص) وعترته الطاهرين ولعنة الله على اعدائهم اجمعين الى يوم الدين. كتاب القضاء وهو في اللغة لمعان كثيرة ربما انتهت الى عشرة والمناسب منها في المقام معان اقربها المضى والاتمام فان القاضى يمضى الامر و يفصله و يتممه قال الله تعالى فلما قضى موسى الاجل بقريب منه الحكم و منه قوله تعالى يقضى بالحق و عن مقاييس ابى فارس انه اصل صحيح يدل على...

انجام: ... فى المسألة و فى باب الارث ياباه و الله العالم بحقايق الامور (قد فرغت من كتابة كتاب القضاء فى يوم الجمعة فى ثمانية عشر من شهر رمضان سنة الالف و ثلث مائه و عشرون... عبدالنبي العطار نجل المحروس شيخ حسين العطار النجفي المسكن والاصفهانى اصلا بعون الله تعالى).

* نسخ عبدالنبي عطار فرزند شيخ حسين عطار اصفهانی نجفی در روز آدینه ۱۸ رمضان ۱۳۲۰، ۲۰ × ۲۸. (۳۰ك).

[۲۹۷] القضاء (كتاب -) (عربی)

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلوة على محمد وآله الطاهرين و لعنة الله على اعدائهم اجمعين الى يوم الدين كتاب القضاء و مقاصده ثلاثة الاولى فى القاضى و صفاته والثانى فى كيفية القضاء و الثالث فى احكام الدعوى. المقصد الاول فى القاضى التقاط القضاء فى اللغة لمعان كثيرة منها ما هو المراد به فى المقام اعنى الحكم والالزام...
انجام: ... تركه الام نصفين كما لولم يكن لها ولد اصل و يكون تركه الناس لابيها الى هنا ظفر بهذه النسخة الشريفة اللهم ارزقنا اما بالظفر الى بقيتها حتى نستنسخ...
* نستعليق سده ۱۴، ۱۷ × ۲۱/۵. (۳۱ك).

[۲۹۸] القضاء و الشهادات (كتاب -) (عربی)

گويا شرحى است بر شرايع محقق حلى.
آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله الذى جعل المعرفة وسيلة الى الوصول بالدرجات العلية والفوز بالسعادات كتاب القضاء والكلام فيه يقع تارة فى صفات القاضى و آدابه واخرى فى كيفية الحكم و احكام الدعوى وقد اشار المصنف ره الى جميع تلك المواضع بقوله «والنظر فى صفات القاضى...»
انجام افتاده: غايه الامر عدم ثبوته عليه عند الحاكم بعد فرض جحد المدعى عليه و انكاره فيصح له الاستيذان منه و اذنه على وجه التعليق بان اذن للمدعى فى التقاص على تقدير كونه...
* نستعليق، ۷۱۸ص، سده ۱۴، ربعى، جلد تيماجى، با يادداشت پسر نويسنده نسخه كه آن را به آقا شيخ رضا در ۲۰ صفر ۱۳۲۸ قوى ئيل عاريت داده است. (۲۱ق).

[۲۹۹] قواعد الاحكام (عربی)

از: علامه حلى.
* نسخ سده ۱۲، عنوان شنگرف، انجام افتاده، جلد تيماج ضربى، وزيرى بزرگ. (۲۲ق).

[۳۰۰] القواعد والفوائد (عربی)

از: شهيد اول.
* نسخ على بن اصلاان الحلى در سال ۱۲۲۹، ۱۱/۵ × ۱۹/۵، ۱۸س، ۶ × ۱۳/۵، ۳۰۰ برگ. (۴۲ق).

[۳۰۱] القوانین المحكمة

از: میرزا ابوالقاسم گیلانی قمی.

در پایان ع ۲ / ۱۲۰۵ ساخته است. (پایان هردو نسخه).

* نستعلیق موسی بن جعفر در ۱۲۸۳، ۱۵ × ۲۶/۵، ۳۷ س، ۱۹/۵ × ۹ (۱۱ ش).

این دستنویس در دفتر کتابخانه به شماره (۱۱ ش) و با نام «شرح فقه و اصول» ثبت شده و سال کتابت آن را در دفتر ۱۲۰۵ ق ثبت کرده‌اند که سال تألیف اثر است و سال کتابت همان ۱۲۸۳ است.

* نسخ علی بن فتحعلی که بخش اول در ۱۲۴۳ و بخش بعدی در ۱۲۴۵ کتابت شده،

۴۵۹ ص، ۳۰ × ۲۱. (۹۴ م).

(نسخه اخیر نیز در دفتر کتابخانه با عنوان «معالم الدین» ثبت شده که درست نیست).

[۳۰۲] کامل الصناعة الطبية (عربی)

از: علی بن عباس مجوسی اهوازی.

* نستعلیق ۲۶ رمضان ۱۰۹۸ (در مقاله دهم). آغاز افتاده، ۱۶/۵ × ۱۴/۵. (۱۴ ک).

[۳۰۳] کبری

از: میرسید شریف گرگانی.

* نسخ ۱۲۱۷، کاغذ آبی، ربعی. (۱۸۳ ک).

[۳۰۴] کتاب الصلوة (عربی)

والنظر [الاولی] فی المقدمات والماهیة واللواحق الاول فی اقسامها وهی واجبة و مندومة فالواجبات تسع الیومیه و الجمعة و العیدان و الزلزلة والآیات.

المقصد الثانی - فی اوقاتها فاوّل وقت الظهر اذا زالت الشمس المعلوم بزيادة الظل...

المقصد الثالث - فی الاستقبال - يجب استقبال الكعبة مع المشاهدة...

المقصد الرابع - ما یصلی فیہ و فیہ مطلبان الاول...

المقصد الخامس - فی الاذان والاقامة...

النظر الثانی فی الماهیة...

کتاب الزکوة...

النظر الثالث فی الخمس و هو واجب فی الغنائم دارالحرب...

- کتاب الصوم والنظر فی ماهیته و اقسامه و لواحقه الاوّل...
کتاب الحج والنظر فی امور الاوّل فی انواعه...
المطلب الرابع فی الکفارات...
المقصد الرابع - فی احرام الحج و الوقوف...
المقصد الثالث - فی الغنیمة...
المطلب الثالث فی المرابحة...
الفصل الثانی فی الاحکام، خيارالشرط...
کتاب الادیون و توابعه و فیه مقاصد...
کتاب الاجارة و توابعها...
المطلب الثانی المساقاة...
المقصد السادس - المضاربة...
المطلب الرابع فی تصرفات المریض...
کتاب النکاح...
المقصد الثانی - فی الصداق...
المقصد الخامس - فی لواحق النکاح...
الفصل الثانی فی النسب...
المقصد الثانی - فی التدبیر
المقصد الرابع - فی الاستیلاء...
کتاب المیراث و فیه مقاصد الاوّل فی اسبابه و هی شیأن النسب و السبب.
الفصل الاوّل فی الابوين و الاولاد...
الفصل الثانی فی میراث الاخوة و الاولاد...
الفصل الثالث فی میراث الاعمام...
الفصل الرابع فی میراث الازواج...
الفصل الخامس فی الولاء...
المقصد الثانی - فی موانع الارث...
الفصل الثالث فی السهام...
الفصل الرابع فی المناسخات...
المطلب الثانی فی الادب...

المقصد التاسع - فى وطى البهائم و الاموات...
كتاب الجنایات الجنایات اما على نفس او على طرف و على اما عمد محض يحصل بقصد...
المطلب الخامس فى شرائط القصاص...
المقصد الثالث - فى الدعوى...
المقصد الرابع - فى دية الاطراف... (آخرین عنوان نسخه)

[۳۰۵] كتاب الطهارة

والنظر فى اقسامها و اسبابها و ما تحصل به و توابعها.
الاول - فى اقسامها و هى وضوء و غسل و تیمم و كل منها واجب و ندب فالوضوء يجب
لصلوة و الطواف الواجبين و مس كتابة القرآن ان و جب...
النظر الثانى - فى اسباب الوضوء و كیفیته انما يجب الوضوء من البول و الغائط و الريح من
المعتاد و النوم و الغالب...
النظر الثالث - فى اسباب الغسل...
المقصد الاول - فى الجنابة و هى تحصل للرجل...
المقصد الثانى - فى الحيض و هو فى الاغلب...
المقصد الثالث - فى الاستحاضة و النفاس...
المقصد الرابع - فى غسل الاموات و هو فرض...
النظر الرابع - فى اسباب التيمم و كیفیته، يجب التيمم لما تجب له الطهارتان...
النظر الخامس - فيها به يحصل... (مخدوش است).
الاول - المضاف كالمعصر من الاجسام كماء الورد...
الثانى - الجارى من المطلق و لا ينجس الابتغیر لونه...
الثالث - الواقف كماء الحياض...
الرابع - ماء البيران تغير بالنجاسة...
تمه - لا يجوز استعمال الماء النجس فى الطهارة مطلقا...
النظر السادس فيما يتبع الطهارة - النجاسات عشرة البول و الغائط...
خاتمه - يحرم استعمال اوانى الذهب و الفضة فى الاكل و غيره و يكره المفضض...

[۳۰۶] كحالی (رساله در -)

از: محمدباقر بن عمادالدین محمود طبیب.

به نام شاه عباس حسینی موسوی صفوی در دو مقاله ساخته است:

۱. نسخ ضروریه ادویه عین.

۲. ذکر مراهم و ادویه قروح.

هر دو در پنج فصل.

(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۸۴).

آغاز: حمد و ثنای شایسته جناب قادریچون و مبدع کن فیکون را سزد که ابصار اولوالابصار در مشاهده جمالش خیره است و ابصار ذوی ابصار از ادراک کنه ذاتش تیره جل شأنه و عظم برهانه درود نامعدود بر سرور موجودات و خلاصه کاینات و علت غائی ایجاد و آل.

انجام: مرهم قرمز از برای درد معده گلنار فارسی شحم حنظل کندمش اثنا (۴) کبریت از هریک سه درم پنج باشد شیاف... از هریک شش درم... روزی دو دفعه از روغن موم دو نیم من موم باشد و چهل مثقال تریاک کشیده باشند در پیش آتش طلا به کند از سر تا قدم را انشاء الله بسیار مجرب است.

* شکسته نستعلیق ذح ۱۲۸۱، عنوان و نام دارویی شنگرف، ۹۶گ، ۱۶/۵ × ۲۲، ۱۳ س،

۱۱ × ۱۶، جلد چرمی. (۱۳۳۹ م).

(به نام «مجمع الادویه» در دفتر کتابخانه ثبت شده).

[۳۰۷] کشف الاسرار و مطلع الانوار

از: شیخ حسن ظریفی افندی چلبی.

در تفسیر داستان پادشاه و کنیزک در مثنوی مولوی به نام سلطان خان. (آتش ش ۲۴۳ -

فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۳۱۳ - مجلس ۱۱: ۱۰۵).

آغاز: الحمد لله الذي انعم علينا و هدانا للاسلام... و بعد لما اعطاني الله تعالى مكنة على اطلاع كتب اوليائه و قدرة على ادراك علوم اصفياؤه بهمة المرشدين و بعناية الحق المبين اثر رياضتى و مجاهداتى سنين فانى نظرت كتب اهل الباطن و طالعته و رايت المثنوى المولوى بينها مملوا بانواع اسرار الآيات الكريمة و مشحونا ببيان اصناف.

انجام: پس مجملات این ابیات تفصیل کردیم و معضلاتش را به بیان آوردیم اسمار اسرار همه را کشف کردیم ازین سبب نام این رساله کشف الاسرار و مطلع الانوار نهادیم و ما شرحت هذه الابيات الا امتثال كلام الله تعالى و اما بنعمة ربك فحدث و ابتغاء لمرضاته يوم لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم و وسيلة للذكرى بالخير بعد انتقالى عن الدار الدنية الفانية الى الدار الشريفة الباقية و لنختم كتابنا بالصلاة على خير البرية. تمت بعون الله تعالى.

* نسخ، ابیات و آیات شنگرف، ۱۵۸ ص، ۱۳ × ۱۹، ۱۹ س، ۷ × ۱۲، کاغذ شکری. جلد چرمی. (۸۹ ک).

[۳۰۸] کشف الغمّة فی معرفة الائمة

از: بهاء الدّین ابوالحسن علی اربلی (۶۲۵ - ۶۹۲).

* نستعلیق یعقوب بن شمس الدّین عسکری بغدادی در ۳۹۱۰ از روی نسخه نوشته شده از روی خط مجدالدّین ابوجعفر فضل بن یحیی بن مظفر بن الطیبی کاتب در واسط عراق نوشته از روی اصل اربلی که آن را محمد بن محمد بن حسن بن الطویل گیلی صفار ساکن الشط القصب در ج ۲ / ۷۲۸ نوشته بوده است و آن دوازدهمین نسخه بوده است، ۱۹/۵ × ۲۹/۵. (۳۴ ک).

[۳۰۹] کفایة مجاهدیة

از: منصور بن محمد بن احمد بن یوسف بن الیاس فقیه شیرازی.

در چهارمقاله. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۸۵).

* نستعلیق، عنوان شنگرف، ۲۷۲ گ، ۱۶ × ۲۶، ۱۶ س، ۱۰ × ۲۰، جلد چرمی در عطف و گوشه. (۲۷۹ ک).

[۳۱۰] الکلمات المکنونة

از: فیض کاشانی.

* نستعلیق سده ۱۳، عنوان شنگرف، کاغذ آبی، ربعی. (۱۱۴ ک).

[۳۱۱] کلیات سعدی

* شکسته خوش در متن و هامش در شنبه ۹ رجب ۱۲۵۴ به خواهش استادخانی عرب، با چهارسرلوح زرّین و جدول، عنوان شنگرف، ۵۰۵ ص، ۱۷ × ۲۸، ۱۶ س، ۱۲/۵ × ۲۱/۵، جلد چرمی، گلستان در ۲ صفر ۱۲۵۴ و بوستان در روز چهار شنبه ۱۷ ذح ۱۲۵۳ نوشته شده است. (۲۰ گ).

(در دفتر کتابخانه با نام «گلستان» ثبت شده).

* شکسته نستعلیق در متن و هامش از محمد حسین خان بن نصیر اصفهانی در رجب ۱۲۳۳، عنوان شنگرف، ۵۷۰ ص، ۱۷ × ۲۷/۵، ۱۵ س، ۹ × ۱۲، جلد چرمی، وزیری بزرگ. (۲۷ ک).

* نستعلیق خوش، باسرلوح و جدول، ۱۹۰ ص، ۱۲/۵ × ۲۰، ۱۴ س، ۷/۵ × ۱۴/۵، جلد مقوایی عطف و گوشه گالینگور. (۱۹۵ ک).

[۳۱۲] کلیات میرزا ملکم خان

دارای:

۱. رساله در تعلیم شش نفر از بزرگ‌زادگان که حساب و هندسه و جغرافیا... می‌خوانند (ص ۲ - ۱۱۱).

۲. فراموشخانه (۱۱۱ - ۱۲۷).

۳. چهار چشمان (۱۳۱ - ۱۵۲).

۴. پولیتیک ایران (۱۵۶ - ۲۴۶).

(فهرست نسخه‌های خطی فارسی؛ فهرست نامه‌های مؤلفان، مجلد دوم).

آغاز: بسمله. بنام ایزد روزی دهنده آفریننده سرآمد کارها با هم از خدا خداست در یکی از شهرهای مشرق زمین معلمی بود میرزا بهرام شش نفر از بزرگ‌زادگان در نزد او درس می‌خواندند...

انجام: کتاب چهار چشمان بسمله. بعد از آن که از منزل مفسدان بیرون آمدیم رفیقم مرا برد میان چند فرقه غریبه.

* نستعلیق حاجی علی تبریزی در ۱۳۲ (= ۱۳۰۲) در رشت برای حاج میرزا عبدالجوادخان دریاپیگی (ص ۱۲۷ و ۱۵۲). ۲۴۶ ص، ۱۳×۲۲، ۱۴ س، ۱۷/۵×۹. (۴۸ م) (به نام مکالمات در دفتر).

[۳۱۳] کمال‌الدین و تمام النعمة

از: ابن بابویه.

* نسخ هادی بن محمد مؤمن محمد ابن المشهدی الحاجی در مشهد رضوی در ۱۰۷۰، ۱۸/۵ × ۲۵/۵. (۳۹ ک).

[۳۱۴] کنزالدقائق (عربی)

از: محمد رضا بن محمد صادق سمنانی.

در شرح شرایع محقق حلّی.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم... نحمدك يا... فيقول المستغرق في بحار الجرائم والمناهي المعتصم بحبال ربه الباري المتشبهت باذيال سيده الباقي محمد رضا بن محمد صادق السمناني هذا شرح وافية و مقالة شافية لشرايع الاسلام في مسائل الحلال والحرام من مصنفات الامام المحقق والنحرير المدقق افضل المتقدمين والمتأخرين نجم الملة والدين سقى الله ضريحه من

مياه الرضوان و رفع قدره في فراديس الجنان من اشرف الكتب الفقهية و ارضى المصنفات الفرعية ارجو الله ان يوفقني في تحرير مسائلها مع الادلة التفصيلية وسميته بكنز الدقائق، وعليه التوكل والاعتصام بحسن التوفيق واصابة الحق بالتحقيق [...] قدس سره كتاب الصلوة الصلوة اسم مصدر و مصدره التصلية و اصله صلوة بدليل صلوات و عن المغرب. انجاء افتاده: الحمد و الواقعة ثم اوتر بالمعوذتين والاخلاص والتقريب به ايضا ولاريب ان قراءة القرآن من...

* نسخ سده ۱۳، ۱۵/۵ × ۲۱/۵. (۲۱ ک).

[۳۱۵] کنز اللغات

از: محمد بن عبد الخالق بن معروف گیلانی.

به نام سلطان محمد پادشاه کیایی گیلان.

* نسخ و نستعلیق روز چهارشنبه ۱ قوس ۱۰۹۰، با جدول، زیر لغتهاکه به نسخ است خط سرخ، ۵۵۷ ص، ۱۷ × ۲۸/۵، ۱۷ س، ۱۲/۵ × ۲۲، جلد چرمی. (۳۳ ک).

* نسخ و نستعلیق کربلائی رمضان بن محمد تقی مازندرانی در ۱۲۵۳، با جدول، عنوان و نشان شنگرف، ۱۰۵۷ ص، ۱۶/۵ × ۲۸، ۱۸ س، ۲۱/۵ × ۱۰، جلد چرمی، صص ۱ - ۶ و ۱۰۵۴ - ۱۰۵۷ به یک خط و از صص ۱۷ تا ۸۶۹ به خط دیگر و کهن تر و از صص ۷۷ تا ۱۰۵۳ به خط دیگر. (۱۳۲ ک).

* نسخ خوش قدیمی، نشان شنگرف، صفحه آخر نونویس، ۴۹۳ ص، ۱۹/۵ × ۲۹، ۲۳ س، ۱۱/۵ × ۱۹/۵، جلد مقوا عطف و گوشه پارچه. (۱۸۴ ک).

* نسخ خوش محمد صالح بن کمال الدین حسین حسینی در ۱۰۷۰ برای بزرگی، لغتها شنگرف، ۴۵۸ ص، ۲۳ × ۳۴، ۱۹ س، ۱۶ × ۲۴ جلد چرمی. (۲۰ ک).

[۳۱۶] گوهر مراد

از: عبدالرزاق لاهیجی.

به نام شاه عباس دوم ساخته است.

* نوشته نظر علی بن محمد علی، هفتاد و سه برگ اخیر نوشته میرزا عبدالوهاب قاضی، در ۱۲۰۷، ۵۹۸ ص، ۱۶/۵ × ۲۱، ۷/۵ × ۱۴، جلد چرمی. (۱۵۲ گ).

* نستعلیق خوش ۱۰۹۰ و اندی، عنوان شنگرف، ۴۲۹ ص، ۱۷/۵ × ۲۹/۵، ۲۰ س، ۹ × ۱۸، جلد مقوایی عطف و گوشه‌ها پارچه، وزیری بزرگ. (۱۵۳ گ).

* نستعلیق سده ۱۲، عنوان شنگرف، آغاز و انجاء افتاده، ۴۵۲ ص، ۱۹ × ۱۳، ۲۰ س، ۱۳/۵ × ۷، رقعی، بی جلد. (۲۸۵ گ).

[۳۱۷] گوهرنامه

از: مظفر علی شاه.

در کیمیا.

آغاز:

بِأَسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ	هست مفتح در گسنگ حکسیم
عَلَّمَهُآ اَوَّلِیْنَ وَاٰخِرِیْنَ	جمله را قرآن حق آمد ضمین
وَآنِچِهٖ اَنْدَر فَاتِحِهٖ شَدَّ مَنْدَرِجِ	جمله اندر بسمله شد مندمج
وَآنِچِهٖ اَنْدَر بَسْمَلِهٖ نُوْر هَدٰی اَسْت	بی توقف منظوی در تحت با است

انجام:

اِیْن هَمَّهٗ مَفْتُوْن اَكْسِیْرِی چِرَا	از پیش در سعی و تدبیری چرا
تَرَكَ تَدْبِیْر اَسْت تَدْبِیْرْت بَس اَسْت	قطع اکسیر است اکسیرت بس است
هَیْچ صَنْعَتِ جَز قِنَاعَتِ نِیْسْت نِیْسْت	جز قناعت هیچ صنعت نیست نیست
اَز قِنَاعَتِ صَنْعَتِیْ گَر سَر كُنِی	خساک ز اکسیر قناعت زر کنی

* شکسته نستعلیق عبدالرحیم بن میرزا حسین دوگهرانی در ۲۰ فروردین ۱۳۲۱، ۱۶۹ ص، ۱۱ × ۱۸، ۱۷ س، ۱۰ / ۵ / ۱۴، جلد مقوایی. (۲۱۷گ).

[۳۱۸] لسان الافهام یا المعضلات النافعة فی المباحثات والمذاکرات (عربی)

از: سید امیر نظام الدین عبدالحی بن عبدالوهاب بن علی حسینی اشرفی گرگانی قاضی هرات در ۹۳۰ (اعیان الشیعة ۳۷: ۱۵۶).
در منطق است.

* نسخ و نستعلیق سده ۱۳، ۱۳ × ۱۹. (۳ ل).

[۳۱۹] لسان الذاکرین

از: حاج میرزا محمد هادی نایینی (ذریعه ۱۸: ۳۰۴).

* نستعلیق ۱۲۸۹، عنوان نسخ، ۱۳۰ گ، ربعی، ۱۷/۵ × ۲۱/۵، ۱۷ س، ۱۷/۵ × ۱۲/۵.
(۱۲۳ ل).

[۳۲۰] اللطیفة الغیبیة

از: عبدالله بن حسام الدین بن رشید بن ضیاء الدین بن نجم الدین بن حماد بن عمر معروف به شیخ الشیوخ شیخ شهاب الدین سهروردی.

آغاز: الحمد... و سمیت هذه الرسالة باللطيفة الغيبية الفتها لبيان سلوك خاندان العشقية دامت آثار بركاتهم الى يوم الدين و انما اخترت العبارة بالعبارة الفارسية ليسهل دركها... قال العبد... چون نیت و همّت واثقۀ این ضعیف در تألیف این مختصر آن بود که بعضی از اسرار ربوبیت و خفایاء الوهیت و حقایق ارشاد و دقایق رشاد که از فیض فضل ربّانی و انعام نعم. انجام: آنکه داند که عالم و مافیہ به این حقیقت قیام است و آن در همه اشیا هویداست که متّصف و متصوّر به صورت عالم و عالمیان شده.

* نسخ روز ۱۳ صفر ۱۱۳۷، ۴۱ گک، ۱۲/۵ × ۱۸، ۱۷ س، ۱۳×۷، جلد مقوا عطف و گوشه‌ها پارچه. (۶۲۵ ر).

(در دفتر کتابخانه ذیل «رساله لطیفه...» ثبت شده).

[۳۲۱] لوامع الاشراف...

از: دوانی.

* ۳۷۷ ص، ۲۰/۵×۱۰، ۱۷ س، ۱۳×۵/۵، جلد چرمی سوخته گل و بوته کنده.
(۳۷۷ ل).

[۳۲۲] لوامع ربّانی در رد شبهات نصرانی

از: میر سید احمد علی عاملی.

(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۸۴؛ ذریعه ۳۶۷).

آغاز اندکی افتاده: که آن نور بخش عالم ظاهر و باطن خاتم اوصیا محمد مصطفی (ص) است صاحب هذا الزمان صلوات الله علیه و علی آبائه المعصومین دی درین معاینه روحانی و رؤیای صالحه ربّانی دیده حیرت گشاده بودم که ناگاه اشارت کثیر البشارة آن سرور.

* نسخ ۱۲۳۳، ۲۸۳ ص، بغلی، جلد چرمی. (۲۹۳ ل).

[۳۲۳] لوامع صاحب قرانی

از: محمد تقی مجلسی اصفهانی نطنزی عاملی.

ساخته دهه سوم محرم ۱۰۶۵. (طهارت).

* نسخ، با جدول، سرلوح زرّین، ۹۴۸ ص، ۲۵×۱۵، ۲۳ س، ۱۷×۹، جلد چرمی، ربعی.
(۳۱ ب).

[۳۲۴] **مثنوی مولوی**

* نسخ خوش، با جدول و عنوان شنگرف، در چهارخانه نوشته شده، انجام افتاده، ۵۷۰ ص، ۱۹/۵ × ۲۸، ۲۳ س، ۱۲ × ۱۹، جلد مقوا عطف پارچه. (۸۱۲ م).

[۳۲۵] **مجالس العشاق**

از: کمال الدین حسین طبسی گازرگاهی. (دانشگاه ۳۳۰۲).

* نستعلیق خوش، شعرها در جدول، ۴۶۶ ص، آب دیده و فرسوده و برخی جاها ناخوانا و آشفته شنگرفها و زرهای آن رنگ رفته، ۱۳ × ۲۵، ۱۵ س، ۱۶ × ۶، جلد مقوایی عطف پارچه، بهاءالدین املشی نسخه را خوانده و نوشته که گویا مؤلف محمدبن حاجی محمد سمرقندی معاصر دولتشاه و از سده نهم باشد و به نام امیرعلی شیر آنرا ساخته است و در طریقت شاگرد نوربخش است و نامش تذکرة الاولیا است.

در ص ۲۰ نسخه سرگذشت شیخ محیی الدین اعرابی است (مجلس ۲۴ ص ۱۰۳ چاپ ۱۳۱۴ کانپور) و در ص ۴۵ آن سرگذشت آذری (مجلس ۷۳) و می‌رسد به سرگذشتی به عنوان «در ذکر سیدی گوید مصباح مشکات توقد عن سدرة المنتهی» آغاز افتاده:

نخواهم که به بینی که چسان بوی جگرسوخته می‌آید از آن
آنچه از پریشانی حال خود باز نمودم و به اظهار آن زبان می‌گشودم عنوان طومار بلای
نوردیده من داند که از محنت و مشقت و ابتلای من و آنچه در تحت عنوان اندراج یافته و در
ضمن آن اندماج پذیرفته... گر شرح دل سوخته تو کنم.
انجام افتاده:

در سماع دل چو فتح الباب شد از دعسای ششیخ آتش آب شد
گشت از دود درون ششیخ و شاب همچو باران آب در چشم سحاب
گریه می‌کرد ابر و می‌خندید کشت

(۵۷۹ ت). (در دفتر کتابخانه ذیل عنوان «تذکرة الاولیا» آمده است).

[۳۲۶] **مجالس المؤمنین**

از: قاضی نورالله شوشتری.

* نسخ خوش، عنوان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، ۴۴۳ ص، ۱۸ × ۲۹/۵، ۲۷ س، ۱۱ × ۲۰/۵، جلد چرمی. (۷۹۴ م).

[۳۲۷] **مجدیه**

از: حاجی میرزا محمدخان مجدالملک سینکی.

مرحوم سعید نفیسی این رساله را چاپ کرده است!
* شکسته نستعلیق خوش، سرلوح و دو صفحه آغاز زرین، نسخه‌ای است کهن و معتبر، انجام یک صفحه‌ای افتاده: ۸۹ گ، ۱۴ × ۲۰ / ۵، ۱۴ س، ۱۶ × ۸، جلد چرمی. (۲۱۱ ر.).

[۳۲۸] مجمع البحرين (عربی)

از: فخرالدین طریحی.

* نسخ احمد بن یحیی ابهری اصفهانی در ۸ - ۱۲۱۷، ۲۰ × ۳۰. (۸۱ م.).

[۳۲۹] مجمع البیان (عربی)

از: طبرسی.

* نسخ محمدصادق قاینی در ۱۰۷۳، با جدول، سرلوح زرین، ۲۵ × ۳۸، ج ۱. (۴۷ م.).
* نسخ خوش سده ۱۱ و ۱۲، ۲۳/۵ × ۳۵، ج ۲. (۹۷ م.).
* نسخ علی بن حاج قوام الدین بن محمود عاقولی لیثی حلّی که ج ۶ را در ۹۸۰ (ص ۱۸۹) و ج ۸ را در ۹۷۹ (ص ۷۱۶) نوشته است، ۲۰ / ۵ × ۲۹/۵. (۱۳۰ م.).

[۳۳۰] مجموعه الصنایع

در شناخت سنگها و گوهرها (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۵۲ - ذریعه ۲۰: ۸۷ و ۸۸).
* نستعلیق روز یکشنبه ۲۱ محرم ۱۳۱۳ سال جلوس مظفرالدین شاه قاجار، با افتادگی در پاره‌ای از صفحات، ۶۳ گ، ۱۴ × ۲۲، ۱۶ س، ۱۴ × ۷، جلد مقوا. (۱۲۰ م.).
آغاز: حمد و سپاس فزون بدیع الاساس حضرت صانعی را که مجموعه وجود مجموع موجودات نقطه‌ای از پرتو آثار صنع و کمال قدرت اوست شعر: آثار صنع بین که درین گلشن کرم - هر دم لطیفه‌ای به وجود آرد از عدم - و صد هزار تحف و تحیات و بهیات در روضه مطهر و مرقد منور و معنبر نسیم سیدالعرب والعجم افضل الصلوات.
انجام: پنج مثقال عیار دهانه زرین شوره ده مثقال گوگرد یک مثقال و نیم ذغال پنج دانگ فولاد نرگس سه مثقال و این جمله عیارها که نموده شد درست است و تماشای غریب و عجیب است و هریک از استادی یادگار است درین مجموعه الصنایع آورده‌اند و هرگاه که درین کتاب شریف شروع نماید و مقصود کلی حاصل گردانند والله اعلم قد تم کتاب مجموعه الصنایع فی یوم یکشنبه بیست و یکم شهر محرم الحرام پیچین نیل غره جلوس میمنت مانوس السلطان بن السلطان بن السلطان و الخاقان بن الخاقان مظفرالدین شاه قاجار خلدالله ملکه از اول همین ماه با اجلال و کویبه همایونی به سریر سلطنت استقرار یافته است اللهم طول عمره و وفر عدله بجاه محمد و عترته الطاهیرین برحمتک یا ارحم الراحمین.

[۳۳۱] المحاکمات (عربی)

از: قطب رازی.

بخش فلسفه را در ۷۵۵ و منطق را در ۷۵۶ ساخته است. (دانشگاه ۳: ۳۴۸).

* نسخ شکرالله بن ابی الخیر بن ابی سعید صدیقی دوانی در ۳۹۰ در بخش یکم نسخه، با جدول، سرلوح زرین، ۱۲ × ۲۲، طبیعی الهی بخش یکم و منطق بخش دوم است در نسخه. (۸۲ م).

[۳۳۲] محبوب القلوب

از: میرزا برخوردار ترکمان.

از فاصله سالهای ۱۳۳۰ تا ۱۳۵۰ این کتاب زیر دو عنوان چاپ شده است: «شمسه و قهقهه» و همین «محبوب القلوب»!
* نستعلیق ذح ۱۲۳۵، ۳۰۸ ص، ۲۱ × ۳۳، ۲۵ س، ۱۳ × ۲۴، جلد مقوایی عطف و گوشه پارچه. (۸۳۲ م).

[۳۳۳] محرق القلوب

از: مهدی بن ابی ذر نراقی.

* نستعلیق صفرعلی بن کربلایی حسن علی خور بنی شلمانی در ۱۲۳۸ به خواهش میرزا محسن صحاف فردوسی لنگرودی، با جدول، ۲۵۶ گک، ۱۹/۵ × ۳۰، ۱۹ س، ۱۳ × ۲۳/۵، جلد چرمی. (۲۰۱ م).
* نستعلیق مؤمن بن عابدین، از سده ۱۳، ۲۸۳ ص، ۲۱ × ۳۰، ۲۱ س، ۱۵ × ۲۳/۵، جلد چرمی. (۵۲۹ م).

[۳۳۴] المحيط بالاسرار الحکمیة (عربی)

ساخته روز پنجمشنبه ۲۶ ج ۲ / ۷۵۵.

آغاز افتاده: تجزیتها عارضة للاجزاء التي هي اجسام طبيعیه عندالحکماء فانّ الجسم عندهم متصل واحد لاينقسم الا الى الاجسام و عند المتکلمين اجزاء الجسم اجزاء لايتجزى فيكون هذا بحثا عن عوارض الاجسام على مذهب الحکماء و اما تناهى الابعاد فلان الابعاد المتناهية اعراض ذاتية للاجسام الطبيعية و ذلك ظاهر. لايقال غاية ما فى هذا البيان ان التجزیه والتناهى من عوارض الجسم لكن لايفى هذا بل يجب مع ذلك ان يبين انه عارض له من جهة الحركة والسكون، لانا نقول المراد بجهة...

انجام: ... و تخدمها الجاذبة بالقوة الطبيعية اما ان يكون فعلها لفعل قوة اخرى و هي المخدمومة اولفعل قوة اخرى و هي الخادمة فالغاذية...

(از اینجا به خط و قلم دیگری است و افتادگی هم دارد).

... لفظة من تارة يستعمل في العلة الفاعلية فيقال وجود الممكن من الواجب و اخرى

يستعمل في العلة المادية فيقال السرير من الخشب فان كان المراد بقوله الحاصل في الثالث...

انجام: ... وفقنا الله تعالى و جميع طالبى الحكمة بدرك الحق و رفعنا على مقامات الصدق انه على كل شىء قدير و بالاجابة جدير. قد انتهى الكتاب المحيط بالاسرار الحكمية المطلع على ادراك كمالات الانفس الانسية فرغ المصنّف يوم الخميس السادس و العشرين من جمادى الاخر سنة خمس و خمسين و سبعمائة على يد اضعف عبادة الله و اقل خلق الله محمد بن اسدالله يوم الثلاثاء ثامن عشرين شهر رجب المرجب سنة اربع و سبعين بعد الف من الهجرة النبوية و الحمد لله رب العالمين فى دارالمؤمنين شوشتر.

* نسخ محمد بن اسدالله در روز سه شنبه ۲۸ رجب ۱۰۷۴ در شوشتر، ۱۲/۵ × ۲۴/۵.

(۵۳ک).

(در دفتر کتابخانه ذیل عنوان «کتاب المحيط» آمده است).

[۳۳۵] مختارنامه

منسوب به: ابومخنف لوط بن يحيى ازدي. (استوری ۱: ۲۳۱ و ۱۲۶۷ ذریعه ۲۰: ۱۷۳).

چنین است ترتیب آن: در بیست و چهار مجلس است:

۱. در بیان جور و سختی که بر شیعیان وارد شد.

۲. آوردن سرهای مطهر و منور شهداء را به کوفه.

۳. در بیان بیعت نمودن سعید مخنف و عبدالرحمن بن سعید.

۴. حرب کردن عبدالله عقیف و سعید مخنف و عبدالرحمن و طارق.

۵. در بیرون کردن عبید زیاد.

۶. در شهید شدن سعید مخنف و عبدالرحمن.

۷. در بیان بیرون رفتن اغمش و عمر طارق از کوفه.

۸. در بیان آمدن ورقاء قارب.

انجام: پس لشکر بر اطراف او بر آمدند و بدن او را به ضرب شمشیر و نیزه پاره پاره کردند و آن شیرمرد تا نفس آخرین حسین(ع) حسین می‌گفت تا جان به حق تسلیم کرد انا لله و انا الیه راجعون.

* شکسته نستعلیق رمضان ۱۲۴۷ در تهران، آغاز افتاده، ۲۹۷ ص، ۱۴ × ۲۱، ۱۵ س،
۸/۵ × ۱۴/۵، جلد چرمی. (۷۹۷ م).

[۳۳۶] مختصر متن ریاض

از: عباس زمانی.

تذکره مخصوص نوشته شده به خط خود حقیر عباس زمانی. قم - ۱۳۴۴ ه. ش.
* نستعلیق ۱۱×۱۸، ۱۴ س، ۱۴×۷/۵، کاغذ مشقی. (۹۲ ر).

[۳۳۷] المختصر النافع (عربی)

از: محقق حلّی.

* نستعلیق شمس‌الدین محمد بن ملاجان سوفی در ۲۹، ۱۰، ۱۳ × ۱۹/۵. (۱۵ ف):
* نسخ سده ۱۰، انجام افتاده. (۱۳۴ م).
* نسخ سده ۱۰، انجام افتاده، ۱۳ × ۱۹. (۱۴۸ م).

[۳۳۸] مختلف الشیعة (عربی)

از: علامه حلّی.

* نسخ سده ۱۲، ۱۲ × ۲۲. (۱۷۹ م).

[۳۳۹] مدارك الاحكام فی شرح شرایع الاسلام (عربی)

از: محمد بن علی بن الحسین بن ابی‌الحسن موسوی عاملی.

در روز پنجشنبه ۲۵ ذیحجه ۹۹۷ به انجام رسانده است.

* نسخ شیخ جواد در ج ۱ / ۱۲۲۷، از زکات است تا حج و فوائده و خاتمه را ندارد،
۲۰/۵ × ۳۱. (۲۵ ک).

* نستعلیق میرمحمد عبدالعظیمی طالقانی در ۵۴، ۱۰، ۱۸/۵ × ۲۵. (۸۱ م).

* نسخ میر محمود بن میرقاسم موسوی دزماری قراچه داغی در ۱۲۳۶، ۱۹/۵ × ۲۹/۵.
(۱۱۸ م).

* نسخ شریف بن عباس موسوی در ۱۲۴۰، ۱۵×۲۱. (۱۲۳ م).

[۳۴۰] مرآت المحققین

* (۸۸۵ ر)

[۳۴۱] مراخ الارواح

از: احمد بن علی بن مسعود.

* نستعلیق ابراهیم بن حاجی صفر در ع ۱ / ۱۲۳۹، ۱۱/۵ × ۲۱/۵ (ص ۸).

* نسخ محمد ربیع بن استاد رمضان کفاش بالامحله فومن در ۱۲۲۳، ۲۰/۵ × ۱۴/۵، (۱۲۱) م.

[۳۴۲] مراحل السالکین

از: مجذوب علی شاه محمدجعفر بن حاج صفرخان کبودرآهنگی. (فهرست نسخه‌های خطی

فارسی ۱۳۷۷).

* نستعلیق محمدتقی بن ملا لطف الله در ۱۲۷۷، با یادداشت مورخ روز آدینه ۴ محرم ۱۲۷۸ در «کعبه حضور مخادیم کرام»، ۷۸ گ، ۱۱/۵ × ۲۱/۵، ۱۷ س، ۱۴ × ۵/۵، جلد مقوا. (۱۲۵۳ م).

[۳۴۳] مرشد العوام

از: میرزا ابوالقاسم گیلانی قمی.

* نستعلیق نور محمد نوری در ۱۲۳۱، ۴۲۰ ص، ۱۸/۵ × ۳۰، ۱۶ س، ۱۹/۵ × ۱۰، جلد

چرمی. (۱۲۳۸ م). - در ص ۱۴۸ همین چاپ، نسخه‌ای دیگر در مجموعه‌ای به شماره ۴۶۱ معرفی شده است. -

[۳۴۴] مرقع: به چند خط.

۱. از باباشاه به گواهی سید عبدالحسین خوشنویس و آغازش این بیت است:

نفس گردد روان چون برق لامع رسد زو حرفها در گوش سامع

۲. دو قطعه به خط عماد حسنی با رقم و تاریخ ۱۰۱۷.

۳. به خط محمدحسین تهرانی در ۱۲۶۸ با رقم.

۴. به خط فتح علی شیرازی در ۱۲۶۱ با رقم.

۵. از وصال شیرازی در ۱۲۴۴ با رقم.

۶. بی رقم در ۱۰۷۳.

۷. بی رقم و تاریخ. (۴۶۲ م).

[۳۴۵] مرقع

چند فرمان است و یک صلح نامه دوست علی خان معیر الممالک با ماه نساخانم زن او «همه»

رخوت و لباس و جواهرات زنانه و جز اینها را» در ۱۲۸۵ (۵۲۴ م).

[۳۴۶] مرقع

چند عقدنامه است، یکی مورخ ۱۲۸۳ و یکی دیگر مورخ ۱۲۵۷ (۵۲۵ م).

[۳۴۷] مرقع

به خط عبدالمجید شکسته‌نویس در ده صفحه مذهب و مجدول با رقم او در هفت صفحه بدین‌گونه «حرره العبد المجید بیچاره شکسته‌نویس، گویا نامه‌هایی است و سورة الحمد به چندین قلم همه شکسته. (۸۲۲ م).

[۳۴۸] مزار

آغاز: زیارت روز عید غدیر زیارتی است که شیخ مفید علیه الرحمة و غیر ایشان روایت کرده‌اند از حضرت امام حسن عسکری (ع) صلوات الله علیه در سالی که معتصم عباسی خلیفه هشتم عباسی به «سامره» پناه برده بود.
* نسخ خوش و نستعلیق سده ۱۳، ۱۴۳ ص، بغلی، ۱۲×۱۹، ۱۴ س، ۱۳×۷/۵، جلد مقوا، عطف و گوشه پارچه. (۴۸ ز).

[۳۴۹] مسائل (گویا ترجمه المسائل قصرانی است).

* نسخ محمد حسن لاریجانی در ۷ شوال ۱۲۳۳، ۲۸۹ گک، ۱۴/۵ × ۲۱/۵، ۱۷ س، ۹ × ۱۴، جلد مقوایی پارچه‌ای. (۱۰۵۹ م).

آغاز افتادگی دارد و صفحات اول پارگی: ... مسأله تا آنگاه باشد که حاجت سائل روان زائل شود به تمام شدن یا به نومیدی... تزویج باشد یا بر آمدن کار یا ویران شدن او و چون سؤال آن حال... کار مقیم بود تا آنگاه بقاء باشد آن مسأله را که آن کار ویران شود. بدانکه خطا اندر مسأله از چهار روی افتد اول ازلت... ساعت.

انجام: اگر برج منقلب بود (نقاشی کرده حروف را) باشد پس آنچه بیرون آید از خداوند طالع آن عهد و عمر باشد و آنچه میان قمر و نحس و یا احتراق باشد آن عدد نکبتها بود و دلالت اوقات بیشتر از این باشد و هم ازین معنی به صدر کتاب خود یاد کرده بودم و اندر هر بابی و فصلی و اوقات دلیل گسسته شود و به یاد داشتن آسان تر باشد تا خطا بیوفتد از جهت آنکه بیشتر منجمان اندر بیرون آوردن اوقات به عاجل الحال عاجزاند و سخنان ایشان بیشتر این جهت را باشد و الحمد لله...

(در دفتر کتابخانه ذیل عنوان «احکام نجوم» به شماره (۱۰۵۹ الف) آمده است).

[۳۵۰] مسائل الرجعه (عربی)

* نسخ خوش، سده ۱۲، ۲۰/۵ × ۱۲/۵، ۱۳ س، ۱۳ × ۸، جلد مقوایی. (۷۰ م).
آغاز: بسم... الحمد... فقد سألتني بعض من لا يسعني رده تأليف مختصر مشتمل على مسائل الرجعه...
انجام: و ما وضعه الله عزّ و جلّ في كتابه والحمد لله ربّ...

[۳۵۱] مسائل شرعيّه

* نسخ خوش سده ۱۳، عنوان و حواشی شنگرف، ربعی، ۱۴/۵ × ۲۰/۵، ۱۸ س، ۱۴ × ۹، جلد مقوا. (۲۹ م).
آغاز افتاده: سنه یک ساعتی هست که هر بنده‌ای از بندگان خداوند عالم در آن ساعت هرگاه حاجتی از قاضی الحاجات بخواهد البته به اجابت می‌رسد.
انجام افتاده: موجب حذر از مفاسد تبدیل حرف به حرف دیگر شود و قبل از شروع.

[۳۵۲] مسالك الافهام في شرح شرايع الاسلام (عربی)

از: شهید ثانی.

- * نستعلیق سده ۱۳، ۲۰/۵ × ۳۲، از اطعمه و اشربه است. (۲۶ ک).
- * نسخ روز یکشنبه، ۱۲۶۰، ۱۷/۵ × ۲۲، از قضاء تا آخر. (۲۹ ک).
- * نستعلیق سده ۱۳، ۱۷/۵ × ۲۵. (۹۹ م).
- * نسخ شوال ۱۲۴۶، ۲۱ × ۲۹/۵. (۱۵۴ م).

[۳۵۳] مسانید

رساله‌ای در نحو عربی، آغاز و انجام افتاده.
۱. آغاز: السؤال المسند اليه. ای الامور العارضة له من حيث أنه مسند اليه و قدم المسند اليه على المسند سيأتي اما حذفه قدمه على سائر الاحوال لكونه عبارة عن عدم الاتيان به و عدم الحادث سابق على وجوده و ذكره...
انجام: ... بعد قوله تع فتثير سحابا فسقناه بلفظ المضارع بعد قوله تع ارسل الرياح استحضارا لتلك الصورة البدیعة الدلة...
* نسخ و نستعلیق سده ۱۳، محشّی، ۹۴ ص، ۱۸ × ۳۱، ۱۶ س، ۱۸ × ۸/۵. (۲۴۷ م).
۲. در حاشیه نسخه از ص ۴۷ حواشی نفیسی است به نستعلیق شکسته عالی در تفسیر و شرح اشعار و اخبار به فارسی.

آغاز:

تسو نقطه آتشین بگردان تسادائسره زو عیان نماید
از سرعت دور نقطه دایم ساکن به یکی مکان نماید
آن نقطه به تو شهادت غیب هم ظاهر هم عیان نماید...

همچنانکه حضرت جامعه در رساله در معرفت مهدی فرموده‌اند که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله و سلم را بعد از زمان نبوت سه بار دیگر خروج خواهد بود که در صورت اولیا بیرون آید و آخر بار صورت مهدی باشد که در صور مختلفه نصرت دین خود کند فامًا...
از ص ۸۹ نسخه تمام صفحه به شرح ابیات اختصاص یافته تا آخر:

آن روز هوا جبّه درویش گرفتی از فضلّه زنبور برو دوختمی جیب

این قطعه شکایت در نکبت حال خود و بیان حال دوست و جمعیت حال پسین یعنی روزی که هوا جبّه درویش گرفتی تیرگی هوا را به جبّه درویش نسبت کرده است. از فضلّه زنبور برو دوختمی جیب: از فضلّه زنبور شمع اراده کرده است و آن را صفت غنای خود داشته بطریق خبر از زمان ماضی که چون شب درآمد شمع در گرفتمی اکنون همه شب منتظرم تا که برآید شمع که...

قصیده ترسائیۀ خاقانی را هم شرح کرده و پاره‌ای از بیت‌های خسرو و شیرین نظامی را:

سیاهی در حبش کافور می‌برد شد اندر نیمره کافوردان خورد ؟
ز حلقه زنگئی در ماه می‌دید چو مه در حلقه شد زنگی بخندید

المعنی فی بطن الشاعر. اکثری برآنند که این صفة موی روی شیرین است در حالتی که روی به انگشت می‌گذاشت و موی باز کرده در تعزیه خسرو که در خون آغشته دیده و لکن بحقیقت آن است که در صفة صبح است و بیان برآمدن آفتاب و فرو رفتن ماه می‌کند و در خاطر چنین می‌آید که او می‌خواهد که به کنایت چنانکه رسم اوست بیان کند که آن شب ماه تاب بود نیمه ماه یعنی ایام بیض و آن اشارت و کنایت می‌گوید: سیاهی در حبش کافور می‌برد: اشارت به ماه می‌کند که او سیاه هست از حبش اضافه بیانیه است، کافور می‌برد یعنی نور آفتاب. شد اندر نیمه ره کافوردان خورد: یعنی به وسط آسمان رفت نورش بیطرف شد...

[۳۵۴] مشارق انوار الیقین فی حقایق اسرار امیرالمؤمنین (عربی)

از: حافظ رجب برسی.

* نسخ علی اکبر بن احمد در شوال ۱۲۷۵. (۶۷ م).

[۳۵۵] مصاحب الخلوات

از: میرزا فریدون بندپی مستوفی (سپه ۵: ۵۷۸).

در پند و اندرز به نام فتح علی شاه قاجار.

* نستعلیق چهارشنبه ۳ ذق ۱۲۱۰ (۴) با جدول، عنوان شنگرف، ۱۸ ص، ۱۳/۵ × ۲۱/۵، ۱۴ س، ۹ × ۱۶/۵، جلد مقوایی عطف و گوشه‌ها پارچه. (۳۶۲ م).

[۳۵۶] مصباح القراء

از: محمدعلی ملقب به نوروز علی فرزند جمشید هندی خراسانی.

خودش آن را در دیباچه چنین نامیده و از خود هم یاد کرده و به نام آقامیر نواب هندی آن را ساخته است. عنوان «فصل دویم در بیان صفاتی که یکدیگراند چنانکه معلوم شده حرف عبارت است از صدایی که در موقع فشرده شده» در نسخه ما دیده می‌شود.

* نسخ خوش، ۲۲ ص، ۱۸ س، ربعی، نسخه آشفته است. (۵۹۳ ت).

آغاز افتاده: کمالات صوری و معنوی آقا میرنواب الهندی سلمه الله تعالی به سلك تحریر درآورده ان شاء الله نفع او عام گردد... و مؤلف حقیر خادم الفقراء محمدعلی الملّقب به نوروز علی بن جمشید الهندی الخراسانی... و مسمی گردانیدم آن را به مصباح القراء. انجام افتاده: چنانکه در کتب قرائت مذکور است و جایز است قطع آخر سوره نزد قراء از بسم الله و وصل بسم الله.

[۳۵۷] مصباح الهدایة (عربی)

از: عبدالرحیم بن امام علی باکویی^۱.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله الذي جعل الناس شعوباً و قبائل لتعارفوا و بین احکام طبقات الوارثین لئلا یضلوا و قرر لكل واحد منهم فريضة... اما بعد فيقول العبد الفقير المحتاج الى فيض جود ربه العلي عبدالرحيم بن امام علي الباكوي... فاردت ان اذكر بعض مباحثها المهمة في رسالة منفردة ليس لهم الاخذ منها و لما كانت هي حوزة عن اصلها المسمى بمصايح الشريعة سميتها بمصباح الهداية و رتبها على ثلث مقالات المقالة الاولى في بيان ميراث كل احد من الطبقات الثلث و فيها جداول.

الجدول الاول في بيان ميراث الابوين و الاولاد منفردا و مجتمعاً بعضهم على بعض او مع احد الزوجين.

۱. در یادداشت آقای محمد شیروانی آمده است «۲۶ جدول ارث محمدعلی بن الحاج باقر موسوی ۱۳۲۱».

انجام: هوثانان و ثلثون ينكسر على حوافدها الثلثة فتقرب ثلثة فى مائة و ثمانين تبلغ خمسمائة و اربعين و منها تصح القسمة.
* نوشتهٔ غلام حسين در ١٣٢١ براى سيّد محمد على بن حاج باقر موسى، ٢٢ × ٣٦.
(٢٦ ج).

[٣٥٨] المصحح يا الكشكول (عربى) (المجمع العاشر من المجموع المسمى به)
من مؤلفات [عبدالقادر] منتخبا من كتاب الصحاح، لغت است.
أغاز: بسم الله... الحمد لله... اما بعد فيقول العبد العاجز الخاسر عبدالقادر هذا المجمع العاشر من المجموع المسمى بالكشكول الكبير من مؤلفات الفقير فى اللغة منتخبا من كتاب الصحاح على نظمه و ترتيبه و سميته بالمصحح والله الموفق والمعين باب الالف المهموز فصل الالف اجأ على فعل بالتحريك احد جبلى طى والاخر سلمى و ينسب اليهما الاجيون...
انجام: ... ايضاً والنوى الوجه الذى ينويه المسافر من قرب او بعد و هى مونثه لاغير و اما النوى الذى هو جمع نواة التمر يذكر و يؤنث... (افتاده است).
* نسخ و نستعليق سده ١١ و ١٢، ١٨/٥ × ٢٤/٥، انجام افتاده. (١١٩ م).

[٣٥٩] المصيبة الناجية للامة المرحومة (عربى)

از: عبدالحسين حسيني آل كمونة.
أغاز: بسم الله الرحمن الرحيم فهرست ما فى المجموعة من الابواب مشتملة على المصايب الواردة على اهل بيت العصمة و الطهارة المنقولة من طرف الصادقين سلام الله... الباب الاول فى الرواية الجامعة المفصلة المنقولة عن الصادق عليه السلام، الباب الثانى فيما جرى فى توجهه الى العراق الباب الثالث فيما جرى فى ليلة العاشوراء و صباحها، الباب الرابع فى فضل اصحاب الحسين (ع) و شيعته و ما يتعلق بهم و فى هذا الباب رواية مشتملة على مصيبة جامعة و فى هذا الباب حكاية التفاحة التى يشمها عليه السلام فى خلال المحاربة، الباب الخامس فيما جرى بعد قتله عليه السلام من تجريد العيال...
هذا كتاب المصيبة الناجية للامة المرحومة من مؤلفات الجانى احقر الخليفة عبدالحسين الحسينى آل كمونة عفى الله تعالى جرائمه بسم الله... الحمد لله رافع درجة الشهادة فوق جميع الدرجات لما فيها من الصفح عما فيه جميع التملكات و الفناء النفسى الخالص دون ساير العبادات و خص بالدرجة الجامعة الاقصى منها سيد شباب اهل الجنة ابو عبد الله الحسين (ع)...
اما بعد فيقول احقر الخليقه...

اما بعد فيقول احقر الخليقه... عبدالحسين من آل كمونه عفى الله جرائمه انى لما كنت من السنة الثامنة بعد الثمانين و مائتين والالف من الهجرة مشغلا بالخدمة العلمية فى الارض الغرورى والمشهدى العلوى جعلنى الله...

انجام: ... قد وقع الفراغ من التصحيح على يد مؤلفه الجانى عفى الله تعالى جرائمه يوم الثلاثاء من العشر الاوسط من ثانى الجمادى من العشر الثالث من المائة الرابعة من الالف الثانى من الهجرة النبوية...

* نسخ تصحيح شده مؤلف در روز سه شنبه دهه دوم ج ۲ / ۱۳۳۰، ۱۵/۵ × ۲۲.
(۱۸۲ م).

[۳۶۰] المطالب المظفرية فى شرح الرسالة الجعفرية (عربى)

از: محمد بن ابى طالب استرآبادى. (دانشگاه: ۵: ۲۰۴۶).

* نستعليق، از آن محمدعلى بن احمد موسوى حايرى در طوس، انجام افتاده،
۱۹/۵ × ۱۳/۵. (۲۷ ر).

[۳۶۱] مطلوب كل طالب من كلام اميرالمؤمنين على بن ابى طالب

از: رشيد وطواط. (چاپ محدث در ۱۳۴۲ خ).

آغاز: بسم الله... سپاس بى قياس ملكى را كه هردو جهان در تصرف اوست و به حقيقت...
چنين گويد محمدبن عبدالجليل العمري سيد الافاضل مختار الامثال رشيد الدين الوطواط
الكاتب طاب ثراه كه اول اين كتاب مبارك همايون را امام اخيار و قدوة ابرار عمرين يحيى
الجاحظ رحمة الله جمع کرده.

انجام: راندن شهوت و خطاء زبان. (تمت الرسالة).

* نستعليق سده ۱۳، كلمات نسخ، ترجمه هاشنگرف، ۲۶ ص، ۱۵ × ۱۱/۵، ۱۸ س،
۲۲/۵ × ۱۵/۵، جلد مقوا عطف و گوشه پارچه، ربعى. (۲۲۸ ر).

[۳۶۲] المطول (عربى)

از: تفتازانى.

در گرگانج خوارزم به سال ۷۴۳ آغاز و در هرات به سال ۷۴۸ به انجام رسانده است.

* نسخ خوش عطاء الله بن شيخ محمد شالى در مدرسه خيابان در روز ۵ ج ۱ / ۱۲۳۵،
۱۸/۵ × ۲۹/۵، خشتى. (۳۶ ح).

* نسخ، با جدول، سرلوح زرین، محشى، از آن محمد صالح بن محمد تقى بن محمد

اسماعیل استرابادی در ۱۸ صفر ۱۲۹۰، ۱۳/۵ × ۲۲. (۴۶ م).

* نسخ حاجی محمد بن مشهد علی احمد پروری در ۱۲۶۰، ۲۲ × ۳۴/۵. (۱۰۴ م).

[۳۶۳] معارف الایمان

از: سید محمد موسوی.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم.

نورک فووق النظر حسنک فوق الثناء	یسا ازلی الظهور یا ابدی الخفاء
فکر تو اندیشه گاه کنه تو حیرت فزا	نور تو بینش گداز حسن تو دانش گسل
چشم ارسطو نظر عقل فلاطون ذکا	دانش و بینش همه کرده رها در رعت
عقل نگیرد فرو کشف نیابد فرا	نکنه توحید تو آنچه پسند آمده است
زمره مشائیان در رعت افگارپا	فرقه اشراقیان در غمت آشفته سر
نیست مطالب درست نیست دلایل رسا...	علم تو آنجا که شد پرده نشین بطون

حمد بی حد و ثنای بی عد مبدعی را سزاست که به مؤدای «کنت کنزاً مخفیاً فاحببت ان اعرف» آینه خانه جهان امکان را به صیقل تجلی از ظلمت عدم پرداخت آیات انوار علا و آثار اسماء حسنی را در مزایای غیبی و مظاهر کونی عکس پذیر و جلوه گر ساخت... و بعد غرقه بحر ناکامی و محیط دایره بی سرانجامی سید محمد الموسوی عامله الله بلطفه الخفی وجود بی بود و نابود خود را جلوه گر می سازد که بر کارآگاهان مصلحت کیش و دورنگاهان عاقبت اندیش متحقق و متیقن است که غرض و مقصود از اظهار عالم ظهور و شهود و نمود بی معرفت و شناخت حضرت واجب الوجود است جل شأنه و عظم...

انجام: امیدم که ارباب دانش کنند - به اغماض در غفلت من نگاه. تم بالخیر والعافیة فی یوم الخمیس ثانی جمادی الاخری ۱۲۹۹.

* نستعلیق روز پنجشنبه ۲ ج / ۱۲۹۹، ۱۷/۵ × ۲۱/۵. (۱۰ م).

[۳۶۴] معالم الاصول (عربی)

از: ابو منصور حسن عاملی.

* نستعلیق ج ۲ / ۱۰۶۰، ۱۲/۵ × ۲۰/۵. (۸۴ م).

* نستعلیق محمد علی فومنی در ۱۲۳۰، ۱۵ × ۲۱. (۱۳۳).

* نسخ محمد تقی بن ملا برآجانی در ع ۱ / ۱۲۶۱، ۱۵ × ۲۱. (۱۸۱ م).

[۳۶۵] معالم الدین فی فقه آل یاسین (عربی)

از: شمس الدین محمد بن شجاع بن قطّان انصاری حلی. (دانشگاه: ۵: ۲۰۵۶ - مرعشی در قم).
* نسخ ناد علی بن ابراهیم در روز شنبه ۵ صفر ۱۲۳۱، وقف با تولیت آخوند ملامحمد
تقی و ملا صالح و ملاعلی که سه برادر بودند در ۱۲۳۱، ۱۵ × ۲۱. (۲۲۷ م).

[۳۶۶] مفاتیح الاعجاز فی شرح گلشن راز

از: محمد بن یحیی بن علی گیلانی لاهیجانی نوربخشی.
در روز دوشنبه ۹ ذح ۸۷۷ ساخته است.

* نستعلیق کهن، چند سطر آخر نوشته آقامیرزا عبدالله منجم حکیم پسر آخوند ملامحمد
ملاباشی تهرانی در رشت در ۷ اسفند شب ۸ شوال ۱۲۸۸ قوی ئیل، بیتهاشنگرف، آغاز
۹ ص، و انجام و میانه نونویس، ۶۰۲ ص، ۱۲ × ۲۰/۵، ۲۱ س، ۱۳×۸، جلد چرمی.
(۳۴۲ م).

[۳۶۷] مفاتیح الشرایع (عربی)

از: فیض کاشانی.

- * نسخ محمد رضا بن حاجی باقر خراسانی در ۱۲۲۲، ۱۴/۵ × ۲۱. (۹ م).
- * نسخ سده ۱۳، کاغذ آبی، ۱۶/۵ × ۲۱/۵. (۹۵ م).
- * نسخ سده ۱۳، ۱۴/۵ × ۲۱/۵، آغاز و انجام افتاده. (۱۲۲ م).
- * نسخ احمد بن قاسم خلیفه کاظمی در ۱۲۱۹ - ۱۲۲۸، ۲۰ × ۳۰/۵. (۱۲۵ م).
- * نسخ محمد بن ملا میرزای فومنی در ۱۲۲۲، ۱۵/۵ × ۲۶/۵. (۱۳۲ م).
- * نسخ سده ۱۱ و ۱۲، ۱۲ × ۱۵، انجام افتاده. (۱۵۱ م).

[۳۶۸] مفاتیح الغیب

از: امام فخر رازی.

* نسخ بد و خط عادی: نونویس تا ص ۱۹۸، سپس خط خوش استادان کهن گویا از سده
دهم که پس از دو سطر عنوان «الباب السابع فی السماء الدالة علی الاسماء...» می آید،
۱۱۳۳ ص، رحلی. (۵۱ ت).
(در دفتر کتابخانه ذیل عنوان «تفسیر امام فخر رازی» آمده).

[۳۶۹] مفتاح الفلاح (عربی)

از: شیخ بهائی.

* نسخ سده ۱۲ و ۱۳، ۹/۵ × ۱۷/۵، انجام افتاده. (۷۷ م).

* نسخ سده ۱۲، ۱۲ × ۲۱، انجام افتاده. (۱۸۳ م).

[۳۷۰] مقتل، فارسی

پس از روضه الاحباب تألیف شده و از داستان ابراهیم (ع) آغاز می‌شود و در آن از روضه الواعظین و شواهد النبوة و از شیخ مفید نقل می‌گردد.
آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين، قصه ابتلای دیگر از جمله پیغمبران ابراهیم علیه السلام را بود که به چند بلا مبتلا شد، زیرا که نام دوستی داشت و درین کارخانه شور محبت بی سوز بی محنت نیست حضرت حق سبحانه تعالی هرگاه که...
انجام افتاده:

بیت

از برق ستم هرکه زد آتش به شهیدان شدد سوخته صاعقه خشم الهی
از هرکه الم یافت دل آن شه مظلوم
* نستعلیق سده ۱۳، عنوان شنگرف، رحلی. (۹۳ و).

[۳۷۱] مقتل ملاعلی نقی

از: ملاعلی نقی.

در سرگذشت و درگذشت پیامبر و امامان تا امام رضا (ع). (قس: اخبار و احادیث ص ۵ همین فهرست).

آغاز: ذکر رحلت جناب رسول خدا (ص) من کلام نقی رحمه الله. رسولان دیار محنت غم و پیمبر کشور مصیبت و الم، عرش بران راهروان و کرسی نشینان محفل ایمان و محدثان حدیث تعزیت داری و ناقلان اخبار سوکواری و مفسران آیات جودت و مترجمان صحایف طریقت بدین گونه روایت کرده‌اند که جناب پیغمبر آخرالزمان از سفر حجة الوداع عازم وطن اصلی گردید.

انجام:

یا حسین (ع) رو بر سفر دارم ز دنیا الوداع میسپارم طفلکان خود شسما را الوداع
مروری است که آن بیست و هشتم ماه صفر بود ناگاه آن حضرت پای مبارک را به قبله دراز کرد فرمود که اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا رسول الله و وصی علی ابی ولی الله چون
این کلام گفت مرغ روحش به شاخسار عمرجنان آشیان گرفت انا لله... راجعون.

* شکسته نستعلیق محمدعلی بن محمد نبی آهی در ۱۲۴۴، با جدول، ۳۳۹ گ، ۱۶ × ۲۱، ۱۱ س، ۱۰/۵ × ۱۵/۵، جلد تیماج چرمی. (۷۱۶ م).

[۳۷۲] المقتل (عربی)

از: ابو مخنف لوط بن یحیی ازدی.

* نسخ حسن فاطمی در ۱۲۴۵، ۱۵ × ۲۱/۵. (۱۵۰ م).

[۳۷۳] مکاتیب یا نامه‌هایی به شاهزاده ظلّ السلطان

* شکسته خوش، با جدول، یادداشت مانند، ۵۳ گ، ۷/۵ × ۱۶/۵، ۱۱ س، ۴/۵ × ۱۱/۵ بیاضی. (۷۶۱ م).

[۳۷۴] مناجات (عربی)

آغاز افتاده: ... ابدالهم حین وقفوا بین یدیہ و حاضرأ مخلصیه الدین عمشت اعینهم من البکاء (مناجات بعدی) المناجاة الاولى للتائبین. بسم... الهی البستنی الخطایا ثوب مذلتی و حللنی التباعد منک لباس مسکنتی و امات قلبی عظیم جنایتی...
انجام: ... تابع بیننا و بینهم فی الخیرات و ادخلنا و ایاهم الجنات انک سمیع الدعوات یا ارحم الراحمین و سل حاجتک (پایان).
* نسخ، عنوانها به شنگرف، ۲۸۸ گ، ۷/۵ × ۱۴، ۱۲ س، ۴ × ۸/۵، جلد چرمی ضربی. (۲۳۸ م).

[۳۷۵] مناظره (عربی)

از: محمد بن جمهور الاحساوی و الملا الهروی در خراسان در مشهد رضوی.
آغاز: الحمد لله ... سألتنی اطل بقاءک عما کان بینی و بین الهروی فی بلاد خراسان من المجادلات فی المذهب و مالزمتہ من الحجّة اننی کنت فی سنة ثمان و سبعین و ثمانمایه مجاوراً لمشهد الرضا(ع) و کان منزلی بمنزل السید الاجل... محسن بن محمد الرضوی القمی و کان من اعیان المشهد...
انجام: فقد نهی الله تعالی فی کتابه عن ذلك و... الدنيا عن ایصال الحق الی مستحقّه و لاتمنع المستحق عن حقّه فهذا آخر ما اردنا اثباته فی هذه المقدمه...
* نسخ حسین بن مراد علی بن یادگار الرازی در سالیان شروان، ۵ شعبان ۹۷۸، عنوانها به شنگرف، ۱۲/۵ × ۱۸/۵، ۱۷ س، ۷/۵ × ۱۳، بی جلد. (۸۶ ر).

[۳۷۶] المناهل (عربی)

از: سید محمد مجاهد طباطبائی.

* نسخ سده ۱۲ و ۱۳، ۲۱ × ۳۰ (۱۲۴ م).

[۳۷۷] من لا یحضره الفقیه (کتاب -) (عربی)

از: ابن بابویه.

* نسخ سده ۱۱ و ۱۲، ۱۸/۵ × ۲۵، انجام افتاده. (۸۷ م).

* نسخ محمد بن امیر شرف الدین حسن بن کمال الدین باقر حسینی شیرازی در ۱۰۴۵ در مکه، ۱۹/۵ × ۲۹، ج ۲. (۸۸ م).

* نسخ سده ۱۳، ۱۸/۵ × ۳۰، آغاز و انجام افتاده. (۱۲۹ م).

* نسخ محمد مراد کشمیری در ۱۰۸۰، ۱۸ × ۲۳/۵. (۱۷۰ م).

* نسخ سده ۱۲ و ۱۳، ۱۹ × ۲۵. (۲۲۱ م).

[۳۷۸] منتخبات

گزیده‌ای است از روزنامه‌های محلی و مرکزی از میزان املشی.

* نستعلیق در دفتر مشقی. (۴۹۷ م).

[۳۷۹] منشآت

فرمانها و نامه‌های دیوانی و درباری زمان شاه عباس دوم و شاه سلیمان است انشاء محمد طاهر شریف منشی. (فهرست فیلمها ۲۱۰).

* شکسته نستعلیق چلیپای محمد مسیح کمره‌ای برای محمدرضا در نیمه ع ۱۱۰۴/۲ در اصفهان، ۲۷۹ ص، ۱۱/۵ × ۲۱/۵، ۷ × ۱۷/۵، ربعی، جلد چرمی.

آغاز افتاده: ... مشحون و زمانی به فیوضات الهی مقرون که ابواب بیت المعمور حصول مقاصد و مآرب...

انجام: حسب‌الفرموده جناب محمّدت و مکرمات مآب آخوندی مخدومی مولوی محمدرضا محبوب القلوب خاص و عام و مراحمی بیچارگان ... است این نسخه در ... (۱۲۸ ن). (در دفتر کتابخانه با عنوان «نامه‌های فارسی سره» آمده).

[۳۸۰] منشآت (در قواعد نامه‌نگاری و اجیرنامه‌نویسی)

* شکسته خوش محمد حسین بن محمد مؤمن مازندرانی در ع ۱۲۰۶/۱، ۸۷ گ، ۱۰/۵ × ۱۷، ۸ س، ۱۲۶، کاغذ آبی رنگ پریده، جلد چرمی. (۱۰۶۱ م).

املشی در ص ۱ چنین یادداشت کرده است: چون قراءت ارقام سر خط نامه ورق ۳۷ مشکل است از این جهت به فارسی مصطلح در اینجا نوشته می‌شود:
نقد و جنس که در مدّت یک سال به معلم برسد: نقد پنج قران تبریزی به علاوه ملبوسات و مطعومات و مشروبات.

ملبوسات: دیبا بوته‌دار، قبا، قبه (؟)، پیراهن و تنبان، قبا و ارخالق، کلاه، کفش، چاقشور، شال، عرق چین، قدک، مرکب، سنجرف.
مطعومات: برنج، شلتوک، روغن، آب غوره، قراغورود، تنباکوی مجاری، تنباکوی سفری، تنباکو، گوسفند، بره، گاو ماده، پیه سوز، هیمه، پیه گداخته، ذغال، شکر مازندرانی، پنبه محلول، قهوه، حنا، نی شکر، دوشاب، گردو، پیاز، شیرینی آلات، قاز، اردک، مرغ، تخم مرغ...، زیره کرمانی، فلفل، هلک، نمک.

[۳۸۱] منشآت

دارای:

۱. مثنوی که آغازش افتاده است:

شاه تخت سلوکی گشت یارش	که تأییدات سبحانی دچارش
زدش بسر تبارک اقبال یسریغ	مسیغ گشت بساز تسلیغ
که ای بگزیده مهمان گزیده	بسه کساخ میزبان حق رسیده
ز خان و مان عالم چشم بسته	به جز ما رشته خواهش گسسته

۲. مراسله حاجی سیف الدین خان به احمد پاشا.

۳. مکتوب میرزا احمد به سید عبدالله افندی دیوان.

۴. محبت نامه سیف الدین خان حاکم حویزه به احمد پاشا.

۵. محبت نامه او به من.

۶ و ۷. دیباچه مراسله.

۸. دیباچه محبت نامه.

۹. دیباچه مراسله.

۱۰. اخلاص نامه.

۱۱. دیباچه ای که به بزرگان نوشته.

۱۲. مکتوب درباره احمد پاشا.

۱۳. نامه میرزا زکی به بغداد به احمد آقا درباره مرگ احمد پاشا.
۱۴ و ۱۵. محبت نامه.
۱۶. مراسله دوستی.
۱۷. محبت نامه.
۱۸. مراسله.
۱۹. آزادنامه غلامان.
۲۰. محبت نامه دوستان.
۲۱. مراسله دوستان.
۲۲ و ۲۳. عرضه داشت.
۲۴. محبت نامه.
۲۵. دیباچه مراسله.
۲۶. عرضه داشت.
۲۷. نقل خوش.
۲۸. محبت نامه دوستی به دوستی.
۲۹. حکایت خوش.
۳۰. مراسله دوستان.
۳۱. عرضه داشت به بزرگان.
۳۲. مراسله دوستانه.
۳۳. مراسله نواب علی مردان خان به احمدخان محافظ بغداد.
۳۴. نامه سیف الدین حاکم حویزه.
۳۵. نامه مصطفی بیک حاکم کرمانشاهان به احمد پاشا.
۳۶. نامه دوستانه حاجی سیف حاکم حویزه به احمد پاشا.
۳۷. نامه دوستی به دوستی.
۳۸. دیباچه محبت نامه دوستان به دوستان.
۳۹. نامه مصطفی بیک به احمد پاشا.
۴۰. نامه دوستانه او بدو.
۴۱. نامه میرزا ابراهیم به احمد پاشا.
۴۲. نامه حاجی سیف الدین خان حاکم حویزه به احمد پاشا.

۴۳. نامه دوستانه دیگر.

۴۴. نامه درباره روانه شدن کسی به حج و درخواست همراهی به او.

۴۵. نامه دوستانه.

۴۶. احمد پاشا به کسی.

۴۷. نامه کسی به احمد پاشا.

۴۸. رقم نادرشاه به فرزند خود نصرالله میرزا درباره بخشیدن مالوجهات.

* شکسته نستعلیق خوش سده ۱۳، انجام افتاده، بیاضی. (۲۵۶ ن).

[۳۸۲] منشآت

از: امیرزاده محسن میرزای میرآخور.

در خورده‌گیری (؟) از وضع روزگار.

آغاز: قربان خاک پای جواهر آسایت^۱ مبارک شوم چون قلم تقدیر چنین تحریر کرده که نوکران قدیم دربار همایون مسیر مفلوک بی نشان و بی لباس و نان باشند اگر هم بذل مرحمتی در حق بعضی از ایشان شده است به قدر کفایت گذران و شان نبود نمی‌شود برخی اگر به حسب اتفاق به نان رسیدند خیری از جان.

* شکسته نستعلیق خوش، ۲۴ ص، ۱۳/۵ × ۲۱، ۱۶ س، ۹/۵ × ۱۸، کاغذ آبی و سفید جلد مقوا. (۲۰۶ م).

[۳۸۳] منهاج الکرامه فی معرفة الامامة (عربی)

* نستعلیق و نسخ محمد بن ملک حسین در ۱۰۵۹، ۱۲ × ۱۹. (۶۸ م).

[۳۸۴] مواهب علیّه

از: کمال الدین حسین واعظ کاشفی بیهقی.

* نستعلیق و نسخ خوش ۱۰۸۶، جدول و سرفصل و آیتهاشنگرف، با اصلاحاتی در هامش از دیگری، بخش دیگر نسخه در ۲۴ رمضان ۱۰۵۷ باز خوانده و تصحیح شده است. ۵۵۹ گ، ۱۶/۵ × ۲۵/۵، ۲۷ س، ۱۱/۵ × ۱۹/۵، جلد چرمی. (۳۲ ج).

(در دفتر کتابخانه ذیل عنوان «جواهر التفسیر» ثبت شده است).

[۳۸۵] نثر اللّٰثالی یا کلمات قصار علی (ع)

* نسخ و نستعلیق از روی چاپ رمضان ۱۳۱۸ ق در زمان مظفرالدین شاه، ۱۴ × ۲۱/۵، جلد پارچه‌ای. (۱۸ ک).

[۳۸۶] النجاة (عربی)

از: ابن سینا.

* نستعلیق، با تملک ۱۱۷۷ و مهر «علی رضی الحسینی»، ۱۲ × ۱۹. (۱۰ ن).

[۳۸۷] نماز (رساله در آداب...)

آغاز: بدان که نماز منقسم می‌شود به واجب و مستحب و اول منقسم می‌شود به شش قسم اول نماز یومیّه دوم نماز جمعه سیم نماز عیدین چهارم نماز آیات، پنجم طواف ششم آنچه به نذر و عهد و نحوهما لازم می‌شود. اما یومیّه، پس در آن چند مطلب است: اول آنکه وقت نماز ظهر زوال شمس است به مقدار چهار...

انجام: و آن سجده منسیه لازم است و هرگاه متذکر شود بعد از اتیان... سلامی که مخرج از نماز صبح است و اتیان به سجده منسیه فقط لازم خواهد بود و همچنین است حال در تشهد منسی در رکعت اخیره.

* شکسته نستعلیق رجب ۱۲۴۰ یا ۱۲۴۵، ۲۳۹ گ، ۱۰۵ × ۱۸، ۱۲ س، ۶ × ۱۴، جلد چرمی. (۷۱۹ الف). قس: «آداب نماز» ص ۳ همین فهرست.

[۳۸۸] النهایة فی مجرد الفقه و الفتاوی (عربی)

از: شیخ طوسی.

* نستعلیق، با تملک ۱۱۷۷ و مهر «علی رضی الحسینی» ۱۲ × ۱۹. (۱۰ ن).

[۳۸۹] نهج البلاغه (عربی)

آغاز: بسم. اما بعد حمدالله الذی جعل الحمد ثمنا لنعمائه و معاذا من بلائه و دلیل الی جنباه و سببا لزیادة احسانه...

انجام: قد تشرف بنسخ هذا الکلام المعجز النظام للامام العلام امیرالمؤمنین علیه اکمل الصلوة والسلام احقر العباد عملا و اکثرهم زللا فقیر رحمة ربه الغنی قاسم بن محمّد الحسینی فی الثالث من الخمس الرابع من العشر الثانی من الرابع الاوّل من الثانیین من الثالث من الخمس الرابع من العشر الثانی من المائة الثانية من الالف الثانی الهجریه علی مشرفها و هاجرها آلاف

الوف سلام و صلاة و تحية حامداً مصلياً مستغفراً متوكلاً منيباً مذعناً راجياً.

سپس اجزاهای آمده است:

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله والصلوة على سيد المرسلين محمد ص وآله الاطيبين و بعد قد قرأ على الولد الأعز الامجد السيد العالم الكامل المؤيد الشريف الرضى الكريم الزكى محمد قاسم النجفي الاصفهاني وفقه سبحانه اصل المفخر والمكارم بعضاً من هذا الكتاب العزيز واستجاز لي مما للسلف فاستجزت سبحانه واحرمه كرامتاً له وضاعف اعماله ان يروى عنى هذا وكلمة صح لي روايته باسانيدى المذكورة فى اجازتى سالكا سبيل الاحتياط وكتب مدة الخاصة اقل العباد علما وعملا واكثرهم خطا واملا المجرم النادم ابن محمد رضا محمد يدعى قاسم غفرلهما حامدا مصليا مسلما على رسوله وآله... شهر جميدى الاولى... ثمان عشر و مائه و الف ۱۱۱۸

* نسخ، ۲۳×۱۴/۵، ۱۴ س، ۱۵×۷، عنوانها به شنگرف، جلد چرمى. (۳۵ ن).

[۳۹۰] وامق و عذراء

از: حاج محمد حسين بن محمد حسن حسيني قزوینی شیرازی.

مثنوی عاشقانه است. (ذریعه ۱۹: ۳۳۰ - مشار ۱۶۲۳).

* نستعلیق خوش، با جدول، عنوان شنگرف، ۹۵ گ، ۱۱ × ۱۷، ۱۵ س، ۶ / ۵ × ۱۲/۵

جلد چرمى. (۶۴ و).

[۳۹۱] الوجيزة (عربی)

از: مجلسی.

در رجب ۱۰۸۶ ساخته است. (ادبیات ۵۱۹).

* نسخ ۱۲۳۴، ۲۱/۵×۱۵. (۴۰ ر).

[۳۹۲] الوصية (کتاب -)

آغاز: کتاب الوصية و فيه اطراف الاول الوصية تمليك عين او منفعة او نقل ملك بعد الوفاة او تسليط على تسلط و يفتقر الى الايجاب و هو كل لفظ يدل على القصد كقوله...

انجام: ... و حجته صحیحة محمد بن مسلم و رواية عبد الله بن زرارة الداليتين على الترتيب به بدلالة لفظ ثم و ذهب جماعة منهم الشيخ فى الايجاز والمحقق فى الشرايع الى عدم الوجوب و حجته ما ذكر فيه بلفظ الواو و الحجة من الجانبين ضعيفة و عين ترجيح التالى للاصل و

مویده عدم ظهور الفائدة الا على قول المفيد. الى هذا وجد المنتسخ.
* نسخ سده ۱۳، ۱۵/۵ × ۲۱/۵. (۲۲ک).

[۳۹۳] وقتی که جاسوس بوده‌ام

آغاز: شرح حال و عملیات یک نفر عامل سرّی آلمان موسوم به «ارمکا و کاری کراوس» که در حقیقت غریب احوال و مهارت و زبردستی‌های شگفت‌انگیز وی در کشف سرائر و رساندن اطلاعات لازمه.

انجام: عظمت و نفوذ شایانی حاصل نموده است. حسب الامر جناب مستطاب... آقای فتوح السلطنه... به تحریر این خاطره سیاسی اقدام رفت. شهر جمادی الاولی سنه ۱۳۳۴.
* شکسته نستعلیق با جوهر درج ۱۳۳۴/۱ ق، ربعی، ۲۰/۵ × ۱۳/۵، ۲۰ س،
۱۷/۵ × ۸/۵، (۱ و).

[۳۹۴] هدایة المتحیرین

از: احمد بن مرتضی لاهیجانی.

در رد بهاء و پاسخ میرزا علی اشرف عندلیب لاهیجی که کتابی در این باره نوشته بوده است. عندلیب به نوشته بهاء الدین املشی در ۱۴ تیر ۱۳۳۲ در آغاز نسخه از شاعران بنام لاهیجان است و ترجیع بند:

«تا شریعت مدار شد محمود مصطفی(ص) و اشریعتا فرمود»

از او است. از پیروان میرزا علی محمد باب بوده و در روزگار ناصرالدین شاه هنگامی که عبدالله خان به نمایندگی کامران میرزا نایب السلطنه فرمانروای گیلان بوده است به گناه بابی‌گری زندانی شده و قصیده‌ای غرّا برای تبرئه خود سروده است. او به قزوین و شیراز رفته بود و در قزوین قلم‌دان سازی می‌کرده و در شیراز کتابی درباره حقایق و درستی آیین بهاء نوشته بود سپس به لاهیجان بازگشت و با کتاب خود این دین را به مردم تبلیغ می‌کرد. سید احمد آقازاده لاهیجی این کتاب را در ردّ او نگاشته و به خوبی از عهده آن بر آمده است. او در آغاز با عنوان فصل متن نوشته عندلیب را آورده سپس او را با ادب رد کرده است.

آغاز: ربنا آتنا... و بعد در این اوان محنت اقتران که حکم حریت و آزادی گوش زد مردم گردیده جمعی از جهّال و عوام الناس ندانستند معنی آن اطلاق از قید ظلم و فشار جباران است و آزاد شدن از دام رشوه‌خواران که سالهاست خلق بیچاره ایران گرفتار اینان بوده هیچ ضعیفی متمکن از احقاق حق خویش نبوده بلکه...

انجام: و افکار آن حضرت مانند افکار جمیع انبیاء و اولیاء است چه آن حضرت ختام ولایت محمدیه است همچنانکه مسیح ع علیه السلام خاتم ولایت انبیاء و حضرت امیرالمؤمنین خاتم مطلقه است خلاصه لم اکن... تمام شد رساله هداية المتحیرین بر دست مصنفش در یوم جمعه هشتم شهر ربیع الثانی من شهر سنة ثلاث و ثلاثین و ثلثمأه بعدالالف من الهجرة النبوية علی هاجرها آلاف السلام والتحية حامداً مسلماً و مصلياً و مستغفراً.

* شکسته نستعلیق مؤلف، روز آدینه ۸ ع ۲ / ۱۳۳۳ گویا در رشت، ۱۵۶ ص، ۱۳/۵ × ۲۱/۵، ۱۹ س، ۸/۵ × ۱۶/۵، جلد مقوایی. (۳۹۰ ر).

[۳۹۵] یادگار حکومت میرزا رضاخان افشار

از: بهاءالدین املشی.

در آن چنین نوشته است: «این رساله در سال ۱۳۰۹ شمسی آماده شده و قرار [بود] به چاپ برسد و فروخته شود و بهای آن صرف لوازم تحریر ایتم شود این نیت عمل نشد لذا در سال ۱۳۲۷ به عنوان یادگار تقدیم کتاب [خانه] ملی رشت شد بهاءالدین املشی» می‌بایستی مثلهایی از عربی و جز عربی ترجمه شود و بایستی با این رساله چاپ شود.

آغاز: به نام خداوند بخشنده مهربان. حجّة الاسلام ابو حامد محمد غزالی که یکی از مفاخر ایران و یکی از علماء بزرگ و دانشمند شرق است از اهل طوس بوده و در سنه ۴۵۰ هجری تولد یافته.

انجام: رفتار فسادآمیز نباید حیاءزنان را محو و نابود ساخت. تمام شد.

* نستعلیق ۱۳۰۹، ۲۵ ص، بغلی، ۱۱×۱۸/۵. (۳۰ ی).

[۳۹۶] یوسف و زلیخا جامی

از: جامی.

* نستعلیق محمدباقر حسینی در رجب ۱۲۰۳ برای میرزا یعقوب، با جدول، با سرلوح زرّین، با تصویرهای رنگین، ۳۱۵ ص، ۱۴/۵ × ۲۱، ۱۳ س، ۸ × ۱۵، جلد چرمی. (۳۶ ی).

بخش دوم

هفتاد و هفت مجموعه حاوی ۳۷۵

(کتاب و رساله)

مجموعه‌ها

[۳۹۷] نستعلیق خوش محمدحسن بن محمدباقر حسنی حسینی جهان‌شاهی در ۹ - ۱۲۶۸، ۱۲/۵ × ۲۰۵ (۱ ش).

۱. شرح القصائد السبع المعلقة (عربی).

(نوشتۀ روز چهارشنبه ۱۲۶۸، آغاز افتاده).

انجام: والعناء عناء ای قدبلغ الغایة یرید عمرو بن هند و انه شهد غنائم هذا الیوم.

۲. شرح القصائد السبع العلویات لابن ابی الحدید (عربی).

(نوشتۀ پنجشنبه ۹ محرم ۱۲۶۹).

آغاز: بسمله بواجب الوجود استعین و بارشاده سبیل الحق.

۳. سفینه مانندی است.

آغاز: بسمله. چون نوع انسان خاصه آنان را که شب و روز به قدم ادب در حضرت سلطان جویان نام و پویان مقامند سلب رذایل و جلب فضایل لازم ذات و ملازم صفات است و کسی را این سعادت مقدور تواند بود که عبارات و استعارات دل فریب ارباب نظم و نثر کتب آداب بی حد و حصر کند.

... رسم ترنج است که هر نوبهار پیش دهد میوه پس آرد بهار

در بدو شروع آن را به نام کرام مقرب حضرت سلطان پاشاخان بلغه الله... مصدر و موشح

گردانید...

[۳۹۸] شکسته، نستعلیق سده ۱۱، با جدول، ۱۷۶گ، ۱۹×۱۱/۵، ۱۵س، ۱۴×۷/۵، بغلی، جلد

مقوا عطف و گوشه پارچه. (۲ ث)، دارای:

۱. رساله ثمره و شجره آدم، در رمل.

آغاز: بسمله... روایت کنند از حکماء اوایل و این علم نقطه آن علم است که بر دانیال(ع)

پیغمبر ما رسیده است و ایشان علم بر مردم پوشیده‌اند تا به دست هر جاهل نیفتد که این اسرار حق است و هرکس این علم نداند و کیفیت این دشوار است و نه هرکس داند و هرکس را معلوم شود در این علم تصرف کردن تا از استاد نیاموزد و هرکس این علم از انجام: واضح آنست که نصیر را از خانه ۹ گویند چنانکه در ما تقدّم ذکر کردیم و الله اعلم.

۲. باب معرفت منسوبات و اشکال شانزده‌گانه برای استخراج ضمیر بدان‌که خانه اول = دلالت کند بر نفس و حیات = دلیل کند بر سلطنت و عزت و هستی (نوشته ذح ۱۰۷۹).

۳. در تشکیل حروف (در رمل).

[۳۹۹] نسخ سده ۱۳، ۱۱/۵ × ۱۹/۵ (۴ ش).

۱. شرح الشمسیة.

۲. حاشیة شرح الشمسیة.

[۴۰۰] نستعلیق و نسخ، ۱۶/۵ × ۲۱/۵ (۱۱ ص).

۱. الفوائد الصمدیة: شیخ بهائی. (ناتمام).

۲. خلاصة الالفیة: ابن مالک (نوشته سیدعلی بن سیدهاشم موسوی زیتونی رودباری در ۱۲۶۸).

۳. شواهد البهجة المرضیة. (نوشته همو در ۱۲۶۷).

[۴۰۱] ۱۵ × ۲۱ (۱۲ خ).

۱. رساله تقویم عبدالقادر رویانی که «به رسم مطالعه عزیزان در قلم آورده متوقع که اگر بر خطائی واقف گردند اذیال اغماض برو پوشیده به قلم عفو اصلاح» به فارسی.

۲. خلاصة الحساب: شیخ بهائی.

۳. اثبات الواجب القديم: دوانی (نوشته نصیربن لقمان در ۱۱۲۵ در روستای سموق کنار رودخانه کر من گنجه در خدمت ملا بدیع افندی اجکی).

۴. حاشیة اثبات الواجب القديم: محمد حنفی (آستان قدس ۴: ۶۵).

۵. حاشیة اثبات الواجب القديم: ملا میرزا جان باغنوی (آستان قدس ۴: ۶۶).

[۴۰۲] نستعلیق علی بن فتح الله خالسری، وزیری (۱۵ ل).

۱. لوامع الاشراف فی مکارم الاخلاق: دوانی. دیده شود: ص ۸۵ همین متن.

۲. رساله در بیخ چینی: علاءالدین نورالله طبیب گویا تبریزی که در ۹۴۴ نگاشته است (نوشته در رجب ۱۰۱۰).

(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۰۰).

آغاز: بسم الله. اما بعد چنین گوید محرر این رساله و مقرر این مقاله خادم الحكماء نورالله المشهور به علاقه قریب بیست سال در هند گذرانیدم و با حکماء آنجا در قواعد بیخ چینی می‌گفتم حکماء روشن ضمیر و محققان صاحب تجربه. انجام: اینها ادوات و مسائل ظاهری بیش نیستند (تمت الرسالة فی رجب عشر و الف ۱۰۱۰).

[۴۰۳] ۱۵ × ۲۱، ربعی. (۱۸ ر).

۱. شرح فوائد: (عربی) شیخ احمد احسائی که در شب ۹ شوال ۱۲۳۳ به انجام رسانده است با فائده ۱۳ که در ۱۱۹۷ نگاشته است. (ص ۲۹۴) نوشته محمد بن عبدالصمد در ۱۲۴۱ به خط شکسته نستعلیق و نسخ روشن).

۲. شرح حدیث عمران الصابی: (عربی). سید محمد کاظم رشتی که در روز دوشنبه ۷ شوال ۱۲۴۱ ساخته است. (نسخ ۱۲۵۶).

۳. رساله عرفانی شیعی دیگر (عربی). (در هاشم به همان خط).

آغاز: بسم الله البديع الذي لا اله الا هو افتتح بسر البيان لاطهار امر جعله الله في الكيان بالوجود الى العيان حق قد شهد اهل العيان بما شاء الله في حق الانسان من سر بطن البواطن لاهل باطن الباطن و ما جعل الله اليوم يوم الباطن لارتفاع التباين. انجام: قد اعطيتك من ماء الكوثر المطهر فاشرب ولا تظماء و اعمل بمثل هذا فاننا لله و انا اليه راجعون هذا فليعمل العاملون ولا حول ولا قوة الا بالله رب العالمين.

[۴۰۴] نسخ و نستعلیق، بغلی (۲۰ ق).

۱. قطرانندی و بل الصدی: (عربی) ابن هشام (نستعلیق ابوالفضایل بن عبدالوهاب خادم در ۱۱۰۶).

۲. منظومه فارسی در نجوم (نسخ ۱۰۸۸).

آغاز: بسمله.

اول از هیأت فلک گویم	پس به احکام اختران پیویم
آفریننده پیری و ملک	وانکه نه آفرید چرخ فلک
بر یکی ماه بر دویم تیر است	باز ناهید را سیوم میر است

انجام:

نه شناخت در دو سرای هیچ کس علم جز که خدای

[۴۰۵] نوشته محمدقاسم بن ایرانشاه رواردشتی رودباری، ۱۲/۵ × ۱۹. (۲۲ ر).

۱. الاثنی عشریات: شیخ بهائی.

۲. اوزان والمقائیس: مجلس (نوشته ۱۰۷۷).

[۴۰۶] با یادداشت میرزا ابوالقاسم املشی مدیر روزنامه خیرالکلام مورخ ۲ ج ۲ / ۱۳۳۰ (۲۳ ر).

(ر. ش ذیل اصول دین از افصح المتکلمین در همین فهرست، ص ۱۱).

۱. رساله فی علم الله: (عربی) شمسای گیلانی. (دانشگاه ۳۰۷۳ - آستان قدس ۴: ۱۳۷ - مجموعه

مک‌گیل، ص ۷۹).

آغاز بسم الله... الحمد لله [خالق الكل و هادی السبل والصلوة والسلام على افضل الرسل]...
اما بعد فيقول افقرخلق الله الغنى محمد الشهير بشمسا الجيلاني هذه رسالة مفردة في اثبات ان
علم الواجب جل شأنه باشيء...

انجام: من الصفات الثبوتية الكمالية الثابتة في مرتبة ذاته بذلته مع قطع النظر عن كل ما عدا
ذاته قد فرغ من... في عشر اول من شهر يوم الحرام من شهور سنه ۱۱۸۷ تم تم. (ص ۲۲).

۲. رساله في عدم جواز جعل بين الشيء ونفسه: (عربی) از همو (الهیات ۱: ۳۷۵ - مجموعه مک‌گیل،

ص ۷۸).

آغاز: ... بين الشيء ونفسه فلا يجوز ان يجعل (شسته است) نسبة الانسانية الى الانسان نسبة
ضرورية ذاتية وهذا الذي ذكرنا مفصلا في الانسانية والانسان يكون جاريا في نسبة الفرسية الى
الفرس والسوادية الى السواد والوجودية [الى] الوجود والارض والسموية...

انجام: ... و على الثانى يلزم ان يكون المعلول حقيقة هو المنتزع بعد كما يظهر بالتأمل
الصادق من مؤلفات افضل المحققين والمدققين محقق الملة والدين شمسا بسماء العرفان
شمساء الجيلاني رحمة الله تعالى اللهم اغفر له بحق محمد وآله تم. تم.

۳. ابطال الزمان الموهوم: (عربی) محمد اسماعيل خواجويي. (دانشگاه ۳: ۷۳).

آغاز: بسم الله... بعد حمد الله المتقى المفرد بالقدم والازلية المتوحد بالبقاء... يقول العبد
الضعيف السخيف الفانى الجانى محمد بن الحسين المدعو باسمعيل المازندراني تأملت فيما
استدل به السيد السند المحقق الداماد على ابطال القول بالزمان الموهوم وجدته...

انجام افتاده است: معلولا لنفسه مما ذكره الشيخ... ما ذكره مطلقا بل هو مجمل ما ذكره في

الشق الاول.

[۴۰۷] نسخ قدرا ابن حاجی علم محمد علیانی در ۱۰۹۳، ۲۰/۵ × ۲۹/۵. (۲۳ و).

۱. تفصیل وسائل الشیعة: شیخ حرّ عاملی.

۲. الکافی: کلینی (الروضة).

[۴۰۸] نوشته عینل بن ولی بیک در ۳ صفر ۱۰۸۶، ۱۱/۵ × ۱۸/۵. (۲۷ ج).

۱. الغیبة: شیخ طوسی. (ذریعه ۱۶: ۷۹).

۲. الجواهر السنیه فی الاحادیث القدسیة: شیخ محمد بن حسن حرّ عاملی. (صص ۳۶۶-۸۲۳).

[۴۰۹] ۱۱ × ۱۷/۵. (۳۰ ر).

۱. قواعد العقاید: خواجه طوسی، نوشته ۱۳۰۳.

۲. منهاج السالکین: نجم الدین کبری خیوقی (به همان خط).

۳. التنبیهاث العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة: شهید ثانی که در روز شنبه ۹ ذح ۹۵۱ ساخته است.

(به همان خط در دهه دوم محرم ۱۳۰۴).

۴. السلوک الی الله: سید محمد کاظم رشتی. (به همان خط ۲۷ محرم ۱۳۰۴).

۵. بلوهر و بوذاسف به عربی از ابن بابویه. (نوشته در ۱۷ محرم ۱۳۰۴).

۶. گزیده‌ای از اشعار و احادیث.

[۴۱۰] ۱۵/۵ × ۲۱/۵. (۳۱ ر)

۱. رسائل الاستاذ ابی بکر الخوارزمی (عربی) (نستعلیق علی اکبرین میرزا محمد علی).

۲. رساله فی الاصول: (عربی) محمد بن عبدعلی بن عبدالجبار. (نسخ محمد نصیر هزار جریبی

در صفر ۱۲۴۰).

آغاز: بسمله... الحمد لله و کفی و سلام علی عباده الذین اصطفی فیقول محمد بن عبدعلی بن

عبدالجبار هذه رسالة فی الاصول.

انجام: نقله هنا ولا تأخذک ایها الناظر المذاهب فقد اوضحت لك السبل من وجوه وهذه سنة

الله... يصعد بها السائر....

[۴۱۱] نسخ و نستعلیق سده ۱۳، ۱۸/۵ × ۲۴. (۳۷ ج).

۱. حاشیة فوائد الاصول للانصاری: شیخ علی بن عبدالله اصفهانی.

آغاز: بسم الله... الحمد لله رب العالمین و الصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد و آله

الطاهرین ولعنة الله علی اعدائهم اجمعین... و بعد فیقول العبد الاثم الجانی عبدالله بن علی

الاصفهانى هذا ما اردت تعليقه على مصنف العلامة الثانى والمحقق الثالث وحيد العصر و فريد الدهر مشيد الملة و محيى السنّة و مروج الشريعة حجة الاسلام آية الله فى الانام استاد الاساتيد العظام الشيخ مرتضى الانصارى قدس الله...

۲. حاشية فرائد الاصول: ابن عبدالكريم الجيلانى. (به اندازه كوچكتر).

آغاز: بسم الله... الحمد لله... و بعد فيقول العبد المذنب ابن عبدالكريم الجيلانى اصلا و الغرورى مدفناً ان شاء الله تعالى ان هذه تعليقه قد علقها على فرائد الاصول حين قرأته على شيخنا العلم العلامة ادام الله ايام افادته... .

انجام: والحال انهما ليس مستحقا للعقاب ولا مكلفاً بالتقلب (؟).

[۴۱۲] نوشته ۱۲۶۵. (۳۸ ج).

۱. الاعتقادات: مجلسى.

۲. التوراة، چهل سوره به روايت از على (ع).

۳. جامع الاخبار: محمد بن محمد سبزوارى.

[۴۱۳] نستعليق ۱۲/۵ × ۲۴. (۴۳ ش).

۱. حاشية ارشاد الازهان: محقق كركى (دانشگاه ۴۱۶۶). (آغاز و انجام افتاده).

۲. حاشية المختصر النافع: از همو (حقوق ۳۲۶ - آستان قدس ۵: ۴۱۳). (انجام افتاده).

[۴۱۴] ۱۳/۵ × ۲۲. (۵۰ ر).

۱. حديث قدسى با اربعون سورة منتخبة من التوراة (صص ۱ - ۲۴، نوشته سيد جعفر بن حاج

ميرهاشم رشتى در شب شنبه ۲۶ صفر ۱۳۰۰ يونت ئيل پس از بازگشت دومين بار به تهران).

۲. پاسخ به شاهزاده محمود ميرزا از شيخ احمد احسانى كه در فهرست مشايخ (۲: ۲۶ و ۲۷) ياد شده

است (نوشته همو در تهران در شب ۶ ع ۱ / ۱۳۰۰، ص ۵۵).

۳. رساله حيات النفس: شيخ احمد احسانى كه در شب ۱۵ ع ۲ / ۱۲۳۱ ساخته است. (نوشته

احمد بن محمد بن على محمد بن محمد گيلانى در ۱۳۰۰ به خط شكسته نستعليق، ص ۸۷)

(آستان قدس ۴: ۹۷).

۴. شرح حديث «معرفتى بالنورانية معرفة الله» به نام ذوالفقار خان بن حاج على اكبرخان

بسطامى ساخته شده است، به خط شكسته نستعليق همان گيلانى در ۱۳۰۱.

[۴۱۵] نسخ، عنوان سنگرف، ۴۸۵ ص، ۱۴/۵ × ۲۳/۵، ۲۳ س، ۱۶×۹ جلد عطف و گوشه چرمی. (۵۹ق).

۱. کتاب الستین الجامع للطائف البساتین: خواجه امام تاج الدین سیف النظر جمال الائمه ابوبکر احمد بن محمد بن زید طوسی، در شصت فصل، در تفسیر سوره یوسف (نسخ ع ۲ / ۸۴۷) این متن توسط نویسندۀ سطور - محمد روشن - در سال ۱۳۴۵ خورشیدی در سلسله انتشارات بنگاه ترجمه و نشر کتاب (سری متون) به نام تفسیر سوره یوسف و در چاپهای سوم و چهارم به نام قصه یوسف تصحیح و منتشر شده است. نسخه‌ای دیگر از این متن در فهرست کتابخانه غرب همدان (ص ۱۲۵۷) معرفی شده و اسم مؤلف در آنجا تاج الدین محمد بن سیف الدین محمد طوسی آمده. (نیز ر.ک: منزوی، ص ۳۸).
۲. لیلی و مجنون: نظامی. (هامش تا ص ۱۸۶).
۳. رساله‌ای در اخبار مذهبی از ص ۴۲۸ و پس از آن.

[۴۱۶] نسخ و نستعلیق سده ۱۳، ۱۸/۵ × ۱۲، ۸ × ۱۳. (۶۵ر).

۱. ترجمه ثمره بطلمیوس از خواجه طوسی به فارسی.
۲. کتاب القرائات از خواجه حکیم ابو معشر بلخی، به فارسی (۴۸ - ۶۷).
۳. احکام احتراقات از قول همو، به فارسی. (۶۸ - ۹۱).
۴. احوال اتصال القمر مع النجوم، «سخن در احکام اتصال ماه به ستارگان اندر دوازده برج از پس هراجماعی و استقبالی از تربیع و تسدیس و تثلیث و مقابله و مقارنه» با عنوان «الفصل السابع فی دلالة القمر اذا کان مع الرأس فی البیوت» به عربی.
۵. بندی به فارسی گویا دنباله دومی «باب ششم از کتاب نوامیس افلاطون در نیرنجات دوستی و دشمنی و تمامی عمل آن فرمود حکیم این مقالاتی است که هر مس حکیم استخراج آن کرده در کتبها می‌نهم (؟) و شاناق و از نطاح (؟) نیرنج محنت» به فارسی.
۶. فتح الاسرار یا عجایب الاعداد و غرایب الازواج والافراد، به عربی. (جای شکلها سفید مانده است).
۷. الاخلاق ابن سینا.
۸. رساله ارسطاطاليس فی الاخلاق.
۹. بیان السنه السرمدية والایام الربوبية: عبدالرزاق کاشانی.
۱۰. النیروزية: ابن سینا.

۱۱. المسعدة یا ترتیب السعادات یا مراتب السعادات: مشکویہ رازی.
۱۲. التنبيه على سبيل السعادة.
۱۳. آداب ارسطاطاليس.
۱۴. النفس: گویا از کندی «سدك الله لدرك... و اعانك على نيل مستودعاته سئلت اسعدك الله بطاعته ان اخترلك قولاً في النفس و الغاية التي اجري الفلاسفة في ذلك مع اختصار لكتاب ارسطو في النفس».
۱۵. چهارگونه نفس. (خبری علوی).
۱۶. المعلول والعلّة: ابن العربي «فصل المعلول صورة العلة و ظاهرها».
۱۷. مختارات من نوادر و كلمات الفلاسفة العظام.
۱۸. المسائل المتفرقة التي سئلت عن الحكيم الفيلسوف الفارابي. (انجام افتاده).
۱۹. احكام سال ترکان. (انجام افتاده).
۲۰. تحصيل السعادة: ابن سينا.
۲۱. دنباله المسائل المتفرقة: فارابی.
۲۲. معرفة النفس، در هشت باب به عربی، «بسمله... و بعد فقد سألتني جماعة من اخوانی جمعهم الاخوة الدينية والقراية اليقينية وصية جامعة لخير الدارين و نصيحة شاملة لسعادة المنزلة تزيد بصيرة من يستمع اليها استبصار او فكر».
- [۴۱۷] نستعليق ع ۱/۱۳۰۰، ۵/۱۰۱۷×۱۷ (۷۹ر).
۱. مسکن الفؤاد عند فقد الاحبة و الاولاد: شهيد ثانی.
۲. مسکن الشجون في حكم الفرار من الطاعون: سيد نعمة الله جزایری.
۳. زهر الربيع: سيد نعمة الله جزایری.
- [۴۱۸] دارای دو رساله. (۸۲ ت).
۱. تقويم المحسنين: (عربی) فيض كاشانی. (چاپ ۱۲۰۲).
۲. رسالة فلسفی: (شكسته نستعليق سده ۱۴ در كاغذ آبی، بغلی).
- آغاز افتاده: فيض الوجود اول الاوائل التصورية و اعرف الاشياء الفطرية زايد في التصور على المهمة لاعلى ما هو صرف الانية...
- انجام: پس زمين نه آن زمين بود که در نشأه اولی آن را زمين می دانستند و آسمانها نه آن آسمان بود که يوم تبدل الارض و السموات و برزوا الله الواحد القهار.

[۴۱۹] نستعلیق با تاریخ شعبان ۱۲۵۹ در ش ۲، ۲۷۱ برگ و نیم صفحه، ۱۲ × ۲۲/۵. (۸۳ الف).
 ۱. کتابی در نحو به عربی که در دو مقدمه است و چند مقصد و در مقدمه آن باید پنج مطلب باشد.

آغاز: بسمله. الحمد لله الذى فطرني و هداني اعراب السبل... اما بعد فهذه ايقاظ للمبتدئين و قواعد للراسخين جعلتها تبصرة لاخواني سيما لتلميذى الذين هما سببان لتأليف هذه القواعد و رتبته على مقدمتين و مقاصد اما المقدمة الاولى ففيها مطالب المطلب الاول فى وجه افتتاح الكتاب بالتسمية فنقول بوجوه الاول لمتابعتى بحديث خير الانام و هو كل امر ذى بال لم يبد بيسم الله و هواخرم اى مقطوع الاخر و الثانى لمتابعتى بالكتاب الحكيم كما قال الله تعالى بالتسمية (كذا) و الثالث لمتابعتى الجمهور من العلماء فيه الا ترى انهم افتتحو كتابهم بالتسمية و الرابع لمتابعتى للعباد حيث ابتدوا فى امرهم بالتسمية ردوا على الكافرين اى العابدين للاصنام و الخامس لتزيين كتابى و السادس اى ابتداء به حتى يكون حرزا لى كما هو الشايخ فى العرف و المطلب الثانى فى الباء فنقول له معان الاول الاستعانة نحو كتبت بالقلم (۴ ر) و الثانى المصاحبة نحو دخلت بثياب السفر و الثالث الالصاق نحو به داء او مجازا نحو مررت به و الرابع التعديّة نحو ذهب بزيد و الخامس القسم بالله و السادس الظرفية نحو دخلت بالمسجد و السابع السببية نحو... بالايمان و الثامن البدل نحو وليت لى بهم قوما و التاسع المقابلة نحو بعث هذا بهذا و العاشر التعديّة نحو بابى انت و امى و الحادى عشر بمعنى عن نحو يسعى نورهم بين ايديهم و بايمانهم و الثانى عشر بمعنى اقلام نحو و اذ فرقنا بكم البحر و الثالث عشر بمعنى من نحو عينا يشرب بها عباد الله و الرابع عشر بمعنى على نحو من ان تامنه بقنطار و الخامس عشر تكون زائدة و هى ضربان سماعى و قياسى و الثانى يكون فى ثلاثة مواضع الاول فى خبر ليس نحو ان الله ليس بظلام للعبيد و الثانى خبر ما النافية نحو ما انت بفاسق و الثالث خبر المبتداء الذى يكون مقرونا بهل نحو هل انت بنائم فى الليل مع انك طلاب و الاول يكون فى اربعة مواضع الاول فى المبتداء غير المقرون بهل نحو بحسبك درهم و الثانى فى الفاعل نحو كفى بالله و الثالث فى المفعول نحو القى بيده و الرابع فى غيره خبر ليس و ما النافية نحو حسبك بزيد و المطلب الثالث فى تحقيق ان متعلق الظرف بفتح اللام ماذا و هذا (۵ پ) يتوقف على تمهيد مقدمة بذكر فيها امور الاول ان القوم يسمون الحروف المشهورة جارا و مدخولها مجرور او المجموع ظرفا مجازا... (۱۳ پ).

المطلب الرابع و هو انك قد عرفت ان الباء له معان و الظاهر انه (۱۳ ر) لم يذهب احدها هنا اليها الا الاستعانة المصاحبة و المختار هى الاستعانة لما تقدم فى بيان المتعلق ولان التبادر اليها

ولان المقام هو هذا لاغير فكان... (در همین ص ۱۳ ب) و المطلب الخامس ان الباء يكون مكسورة ابدأ مع شأن ماوضع على حرف واحدان يفتح او الاصل فى الشىء الذى يقتضى... الخ (۵۷ پ): ... من قدمت للتعدى او بالكسر من قدم اللزوم بمعنى التقدم او المتصدى لانه هذا المعانى والالفاظ فرط احتياج المبتدى اليها و كثرة منفعتها فى العلم صارت نفسها مقدمة على غيرها و لانها تقدم من لغير فيها على من لايعبر فيها هداية.

۲. شرح قطر الندى و بل الصدى: ابن هشام ابو محمد عبدالله بن يوسف انصارى. (۶۱ ر).

آغاز: بسمله و به نستعين. قال الشيخ الامام العالم العلامة جمال المتصدرين و تاج القراء تذكرة ابن عمر و سيبويه و الفراء جمال الدين ابو محمد عبدالله بن يوسف بن عبدالله بن هشام الانصارى وسع الله قبره أمين الحمد لله رافع الدرجات لمن انخفض بجلاله و فاتح البركات لمن انتصب بشكر افضاله والصلوة والسلام على من مدت عليه الفصاحة زاد فيها و شدت به البلاغة نطاقها المبعوث بالآيات الظاهره و الحج المنزل عليه قرآن عربى غيرذى عوج و على آله الهادين و اصحابه الذين شادوالدين وسلم و شرف و كرم. اما بعد فهذه نكتة حررتها على مقدمتى المسماة بقطر الندى... رافعة لحجابها كاشفة لنقابها مكلمة لشواهدا متممة لفوائدها كافية لمن افتقر علمها وافية ببقية من جنح من طلاب علم العربية اليها والله المسئول ان ينفع بها كما نفع باصلها وان يذلل لنا طرق الخيرات و سبلها انه جواد كريم رؤف رحيم و ماتوفيقى الا بالله عليه توكلت و اليه انيب ص الكلمة قول مفردش نطق الكلمة فى اللغة على الجمل المفيدة كقوله تعالى قل انها كلمة هو قائلها اشارة الى قوله تعالى رب ارجعونى لعلى اعمل صالحا فيما تركت و فى الاصطلاح تطلق على القول المفرد...

انجام: ... الفعل صارفت منهل و قال الجوهرى اذا الفعل يوما غم عنك هجاؤه فالحق به تاء الخطاب ولا تفق فان تره بالباء لوما فتكتبه بباء و الالف فهو يكتب بالالف تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب فى شهر الشعبان المعظم من هجرة النبوية ۱۲۵۹.

[۴۲۰] نستعليق خوش، در ۱۲۷۳، تباه شده و مورياته خورده، وزيرى. (۸۹ ج).

۱. معالجة بواسير «مى بايد دانست كه بواسير سه نوع است».

۲. اشعار محوى:

آغاز:

محوى تو و صد هزار سرگردانى	«رستند همه ز بسى سر و سامانى
با شام تو روشنايى او حيف است	محوى به تو آشنايى او حيف است

۳. عرض سپاه اوزون حسن، آغازش «بسم الله... از پرتو اشعه این نیر اقدس... منظر تحقیق را این معنی مشاهده و معاین گردد که عرصه فتح ربع مسکون مضرب خیام» نوشته در ۱۰۵۵. (مجله ادبیات تهران، س ۳، ش ۳، صص ۲۶ - ۶۶).

۴. شعر:

«ای بسا کسها که صور... نگاردم قصد صورت کرد بر الله...
جمله عالم زین سبب گمراه شد کم کسی ز ابدال حق آگاه شد»

با عنوان «باب چهل و دویم در بیان اولیاء»، «باب چهل و پنجم در بیان خلوت و فایده آن، باب چهل و ششم بیان قبض و بسط، باب چهل و هفتم در بیان مستی و هشیاری... باب پنجاه و پنجم در بیان مکاشفه و مشاهده...

انجام:

تسا بسینی چاشنی زندگی سلطنت یابی نهان در بندگی
لعل بینی واژگونه در جهان تخته بندان را لقب کرده شهان
تم بعون الله و حسن توفیقه فی شهر صفر ختم بالخیر و الظفر، سنه ۱۰۵۶»
۵. از تفسیر گازر.

۶. ساقی نامه ظهوری.

۷. ساقی نامه هر مصراع آن تاریخ از «نتایج افکار قاسم‌ای سمنانی سلمه الله».

پایان آن:

«که عباس شه دمبدم از شراب کشد جام شاد او شود کام‌یاب»
(۱۰۶۴).

۸. رباعیات مولانا سبحانی.

۹. دیباچه خوان خلیل ظهوری. (ص ۱۳۴).

۱۰. اشعاری از قاسم‌لو سمنانی.

۱۱. اشعاری از محمد قلی سلیم. (۱۶۳).

[۴۲۱] نستعلیق خوش، فرسوده و موربانه خورده، ۲۷۵گ، ۱۵/۵ × ۲۵، جلد چرمی. (۸۹م).

۱. ساقی نامه ظهوری. (۳۸ - ۱۰۶).

۲. مثنوی ظهوری در طریقت. (۱۱۱ - ۱۱۶).

۳. ساقی نامه قاسم‌ای سمنانی. (۱۱۶ - ۱۱۷) هر مصراع آن تاریخ است با دیباچه‌ای به نشر با مطلع:

- الهی به مستان صدر صفا
به ساقی کوثر امام جمیل
۴. رباعیات سحابی. (۱۱۷ - ۱۱۸) با مطلع
عــــــــالم بــــــــوجود لا اله الا هو است
۵. مثنوی، آغاز افتاده:
- ملائت پسنندان شهر وفا
به حکم رسول خدای جلیل
غافل به گمان که دشمن است این یا دوست
- ز من آب دامان الفت کشید
۶. دیباجه خوان خلیل ظهوری. (۱۳۴ - ۱۳۸).
۷. دیوان قاسم‌ای سمنانی (۱۳۹ - ۱۴۱) غزل است به مطلع:
- مهی ربوده دلم کز نزاکت بدنش
۸. «داستان»، با مطلع:
- سه مقام است کوی اهل نیاز
در پایان آمده «تمت نسب‌نامه میرزاقلی» (۱۴۲ - ۱۴۹).
۹. هزلیات (۱۵۱ - ۱۵۳) با مطلع:
- زمین به حیل‌های ای رو و ریش زرد گواه
۱۰. پراکنده‌ها، (در کاغذ آبی، صص ۱۵۴ - ۱۵۵).
۱۱. طب غیائی: غیاث‌الدین علی بن امیر علی اصفهانی، در انواع خوردنیها و آشامیدنیها و پوشیدنیها. (تا ص ۱۵۹).
- آغاز: سپاس و ستایش مر صانعی را که ارزاق حیوانات برحسب فرموده الله بیسط‌الرزق بر وجود لایقه مقدر و مبسوط ساخته... باب اول در ذکر آبها و نامهای طبیعتها و منفعت و مضرت. باب دوم در ذکر عرقها و نامهای طبیعتها و مضرت آن... باب پنجم در ذکر گوشت مرغان... باب شانزدهم در ذکر بوییدنیها ریحان.
- پایان: ... سوسن گرم و خشک است و دماغ را گرم کند و خلط را بسوزاند و درد سر که از گرمی بود مضر است. والله علیم حکیم.
۱۲. قوس‌نامه، در بیان تیر انداختن و قبضه گرفتن. (۱۵۹ - ۱۶۲).
۱۳. شعر محمدقلی سلیم. (۱۶۰ - ۱۷۳).
۱۴. رساله‌ای است آغازش افتاده. (تا ص ۱۷۴).
۱۵. رساله فضولی. (۱۷۵ - ۱۸۵).
۱۶. رساله اختلاجات به نظم با مطلع:

حکما گسفته قبول ذوالقرنین آنکه زو یافت کار حکمت زین.
(۱۹۵ - ۱۹۷).

۱۷. طب النبى. (تا ص ۱۹۸).

۱۸. رساله در فراست.

۱۹. رساله در اعتقاد، از خواجه نصیر طوسی، به ترجمه محمد زمان الحسينی.

آغاز: در معرفت ذات واجب الحمد لله... این رساله‌ای است که صدور یافته است از طبع وقاد و ذهن نقاد سلطان الحکما و برهان العلما نصیر الملة و الحق و الدین محمد بن محمد الطوسی... که به التماس بعضی از دوستان خود نوشته در میان آنچه اعتقاد چیست و اول مراتب اعتقاد کدام است. چون این رساله عربی بود فقیر حقیر محمد زمان الحسينی آن را ترجمه نمود.
۲۰. رساله تعبیر خواب. (۱ - ۲۶۶).

[۴۲۲] نستعلیق سده ۱۳، ۱۵ × ۲۱. (۹۸ م)

۱. الفرائد البهية: (عربی) گزیده‌ای است از رسائل وحید بهبهانی.

آغاز: بسم الله... الحمد لله... و بعد فهذه فوائد لطيفة و فرايد شريفة ملتقطه من رسائل عديدة منتسبة الى فريد عصره و وحيد زمانه و شيخ مشايخ اوانه مولانا محمد باقر بن محمد اكمل البهيهانى (الاصبهانى، صح) افاض الله على تربته الشريفة من سحائب رضوانه و اسكنه بحبوحه جنانه... و سميت الفرايد البهية و جعلته كالاخ للفوايد الحائرية التي هي من فوايد ذلك الامام الذى نور زمانه بانوار تحقيقه و افادهم فوائد جلية و رتبت هذه المجموعة على... الجزء الاول فى اصاله البراءة و نتكلم هنا فى مواضع الاول فيما لانص فيه.

انجام: من التعدييات عن موضع النص و موضع... و ربما يكون بموضع الحال اريد هذا من موضع الاحتياج والله تعالى الموفق للسداد هذا آخر ما جمعته فى هذه المجموعة من افادات مولانا المعظم... فى اوائلها و اتفق جمعها فى العشر الاخر من شهر رمضان المبارك والعشر الاول من شهر شوال المكرم والشهرين من سنة ۱۲۱۱ و الحمد لله.

۲. گزیده‌ای از شرح مختصر نافع ملا عبدالصمد، که درباره آن چنین نوشته شده:

«این منتخبی است از شرح نافع آخوند ملا عبدالصمد که از قال ولاینجس الجارى تا اواخر آداب تخلى هرجا که کمترین را مهم بوده به نوشته و غیر مهم را حذف کرده و در اکثر مواضع علامتی جهت موضع حذف قرار نداده بلی آنچه عبارت منقوله از کتب علماء است حذف از اثنای عبارت ننموده مگر بفاصله رمز «۵» در موضع حذف و ببايد دانست که آنچه از آداب تخلى

نوشته شده چیزی در اثنای آن حذف ننموده بلکه بعضی از صفحات ماقبل آن که الف بر سر صفحه رمز شده حذف نیز در اثنای صفحه ندارد و همچنین بعد که مبحث افعال وضوء است تا آخر حذف ندارد. (هامش ص ۱۰۶).

آغاز در ص ۱۰۷: قال ولا ینجس الجاری منه بالملاقات اقول... انجام در ص ۲۴۲: فیبقی علی حکمه الطهارة والتی لایتقض الوضوء و ان تغمد فی... (سفید گذارده شده).

در ص ۲۴۳ آمده: قال و سننها تغطية الرأس عندالدخول و التسمية و تقديم الرجل اليسری اقول و من المستحبات تغطية الرأس عند دخول الخلاء و التسمية عندالتكشف و تقديم الرجل اليسری فی الدخول...

در ص ۴۴۳ آمده: بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين كتاب الوكالة و هي ثابتة بالكتاب و السنة و اجماع المسلمين كافة كما فی المذهب و عن السرائر و كره قال سبحانه فابعثوا احدكم بورقكم هذه الى المدينة فلينظر ايها...

در ص ۵۲۴ آمده: كتاب السبق و الرماية (پس از این سفید است). در ۵ صفحه پس از آن «كتاب الوصايا» (پس از این سفید است) و به همین ترتیب تا انجام نسخه.

[۴۲۳] شکسته نستعلیق محمد بن کربلابی محمد علی در ۱۲۶۶ برای ملا محمد علی خمیرانی در خمیران. ۴۱۵ ص، ۵ و ۲۱ × ۵ و ۳۲، ۲۳ س، ۱۲ × ۲۳، جلد چرمی. (۱۰۹ ح).
 ۱. حق الیقین: محمد باقر مجلسی. (۱ - ۳۹۷).
 ۲. داستان بوذاسف و بلوهر. (۳۹۸ - ۴۱۷).

[۴۲۴] نستعلیق سده ۱۳، ۱۳ × ۲۰/۵، ۱۶ - ۱۵ س، ۱۴/۵ × ۸/۵.

۱. خواص ادعیه. (نوشته رجب ۱۲۷۰).

آغاز افتاده: آخرت است و بلاگردان دنیا است و امرالله تعالی چنان است و صدقه باید دادن انجام: و اگر چیزی گم کرده بوده سوره یس بخواند بیابد.

۲. پرسش کسری و پاسخ ارسطو.

آغاز: بسمه تبارک و تعالی. بدان که این رساله ایست که پادشاه کسری سؤال کرد از حکیم ارسطو در باب شرایطی چند که بزرگان را بدان حاجت و منفعت می یابند بنابراین نظم شد تا به فهم نزدیک تر آید.

بدان ای هنرمند نیکوسیر	که... خیری رسانی ز شر
که در دور کسری که او شاه بود	ز هر نیک و بد جانش آگاه بود

مر او را اگر زحمتی رخ نمود که آسان طریق علاجش نبود
انجام: زنی گر نژاید ز فرزند هیچ مر او را مبین آرزو زو به هیچ
به شوره زمین تخم آدم مکار که شوره زمین ناورد هیچ بار
۳. رساله پزشکی: ابوالمظفر بن کیقباد بن جاماس [متطبب هروی]. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۷۳).

بسم الله الرحمن الرحيم... اما بعد بدان که مؤلف این کتاب ابوالمظفر بن کیقباد بن مظفر بن جاماس که سعادت خدایگانی سلطان المشرق را... ابوالمظفر بن سنجر بن ملک شاه... کتابی در معالجت... از چهارصد و چهار کتاب طب برگزیده آمد. (تا برگ ۸۵).
۴. رساله دیگر.

بسم الله... بدان که این مختصریست از جمله تصانیف مقتدی الاطباء و مسیح العهد جالینوس الزمان که در قلم آمده (ناتمام است).

[۴۲۵] نسخ خوش گویا کهن تر از تاریخ ۱۰۳۹ که در آن نوشته‌اند، عنوان شنگرف یا زر، بغلی (۱۲۹ الف).

۱. دعاء الصباح. (تا برگ ۹)
۲. الصحيفة السجادية. (تا برگ ۲۰).
۳. دعای دیگر. «بسمله. الحمد لله الاوّل بلا اوّل کان قبله والاخر بلا آخر یكون بعده الذی قصرت عن رویته ابصار الناظرین.
۴. دعاهای روزهای هفته.

[۴۲۶] نسخ و نستعلیق سده ۱۴، بغلی. (۱۴۶ ح).

۱. حلیة الاولیاء: مجلسی.
۲. وجیزة فی علم الدراية: (عربی). شیخ بهائی.
۳. تحفة الامیر: محمد بن مهدی الحسینی الحافظ «برالواح ارواح سالکان مسالک...». (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۸۱).
۴. رساله دیگر: آغاز: بسم الله. فصل فی صفات حروف الهجاء فی طریق القراء السبعة بدان که حرف آوازیست بر مخرج تکیه زده...
انجام: قبیح آنست که موقوف هم از روی لفظ و هم از روی بعضی تعلق بمابعد داشته باشد و کردن وقف قبیح است.

۵. گزیده‌ای از حیاة القلوب مجلسی. (ص ۱۰۶).
۶. حدیثهایی است به خواهش کُهِف الحَاج و المَعْتَمِرین حَاجی اللّهُ وِردی: «رساله فائده‌ایست جلیل و موعظه‌ایست بلیغ و این چهل سوره است انتخاب کرده شد از تورات که تکلم کرد حق سبحانه و تعالی باین به حضرت موسی بن عمران بی ترجمان و واسطه...» (نوشته شیخ محمدحسین ابن شیخ محمدرضا رحمة اللّهُ علیه در ۱۳۳۳).
۷. اسرار الحج. (نوشته همان شیخ محمدحسین در ۱۳۳۰).
۸. وسیلة النجاة: نوروز علی بن محمد باقر البسطامی (ناتمام) در مقتل حسین (ع) در ده باب. (آستان قدس ۵: ۳۴۸ - مشار ۱۶۳۱ و ۲۹۲۲).
۹. لؤلؤالبحرین فی ذکر مناقب الحسین: همین نوروز علی بسطامی. (مشار ۲۹۲۲).

[۴۲۷] نستعلیق خوش و شکسته نستعلیق، عنوان و نشان شنگرف، ۶۸۷ص، ۲۰ × ۲۹، ۳۳، ۲۳ × ۱۳، جلد مقوایی (۱۴۸ الف). آغاز و انجام افتاده.

۱. ابواب جنان: از محمدرضا رفیع واعظ است که در آغاز اثر می‌نویسد:

«تا غایت کتابی مشتمل بر جمیع ابواب وعظ که از کتاب خدا و احادیث اهل بیت (ع) مأخوذ باشد به فارسی ننوشته‌اند و مباشر امر وعظ که طبیب بیمارستان روزگاران در این باب نسخه کاملی نیسته‌اند، بنابراین بنده وضعی بيمقدار محمد رفیع واعظ خاکسار روی نیاز به درگاه پادشاه ضعیف نواز سوده توفیق انجام این مهم را مسئلت نموده به همراه قاید تأیید سبحانی عقبات این مرحله مرد آزما را به قدم کد و سعی پیموده از حدایق حقایق فرقانی بارشته تألیف گلدسته‌ایست که اشتمامش باغ ایمان را تقویت نماید و از جواهر آبدار سخنان ائمه اطهار که معادن حکمت‌اند عقدی ترتیب داد که آویزگی گردن عروس دین را شاید و از توتیای اخبار گذشتگان یک حله ساخت که دیده عبرت را... چون ابواب ساختش بعد از مقدمه به ابواب جنت در عدد موافقت نموده اگر ارباب خیالش از باب تسمیه سبب به اسم مسبب ابواب جنانش خطاب دهند نامناسب نخواهد بود».

۲. خواب‌نامه:

آغاز افتاده: ... چنانچه در قصه زکریا علیه السلام مذکور است حیث قال تعالی «و هو قائم یصلی فی المحراب ان اللّهُ یُبَشِّرُکَ» گر نمازی گزارد در محراب - بر بشارت دلیل شد در خواب؛ و اگر دید که در محراب نشسته بود دلالت بر محبت نماز کند و اگر دید که عمارت محراب کرد دلیل صلاح دین شود و بالعکس...

انجام افتاده: و گویند مجلس علم به تأویل دارالشفاء باشد چنانچه در دارالشفاء گفته شده و حکم مجرم به لفظ عود سوز رفته و اگر دید که در محراب نماز می‌کرد او را پسری گزیده آید.

[۴۲۸] ربیعی (۱۵۰گ).

۱. گوهر مراد: عبدالرزاق لاهیجی (نسخ محمد مقیم بن عسکری در ۱۱۰۳).
۲. النخبة الوجيزة في الحكمة العمامية والاحكام الشرعية: (عربی) فیض کاشانی که در ۱۰۵۰ ساخته است. (نسخ خوش محمد صالح بن محمد هاشم در ۱۲۰۹، عنوان شنگرف).

[۴۲۹] نسخ و نستعلیق سده ۱۳ (۱۷۳ م)؛ رسائل شیخ احمد احسانی است:

۱. فوائد و مسائل و احادیث بترتیب حروف الابجد کل حرف فی اثنی عشر موضع و تطلب مسأله فی حرف اولها اصلها کان ام زاندا و الحرف الثانی بعده بالجمل الکبیر.
۲. شرح مارواه سلمان و ابوذر عن علی (ع): من کان ظاهره فی ولایتی اکثر من ناطقة خفت موازینه (۱۹۴ - ۲۰۳).

۳. شرح حدیث رواه المفید فی الاختصاص عن محمد بن زبرقان الدامغانی عن ابی الحسن موسی قال لی الرشید احب ان تکتب کلاما موجزا له اصول و فروع يفهم تفسیره و يكون ذلك سماعك من ابی عبد الله فکتب بسمله امور الاديان امران (نوشتۀ محمد بن یزیدی در یک صفحه).
۴. تسع عشر مسألة سال عنها الصادق الطیب الهندی فی مجلس المنصور فلم يعلمها واخبره الصادق بجوابها نقل عن الخصال برواية ابی العباس محمد بن اسحاق الطالقانی (۳۰۷ - ۳۰۹).

[۴۳۰] نسخ ۱۲۴۲، ۱۵ × ۲۰/۵. (۱۷۵ م).

۱. رساله‌ای گویا از شیخ احمد احسانی «و نفس الكل و طبيعة الكل و اسفلها المادة الجسمانية... او ان ذلك اصطلاح آخر فی العقود غیر مشهور والله اعلم انتهى» (ص ۸).
۲. رساله دیگر او «اعلم ان الحجر المعمول و نسبتہ الی الاکسیر کنسبة النطفة من المنی الی الانسان... فخذ ما اتيتك و کن من الشاکرین» (ص ۹).
۳. بطلان کون المفهوم للواجب: از همو.
۴. جواب الاحسانی لبعض السادة الاجلاء العارفين الطالبین للحق المبین عن مسألة جلیلة لم يتنبه لها احد (ص ۲۸).

۵. جواب عبد علی بن عبد الجبار مع نقل کلامه متنا و جعل الجواب شرحا (۲۶).

۶. جواب احمد بن صالح بن سالم بن طوق (۱ - ۴۸).

۷. مسألتان احدهما ان الله كان ولم يكن معه شيء، مورخ ۱۹ محرم ۱۲۴۲ (ص ۶۶).
۸. جواب السيد الاكرم مع تفرق الاحوال (ص ۷۲).
۹. الفوائد الثمان (ص ۷۷).
۱۰. رساله ديگر او بدين گونه «اعلم انه لما اقتضت الحكمة الالهية لاقتضاء الممكنات الامكانية... ذلك كان حال مولانا اميرالمومنين في اغلب الاوقات (۱۲۴۳، ص ۸۲).
۱۱. شيخ يعقوب بن حاجي قاسم الشيرواني مورخ ۱۲۳۹ (نوشته ۱۲۴۲).
۱۲. جواب على بن عبدالله بن فارس الذي ورد منه ابیات يشير في ظاهرها الى ظاهر الصناعة و في باطنها الى باطن الصنع (ص ۹۹) همه اينها از شيخ احمد احسائي است.
۱۳. كلمات السيد حسن البحراني في توليد المولود الفيلسفي «خذ الشجرة الصورية فانه افضل في برج الحمل ما بين خمسة عشر الى ثلاثين و الاسود احسن و افضل من الاشقر و اغسله...» (ص ۱۱۰).
۱۴. بحارالعلوم: امام جعفر صادق، نوشته محمد بن حسين در روز پنجشنبه ۳ ذح (۱۲۴۲).
۱۵. مصباح الشريعة و مفتاح الحقيقة: از همو (نوشته ۱۲۴۳، ۲۲۸).
۱۶. مجموعة للفضيله من كلام الائمة برواية ابى الحسين محمد بن على الحلبي عن ابى عبدالله حسين بن حمدان الحصيني عن جعفر بن مالك الفزازي الكوفي عن عبيدالله بن يونس عن محمد بن صدقة العبيد (۲۳۲).
۱۷. لغز الزبدة للبهائي (ذريعه ۱۸: ۳۳۴) (۲۲۷).
۱۸. رساله فلسفي ديگر «بسمله. سبحانك و حنانيك يا سبوح يا قدوس... و يكتفي بكونه في الحقيقة من جملة».
۱۹. گلشن راز: شبستري (آغاز افتاده).
۲۰. كنزالحقايق: از همو (ذريعه ۱۸: ۱۵۱) (نوشته ۱۳۲۹).
- آغاز:
به نام آنکه باطن کرد و ظاهر	به نام آنکه اول کرد و آخر
انجام:	
خدا بسین و خدا دان و خدا گوی	چه می خواهی بری در معرفت گوی
- [۴۳۱] به چند خط از سده ۱۲ و ۱۳، ۵۷۷ ص، وزیری، ۱۴/۵ × ۲۱/۵. (۱۷۶ ر).
۱. رباعیات ابوسعید خراسانی:

آغاز: بدان که ایدک الله - که رباعیات حضرت سلطان السالکین و مرشد العارفين و قطب الاقطاب شیخ ابوسعید...

۲. دعای دفع بلا و طاعون و وباء؛ نسخ بسیار خوش.

۳. رساله دیگر، آغاز: بسم الله... باز خامه سیاه کار بر سر آنست که از پی تسوید انوار معانی

بیاض نامه را...

انجام: ... از راه بنمودی به سوی خود رسیده‌اند خود را ندیده‌اند بجز خود ندیده‌اند.

۴. مناظره امام رضا(ع) با راس الجالوت، به فارسی، آغاز مارو وان راس الجالوت سئل عن الرضا علیه التحية والثناء فقال یا مولایی مالکفر والایمان.

۵. حسن و عشق از فضولی خاکسار (نسخ بسیار خوش)، آغاز: حمد بی حد احدی.

سزاست که ریاض بدن را به آب روان پرورده حسن را شهره عشق و عشق را زیور حسن کرده، و درود بی عدد و صمدی رواست که علم او عقل را پیرایه و عقل را علم او سرمایه. معتکف زاویه هجر و انکسار فضولی خاکسار از محرکان...

انجام: ... عاقبه الامر خود را به خود رسانید و معشوقی و عاشقی از آن خلوت وحدت بیرون

ماند. والسلام علی...

۶. رساله در اخلاق، آغاز: الحمد لله الذي ارشدنا الى الدين القويم و هدانا الى الصراط المستقيم و الصلوة علی نبوته و صفاته... ای عزیز اخلاق حسنه مثل گوگرد احمر بسیار کم یابست. و صاحب اخلاق حمیده ناجی و رستگار دارین است... (جای بجای سفید مانده و ناتمام).

۷. در عدالت، آغاز: شعبه سلیم در عدالت است بدان که عدالت در انسان از جمله اخلاق صفات حمیده و اخلاق پسندیده و باعث بر قرب خداوند عالمیان. انجام ناتمام: ان علم عادیست و در خداشناسی هریک ازین.

۸. منقول از غزالی، آغاز گویا افتاده است: حسن و عشق و اندوه این هر سه از یک چشمه سار

پدید آمده‌اند برادران یکدیگرند که برادر مهین است در خود نگریست...

انجام: ... جملتها منقول من بعض رسائل الغزالی تمت الرسالة.

۹. رساله دیگر، آغاز افتاده: عن ابی حمزة الشمالي كان علی بن الحسین يقول ابن آدم انك لا يزال

بخیر ما كان لك واعطينا من نفسك و ما كان الخوف لك شعارا او الحزن لك دثارا.

انجام: ... فتبسم عارف بما كان روحی فداه... امام گزینند یا اولی الالباب.

۱۰. رساله دیگر: عن احد الاثمة نحن اهل بیت لا تقبل الله عمل عبد و هو یشک...

انجام: قصد صدقه کند هم من خود مباشر و سوسه او می‌باشم.

۱۱. ینبوع الحیاة هرمس الهرامسة (ادریس) گویا از افضل الدین کاشانی (نوشته ۸ ذح ۱۲۲۷) آغاز: بسم الله ترجمه فصل اول از جمله سیزده فصل از سخنان هرمس الهرامسة و هو ادريس النبي.
۱۲. اشعاری از سید مصطفی قطیفی از ستایش شیخ احمد احسائی: بکرالنعی باحمد الزهاد - لافاه ناعی احمد بسداد...
۱۳. رساله دیگر: الفرق بین المتقابلین و المتبائنین ان المتقابلین یمتنع اجتماعها...
۱۴. حکایات، آغاز: حکایت امیر اسماعیل سامانی روزی نشست بود که عالمی به مجلس او در آمد امیر او را تعظیم نموده و بر دست راست جای داد...
- انجام: ... خبر آمد صاعقه‌ای به آن خانه آمده آن سگ را با خانه بسوخت.
۱۵. روایاتی است، آغاز: در تفسیر برهان از امام جعفر صادق (ع) مرویست که زلیخا از حجاب یوسف صدیق رخصت دخول طلبید. چون او دخول یافت یوسف از او پرسید.
- انجام: ... و قائد الغر المحجلین مولانا و مولا الثقلین امیر المؤمنین علی بن ابی طالب (ص) صلوات الله و سلامه علیه.
۱۶. رساله دیگر: ... قال علی ما اضمر احد شیئا الا ظهر فی فلتات لسانه و صفحات وجهه. فائدة جلیلة جفر احمر طرفیست که سلاح مصطفوی در آنست قایم آل محمد...
- انجام: آن آب را بگیرند و روی خود به آن آب بشویند که نورانی شود.
۱۷. رساله دیگر... قال الشيخ الرجی الاسماء الحسنی اربعة اقسام منها سماه بالائمة (ع)، السبعة و ثلثون منها السماء الذات...
۱۸. رساله دیگر، آغاز: وروی الصدوق فی الاکمال عن هشام بن سالم عن الصادق (ع) قال عاش نوح الفی سنة و خمسمائة سنة...
- انجام: وانا فی هذا الوقت بیعکم (؟) نادم علی ما فرطت. تمت الکلم.
۱۹. نان و حلوی شیخ بهائی.

[۴۳۲] نسخ، آیتها و ترجمه‌های فارسی میان سطرها شنگرف، با جدول، ۲۳۷ گ، ۱۲ × ۱۹، ۱۸ و ۱۱ س، ۸ × ۱۴، جلد چرمی. (۱۸۲ ع).

۱. عین الحیات: محمد مهدی بن علی اصغر بن محمد بن یوسف قزوینی زنده در ۱۱۱۹. (ذریعه ۱۵: ۳۷۰).

۲. رساله در دعا گویا اعمال السنة یا اعمال شش ماه: حاجی ملامحمد صالح برغانی قزوینی پدر قره‌العین و درگذشته ۱۲۷۰ یا ۱۲۷۵ (ریحانة الادب ۱: ۲۴۸) تاریخ نوشتن سال ۱۱۲۸ آمده و

نباید درست باشد (یادداشت بهاء‌الدین املشی در پشت جلد). «۱۲۸۰ درست است، می‌گوید: ذی‌قعدة الحرام من شهور سنة ثمانية و عشرين و مائة بعد الألف؛ ملاً محمد تقی عمّ قرّة العین به سال ۱۲۶۲ در قزوین به دست بایبها کشته شد.» (نقل از همکار گرامی در جامع التواریخ - بخش مغول - آقای مصطفی موسوی).

[۴۳۳] نستعلیق ملا داود در ۱۰۵۵ در کشمیر در ش ۱، عنوان سنگرف، از آن محمد هاشم ابن سید محمد طبیب، ربعی (۱۸۹ ق)
۱. قرا‌بازین شاهی: مظفر بن محمد حسینی شفایی. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۸۰ - مشار ۲۵۸۲)

آغاز: بسمله... اما بعد پوشیده نماند که فقیر حقیر مظفر بن محمد الحسینی الشفائی در مدتی مدید ترکیبی که در معالجات امراض از آن‌گزیری نیست.
انجام: شربتی یک مثقال بعد از چهل روز تمام توان خوردن.
۲. الرسالة الذهبية: امام رضا(ع).

[۴۳۴] نسخ و نستعلیق ذح ۱۲۴۴، با جدول، کاغذ آبی، ۱۸۷گ، ۱۵ × ۲۶، ۱۸ س، ۸ × ۵ ر ۱۷، وزیر ی. (۱۹۶ ک).
۱. ترجمه منظوم کلمات قصار علی (ع)، ناتمام.

۲. فواتح شرح دیوان علی (ع) از میبدی درگذشته ۹۱۱ (ناتمام) ساخته در صفر ۱۸۹۰ اسفند ۴۰۶ جلالی «سپاس سعادت اساس و شکر عبادت لباس معبودی را - و در آخرت واسطه خلاص و نجات و رفعت درجات شود آمین یارب العالمین الخاتمة». (دانشگاه ۲: ۱۲۴).
۳. شرح دیوان علی (ع): از همو.

آغاز: بسمله. اما بعد نفی نسب طینی و مدح علم دینی «الناس من جهة التمثال اكفاء، ابوهم آدم والام حواء» مفهوم تعریف اشارت است به تعیین و تمیز معنی ذهن سامع و حرف تعریف که نزد سیبویه لام و نزد [...] همزه و نزد خلیل مجموع همزه و لام است اشارت است به حقیقت... انجام: عقد من مدیحهم فی نظمه و دز هر الجو تضمینا.

[۴۳۵] نسخ خوش ۱۲۸۵ (۱۸۶۹) عنوان و سرفصل سنگرف، ۲۵ + ۱۷۰ ص، ۱۲ × ۱۹، ۲۲ س، ۵ × ۶، ۱۳، بغلی. (۲۱۵ ز)

۱. زبدة الحکمة: تقریر دکتر پولاک نمساوی، تحریر حکیم الممالک میرزا علی نقی بن حاج آقا

محمد اسماعیل پیش خدمت باشی شاگرد او، به نام اعتماد الدوله معتمد السلطنه صدراعظم در ۱۲۷۲ در یک مقدمه در تعریف علاج و اقسام او و دو جمله اول در تدابیر سته ضروریه و قوه نارجاذبه در هشت فصل: ۱- در تأثیر هوای مجاور و تأثیر نور و ظلمت و حرارت و برودت. ۲- در نوم و یقظه. ۳- در اکل و شرب. ۴- در حرکت و سکون ظاهری. ۵- در حرکت و سکون نفسانی. ۶- در استفراغ و احتباس. ۷- در خواص کیفیت الکتریسته. ۸- در خواص مقناطیسی، دوم در خواص ادویه و استعمال آن (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۴۸).

آغاز: بسمله... اما بعد این رساله و جیزه صورت تحریری است از تقریرات دکتر پولاک نمساوی معلم مدرسه دارالفنون که خانه‌زاد دولت ابدمدت علی نقی بن محمد اسمعیل تلمیذ حکیم مشارالیه ترتیب داده و آن مسمی است به زبده الحکمة و مشتمل است بر یک مقدمه و دو جمله. انجام: علاج اول طلا از نوشادر در موضع ملذوع و روغن زیتون در اطراف بمالند و امانیاک را خارجا و داخلا به کار مبرند و در ملذوع مله علاوه گنه گنه به کار برند (قد تم بتاریخ... ۱۸۶۵ عیسوی)

۲. رساله عمل منبیزیه یا منبیزیسم در علم مقناطیس از ابداعات دکتر مسمر (متن مشمر) مدرس مدرسه طبی پای تخت دولت نمسه. (در ۱۷۰ ص).

آغاز بسم الله... در از منة قدیم مقناطیس حیوانی فی الجملة شناخته شده بود ولی آن را سحر می‌دانستند نه از علوم و در نوشتجات اعراب بعضی اشارت در مسائل این اثر عجیب طبیعی یافت شده است... در سنه ۱۷۳۳ عیسوی مطابق با سنه... هجری موسیو دکتر مسمر (متن مشمر) مدرس مدرسه طبی پای تخت دولت نمسه این علم را درک نمود و اسم او را مقناطیس حیوانی نهاد پس ازان این علم را مشمریسم (کذا) نامیدند.

[۴۳۶] نستعلیق خوش سده ۱۰، وزیری، ۱۸/۵ × ۲۳، ۱۵، ۱۶ × ۹/۵. (۲۱۸ ر).

۱. روضة اولی الالباب فی معرفة التواریخ والانساب: فخرالدین ابوسلیمان داود بناکتی. (آغاز افتاده). (چاپ انجمن آثار ملی در ۱۳۴۸ خ به کوشش دکتر جعفر شعار).
۲. مناجات خواجه عبدالله انصاری (۴ ص).

[۴۳۷] نستعلیق ۱۳۰۲ (ص ۱۲۷ و ۱۵۲ در رشت، ۲۴۶ گ، ۱۳ × ۲۲، ۱۴، ۹ × ۵ ر ۱۷ جلد مقوایی. (۴۸ م) دارای مکالمات و رسائل میرزا ملکم خان:

۱. در تعلیم شش نفر از بزرگ‌زادگان که حساب و هندسه و جغرافیا و چیزهای دیگر می‌خوانند. (۲- ۱۱۱).

۲. فراموشخانه. (۱۱۱ - ۱۲۷).
 ۳. چهارچشمان. (۱۳۱ - ۱۵۲).
 ۴. پولیتیک ایران. (۱۵۶ - ۲۴۶).
- [۴۳۸] نستعلیق ۱۲۳۴ در ش ۱، انجام ش ۲ افتاده، عنوان و شکلها سنگرف، ۹۰ گ، ۱۱ س، ۶ × ۱۰/۵، ۳۳ × ۱۸، جلد چرمی سوخته. (۲۸۷ ب).
۱. بیست باب: بیرجندی، ملامظفر گونابادی بر آن شرح دارد.
 ۲. هیئت: قوشچی.
- [۴۳۹] نستعلیق سده ۱۰، ۱۲ × ۲۴/۵، ۲۵ س، ۷ × ۱۸. (۲۷۶ د).
۱. دیوان جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی. (آغاز افتاده).
 ۲. دیوان کمال الدین اسماعیل اصفهانی. (آغاز افتاده).
- [۴۴۰] نسخ خوش سده ۱۱ ش ۱ و ۲، جدول زرین، بغلی ۱۰/۵ × ۱۶/۵، ۱۱ - ۱۴ س، ۶ × ۱۱/۵. (۳۰۴ ر).
۱. وظایف التلاوة: محمد صالح حسینی.
- آغاز: بسمله... و بعد چنین گوید مجرم خاطی محمد صالح الحسینی ختم الله له بالحسنى
این رساله ایست.
- انجام: از احکام مختلفه به مردان و زنان و احکام دیگر هست که در کتب مبسوطه مذکور
است...
۲. اختیارات: محمدباقر مجلسی. (انجام افتاده).
- رباعیات خیام (شکسته نستعلیق خوش نم دیده ناخوانا در هامش. ش ۱).
- [۴۴۱] به چند قلم، بغلی. (۳۱۲ ج).
۱. شرح رساله العقل خواجه طوسی: (عربی) دوانی. (نوشته ۱۳۰۶).
 ۲. شرح خبر کمیل: (عربی). (نوشته ابوالقاسم بن علی اکبر گیلانی در تهران در ۱۳۰۶).
 ۳. ابواب المنطق. (عربی). (ناتمام).
 ۴. عیون المسائل و نتایج العلوم (عربی). لابی نصر الفارابی. (ناتمام).
 ۵. ارجوزة امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (عربی). (نوشته محمدحسین بن محمد بن حسین هندی در مدرسه حاجی ملاصالح در ۱۳۰۲).

۶. جفر: شیخ بهائی.
۷. رساله دیگر مغشوش و آشفته.
۸. مثنوی ناصرالدین شاه در نکوهش حکیم باشی.
۹. حکایات. ای حکیم الممالک سلطان که به شاگردیت سزد لقمان
۱۰. رساله منظومه للبهائی: ذی المجد والافضال والجلال
۱۱. منظومه. نسخ خوش: بدیدم که طرزی نماند بجای به بحر تقارب نمودم ثنای
۱۲. صد کلمه علی بن ابی طالب با ترجمه جامی، کاتب: ابوالقاسم ابن علی اکبر درج ۱ سال ۱۳۰۲.
- آغاز:
- گفت امیرمؤمنان سرچشمه صدق و صفا شیر یزدان شاه مردان ابن عم مصطفی
بهترین هر کسalam ای نور چشم مردمان هست نسام خسالت بسیاربخش مهربان
۱۳. حدیثی. «قال الشيخ علی بن عبدالصمد حدثنا الشيخ الفقيه ابو جعفر محمد بن ابی الحسن».
۱۴. شعرهای چند. «اوراق (۹) طبع من آن روضه فیض است که هست - شجر او همه سحر و ثمر او اعجاز».
- [۴۴۲] به چند قلم، در پایان آمده «تمام شد این کتاب فال‌نامه در قریه اقجری بحسب الخواش انیس العرفاء... میرزا رفیع الحسینی القزوینی... ۱۲۶۱». جلد چرمی، بغلی، ۱۷/۵ × ۱۰/۵، ۱۴×۶. (۳۲۲ ج).
۱. در دعا و ذکر.
- آغاز افتاده: از آن جمله مرحوم مغفور جنّت و رضوان آرامگاه مولانا آخوند محمدباقر مجلسی اذکار و ادعیه منقوله.
- انجام: از جور حوادث روزگار دون از کج رفتاری چرخ بوقلمون با دل شکسته و حواس پریشان تحریر یافت در ایام سلطنت پادشاه جهان دار محمد شاه قاجار قلمی گردیده بحسب الخواش سلاله السادات العظام آقامیرزا محمد رفیع امید بر اینکه ۱۲۵۸۰۰۰.

۲. لبّ طب، برای میرزا محمّد رفیع حسینی قزوینی.
آغاز: بسمله... چون عالی جاه معلی جایگاه سلالة السادات العظام میرزا محمّد رفیع
الحسینی القزوینی سابق الذکر به جهت معالجه و مداوای بعضی ناخوشی‌های سر و بدن انسان
که مرض مستولی می‌شود... مسمی به لبّ طب بر دو باب و خاتمه...
به آب زر این پندها را تمام نوشتند خواندند از بهر عام
یکی آنکه تا معدهات از طعام نگردد تهی و ندانی تمام
چه در معدهات اشتها صادق است...
انجام:
دوای جسمه بیماران همین است تو را این یاد باد از پند من یاد
۳. رساله ارسطاطالیس در بیان صورت و جبلت ظاهر انسان.
[۴۴۳] به چند قلم نسخ و نستعلیق و در چند گونه کاغذ، بغلی، ۱۱ × ۱۷/۵. (۳۱۳ ج).
۱. گویا مناظره ابن بابویه بارکن الدوله. (نوشته ابوالقاسم گیلانی در ۱۳۱۵).
(دانشگاه ۳: ۶۲۸).
آغاز: بسم الله... رکن الدوله ابوعلی حسن بن بویه صیت کمالات شیخ صدوق را شنیده
طالب ملاقات او شد.
انجام: معجزات انبیاء را هم باید منکر شود زیرا همه بر این وتیره است.
۲. کلمات ملغوزة و عبارات مرموزة... عن لسان قطب الفضلاء... احمد بن محمّد مهدی النراقی...
(نوشته همان ابوالقاسم بن علی اکبر گیلانی در املش در ۱۳۰۵، تا برگ ۲۷).
۳. لغز شیخ بهائی: «الا یا اخی سم بلدة لی - بها من احب و من اطلب».
۴. لغز حکیم مؤمن: «بسم الله... اخبرونی ایها الاخوان عن اسم خماسی الاعداد».
۵. شعرهای بکر بن حسان باهلی و علی (ع) و یزید بن معاویه و سعد تفتازانی و زهیر و فرزذق و
متنبی و رشید و طواط و ابوالنصر ازدی و ابوالعلاء معری.
۶. نبذی دیگر: «بسم الله. روی ان سیبویه لما قدم علی البرامكة احتفل له یحیی»
۷. مضحکات (۴۸).
۸. نبذی دیگر: «بسم الله... ان ثبت لفظ فی ما وضع له به عرف کاین من کان کان فی عرف
اللغة».
۹. منظومه فارسی. آغازش افتاده.

عنصر اب است ما حامل به روی سطح خاک نقطة خاک است ما ساکن درین شکل کبری

۱۰. چند حدیث: «حدیث و یجز فی الغسل یوم الجمعة کما یكون».

۱۱. قطعه‌ای از میرزا ابوالقاسم قائم مقام به عربی.

وجهت وجهی مسلما لفسا طر قد فسـطرك

۱۲. رساله‌ای مترجم از هندی بدین گونه: «بسمله بدان اسعدك الله که هرگاه دم از سوراخ بینی راست... سنة ۱۳۰۵».

با مقدمه‌ای در معرفی رساله: ... بدان که از علوم معتبره هندویان و جوکیان علم دهم است که او را علم انفاس نیز گویند در میان علماء اسلام و ایرانیان متداول نیست و صاحب نفایس الفنون در آن کتاب اشاره مجملی بر آن کرده... و یکی از برهمنان جوکیان کتاب مختصری در بیان آن علم ساخته و پرداخته... این کتاب را کارود بیحا سکایا سخن سمکا نام کردند... از زبان هندی به پارسی گردانیده‌اند. ملخص آن کتاب.

۱۳. رساله‌ای از خواجه طوسی گویا اعتقادات او «اعلم یا ایها الاخ الصالح العزیز ان اقل...» (ناتمام) (مدرس ۲۹۹).

۱۴. لغز شیخ بهائی: «بسم الله... بعد الحمد... محمد المشتهر ببهاء الدین العاملی عفی الله عنه یا من صرف فی مطالعة النحو ایما و خاض فیه شهورا...» (نوشته همان املشی در املش در ۱۳۰۵).

۱۵. مرثیه: «می رسد خشک لب از شط فرات اکبر من...».

۱۶. قصیده:

مرد خرد را وظیفه چبود حرمان اهل هنر را نصیب چبود خسران

۱۷. شعر علی (ع):

عظا لو اتم الله طال ترقی (؟) صباحا مساء لی اراك فاغتما (؟)

۱۸. رساله‌ای ناتمام: «بسم الله... هیچ عروضی بی سه صفت استاد نمی شود اول طبع موزون. صاحب عبّاد در بحر حادی عشر».

[۴۴۴] شکسته نستعلیق و نسخ ۱۲۳۶، با جدول، عنوان شنگرف، ۲۰/۵×۱۳، ۱۶×۷/۵. (۳۲۶ ش).

۱. شرح دعای سیفی مشهور به حرز یمانی. (شکسته نستعلیق خوش).

۲. اختیارات: محمد باقر مجلسی (نسخ خوش ملا اسماعیل بن ملاحاجی بابای اردوبادی در

روستای حاجی ترخان برای آقا رجب پسر حاجی عباس علی شیروانی).
۳. خواب‌نامه از کلام معجز نظام حضرت یوسف.

[۴۴۵] نستعلیق ملا علی‌جان گویا در ۱۳۰۰، بغلی، ۱۱ × ۱۷، ۷/۵ × ۱۴. (۳۷۴ ر).

۱. رباعیات خیام.
۲. رباعیات باباطاهر.
۳. رباعیات عطّار.
۴. گزیده‌ای از دیوان شاهزاده ملک ایرج میرزای متخلّص به انصاف.
۵. ترجیع‌بند مولوی.
۶. ترجیع‌بند ناصر خسرو علوی.

[۴۴۶] شکسته نستعلیق خوش میرزا محمد شیرازی در ۱۳۲۰ ق، ربعی، ۱۷/۵ × ۲۲، ۹/۵ × ۱۷، جلد چرمی. (۴۳۳ ش).

۱. رباعیات خیام، از روی نسخه کتابخانه سلطانی که چندان نسخه‌های چاپ شده است.
۲. قصیده سلمان ساوجی.
۳. ترانه‌های باباطاهر همدانی.

[۴۴۷] نسخ و نستعلیق سده ۱۲، ۱۵ × ۲۰/۵، ۱۰ × ۱۴. (۵۵۲ ر).

۱. توضیح العقود: از محمد مقیم بن محمد باقر اصفهانی..
- آغاز: بسم الله... اصناف سپاس و ستایش بی قیاس مالک الملکی را سزااست عم رحمته و تم نعمته که نوع انسانی را...
۲. مصباح الشریعة (عربی).
۳. شرح دعای صباح الموسوم بمفتاح النجاح امیرالمؤمنین علی (ع).
۴. جبر و اختیار از خواجه نصیر طوسی.
۵. رساله آداب الصیغ و التحریر.
- آغاز: حمد و ثنایی که غرر درر الفاظ چهره عرایس ابکار معانی.

[۴۴۸] نستعلیق، ۱۳۰ ص، ۱۱ × ۲۱، ۲۱ س، ۹ × ۱۸/۵، جلد چرمی بیاضی و یادداشت مانند. (۵۹۸ م).

۱. شرح قصیده میرفندرسکی: حاج محمد صالح خلخالی.

۲. شرح قصیده «بالای هفت طاق مقرنس دو گوهرند»: سروده ناصر خسرو.
۳. شعری که احمدپاشا والی بغداد برای نادرشاه گفته و پاسخ آن.
۴. دو نامه رمز به نام خلیفه سلطان.
۵. شرح قصیده میرفندرسکی از ملا نظر علی جیلانی.
۶. شرح خطبه امام رضا هنگامی که ولایت عهد را پذیرفته است.
۷. شرح حدیث کمیل.
۸. تفسیر سورة النور.
۹. نان و حلواى شیخ بهائی، سپس مطالب دیگر است.

[۴۴۹] نستعلیق محمدرضا بن حاجی شکرالله جندقى در ۱۰۶۲، فصلها شنگرف، ۹۵ + ۲۱ گ، ۱۲ × ۱۹، ۱۹ س، ۷ × ۱۲، جلد مقوایی عطف و گوشه پارچه. (۱۲۶ ر).

۱. طرب المجالس: امیرحسینی، از فصل اول در آغاز آفرینش (ص ۱۶۳ چاپ شده با اشعة الممعات جامی در ۱۳۰۳) تا ص ۲۷۳ همین چاپ و «وصیت» را ندارد.

۲. «باب در بیان وجوب امر به معروف و فضائل و شرایط و آداب». نوشته از محمدرضا جندقى. (به همان خط و انجام افتاده).

[۴۵۰] نستعلیق استاد فرج الله بناء قزوینی در ۱۳۰۲، با جدول، ۲۰۸ گ، ۱۸ × ۲۲، ۱۸ × ۱۸، جلد مقوا، ربعی. (۶۳۱ د).

۱. دیوان اظهر رانکوهی املشی وظیفه خوار خانهای املش در اواخر سده ۱۳، غزل است. آغاز:

بس گسره افتاد اندر کنار ما	ذلت از ما لذت از اغیار ما
ای خوشا پسیمانه سرشار ما	ذکر ما جز باده و میخانه نیست
ساده رو باشد گر این عیار ما	ذوق شوق من به ساقی می کشد
نسیم جانم هست کسو دل دار ما	ذاهب کسوی مسغانم ار مسغان
اظهر ای یسار نکو کردار ما	ذق من الخمر انه خمر الفراق

انجام:

به قتیله خسته خودنگر... همه جا بسر به مراد دل برسی اگر مراد خسته دوا کنی

۲. اسب نامه یا منظومه در درمان بیماریهای اسبان با عنوانهایی مانند:

در بیان معالجه شاش بند فرس:

شود گر شاش‌بند اسب تو هشدار	علاجش زودتر از در میان آر
نشاسته با عسل هم وزن بساید	به آب انداز چون شربت نماید
میان آفتابه پس فروریز	بریز اندر زمان در حلق شب‌دیز
علاج دیگر آنکه آسان‌تر نمایم	گسره از مشکل تو برگشایم
تو شیره پوست گندم را فروکش	بریز آنکه میان شیرۀ خوش
آغاز: در بیان معالجه قراقوش فرس:	
قراقوش آنکه در بالای زانو	برآید استخوانی ای نکوخو

[۴۵۱] نستعلیق رجب ۱۰۷۲، جدول و عنوان شنگرف، ۷۳گ، ۵ ر ۱۱ × ۵ ر ۱۹، ۱۵ س، ۶ × ۱۵، جلد مقوایی و گوشه‌ها چرمی. (۶۵۱ر).

نسخه‌ای است پس و پیش شده و آشفته در هردو شماره و چنین است:

آغاز افتاده و در پایان نخستین صفحه آمده است: صفت پیل. فیل به جز از هندوستان هیچ جای دیگر نمی‌ماند و در آنجا می‌باشند. و آنها که به اطراف عالم اند هم آنجا می‌آرند و چون مست شود عجب مصاف کند. چون مقرّ و ماوای او یعنی هندوستان به یادش آید همچو شتر مرغ روی بدانجا نهد و زودآموز بود. گویند که چون زنده بود صد دینار ارزد و چون بمیرد باز به همان قدر باشد یعنی صد دینار دندان او باشد که صد من برآید. و هیچ بهائم ازو صعب‌تر نیست و با این همه از بانگ غوک ترسد و اندر او خواص است. جالینوس گوید که هرکه یک هفته پیه پیل هر روز درم سنگ بخورد بغایت فربه شود. و اگر زهره او خشک کرده بسایند...

انجام نسخه: اگر منی در سر آب ایستد شک نیست از مرد باشد که اولاد نشود، و اگر در زیر آب رود علاج زن کنند که خطا از زن است و این را بدانند و آنکه تجربه به ادویه کنند. والسلام. تمت هذه النسخة الشریفة بعون الله و حسن توفیقه فی شهر رجب سنه اثنی سبعین و الف من الهجرية. تم.

۱. خواص الحیوان و النبات، به فارسی (آشفته).

۲. بیه‌نامه: (آنهم آشفته) در دیباچه آمده که در نوزده فصل است ولی در فهرست آن هفده باب

به شمار آمده و خود رساله هم هفده باب است:

۱. اندر مؤامره کتاب و دلایل مزاجهای مردان و زنان.

۲. اندر غذای مفرد که مجامعت را شاید...

۱۴. اندر اشکال مجامعت...

۱۷. اندر چیزها که زنان بار نگیرند و آنچه گیرند.

[۴۵۲] نستعلیق و شکسته خوش حبيب الله منجم در ۱۱۰۱ در ش ۱ و نسخ محمدعلی بروجردی در ۱۳۲۹ در ش ۲، ۵۸ گ، ۱۷/۵ × ۲۱/۵، ۲۰ س، ۱۱/۵ × ۱۶، جلد چرمی. (۶۵۸ ر).

۱. جهان الرمل: اوحدالدین عبدالله حسینی بلیانی شاه طائی منجم به نام ابوالغالب محمد پادشاه در دو مقدمه و شش جهت و خاتمه. (دانشگاه ۴: ۹۶۸).

آغاز: این علم از بدانی ای حکیم - هست بسم الله الرحمن الرحيم.

افتتاح کلام به نام حکیمی است علام که بنابر حکمت شامل و قدرت کامل در بدو نظر مد قدرتش قرعه قبول به نام آدم مکرم علی نبینا و علیه السلام در انداخته به مقتضای آیه انی جاعل فی الارض خلیفه او را به صفت نبوت و سمت رسالت برگزیده... اوحدالدین عبدالله حسینی البلیانی المشهور بشاه طائی منجم... مزین ساخت به قلم نامی... ابوالقاسم محمدپادشاه. انجام: مجموع ترکیب کردیم حبيب الله شد و در این قاعده خلاف کم واقع شود. تمت الرسالة.

۲. رساله در اسم اعظم.

آغاز: بسم الله. این اسم عظمی است هر که با خود دارد تمام عالم جمع شوند و با وی دشمنی کنند.

انجام: باشد این اسماء عظام را بسیار خواند که خواصیت [کذا] عظیم دارد و الله العالم.

[۴۵۳] نستعلیق و نسخ، ۵۱۱ ص ۵ ر ۱۳ × ۲۱، ۱۷ س، ۵ ر ۶ و ۷ × ۱۴ و ۵، جلد چرمی. (۶۷۵ الف)

۱. انیس العشاق: رامی (نسخ خوش محمد باقر طباطبایی متخلص به بی نشان در ۱۲۹۸، ۲۷ ص، ۱۷ س، محشی).

۲. پراکنده‌ها در حدیث و جز آن.

۳. رساله فی خلق الافعال والصور: صدرالدین محمد شیرازی (۲۵۰).

۴. از علوم خمه محتجبه که اول هریک از حروف کلمه سر است.

۵. رساله در معنی وجود و اشتراك لفظی و معنوی آن. (۳۳۲).

۶. رساله در شرح سوالات کمال بن زیاد. (۳۶۳).

۷. رساله در شرح الفاظ قصیده میمیه خمریه فارصیه. (۳۷۱).

۸. رساله فی معرفة القبلة. (۴۳۵).
۹. رساله در حساب: از محمد منصور الحسینی. (۴۴۳).
۱۰. رساله فی علم الاسطرلاب: شیخ بهائی. (۴۷۱).
۱۱. شرح قصیده یائیه میرابوالقاسم فندرسکی. «چرخ با این اختران نغز و خوش زیباستی» از محمد صالح بن محمد سعید خلخالی. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۲۴۵).
- [۴۵۴] نستعلیق خوش سده ۱۳، ۱۶۶ ص، ربعی، $۱۳ \times ۲۱/۵$ ، $۸ \times ۱۷/۵$. (۶۹۲ ر).
۱. زاد المسافرین. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۴۶).
- (نوشته در شب ۱۰ دهه یکم).
- آغاز افتاده: باشد چرب کند دفع آن را می‌کند و در هوای گرما پاها را تا زانو در آب سرد گذاشتن و نشستن و در هوای سرد در آب گرم نافع است.
- انجام: و مار از دارنده زمرد و عقرب از دود گوگرد می‌گریزد و الله اعلم بحقایق الامور.
۲. خرقة بخیه: مرتضی قلی شاملو. (آغاز افتاده). (همانجا ۵۲۵).
- [۴۵۵] نستعلیق خوش، بغلی، $۱۰ \times ۱۶/۵$ ، $۵ \times ۱۳/۵$. (۶۹۳ ر).
۱. جامع الفوائد: یوسف بن محمد بن یوسف یوسفی هروی درگذشته ۹۵۰ که در ۱۸ رمضان ۹۱۷ در هرات ساخته است؛ دیده شود: علاج الامراض. ص ۶۹ همین متن.
- (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۱۳).
۲. فواید الاخبار: همو. (همانجا ۵۷۵) سروده در ۹۱۳.
۳. فرهنگ یوسفی با قصیده اسماء اجناس ادویه: همو (همانجا ۵۷۳). (نوشته محمدعلی بن احمد لاکانی در ۱۲۹۴).
۴. تحفة الخاقان: احمد قاجار، در ترجمه براء الساعة رازی، جز ترجمه میرزا سید احمد بن حسینی تنکابنی حکیم باشی فتح‌علی شاه و به نام او. (همانجا ۴۸۸).
- آغاز: رب یسر و به نستعین. بسم الله. حمد فزون از حوصله قیاس و سپاس بیرون از ادراک حواس سزاوار درگاه و شایسته پیش‌گاه... اما بعد چنین گوید کمترین چاکر درگاه شهریار جم اقتدار احمد قاجار که روزی در پیش‌گاه حضور ساطع النور پادشاه جم‌جاه... صاحب قران اعظم فتح‌علی شاه قاجار... ذکری از کتاب براء الساعة محمد زکریای رازی... و ترجمه نمودن آن... رساله‌ای ترتیب نمود خالی از اطناب... مسمی به تحفة الخاقان.

[۴۵۶] نستعلیق سده ۱۳، ۱۳۰ گ، بغلی، ۱۱ × ۱۸، ۶/۵ × ۱۳. (۶۹۴ ر).

۱. رساله طب. حاج محمدحسین طبرستانی گویا از سده ۱۳. آغاز افتاده: دیگر آنکه مدر است و از اکتار او حرکت شریان منفصل و نبضی بی نظام و مورث صداع و دوار و کدورت چشم و یبوست. انجام ناتمام: یا اینکه در چای خود مطبوخ خطمی مخلوط نموده هر دو ساعت یک قاشق چایی خوری.

۲ و ۳. رساله طب دیگر او. (دوبار نوشته شده).

آغاز: بسم الله... اما بعد چنین گوید عبد محتاج و اقل حاج محمدحسن طبیب طبرستانی چون چند رساله در علم طب از عربی و فارسی تحریر نمودم هر یک به نحوی کامل در مساله‌ای از مسائل طب نوشتم. انجام افتاده: تا خون سوخته از نفس عضو بکشد و پس از آن.

[۴۵۷] نسخ و نستعلیق و شکسته خوش سده ۱۳، ۱۳۱ گ، ۱۷ و ۱۸ س، ۵ ر ۱۴ × ۵ ر ۲۰ و ۸ × ۵ ر ۱۴، کاغذ شکری، جلد چرمی. (۷۵۰ الف).

۱. تورات چهل سوره‌ای که خدا با موسی گفتگو داشته به نقل از علی (ع).
 ۲. حدیث شیعی به فارسی: «اربع کلمات خیر اربعة الاف الکلمة الاولى لا تامنوا من السلطان و لو کان اباکم... حدیث ابن بابویه ره به سند معتبر روایت کرده است که حضرت امام جعفر صادق (ص) فرموده که قومی...» (ناتمام در ۲۶ ص، نسخ).
 ۳. تحفة المجاورین: محمد کاظم بن محمد شفیع هزار جریبی کربلایی شاگرد وحید بهبهانی، در پنج فصل و یک خاتمه، در زیارت امام حسین و مجاورت قبر او. (ذریعه ۳: ۴۶۶).

آغاز: ... اما بعد چنین گوید خاظمی محمد کاظم بن محمد شفیع هزار جریبی... که بهترین اعمالی که باعث خشنودی پروردگار و استحقاق عفو و آمرزش او گردد و استحقاق دخول شفاعت شیعیان درگاه او شود به مقتضای اخبار متواتره زیارت کردن قبرهای دوازده امام (ع) است.

انجام: و جناب موسی دل خوش شده و جان را به جان آفرین تسلیم کرد. نوحه آمدن فاطمه در صحرای محشر. (ناتمام در ص ۷۷، شکسته نستعلیق).

۴. خطبه نکاح.

۵. رساله در بیان مصیبت جناب سید الشهدا.

آغاز: ای برادران در این مصیبت اشک از دیده جاری کنید و از گریستن مضایقه ننمائید. یکی از اکابر گفته...

۶. رساله‌ای در احکام بیع و شری یا ترجمه‌ی الاصلاح سید مجاهد.

آغاز: اما بعد چون اکثر عوام از معرفت احکام و مسائل بیع و شری و سایر ابواب عاری‌اند و با این حال در همه اوقات مشغول به دادوستد و تجارت می‌باشند و لهذا در غالب مبتلی به خوردن ربا و نحو آن می‌شوند.

انجام: که هر وقت شخص بمیرد وارث او آن را که خواهد فسخ نماید بنا بر اظهر (ناتمام در ص ۱۰۱، نسخ خوش).

۷. رساله در مناسک حج: (شکسته خوش و نسخ).

آغاز: بسمله... اما بعد این مختصری است از مناسک حج که نظر به التماس بعضی از مؤمنین اخلاء در سلک تحریر آمد.

انجام: در کتب فرار علماء مفصلاً مذکور است و در این مختصر به آنچه مذکور شده اکتفا شد و الله هو الاوّل والاخر والحمد لله. (ص ۱۳۱ شکسته نستعلیق).

[۴۵۸] نستعلیق درش ۱ تا ۹ و نسخ پاکیزه درش ۱۰، بغلی، ۱۷×۱۰/۵، ۱۳×۸. جلد چرمی. (۷۶۷ر).

۱. داستان‌واره‌ای است.

آغاز: اما راویان اخبار و ناقلان آثار و محدثان روزگار و طوطیان شکرشکن شیرین گفتار چنین روایت کرده‌اند که در ملک روم پادشاه بود عاقل و دانا و اسباب‌ها و خزینه و سپاه بی‌شمار داشت و حق تعالی هیچ فرزندی به او کرامت نکرده بود مگر در چهل سالگی خدای تعالی او را فرزندی ارزانی داشت... (در ص ۱۵۱ ناتمام مانده).

۲. داستان دیگر.

آغاز افتاده: گشودن آوازی از پس پشت او بر آمد که ای جوان این آهو را مکش که پیک من است. قنبر روی مبارک خود را باز پس کرد یک جوانی را دید که پیل مست را سوار شده می‌آید و نیزه خطایی...

انجام: بر حضرت امیر (ع) دعا کردند. دوستان شاد شدند و دشمنان از قصه هلاک.

۳. داستان دیگر.

آغاز: بسم الله... روایت است از حضرت رسول اکرم (ص) که زمین هر روز پنج بار ندا می‌کند به فرزند آدم: اول می‌گوید که ای فرزند آدم امروز بر پشت من می‌روید فردا منزل شما در شکم من خواهد بود.

(در یک صفحه و نیم است ۹ - ۱۷۸).

۴. پندنامه لقمان حکیم. (۱۸۶ - ۱۷۹).

۵. چند روایت. (نوشته ۱۲۵۸).

۶. منظومه‌ای است:

شنیدم از خردمندان ناصح که در بغداد مردی بود صالح
ز نزدیکیان درگاه خدا بود ز خود بیگانه با حق آشنا بود

(۲۱۰ - ۱۹۸)

۷. داستان. آغاز، بسمله الله... حکایت آورده‌اند که در زمان پیشین قحطی پدید آمده بود (۲۱۶ -

- ۲۱۰).

۸. داستان دیگر.

بسم الله... در دانستن تعبیر خواب یوسف پیغمبر (ع) دیدن خشم خدای تعالی و حالات مخوفه با خدا باید گردیدن و تائب و نادم شدن... (۲۳۰ - ۲۱۷).

۹. راحة الارواح و مونس الاشباح: حسن سبزواری، در ۱۵ باب هریک چند صل، نسخ خوش، عنوان شنگرف.

آغاز: افتاده: ظاهر گردانید در سوم ظلم و بدعت برداشت لاجرم خواص و عوام و وضع و شریف در ریاض امن و امان او خرم و خرامان شدند و از حضرت رحمان دوام دولتش خواهان... این ضعیف نحیف کم سرمایه بی پایه العبد الداعی...

الحسن الشیعی السبزواری... تألیف کند در ولادت پیغمبر ما صلی... و ولادت ایمة معصومین علیهم السلام و طرفی از معجزات... بر پانزده باب هر بابی مشتمل بر چند فصل و نامش راحة الارواح و مونس الاشباح نهاد چون دانست که از خواندن آن جانها راحت یابند...

انجام افتاده: آنجا نشسته از شیعة امیرالمؤمنین علیه السلام آن حضرت بر ایشان سلام گفت آنکه بایشان گفت که من...

[۴۵۹] نستعلیق و نسخ جعفر بن محمد رضا خشکبجاری در ۱۳۱۶ (۱۸۶) و صالح بن محمدعلی در ۱۳۰۱ در تهران (۴۵۴)، ۵۸۶ ص، ۱۱ × ۱۸، ۱۴ س، ۵ ر ۶ × ۱۲، جلد چرمی.

(۷۷۸ م).

۱. شرح رباعیات: متن و شرح هردو از دوانی برای سلطان روم.

۲. تفسیر سورة الاعلی: ابن سینا.

۳. رساله در عرفان:

آغاز: بسمله: راه طالبان و سبیل سالکان به حضرت حقیقه الحقایق بعد النفوس خلیق

است. بیت:

ز خساری سپر هیز کو خنجر است ز مسوری بسیندیش کو صدف است

مـرر نجان دل خستتـه پشـه را که از هر دری سوی حضرت در است

۴. رساله در حساب. (ص ۲۸۴).

آغاز: مسأله اول چند عدد نارنج میان چهار نفر قسمت شده.

۵. حواشی شرح فصوص الحکم.

۶. اصطلاحات صوفیان به فارسی و به نام کمال الدین عبدالرزاق کاشانی و گویا ترجمه فارسی

رساله او. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۰۳۶).

آغاز: بسم الله... لالی حمد و سپاس ثنا منعمی را سزد... اما بعد مکشوف ضمائر ارباب

بصایر باد که چون ادراک معانی عبارات منشوره و منظومه اهل حال بر طبق اصطلاح که مقرر

ایشان است خالی از صعوبت نیست بنابراین در حل آن سالک مسالک عرفان نورالدین الشیخ

عبدالرزاق کاشی گهر پاشی نموده به نوعی که باید و شاید...

۷. تفسیر سورة یوسف از ابوبکر عتیق محمد هروی مشهور به سورآبادی از دانشمندان روزگار

البارسلان سلجوقی به فارسی. (صص ۴۵۵ - ۴۵۷).

۸. فی بیان حکایات لطیفه به عربی. (ص ۵۰۶).

۹. رساله در حروف:

آغاز: بسمله... ترتیب حروف هجا یعنی حروف بسیط از هم جدا بر وجهی که مشهود است

و در زبانها مذکور است...

[۴۶۰] نستعلیق محمد بن علی کدوسرایبی در ۱۲۳۳ در نظم وزین العابدین مازندرانی در همین

سال در نشر، با جدول، ۵۳۵ ص، ۵ ر ۱۴ × ۵ ر ۱۹، ۱۱ و ۱۲ س، ۵ ر ۹ × ۵ ر ۱۴، جلد مقوایی،

عطف و گوشه‌ها پارچه. (۷۹۵ م) در چهار بخش:

۱. مثنوی به بحر متقارب:

آغاز افتاده و صفحه یکم ناخوانا:

علی (ع) چون بیدش بدو خیره ماند	به رویش همی نام یزدان بخواند
علی (ع) گفت پیک خداوندگار	تسو کردی چنین صورت ز رنگار
بسپرسید او را که اصلت کدام	بگفتا که شهزاده ام ای امام
علی گفت برگو که ایزد یکی است	محمد (ص) رسول [و] عیش ولی است
انجام: شنیدم ز تاریخ اهل عجم	که آمد سلیمان ز خیل و حشم
بشد عازم ملک ایران زمین	به خسرو نمودند از راه کین

۲. داستانی است پر از مثل و حدیث و آیت قرآن، گویا آغازش افتاده: «الحياء يمنع الرزق یعنی حیا مانع روزی است حالیا زود باشد سخن به طول می انجامد. قاضی گفت ای جوان مرد حضرت تبارک و تعالی می فرماید السارق والسارقة» (ص ۱۴۱).

۳. داستان مانند است از رسول خدا بدین گونه آغاز می شود: «اما راویان اخبار... چنین روایت کرده اند که چون حضرت رسول خدا (ص) از مادر متولد شد به امر حضرت (ص ۳۰۸).

۴. داستان شب بدین گونه: «اما راویان اخبار و ناقلان آثار و محدثان روزگار و بلبلان خوشه چین خوش گفتار چنین روایت کرده اند چون حضرت رسول خدا از مادر متولد شد به امر حضرت حق سبحانه و تعالی همان شب چهل زن بار حمل شد همه پسر آوردند قضا را مادر... (از برگ سفید روبروی ص ۱۵۱ نسخه رشت گرفته شد). (صص ۴۵۳ - ۵۱۲).

سپس دو صفحه یادداشتهای پراکنده است و باز از ص ۵۱۷ داستان دیگری است.

۵. حدیث دزد و قاضی.

[۴۶۱] نستعلیق محمدعلی، عنوان سنگرف، ۲۸۴ ص، ۹×۱۴، ۲۰ س، ۱۵×۲۱، جلد چرمی. (۸۰۹ م).

۱. اصول دین: میرزا ابوالقاسم گیلانی قمی. (نوشته محمدعلی در رجب ۱۲۲۷).

در یک مقدمه و پنج باب. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۸۷۸).

۲. مرشد العوام: همو (نوشته ۱۲۲۷) در چند کتاب. (آستان قدس ۲: ۱۲۴ - سپهسالار ۵: ۵۴۳) -

نسخه‌ای از این متن در ص ۹۱ همین فهرست نیز یاد شده است.

[۴۶۲] نستعلیق و شکسته سده ۱۳، ربعی، ۱۵×۲۱، ۱۲ س، ۱۰×۱۵/۵. (۸۱۱ م).

۱. نبذی شعر فارسی.

آغاز:

غیر حق را می‌دهی ره در حریم دل چرا می‌کشی بر صفحه هستی خط باطل چرا

۲. گلزار ابراهیم ظهوری.

۳. بهرام و گلندام، داستان بهرام پسر پادشاه روم.

۴. منظومه فارسی.

آغاز:

اول بنیاد کردم به بسم الله کسریم و قیاد و حسی توانا

چو نور احمد الجام کرده (؟) زمین و آسمان بنیاد کرده

۵. داستان است: «اما راویان... در زمان سلطان محمود غزنوی تاجری بود یک کنیز بسیار

جمیله داشت...».

۶. داستان سیف الملوک و بدیع الجمال و مقدمات گلستان ارم و پیوند پریان.

[۴۶۳] شکسته نستعلیق خوش، درشت، ش ۲ ریز، از سده ۱۴، ربعی، ۲۱×۱۳، ۱۴/۵×۸.

(۹۰۱د).

۱. سرگذشت اشرف خان حاکم عربستان: منسوب به ناظم الدوله میرزا ملکم خان (نشریه ۷: ۱۷۸ ش ر ۹۵۰) این نمایشنامه در مجموعه‌ای با نام «مجموعه تیاتر ملکم خان» در برلین منتشر شده که شامل سه اثر با عنوان‌های ۱- سرگذشت اشرف خان (اثر حاضر در نسخه ما) ۲- طریقه حکومت زمان خان بروجردی. ۳- حکایت کربلا رفتن شاه قلبی است. محمد باقر مومنی در مقدمه کتابش با عنوان «چهار تیاتر» از میرزا آقا تبریزی ثابت کرده است که این اثرها از میرزا آقا تبریزی است نه ملکم خان، و آثار مذکور در حقیقت نخستین آثار در زمینه نمایش در زبان فارسی است. تذکار مؤلف فهرست. سه شنبه ۱۳/ اردیبهشت ۱۳۵۶.

آغاز: هو الله تعالی. داستان اشرف خان حاکم عربستان و آمدنش به طهران و گزارش توقّف او در پای تخت.

آغاز: بسمله. الحمد لله... اما بعد سرگذشت اشرف خان حاکم عربستان در ایام توقّف او در طهران که در سنه هزار و دویست و سی و دو هجری به پای تخت احضار می‌شود و حساب سه ساله ولایت را پرداخته مفاصا می‌گیرد و بعد از زحمات زیاد دوباره خلعت حکومت پوشیده می‌رود و این حکایت در ضمن چهار مجلس تمام می‌شود. اسامی اعضای مجلس.

انجام: نمّقه الكتاب المبارك الاشرفخان في دارالخلافة الطهران على يد الاقل المذنب ابوسعيد القاجار، مورخه غرّه شعبان المعظم سنه ۱۳۰۱، حسب الفرموده نواب مستطاب اشرف امجد ارفع افخم اعظم والا شاهزاده محمدعلي ميرزا دام اجلاله العالی.
۲. منظومه فارسی.

آغاز: بسمله.

روز نورو سید مساه فرودین	سال کهنه رفت تازہ شد زمین
شد چو آفتاب در حمل مکین	بسا سپهر گشت بوستان قرین
گشت کسوه و دشت رنگ زمردین	طرف باغ شد نغز و دل نشین

شد شکفته باز در یاسمین

[۴۶۴] نستعلیق سده ۱۱، آرایش شنگرف، ۱۳۷ گ، ۱۸ × ۱۱، ۱۴ س، ۵ ر ۱۴ × ۵ ر ۷، جلد مقوایی. (۱۰۵۸ الف).

۱. معیار جمالی و مفتاح بواسحاقی: شمس قیس فخری اصفهانی. (نوشته سده یازدهم، آغاز و انجام افتاده «که ملحوظ نظر عنایت ارباب این صنعت گردد:

اسا دهان دره باشد - ای ترا ملک و تاج یزدانی». صص ۶ - ۴۸۴ چاپ دانشگاه تهران).

۲. شرح بیست باب در معرفت اسطرلاب (به خط دیگری) با عنوانهای «باب دوم در معرفت ارتفاع گرفتن از آفتاب و ستاره ارتفاع» و «باب سیم در معرفت ستاره ای چند که بر اسطرلاب نقش کنند جهت ارتفاع گرفتن».

آغاز افتاده: محرابی باشد آن را کرسی خوانند و کرسی تکیه گاه سلاطین باشد و آنچه بر صفایح و غیر آن مشتمل بود و بر پشت او آلات ارتفاع...

انجام: افتاده، سماک الرامح، سماک الاعزل، راس الجوزاء، ردف کف الخضیب و بیشتر اسطرلابها این کواکب را نقش کنند بدان سبب که در اول باب معلوم شد.

[۴۶۵] نستعلیق سده ۱۴. جیبی. ۱۱/۵ × ۱۸/۵، ۱۲ س، ۷/۵ × ۱۲/۵. (۱۰۶۳ ت).

۱. مختصری در بیان مباحث و مطالب شرح جامی بر کافیه.

آغاز: بسم الله... اما بعد بدان که این مختصری است در بیان مباحث و مطالب و ایرادهایی که در این کتاب وارد می شود همه را در این کتاب ذکر نموده تا برای مبتدی آسان گردد و او را محو نشود اگر چنانچه محو شود به مطالعه این مختصر یاد آورده باشد. اللهم اغفر... بدانکه الف لام را الف لام جنس می گیریم الف لام استقراء می گیریم...

انجام: در باقی توابع جاری نبوده است لهذا... قید تا آنها را بیرون کند و السلام.

۲. تحفة المبتدی: علی بن حسن کهدمی، ناظر به شرح الفیه سیوطی است.

آغاز: بسم الله... اما بعد از حمد خدا... این حقیر فقیر... علی بن الحسن الکهدمی در وقت دماغ سوختگی مختصری در بیان مباحث و مطالب و ایرادهایی که درین کتاب سیوطی وارد می‌شود همه را درین کتاب نموده‌ام تا برای مبتدی آسان گردد و او را محو نشود به مطالعه این کتاب که مسمی به تحفة المبتدی باشد یادآورده و این حقیر را به دعای خیر...

[۴۶۶] نستعلیق ۱۰۱۶، ۲۳۷گ، ۲۶×۱۳، ۲۰س، ۱۷×۶/۵، جلد چرمی. (۱۱۰۲ الف).

۱. اخلاق ناصری: خواجه طوسی، با مقدمه قدیمی آن که در قهستان نوشته است. (نوشته در ۱۰۱۶).

۲. لواع الاشرار فی مکارم الاخلاق: دوانی. دیده شود: ص ۸۵.

[۴۶۷] نسخ خوش محمّد جعفر بن محمّد طبسی در ۱۰۹۴ و ۱۱۰۲ با جدول، شکل و صورت

و عنوان شنگرف، ۲۱۵گ، ۱۹×۱۲، ۱۳×۷، جلد چرمی. (۱۲۰۲).

۱. رساله در معرفت اسطرلاب: خواجه طوسی. (نوشته ۱۰۹۴).

آغاز: بدان ای حافظ که این مختصری است در بیان معرفت اسطرلاب مشتمل بر بیست باب، باب اول در القاب آلات و خطوط و دوائر اسطرلاب آنچه علاقه در وی است حلقه بود...

انجام: بر بیشتر اسطرلابها این کواکب را نقش کنند هر که او را بشناسد چنانچه در آن اشتباه نیفتد او را درین باب کفایت بود و به حقیقت تحقیق معرفت او از صورالکواکب می‌شود. اینست تمامی سخن در معرفت اسطرلاب والله اعلم بحقیقة الحال.

۲. در استخراج تقاویم: تاج‌الدین علی منجم شیرازی. (۲۰ ر - ۲۹ پ، با یک جدول)، (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۶۹).

۳. شرح بیست باب در معرفت اسطرلاب طوسی: ابواسحق بن عبدالله خادم کوبنانی به نام امیر شمس الحق و الدولة و الدین محمّد بن الامیر الکبیر جلال الدین چقماق، با اشکال و صور. (۳۱ ر - ۴۹ پ، نوشته محمّد جعفر بن محمّد طبسی در ۱۰۹۴).

۴. در احکام طالع: اگر مسأله پرسند از تن و جان و زندگانی خویش بنگر به خداوند طالع تا کجا است و اگر در خانه بود نیکو حال و نظری نیک به طالع دارد. (۵۱ ه - ۵۹ ر).

۵. رساله فی العمل بالربع المجیب مشتملة علی مقدمة و عشرين باباً فالمقدمة فی تسمية رسومه فاؤلها المركز. (۶۰ ر - ۶۴ پ)

۶. القول علی ما یطلع فی البروج من الصور و ماتدل علیه من احوال المولودین. (۶۵ ر - ۷۲ پ، نوشته محمد جعفر طبسی در ۱۰۹۷).

۷. در معرفت قبله (۸۳ ر - ۹۱ ر). با تصاویر و اشکال.

۸. در بیان علم خطوط اسطرلاب (۹۲ ر - ۱۱۰ پ). با اشکال و صور.

۹. در علم حساب. مشتمل بر سه مقاله: گویا از قوشچی. (۱۱۱ ر - ۱۳۷ ر).

آغاز: بسمله. اما بعد این رساله‌ای است در علم حساب مشتمل بر سه مقاله، مقاله اول در حساب اهل سند و آن مشتمل است بر مقدمه و دو باب. مقدمه در بیان صور اعداد و مراتب آن... انجام: ... در ثلث ارتفاع او مساحت جمیع اقسام مذکوره از اسطوانه یعنی مستدیر و مضلع و قایم و قابل حاصل ضرب اوست و در ارتفاع واللّه تعالی اعلم بحقیقه الحال.

۱۰. مختصری در علم هیأت اجرام علوی و سفلی. (۱۳۹ ر - ۱۹۶ پ، نوشته محمد جعفر طبسی در ۱۱۰۲).

آغاز: بسم الله... سپاس و ستایش حضرت عزت ذوالجلال را که انوار حقایق کلمه او از هر ذره از ذرات کاینات تابانست و آثار بدایع قدرت او از هر جزوی... اما بعد از ترتیب این تشبیب نباید دانست که این کتاب مختصریست در علم هیأت اجرام علوی و سفلی و معرفت ابعاد و اجرام بر سبیل ایجاز...

۱۱. الصیغه فی الاسطرلاب: شیخ بهائی، به عربی. (تا ۲۰۱ ر با افتادگی).

۱۲. در اسطرلاب و معرفت ربع. (۲۰۱ پ - ۲۱۱ پ، آغاز و گویا هم در میانه افتاده). مقدمه در بیان رسوم چیزها که در ربع است از خطوط...

۱۳. فی العمل بربع المقنطرات عملتها لمن اراد. (۲۱۲ ر - ۲۱۵ پ) به عربی.

[۴۶۸] نستعلیق و نسخ و شکسته ۱۲۵۸ و ۱۲۷۱، عنوان شنگرف، ۱۰۹ گ، ۱۱×۱۷، ۱۴ س، ۱۲×۶، جلد چرمی. (۱۲۰۳ م).

۱. من مجربات و آزموده جهت دفع دشمن.

۲. اوراد و عزائم. (چند صفحه).

۳. ارشاد العوام: عبدالواحد. (۴۹ الف)، (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۸۷۴).

آغاز:

سپاس و شکر بی حد و کرانه	بود لایق به معبود یگانه
درود بسی شمار از حسی داور	محمد(ص) را سزد با آل اطهر

۴. فصل در احکام غالب و مغلوب که حکیم ارسطاطالیس ارسطو ابن فعرماس با قدونی وزیر خضر و ذوالقرنین از برای او وضع کرده‌اند. (۸۳ پ).

۵. خواص رباعیات ابوسعید ابی‌الخیر میهنی. (۸۶ پ).

آغاز: بدان که ایدک الله تعالی فی الدارین که این رباعیات حضرت سلطان السالکین مرشد العارفين قطب الاقطاب و شیخ الشیوخ شیخ ابوسعید ابوالخیر قدس الله روحه سائر امور تمام دارد زیرا که آن مراتب درین رباعیات استخراج اسماء اعظم کرده و هر یک ازین ابیات از برای مهمی و مدعایی خاص ترتیب داده که به مداومت آن می‌باید بلاقصور...

۶. نمونه منشآت. (۹۷ پ، شکسته خوش).

[۴۶۹] نستعلیق، ۲۴۲ گ، ۱۰×۵ ر ۱۴، ۱۱ س، ۶×۵ ر ۱۰، جلد چرمی. (۱۲۶۳ م).

۱. در بدو ظهور تثن (توتون).

آغاز: بسمله... در بدو ظهور تثن. قال صاحب انیس المجالس، در ظهور تنباکو احوال مختلف است و از آن جمله...

۲. رساله الخواص فی ازالة الحرام، منقول از مجموعه حکیم عمادالدین محمود.

۳. رساله فی البرص: من تصنیف مولانا قطب الدین الشیرازی.

۴. دستور جلالی: جلال‌الدین محمد طیب اصفهانی که به نام شاه سلیمان صفوی ساخته است. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۳۵).

۵. التعلیم الاوّل فی التدبیر، الفصل الاوّل تدبیر المولود. به عربی.

[۴۷۰] نستعلیق سده ۱۳، بخشیده ملا عباسعلی کیوان، آغاز و انجام افتاده، ربعی، ۱۵×۲۱، ۸×۱۷ (۱۲۳۰ م) به نام مجمع الرسائل در دفتر.

۱. رساله مانندی در منطق به عربی.

آغاز افتاده: ان يقال ان الانقسام الى القريب و البعيد لا يتصور فى الفصول المميزة عن المشاركات الوجودية فان المهية اذا تركبت من امور...

و به كان يتميز كل واحد منها للماهية كتميز الاخر لها فلا يمكن عد بعضها قريبا و بعضها بعيداً فلذلك خص اعتبار الانقسام الى القريب [والبعيد] بالفصول المميزة عن المشاركات الجنسية و يرد عليه ان...

۲. قصص انبياء، با عنوانهای:

قصه قبول کردن توبه آدم. (گ ۴)

قصه وفات آدم. (۹)

قصه آغاز بت پرستی.

قصه آغاز آتش پرستی. (۱۴)

حدیث کیومرث و پادشاهی. (۱۷)

قصه پادشاهی اوشهنگ. (۲۲ - با افتادگی در برگ ۴۲).

آغاز افتاده: گریه ندیده بودند، عجب داشتند و بر وی جمع آمدند که از دهن مار گریه و نوحه می‌دیدند حوّا به نزدیک ایشان آمد گفت که چه چیز افتاده. گفتند که مار می‌گرید و ندانستند که گریه ابلیس در دهن وی است. حوّا پرسید که چرا می‌گریی؟ گفت از بهر شما می‌گیرم که شما را ازین بهشت به در خواهند کرد. گفت دلیل چیست؟

انجام افتاده: قصه سه برادران که بوستان از پدر به میراث یافتند، چنین گویند که در بنی اسرائیل مردی بود پارسا و نیکو کردار و بوستان نیکو داشت با نعمتهای بسیار، در آنجا کشت بسیار بود. چون وقت غله گرفتن بودی درویشان را جمع کردی و از هر چیزی نصیبی دادی. خدای تعالی وی را بدین خصلت نیکو برکت داده.

[۴۷۱] مجموعه، نسخ و نستعلیق، عنوانها شنگرف، جلد چرمی، ۱۴×۱۹/۵، ۱۳×۸/۵ (۸۸۵ر)

۱. رساله در معرفت تقویم، از اسحق منجم ابن یوسف الطیب گیلانی. محشّی. ۱۷۶گ.

آغاز: بسم الله... حمد بی عدّ و درود بی حدّ احدی را سزد که صفایح صحایف افلاک را به خامه نقش بند انا زینا. هر یک در اوج عصم و هدایت و دری به برج امامت و ولایت خصوصاً دوازده امام معصوم که به حقیقت بروج سماء دین و ملت و ثوابت ذلک ارشاد و کرامت اند... اما بعد این رساله‌ای است در معرفت تقویم خالی از تطویل مرتب بر مقدمه و سه باب و خاتمه فقیر حقیر التحصیل کثیر التقصیر المحتاج الی رحمة الله... الغنی اسحق منجم ابن یوسف الطیب گیلانی به رسم مطالعه عزیز در قلم آورد و متوقع که اگر به سهوی و خطایی واقف گردد به قلم عفو اصلاح نماید والله الموفق و المعین. مقدمه در بیان حساب جمل باب اول در بیان علاماتی که تعلق به حروف جمل دارد و مشتمل بر چهار فصل...

انجام: ... و طریقه محترفه خالی السیر خاصه که نحس منصف برد هیچ کاری را نشاید والله اعلم و احکم بالصواب.

۲. مرآت المحققین. نستعلیق.

۳. تشریح الافلاک. بهاء الدین محمد العاملی. نسخ خوش. محشّی. با اشکال.

۴. رساله در نجوم. نستعلیق. محشّی با اشکال.

... دو مقاله و خاتمه. مقدمه: آنچه پس از شروع در این علم دانستنیست و آن دو قسم است
قسم اول: در آنچه تعلق به هندسیّات دارد... قسم دوم: و آنچه تعلق به طبیعیّات دارد... مقاله دوم
در بیان هیأت زمین... ناتمام.

[۴۷۲] نسخ و شکسته نستعلیق، عنوان سنگرف، جلد چرمی، رحلی. $۲۳ \times ۳۵/۵$ ، $۱۳/۵ \times ۲۴$.
(۱۳۶۴ الف).

۱. اشجار و اثمار: علاء علی شاه بن محمّد بن قاسم خوارزمی بخاری (دانشگاه ۴: ۸۳۱).

۲. جوامع احکام النجوم: فریدخراسان ابوالحسن علی بن زید بیهقی، نوشته مرتضی غروی در
ج ۲۲ / ۱۳۳۴/۱. (دانشگاه ۴: ۱۷۶).

۳. غنیة الموالید فی الحکم علی الموالید: محیی‌الدین یحیی بن محمّد بن ابی‌الشکر مغرب، نوشته
رجب ۱۳۱۱. (دانشگاه ۲/۲۴۴۰).

۴. البارء: ابوالحسن علی بن ابی‌الرجاء شیبانی کاتب قیروانی. انجام افتاده.
(سپهسالار ۳: ۲۳۳).

[۴۷۳] $۱۷ \times ۲۲/۵$ ، $۹/۵ \times ۱۴/۵$. (۱۵۸۹ م).

۱. معراج‌نامه چاپی.

۲. نصاب: محمّد بن جمال‌الدین اصفهانی. (نوشته سده ۱۴).

شمار نسخه‌ها در ۷۷ مجموعه کتابخانه

عمومی... رشت ۳۷۵ دفتر است

فہارس

اسامی کسان

اسامی جایہا

اسامی کتابہا

فرقہہا و مذاہب و گروہہا و...

اسامی کسان

ابن خاتون محمّد بن علی عاملی، ۲۰	آخوند شریف، ۲۳
ابن سینا، ۶۴، ۱۰۶، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۴۷	آخوند محمّد باقر مجلسی، ۱۳۶
ابن عبدالکریم الجیلانی، ۱۱۸	آخوند ملا رضا، ۶۱
ابن عبدالله، ۸	آخوند ملا سعید معلم، ۶۸
ابن عقیل، ۶۰	آخوند ملا محمّد تقی، ۹۹
ابن عمر، ۱۲۲	آخوند ملا محمّد ملا باشی تهرانی، ۹۹
ابن فارض، ۱۴۲	آدم، ۱۳۳، ۱۴۶، ۱۵۳
ابن فهد حلّی، ۶۸	آذربئیگدلی، ۳۸
ابن قنبر علی محمّد مزاری، ۸	آذری، ۸۶
ابن مالک، ۱۱۴	آل کمونه، ۹۷
ابن محمّد رضا محمّد یدعی قاسم، ۱۰۷	ابراهیم بن حاجی صفر، ۶۵، ۹۱
ابن محمّد سعید محمّد شفیع الجیلانی، ۷	ابراهیم بن هاشم حسینی عمیدی، ۵۹
۳۲، ۱۱	ابراهیم (ع)، ۱۰۰
ابن میثم بحرانی، ۶	ابن ابی الحدید، ۱۱۳
ابن هشام، ۱۲، ۶۳، ۱۱۵	ابن العربی، ۱۲۰
ابن هشام ابو محمّد عبدالله بن یوسف	ابن بابویه، ۱۱، ۳۷، ۶۹، ۷۰، ۸۲، ۱۰۲
انصاری، ۱۲۲	۱۱۷، ۱۳۷، ۱۴۴
ابواسحاق صابی، ۴۷	ابن تیسیر، ۲۶
ابواسحق بن عبدالله خادم کوبنانی، ۱۵۱	ابن حسام، ۲۸

- ابوالحسن اشعری، ۱۰
 ابوالحسن علی بن ابراهیم قمی، ۲۲
 ابوالحسن علی بن ابی الرجاء شیبانی کاتب
 قیروانی، ۱۵۵
 ابوالحسن علی بن حسن زواری اصفهانی،
 ۲۰
 ابوالحسن علی بن زید بیهقی، ۱۵۵
 ابوالحسن علی بن عیسی ربیع شیرازی
 بغدادی، ۶۰
 ابوالحسین البصری، ۷
 ابوالعلاء معری، ۱۳۷
 ابوالغالب محمد پادشاه، ۱۴۲
 ابوالفتح محمودشاه بایقرا، ۲۴
 ابوالفضایل بن عبدالوهاب خادم، ۱۱۵
 ابوالفضل بن مبارک ناگوری، ۱۱
 ابوالفضل محمد بن عمر بن خالد جمال
 قرشی، ۶۵
 ابوالقاسم ابن علی اکبر، ۱۳۶
 ابوالقاسم ابن معصوم حسینی اشکوری
 گیلانی، ۳۰
 ابوالقاسم افصح المتکلمین گیلانی، ۱۷، ۶۷،
 ۱۱۶، ۱۳۷
 ابوالقاسم املشی، ۱۱، ۱۱۶
 ابوالقاسم بن زین العابدین قزوینی، ۳۷
 ابوالقاسم بن سید علی اشتهازی، ۲۶
 ابوالقاسم بن شیخ صادق، ۷۲
 ابوالقاسم بن علی اکبر گیلانی، ۱۳۵، ۱۳۷
 ابوالقاسم بن محمد رضا لاهیجانی رشتی، ۵۴
 ابوالقاسم گیلانی ← ابوالقاسم افصح
 المتکلمین گیلانی
- ابوالقاسم محمد پادشاه، ۱۴۲
 ابوالمظفر بن سنجر بن ملک شاه، ۱۲۷
 ابوالمظفر بن کیقباد بن جاماس [متطبب
 هروی]، ۱۲۷
 ابوالنصر ازدی، ۱۳۷
 ابوبکر احمد بن محمد بن زید طوسی، ۱۱۹
 ابوبکر عتیق محمد هروی، ۱۴۷
 ابوبکر یحیی بن سعدون بن تمام قرطبی، ۲۶
 ابوتراب حبیب الله بن شکرالله، ۲۴
 ابوتمام، ۳۶
 ابوجعفر محمد بن ابی الحسن، ۱۳۶
 ابوحامد محمد غزالی، ۱۰۹، ۱۳۱
 ابوسعید ابوالخیر، ۱۳۱، ۱۵۳
 ابوسعید القاجار، ۱۵۰
 ابوسعید بهادر، ۴۰
 ابوسعید خراسانی، ۱۳۰
 ابوطالب بن ملا محمد حسین طالقانی، ۸
 ابوطالب طالقانی فشنکدی، ۷۴
 ابوعبدالله حسین بن احمد زوزنی، ۶۳
 ابوعلی تنوخی، ۷۱
 ابو عمر عثمان بن سعید بن عمر دانی اندلسی،
 ۲۶
 ابومخنف لوط بن یحیی ازدی، ۸۹، ۱۰۱
 ابومعشر بلخی، ۶۷، ۱۱۹
 ابومنصور احمد بن علی بن ابیطالب طبرسی،
 ۴
 ابومنصور حسن عاملی، ۹۸
 ابومنصور ماتریدی، ۱۰
 ابی الحسن موسی، ۱۲۹
 ابی الحسین محمد بن علی الحلبی، ۱۳۰

- ابی العباس محمد بن اسحاق الطالقانی، ۱۲۹
 ابی بکر الخوارزمی، ۱۱۷
 ابی حمزہ الثمالی، ۱۳۱
 ابی عبداللہ ← جعفر صادق (ع)
 اثیرالدین مفضل ابہری، ۱۳
 احمد، ۱۳
 احمد آقا، ۱۰۴
 احمد احسانی، ۱۱۵، ۱۱۸، ۱۲۹، ۱۳۰،
 ۱۳۲
 احمد افندی ترک، ۴۵
 احمد الجام، ۱۴۹
 احمد الحسینی، ۵۶
 احمد بن حاجی محمد سکاکی طبسی، ۳۹
 احمد بن صالح بن سالم بن طوق، ۱۲۹
 احمد بن علی بن مسعود، ۶۵، ۹۱
 احمد بن عمر کرابیسی، ۵۸
 احمد بن قاسم خلیفہ کاظمی، ۹۹
 احمد بن محمد بن علی محمد بن محمد
 گیلانی، ۱۱۸
 احمد بن محمد شہیر بہ قاضی احسن مکی،
 ۲۰
 احمد بن محمد صادق شیرازی، ۴۲
 احمد بن محمد علی کرونی اصفہانی، ۵۱
 احمد بن محمد مہدی بن ابی ذر نراقی، ۶۹،
 ۱۳۷
 احمد بن مرتضی لاهیجانی، ۱۰۸
 احمد بن یحیی ابہری اصفہانی، ۸۷
 احمد پاشا، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۴۰
 احمد خان، ۱۰۴
 احمد خان امیر گیلان، ۱۷
 احمد شاہ، ۱۴
 احمد صحاف تبریزی ذہبی اردبیلی، ۷۳
 احمد طباطبائی، ۷۳
 احمد قاجار، ۱۴۳
 احمد کسروی، ۷۳
 احمد مقدس اردبیلی، ۵۴
 ادیس النبی، ۱۳۲
 اربلی، ۸۱
 ارسطاطالیس ← ارسطو
 ارسطاطالیس ارسطو ابن قعرماس با قدونی
 ← ارسطو
 ارسطو، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۶، ۱۵۳
 ازرقی، ۴۲
 استادخانی عرب، ۸۱
 اسحاق (ع)، ۱۳، ۵۶
 اسحق منجم ابن یوسف الطیب گیلانی،
 ۱۵۴
 اسکندریبیک منشی، ۶۸
 اشرف حکیمی، ۴۳
 اشرف خان، ۱۴۹
 اعتضاد العلماء، ۶۱
 اعتماد الدولہ معتمد السلطنہ، ۱۳۴
 اغمش، ۸۹
 افصح المتکلمین ← ابوالقاسم افصح
 المتکلمین گیلانی
 افضل الدین کاشانی، ۱۳۲
 البارسلان سلجوقی، ۱۴۷
 اللہ وردی، ۱۲۸
 امام جمعہ، ۵۸
 املشی، ۱۱، ۲۴، ۲۶، ۱۰۳، ۱۳۸

- امیر ← علی (ع) ۸۶، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۳۳
- امیر اسماعیل سامانی، ۱۳۲
- بهاء الدین ← شاه بهاء الدوله حسن
- امیرالمؤمنین ← علی (ع)
- بهاء الدین محمد عاملی، ۱۵۴
- امیر حسینی، ۱۴۰
- بهاء الدین محمد بن محمد ترمذی، ۲۴
- امیرزاده محسن میرزای میرآخور، ۱۰۵
- بهاء الدین میزان املشی، ۲۷
- امیرشاهی سبزواری، ۴۳
- بهرام، ۱۴۹
- امیرعلی شیر، ۸۶
- بیضاوی، ۱۲
- امیر محمد زرگر، ۲۸
- پولاک نمساوی، ۱۳۳، ۱۳۴
- امین الدوله ابن حاج محمد حسین خان
- پیله فقیه گیلانی خالکسری، ۲۴
- تاج الدین علی منجم شیرازی، ۱۵۱
- تاج الدین محمد بن سیف الدین محمد
- تاج الدین محمد بن سیف الدین محمد
- طوسی، ۱۱۹
- تفتازانی، ۵۹، ۹۷، ۱۳۷
- تقی بینش، ۴۴
- تاراللهی، ۶۴
- جالینوس، ۱۲۷، ۱۴۱
- جمامی، ۲۸، ۴۳، ۷۳، ۱۰۹، ۱۳۶، ۱۵۰
- جعفر بن مالک الفزازی الکوفی، ۱۳۰
- جعفر بن محمد رضا خشکبجاری، ۱۴۶
- جعفر بن محمد علی کهدمی، ۱۳
- جعفر شعار، ۱۳۴
- جعفر صادق (ع)، ۱۳، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۲، ۱۳۲، ۱۴۴
- جعفر (کاتب)، ۶۹
- جلال الدین محمد اکبر، ۳۸
- جلال الدین محمد طیب اصفهانی، ۱۵۳
- جلال الدین محمد مولوی بلخی رومی، ۷۳
- جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی، ۴۳، ۱۳۵
- جمال الدین محمد خوانساری، ۲۰
- جمال الدین مرتضی محمد بن حسن رازی، ۱۶
- امیر علی (ع)
- امیرالمؤمنین ← علی (ع)
- امیر حسینی، ۱۴۰
- امیرزاده محسن میرزای میرآخور، ۱۰۵
- امیرشاهی سبزواری، ۴۳
- امیرعلی شیر، ۸۶
- امیر محمد زرگر، ۲۸
- امین الدوله ابن حاج محمد حسین خان
- اصفهانی، ۴۶
- امین بن محمد، ۵۵
- انوری، ۴۳
- اوحدالدین عبدالله حسینی بلیانی شاه طائی
- منجم، ۱۴۲
- اورددهی، ۶۸
- اوزون حسن، ۱۲۳
- اوشهنگ، ۱۵۴
- ایرج میرزای، ۱۳۹
- باباطاهر همدانی، ۱۳۹
- بحرالعلوم، ۲۷
- البخاری، ۷
- بدیع افندی اجکی، ۱۱۴
- بدیع الجمال، ۶
- بدیع الزمان کهپایی، ۶۲
- بکرین حسنان باهلی، ۱۳۷
- البلخی، ۷
- بلدهای، ۶۰
- بهاء، ۱۰۸
- بهاء الدین ابوالحسن علی اربلی، ۸۱
- بهاء الدین املشی، ۲۳، ۳۳، ۵۲، ۵۵، ۷۲

- جمال خوانساری، ۳۱
 جمشید هندی خراسانی، ۹۵
 جواد بن ملا مؤمن تولمی پیرسرای، ۱۳
 جهانگیر صوراسرافیل، ۳
 چلبی حسن بن محمدشاه فناری، ۳۴
 حافظ رجب برسی، ۹۴
 حافظ شیرازی، ۲۸، ۴۳
 حبیب الله منجم، ۱۴۲
 حرّ عاملی، ۲۲، ۱۱۷
 حسام الدین بن یحیی لاهیجی، ۲۵
 الحسن الشیعی السبزواری، ۱۴۶
 حسن بن ابی الحسن حسینی، ۵۱
 حسن بن شیخ محمدعلی بن محمود بن امین
 بن حسن کیجایی کهدمی گیلانی، ۲۰
 حسن بن عبدالرزاق لاهیجی قمی، ۲۷، ۵۴،
 ۶۴
 حسن بن علی، ۲۲
 حسن بن محمد ابراهیم کوهینی تفرشی، ۱۴
 حسن بن هاشم الحسینی رشتی، ۸
 حسن سبزواری، ۱۴۶
 حسن ظریفی افندی چلبی، ۸۰
 حسن عسکری(ع)، ۹۲
 حسن فاطمی، ۱۰۱
 حسن معلّم همدانی در بندی، ۷۰
 حسین بن علی(ع) ← حسین(ع)
 حسین بن محمد بن علی لاسرآباد، ۷۴
 حسین بن محمد کاظم تهرانی رشتی، ۳۶،
 ۳۷
 حسین بن مراد علی بن یادگار الرازی، ۱۰۱
 حسین خوانساری، ۳۱
 حسین(ع)، ۵، ۲۷، ۴۲، ۵۲، ۸۹، ۹۶، ۱۰۰،
 ۱۲۸، ۱۴۴
 حسین عطار اصفهانی نجفی، ۷۵، ۷۶
 حسین علی بن ملاموسی، ۳۴
 حسین علی زاده وجدانی، ۵۶
 حسین مظلوم اصفهانی، ۶۵
 حضرت امیر ← علی(ع)
 حکیم الممالک، ۱۳۶
 حکیم الممالک میرزا علی نقی بن حاج آقا
 محمد اسماعیل، ۱۳۳
 حکیم باشی، ۱۳۶
 حکیم عمادالدین محمود، ۱۵۳
 حکیم مؤمن، ۱۳۷
 حلّی، ۸۲
 حمزه اصفهانی، ۲۷
 حوّا، ۱۳۳، ۱۵۴
 حیدر ← علی(ع)
 حیدرعلی معلّم همدانی، ۵۸
 خاقانی، ۹۴
 خسرو، ۹۴
 خضر، ۱۵۳
 خلیل، ۱۳۳
 خلیل الله بن علی محمد نایب الصدر شهیر به
 شیخ الاسلام مازندرانی الاصل فومنی
 المسکن، ۵۷
 خلیل بن غازی قزوینی، ۵۷، ۶۴
 خواجه احمد فانی شیرازی دهمدار، ۳۸
 خواجه نصیرالدین طوسی، ۶، ۱۷، ۱۱۷،
 ۱۱۹، ۱۲۵، ۱۳۵، ۱۳۹، ۱۵۱
 خوش قدم علی طالقانی، ۶۶

- خیام، ۴۷، ۱۳۹
 خیراندیش خان، ۳۸
 دانیال (ع)، ۱۱۳
 درویش توحیدی، ۲۸
 دوانسی، ۳۱، ۳۲، ۸۵، ۱۱۴، ۱۳۵، ۱۴۷،
 ۱۵۱
 دوست علی خان معیر الممالک، ۹۱
 دولت شاه سمرقندی، ۱۹، ۸۶
 دولت شاه محمدعلی قاجار، ۱۶
 دهدار، ۳۸
 ذوالفقار خان بن حاج علی اکبرخان بسطامی،
 ۱۱۸
 ذوالقرنین، ۱۲۵، ۱۵۳
 راس الجالوت، ۱۳۱
 ربیع بن استاد رمضان کفاش، ۹۱
 رجب پسر حاجی عباس علی شیروانی،
 ۱۳۹
 رجب علی پسر کربلایی عزیز رشتی، ۱۷
 رسول بن محسن شیخ الاسلامی مازندرانی،
 ۵۵
 رسول خدا (ص) ← محمد (ص)
 رشید الدین الوطواط، ۹۷، ۱۳۷
 رضا شاد قزوینی رشتی، ۴۷
 رضا (ع)، ۱۰۰، ۱۳۱، ۱۳۳، ۱۴۰
 رضی استرآبادی، ۶۱
 رکن الدوله ابوعلی حسن بن بویه، ۱۳۷
 زکریا (ع)، ۱۲۸
 زلیخا، ۱۳۲
 زهیر، ۱۳۷
 زین الدین بن احمد، ۷۴
 زین العابدین (ع)، ۶۵
 زین العابدین مازندرانی، ۱۴۷
 زین العطار علی بن حسین انصاری، ۶
 سبحانی، ۱۲۳
 سحابی، ۱۲۴
 سعدی، ۱۴، ۲۷، ۲۸، ۸۱
 سعید مخنف، ۸۹
 سلطان العلماء، ۳۴، ۵۷
 سلطان پاشاخان، ۱۱۳
 سلطان خان، ۸۰
 سلطان روم، ۱۴۷
 سلطان علی طیب گونابادی خراسانی، ۴۰
 سلطان محمد، ۳۳
 سلطان محمد پادشاه کیایی گیلان، ۸۳
 سلمان ساوجی، ۲۸، ۱۳۹
 سلیمان، ۱۳، ۱۹، ۱۴۸
 سنائی، ۲۸
 سورآبادی، ۱۴۷
 سیبویه، ۱۲۲، ۱۳۳، ۱۳۷
 سید ابوالقاسم بن سید رضی میرعالم، ۱۸
 سید احمد آقازاده لاهیجی، ۱۰۸
 سید الشهداء ← حسین (ع)
 السید الفاضل السید اسمعیل المشتهر به
 حکیم الدین الطیب الجیلی، ۷۴
 سید امیرنظام الدین عبدالحی بن عبدالوهاب
 بن علی حسینی اشرفی گرگانی، ۸۴
 سید جعفر بن حاج میرهاشم رشتی، ۱۱۸
 سید حسن بحرانی، ۱۳۰
 سید حیدر ناصرالحق حیدری، ۷۰
 سیدرضا مازندرانی، ۴

- سیوطی، ۱۵، ۱۶، ۱۵۱
 شاد قزوینی رشتی، رضا، ۴۷
 شاطر عباس صبوحی، ۴۳
 شاه بهاءالدوله حسن بن قوام الدوله قاسم بن
 محمد حسینی نوربخشی ترشتی رازی
 دیلمی، ۳۷
 شاه رضا، ۲۴
 شاهزاده محمدعلی میرزا، ۱۵۰
 شاه سلیمان، ۱۰۲، ۱۵۳
 شاه طائی منجم، ۱۴۲
 شاه عباس، ۲۳، ۵۹، ۸۰
 شاه عباس دوم، ۴۹، ۸۳، ۱۰۲
 شاه کمال، ۲۴
 شاه محمد طالقانی، ۶۵
 شاه محمود، ۲۴
 [شاه] نعمت الله ولی کرمانی، ۹، ۴۶
 شبستری، ۱۳۰
 شریف بن عباس موسوی، ۹۰
 شکرالله بن ابی الخیر بن ابی سعید صدیقی
 دوانی، ۸۸
 شمس الدین محمد آملی، ۶۲
 شمس الدین محمد بن شجاع بن قطان
 انصاری حلّی، ۹۹
 شمس الدین محمد بن ملاجان سوفی، ۹۰
 شمس الدین محمد بن نعمه الله گیلانی، ۱۹
 شمس الدین محمد خفّری، ۳۲
 شمس الدین محمدعلی مودود لاری، ۵۸
 شمسای گیلانی، ۳۳، ۱۱۶
 شمس تبریزی، ۴۴
 شمس قیس فخری اصفهانی، ۱۵۰
- سیدضیاء الدین طباطبائی یزدی، ۵۶
 سید عبدالحسین خوشنویس، ۹۱
 سید عبدالله افندی دیوان، ۱۰۳
 سیدعلی بن سیدهاشم موسوی زیتونی
 رودباری، ۱۱۴
 سیدعلی حسینی، ۵۱
 سید علیخان هندی، ۳۴
 سیدعلی طباطبائی، ۶۳، ۵۲
 سیدکاظم رشتی ← سیدمحمدکاظم رشتی
 سید مجاهد، ۱۴۵
 سید محمد ابراهیم بن محمدباقر موسوی
 قزوینی کربلایی، ۴۱
 سید محمد موسوی، ۹۸
 سید محمدباقر بن محمد تقی موسوی شفتی،
 ۱۸، ۵۷
 سید محمد بن عبدالصمد حسینی شهشهرانی
 اصفهانی، ۵۰
 سید محمد پسر آقا میرزمان قزوینی
 اصفهانی، ۷۰
 سید محمد علی بن حاج باقر موسوی، ۹۶
 سید محمدکاظم رشتی، ۵۶، ۵۷، ۱۱۵، ۱۱۷
 سید محمد مجاهد طباطبائی، ۱۰۲
 سید محمد موسوی، ۹۸
 سید مرتضی علم الهدی، ۱۲، ۲۴
 سید مصطفی قطیفی، ۱۳۲
 سید میر محمد مؤمن بن دوست محمد
 استرآبادی، ۴
 سید نعمه الله جزایری، ۳۳، ۱۲۰
 سید هبه الله بن عطاء الله شاه میر شیرازی، ۲۴
 سیف الدین خان، ۱۰۳، ۱۰۴

صهباى قمى، ۳۸	شوشترى، ۶۲
ضياء، ۲۸، ۳۳	شهاب الدين سهروردى، ۸۴
ضياءالدين عبدالغفار، ۵۸	شهيد اول، ۴۰، ۷۶
ضياءالدين عبدالله حلى، ۲۴	شهيد ثانى، ۵۰، ۹۳، ۱۱۷، ۱۲۰
ضياءالدين يوسف، ۷۳	شيخ بهائى، ۸، ۲۶، ۳۸، ۵۴، ۷۲، ۹۹، ۱۱۴،
طارق، ۸۹	۱۱۶، ۱۲۷، ۱۳۰، ۱۳۲، ۱۳۶، ۱۳۷،
طبرسى، ۲۹، ۸۷	۱۳۸، ۱۴۰، ۱۴۳، ۱۵۲
طوسى، ۵۹	شيخ جعفر، ۲۷
ظهورى، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۴۹	شيخ جواد، ۹۰
ظهير فاريابى، ۴۴	شيخ رضا، ۷۶
عاشق اصفهانى، ۴۴	شيخ رفيع، ۳۰
عباس اقبال، ۵۱	شيخ طوسى، ۸، ۲۵، ۱۰۶، ۱۱۷
عباس زمانى، ۹۰	شيخ محمدحسن شيخ الاسلام، ۳۶
عباس شه، ۱۲۳	شيخ مفيد، ۹۲، ۱۰۰
عباسعلى كيوان قزوینى، ۴۶، ۱۵۳	شيرين، ۹۴
عباس قلى خان، ۷۳	صائب تبريزى، ۴۴
عباس قلى خان قاجار قزوینى طبيب، ۱۵	صاحب عبّاد، ۱۳۸
عباسى، ۹۲	الصادق الطيب الهندى، ۱۲۹
عبدالجبّار استخالى، ۴۶	الصادق (ع)، ۹۶، ۱۳۲
عبدالاحسين الحسينى آل كمونى، ۹۶، ۹۷	صالح بن محمد بن عبدالله بن محمد
عبدالحميد بن عبدالمجيد، ۳۴	سرسانى شافعى، ۱۲
عبدالرحمن، ۱۳	صالح بن محمدعلى، ۱۴۶
عبدالرحمن بن سعيد، ۸۹	صبا، ۱۲
عبدالرحيم بن امام على الباكويى، ۹۵	صدرالدين المدنى ابن احمد نظام الدين
عبدالرحيم بن محمد مؤمن سرورى كلاتى،	الحسينى الحسنى، ۳۴
۲۸	صدرالدين محمد شيرازى ← ملاًصدرا
عبدالرحيم بن ميرزا حسين دوگوهرانى، ۸۴	صدوق، ۱۳۲، ۱۳۷
عبدالرزاق بن على بن حسين جيلانى	صفدر ← على (ع)
لاهيجانى قمى ← عبدالرزاق لاهيجى	صفرعلى بن كربلايى حسن على خور بنى
عبدالرزاق كاشانى، ۱۱۹	شلمانى، ۸۸

- عبدالرزاق کاشی، ۵۸
 عبدالرزاق کاشی گهر، ۱۴۷
 عبدالرزاق لاهیجی، ۲۷، ۳۰، ۵۹، ۶۴، ۸۳،
 ۱۲۹
 عبدالعزيز بن مشهدی علی رضا، ۲۹
 عبدالعظیم بن سید علی موسوی، ۱۸
 عبدالعظیم قریب گرکانی، ۷۱
 عبدالعلی بیرجندی، ۳۳، ۳۹، ۵۹
 عبدالغفار بن محمدکاظم، ۵۹
 عبدالقادر، ۹۶
 عبداللطیف بن ابی طالب موسوی شوشتری،
 ۱۸
 عبدالله بن حسین بن عبدالله نجفی، ۸
 عبدالله بن زرارة، ۱۰۷
 عبدالله بن علی الاصفهانی، ۱۱۸
 عبدالله بن فضل الله شیرازی، و صاف
 الحضرة، ۱۶
 عبدالله بن محمد رضا حسینی شبر کاظمی،
 ۵۴
 عبدالله بن مسلم بن عبدالله احوال، ۱۳
 عبدالله حسین بن حمدان الحصبی، ۱۳۰
 عبدالله خان، ۱۰۸
 عبدالله عقیف، ۸۹
 عبدالله کفعمی، ۵۶
 عبدالله یزدی، ۳۱
 عبدالمجید شکسته نویسنده، ۹۲
 عبدالنبی العطار، ۷۵
 عبدالواحد، ۱۵۲
 عبدالواحد بن مولانا عرب مروذشتی، ۶۸
 عبدالوهاب بن محمد امین شاهشانی الحسنی
 الحسینی الاصفهانی، ۱۳
 عبد علی بن عبدالجبار، ۱۲۹
 عبیدالله بن یونس عن محمد بن صدقة
 العبید، ۱۳۰
 عبید زیاد، ۸۹
 عثمان جادوکار، ۵۵
 عراقی، ۲۸
 عرفی شیرازی، ۲۸، ۴۴
 عزالدین عبدالوهاب بن ابراهیم بن
 عبدالوهاب زنجانی تبریزی موصلی
 بغدادی، ۲۲
 عصام الدین اسفراینی، ۶۱
 عطار، ۱۳۹
 عطاءالله بن شیخ محمد شالی، ۹۷
 عقیل بن ابی طالب، ۱۳
 علامه حلّی، ۸، ۱۳، ۱۷، ۲۵، ۳۷، ۹۰
 علاءالدوله سمنانی، ۷۰
 علاءالدین علی بن ابی الحزم قرشی، ۶۲
 علاءالدین علی قوچ حصاری یا مولانا زاده
 خطائی، ۳۳
 علاءالدین نورالله طبیب گویا تبریزی، ۱۱۴
 علاءالملک، ۲۴
 علاء بخاری، ۸، ۱۵۵
 علی شاه بن محمد بن قاسم خوارزمی بخاری
 علاء نجاری
 علی اشرف عندلیب لاهیجی، ۱۰۸
 علی اکبر بن احمد، ۹۴
 علی اکبر بن علی رضا مازندرانی نجفی، ۵۳
 علی اکبر بن ملاحسین مرندی، ۶۳
 علی اکبر بن میرزا محمد علی، ۱۱۷

- علی بن آقاییک امیر غنبری گرم‌رودی، ۵۱
 علی بن اصلان‌الحلی، ۷۶
 علی بن الحسین، ۱۳۱
 علی بن الحسین الرازی القمی، ۲۰
 علی بن حاج قوام‌الدین بن محمود عاقولی
 لیثی حلی، ۸۷
 علی بن حسن کهدمی، ۱۵۱
 علی بن سید هاشم موسوی، ۶۲
 علی بن عباس مجوسی اهوازی، ۷۷
 علی بن عبدالرحمن سولشی گیلانی، ۳۴
 علی بن عبدالصمد، ۱۳۶
 علی بن عبدالله اصفهانی، ۱۱۷
 علی بن عبدالله بن فارس، ۱۳۰
 علی بن فتح‌الله خالصری، ۱۱۴
 علی بن فتحعلی، ۷۷
 علی بن محمد البرغانی، ۵۲
 علی بن محمد علی، ۸۳
 علی بن مصطفی اوردهی، ۶۸
 علی بن میرزا محمد رشتی گیلانی، ۵۳
 علی بن نقی بن ملازین العابدین قاری، ۲۶
 علی تبریزی، ۸۲
 علی جان گویا، ۱۳۹
 علی رضا طالقانی، ۳۳
 علی رضی‌الحسینی، ۱۰۶
 علی طالقانی فشندکی، ۲۹
 علی (ع)، ۴، ۱۳، ۱۹، ۶۵، ۶۷، ۱۱۸، ۱۳۲،
 ۱۳۳، ۱۳۵، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۴،
 ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸
 علی عادلشاه، ۳۸
 علی عبدالرسولی، ۱۴
 علی قلی میرزای قاجار، ۱۲
 علی قوشچی، ۵۹
 علی محمد باب، ۱۰۸
 علی محمد بروجردی، ۳۴
 علی نقی بن محمد اسمعیل، ۱۳۴
 عماد حسنی، ۹۱
 عمر بن یحیی الجاحظ، ۹۷
 عمر خیّام، ۲۸، ۱۳۵، ۱۳۹
 عمر طارق، ۸۹
 عمرو بن هند، ۱۱۳
 عنصرالمعالی کیکاوس بن اسکندر، ۷۳
 عیانی، ۳۸
 عیسی اوقض، ۱۳
 عیسی بن شیخ سعد حویزی، ۳۰
 عینل بن ولی بیک، ۱۱۷
 غزالی ← ابو حامد محمد غزالی
 غلام حسین، ۹۶
 غیاث‌الدین بن همام‌الدین خواندمیر، ۳۴
 غیاث‌الدین علی بن امیر علی اصفهانی، ۱۲۴
 فارابی، ۱۲۰، ۱۳۵
 فتح‌الله بن شکرالله کاشانی، ۲۴
 فتح علی شاه، ۱۲، ۱۶، ۱۸، ۹۵، ۱۴۳
 فتح علی شیرازی، ۹۱
 فتوح السلطنه، ۱۰۸
 فخرالدین ابوالمکارم احمد بن حسن
 جاربردی تبریزی، ۶۱
 فخرالدین ابوسلیمان داود بناکتی، ۱۳۴
 فخرالدین طریحی، ۸۷
 فخر رازی، ۲۷، ۳۹، ۹۹
 الفراء جمال‌الدین ابومحمد عبدالله بن

- یوسف بن عبدالله بن هشام الانصاری،
۱۲۲
- فرج الله بناء قزوینی، ۱۴۰
- فرزدق، ۱۳۷
- فروزان فر، ۷۳
- فرهاد میرزا، ۴۶
- فریدون آدمیت، ۶۵
- فریدون بندپی مستوفی، ۹۵
- فضولی، ۱۲۴
- فضولی خاکسار، ۱۳۱
- فومنی، ۲۳
- فونان، ۳۸
- فیروزآبادی، ۷۳
- فیض کاشانی، ۲۲، ۷۰، ۸۱، ۹۹، ۱۲۰،
۱۲۹
- فیضی دکنی، ۴۵
- قائم مقام (فراهانی)، ۴۵، ۵۸
- قاسم‌ای سمنانی، ۱۲۳، ۱۲۴
- قاسم بن جمشید علی گیلانی، ۱۸
- قاسم بن محمدالحسینی، ۱۰۶
- قاسملو سمنانی، ۱۲۳
- قدرا ابن حاجی علم محمد علیانی، ۱۱۷
- قدسی، ۴۵
- قره داود شاگرد تفتازانی، ۳۰
- قرّة العین، ۱۳۲
- قطب الدین شیرازی، ۶۰، ۱۵۳
- قطب الدین عبدالحی حسینی لاری، ۳۵
- قطب الدین محمد بن شیخ علی شریف
لاهیجی، ۶۲
- قطب رازی، ۱۸، ۸۸
- قنبر، ۱۴۵
- قوشچی، ۳۱، ۱۳۵، ۱۵۲
- کاشفی، ۱۲
- کاظم، ۲۸
- کاظم بیک، ۳۱
- کامران میرزا نایب السلطنه، ۱۰۸
- کربلانی رمضان بن محمدتقی مازندرانی، ۸۳
- کربلایی غلام علی چاوش باشی پسر
مشهدی ملاجعفر، ۵۰
- کرمانی، ۳
- کریم بن محمد، ۴۴
- کسری، ۱۲۶
- کلیم کاشانی، ۲۸
- کلینی، ۱۱۷
- کمال الدین اسماعیل اصفهانی، ۱۳۵
- کمال الدین حسین طبسی گازرگاهی، ۸۶
- کمال الدین حسین کاشفی، ۲۹
- کمال الدین عبدالرزاق کاشانی، ۶۴، ۱۴۷
- کمیل بن زیاد، ۱۴۰، ۱۴۲
- کندی، ۱۲۰
- کوکب، ۱۱
- کیومرث، ۱۵۴
- گرگین استرآبادی، ۳۵
- گریزل، ۱۵
- گیلانی، ۱۱۸
- لقمان، ۱۳۶
- لقمان حکیم، ۱۴۶
- ماه نساخانم، ۹۱
- مبین خوانساری، ۵۱

- متنبی، ۱۳۷
 مجدالدین ابوجعفر فضل بن یحیی بن مظفر
 بن الطیبی، ۸۱
 مجدالدین محمد حسینی مجدی، ۵۵
 مجذوب علی شاه محمدجعفر بن حاج
 صفرخان کبودرآهنگی، ۹۱
 مجلسی، ۱۳، ۱۹، ۲۵، ۱۰۷، ۱۱۸، ۱۲۷،
 ۱۲۸
 محتشم کاشانی، ۲۷، ۲۸، ۳۸، ۴۵
 محدث، ۹۷
 محسن بن محمد الرضوی القمی، ۱۰۱
 محسن صحاف فردوی لنگرودی، ۸۸
 محقق اردبیلی، ۳۵
 محقق الداماد، ۱۱۶
 محقق حلی، ۵۸، ۷۶، ۹۰
 محقق کرکی، ۱۱۸
 محمد (ابن عبدالله بن مسلم)، ۱۳
 محمد ابراهیم، ۲۵
 محمد اسماعیل خواجویی، ۱۱۶
 محمد افزون، ۴۴
 محمد اکبر ارزانی، ۳۸
 محمد املشی، ۲۶
 محمد امین استرآبادی، ۳۹
 محمد امین بن صدرالدین محمد الحسینی،
 ۶۶
 محمد باقرالعلوم، ۵۴
 محمدباقر بن عمادالدین محمود طبیب، ۷۹
 محمدباقر بن محمد اکمل البهبهانی
 الاصبهانی، ۱۲۵
 محمدباقر حسینی، ۱۰۹
- محمدباقر سبزواری، ۴۹
 محمدباقر شبستری، ۳۵
 محمدباقر طباطبایی، ۱۴۲
 محمدباقر مازندرانی رشتی، ۱۰
 محمدباقر مجلسی، ۶، ۲۵، ۲۶، ۳۵، ۳۶،
 ۳۷، ۵۳، ۵۴، ۵۷، ۷۰، ۱۲۶، ۱۳۵،
 ۱۳۸
 محمدباقر مومنی، ۱۴۹
 محمد بن ابی طالب استرآبادی، ۹۷
 محمد بن اسدالله، ۸۹
 محمد بن الامیر الکبیر جلال الدین چقماق،
 ۱۵۱
 محمد بن الحسین المدعو باسمعیل
 المازندرانی، ۱۱۶
 محمد بن النعیم، ۳۵
 محمد بن امیرشرف الدین حسن بن کمال
 الدین باقر حسینی شیرازی، ۱۰۲
 محمد بن جمال الدین اصفهانی، ۱۵۵
 محمد بن جمهور الاحساوی، ۱۰۱
 محمد بن حاجی محمد سمرقندی، ۸۶
 محمد بن حسن حرّ عاملی، ۱۱۷
 محمد بن حسین، ۱۳۰
 محمد بن خاوند شاه میرخواند، ۵۱
 محمد بن زبرقان الدامغانی، ۱۲۹
 محمد بن سلمه، ۱۰
 محمد بن سید شریف، ۵۹
 محمد بن شیخ بهاءالدین بلیکجانی، ۵۸
 محمد بن شیخ محمود حافظ ابیوردی، ۵۵
 محمد بن صدرالدین مبارکشاه، ۸
 محمد بن عبدالجلیل العمری، ۹۷

- محمد بن عبدالخالق بن معروف گیلانی، ۸۳
 محمد بن عبدالصبور حکیم قلبی خویی
 تبریزی، ۳۹
 محمد بن عبدالصمد، ۱۱۵
 محمد بن عبدالله الشهیر بافرد فر، ۶۴
 محمد بن عبدعلی بن عبدالجبار، ۱۱۷
 محمد بن علی بن الحسین بن ابی الحسن
 موسوی عاملی، ۹۰
 محمد بن علی کدوسرایبی، ۱۴۷
 محمد بن کربلایی محمد علی، ۱۲۶
 محمد بن مبارک شاه بخاری، ۶۰
 محمد بن محمد الطوسی، ۱۲۵
 محمد بن محمد بن حسن بن الطویل گیلی
 صفار، ۸۱
 محمد بن محمد حسین حسینی رشتی، ۱۶
 محمد بن محمد سبزواری، ۱۱۸، ۲۶
 محمد بن محمد شفیع گیلانی، ۴۳
 محمد بن محمد قاسم بحرانی، ۵۶
 محمد بن محمد تقی ازغندی، ۵۸
 محمد بن محمود دهدار عیانی شیرازی، ۳۸
 محمد بن مسلم، ۱۰۷
 محمد بن مشهد علی احمد پروری، ۹۸
 محمد بن ملاصفر علی گیلانی، ۳۱
 محمد بن ملا میرزای فومنی، ۹۹
 محمد بن ملک حسین، ۱۰۵
 محمد بن مهدی الحسینی الحافظ، ۱۲۷
 محمد بن میر سید افضل حسینی قدسی، ۵۸
 محمد بن یحیی بن علی گیلانی لاهیجانی
 نوربخشی، ۹۹
 محمد بن یزدی، ۱۲۹
 محمد پاینده، ۴۴
 محمد تقی، ۶۴
 محمد تقی بن ملا برا جانی، ۹۸
 محمد تقی بن ملالطف الله، ۹۱
 محمد تقی طبیب پسر محمد ربیع کزازی، ۶
 محمد تقی مجلسی اصفهانی نظری عاملی،
 ۸۵
 محمد تقی معلم فیروزآبادی، ۲۷
 محمد جعفر، ۱۷
 محمد جعفر بن محمد تنکابنی، ۱۵
 محمد جعفر طبسی، ۱۵۱، ۱۵۲
 محمد جعفر مازندرانی، ۲۱
 محمد جواد کاظمی بغدادی، ۷۰
 محمد حسن، ۴۴
 محمد حسن اصفهانی نجفی، ۳۰
 محمد حسن بن محمد باقر حسینی حسینی
 جهان شاهی، ۱۱۳
 محمد حسن بن میرزا مسیح خراسانی، ۳۰
 محمد حسن بهاری، ۵۱
 محمد حسن خان سردار امیر تومان، ۱۴
 محمد حسن طبیب طبرستانی، ۱۴۴
 محمد حسن لاریجانی، ۴، ۹۲
 محمد حسین، ۶۵
 محمد حسین ابن شیخ محمد رضا، ۱۲۸
 محمد حسین ایوان کیفی تهرانی اصفهانی
 کربلایی، ۷۱
 محمد حسین برهان تبریزی، ۱۴
 محمد حسین بن ابوالقاسم اصفهانی، ۵، ۶۵
 محمد حسین بن احمد مازندرانی، ۲۶
 محمد حسین بن کمال الدین سبزواری، ۵۳

- ۵۵، بازواری،
 محمد شفیع بن محمد سعیدگیلانی، ۱۰، ۳۲
 محمد شفیع فومنی، ۶، ۷، ۲۳
 محمد شمسای گیلانی ← شمسای گیلانی
 محمد (ص)، ۴، ۵، ۱۰، ۵۶، ۶۷، ۷۵، ۸۵،
 ۱۰۸، ۱۴۸
 محمد صادق بن حاجی محمد حافظ
 مهدی، ۷۰
 محمد صادق بن رضی الدین محمد (ابن)
 محمد رضی الدین محمد الموسوم به
 صادق، ۶
 محمد صادق بن محمد حسین، ۱۲
 محمد صادق ثابت، ۱۹
 محمد صادق قاینی، ۸۷
 محمد صالح برغانی، ۱۳۲
 محمد صالح بن کمال الدین حسین حسینی،
 ۸۳
 محمد صالح بن محمد باقر قزوینی، ۳۳
 محمد صالح بن محمد تقی بن محمد
 اسماعیل استرآبادی، ۹۸
 محمد صالح بن محمد سعید خلخالی، ۱۳۹،
 ۱۴۳
 محمد صالح بن محمد هاشم، ۱۲۹
 محمد صالح حسینی، ۱۳۵
 محمد صالح مازندرانی، ۶۰
 محمد طالقانی، ۲۹
 محمد طاهر بن حسن تفرشی، ۷۰
 محمد طاهر بن کربلای میرزا حسین کیسمی
 لاهیجانی، ۴، ۳۵
 محمد طاهر بن ولی بک رازی، ۲۹
- محمد حسین بن محمد بن حسین هندی،
 ۱۳۵
 محمد حسین بن محمد حسن حسینی قزوینی
 شیرازی، ۱۰۷
 محمد حسین بن محمد مؤمن مازندرانی،
 ۱۰۲
 محمد حسین تهرانی، ۹۱
 محمد حسین خان بن نصیر اصفهانی، ۸۱
 محمد حسین خشکاروندانی، ۲۹
 محمد حسین طبرستانی، ۱۴۴
 محمد حسین معروف به مظلوم اصفهانی ابن
 ابوالقاسم، ۲۹
 محمد حسین معلم، ۱۱
 محمد حسین موسوی، ۱۷
 محمد حنفی، ۱۱۴
 محمد داود، ۱۰
 محمد رضا، ۱۰۲
 محمد رضا بن حاجی باقر خراسانی، ۹۹
 محمد رضا بن حاجی شکرالله جندقی، ۱۴۰
 محمد رضا بن محمد صادق سمنانی، ۸۲
 محمد رضا جندقی، ۱۴۰
 محمد رضا رفیع واعظ، ۱۲۸
 محمد رضا لاهیجی گیلانی، ۷۳
 محمد رفیع حسینی قزوینی، ۳، ۱۳۶، ۱۳۷
 محمد رفیع واعظ خاکسار، ۱۲۸
 محمد روشن، ۲۹، ۵۶، ۱۱۹
 محمد زمان حسینی سبزواری، ۶۵، ۱۲۵
 محمد سعید بن عبدالعلی طالقانی، ۱۸
 محمد شاه قاجار، ۱۳۶
 محمد شفیع بن لطف الله مازندرانی

- محمد طاهر شریف منشی، ۱۰۲
 محمدعلی، ۷۳، ۱۴۸
 محمد علی ابن نصیر، ۴۱
 محمدعلی بروجردی، ۱۴۲
 محمدعلی بن احمد لاکانی، ۱۴۳
 محمدعلی بن احمد موسوی حایری، ۹۷
 محمدعلی بن محمدباقر محمدآبادی، ۲۶
 محمدعلی بن محمد نبی آهی مازندرانی، ۵، ۱۰۱
 محمدعلی بن میرزا شفیع، ۶۹
 محمد علی بن نصیر، ۴۱، ۶۰
 محمدعلی بن یوسف گیلانی، ۲۵
 محمد علی بیک، ۴۳
 محمد علی خمیرانی، ۱۲۶
 محمدعلی رشتی، ۲۴، ۳۰
 محمدعلی رشکی، ۲۴
 محمدعلی رفیع نظری، ۴۳
 محمدعلی شفتی، ۶۹
 محمدعلی فروغی، ۴۷
 محمدعلی فومنی، ۷۴، ۹۸
 محمدعلی گیلی، ۲۵
 محمدعلی ملاباشی، ۱۴
 محمدعلی ملقب به نوروز علی، ۹۵
 محمدقاسم النجفی الاصفهانی، ۱۰۷
 محمدقاسم بن ایرانشاه رواردشتی رودباری، ۱۱۶
 محمد قاسم روضه‌خوان، ۱۲
 محمد قلی سلیم، ۱۲۳، ۱۲۴
 محمدکاظم، ۳۹
 محمدکاظم بن محمد زمان، ۳۶
 محمد کاظم بن محمد شفیع هزار جریبی
 کربلایی، ۳۶، ۱۴۴
 محمد کاظم گویا تبریزی، ۳۸، ۳۹
 محمد گیلانی، ۲۶، ۳۸
 محمد لاهیجانی، ۵۷
 محمد محسن بن... خلیل آبادی، ۷۱
 محمد محسن محمد طاهر قزوینی، ۶۹
 محمد مراد کشمیری، ۱۰۲
 محمد مسیح کمره‌ای، ۱۰۲
 محمد معصوم بن عبدالرشید حسینی، ۳۴
 محمد مقیم بن عسکری، ۱۲۹
 محمد مقیم بن محمدباقر اصفهانی، ۱۳۹
 محمد ملازم، ۱۸
 محمد منصور الحسینی، ۱۴۳
 محمد مهدی بن علی اصغر بن محمد بن
 یوسف قزوینی، ۱۳۲
 محمد مهدی خان تنکابنی، ۱۸
 محمد مؤمن تنکابنی، ۱۸
 محمد نامی، ۲۰
 محمد نصیر طبیب اصفهانی، ۱۶
 محمد نصیر هزار جریبی، ۱۱۷
 محمد نعیم سدهی، ۲۱
 محمد وفا (مهر)، ۶۱
 محمد هادی بن حاجی ابراهیم خاتون آبادی،
 ۳۳
 محمد هادی بن محمد صالح مازندرانی، ۶۱
 محمد هادی بن ملاحاجی محمد گیلانی، ۱۱
 محمد هاشم ابن سید محمد طبیب، ۱۳۳
 محمد یوسف استرابادی، ۴۸
 محمد یوسف بن حاجی محمد علی

- بارفروشی، ۷۰
 محمود بن محمد الجغمینی، ۷۴
 محمود غزنوی، ۱۴۹
 محوی، ۱۲۲
 محیی الدین اعرابی، ۷۱، ۸۶
 محیی الدین یحیی بن محمد بن ابی الشکر
 مغرب، ۱۵۵
 مراد آذربایجانی، ۳۱
 مرتضی انصاری، ۲۲، ۲۳، ۳۲، ۱۱۸
 مرتضی رشتی، ۳۶
 مرتضی غروی، ۱۵۵
 مرتضی قلبی شاملو، ۱۴۳
 مرتضی ناجزی، ۴۵
 مژدهی، حاجی کاظم، ۳۷
 مسمر، ۱۳۴
 مسیح (ع)، ۱۰۹، ۱۲۷
 مشکویہ رازی، ۱۲۰
 مشهدی، ۵۷
 مصطفی بیک حاکم، ۱۰۴
 مصطفی (ص) ← محمد (ص)
 مصطفی موسوی، ۱۳۳
 مظفرالدین شاه قاجار، ۳۶، ۸۷، ۱۰۶
 مظفر بن محمد حسینی شفایی، ۱۳۳
 مظفر بن محمد قاسم منجم گونابادی، ۲۳
 مظفر علی شاه، ۸۴
 مظفر گونابادی، ۵۹، ۱۳۵
 معتصم عباسی، ۹۲
 معصوم بن حسین، ۲۴
 معصوم بن علی رضا قاضیانی، ۲۲
 معصوم مستوفی، ۷۴
 معین الدین ابو محمد محمود بن محمد
 دهدار شیرازی، ۳۸
 مغیره، ۱۰
 مقری ابوعلی، ۲۶
 ملا احمد اشرفی، ۵۳
 ملا اسماعیل بن ملاحاجی بابای اردوبادی،
 ۱۳۸
 ملا اسماعیل معلّم، ۱۱
 ملاجعفر، ۳۵
 ملاداود، ۱۳۳
 ملازاده نظام الدین عثمان خطائی، ۳۳
 ملا صالح، ۹۹
 ملاصدرا، ۳۵، ۶۰، ۶۳، ۶۴، ۱۴۲
 ملاعبدالصمد، ۱۲۵
 ملاعبدالله، ۳۳
 ملاعلی، ۹۹
 ملا محمد باقر بن محمد تقی لاهیجی، ۱۹
 ملا محمد تقی، ۱۳۳
 ملا محمد تونی، ۳۴
 الملا محمد حسین ابوطالب الطالقانی
 الفشندکی، ۸
 ملا محمد رستم‌داری، ۹
 ملا محمد علی بن محمد برغانی، ۵۱
 ملا محمد مقیم پسر کربلایی عسکر، ۵۱
 ملا میرک خان، ۳۳
 ملا نظر علی جیلانی، ۱۴۰
 ملا نقی، ۵
 ملکم خان، ۵۰، ۸۲، ۱۳۴، ۱۴۹
 المنصور، ۱۲۹
 منصور بن محمد بن احمد بن یوسف بن

- الیاس فقیه شیرازی، ۸۱
 موسی بن جعفر، ۷۷
 موسی (ع)، ۱۲۸، ۱۴۴
 مولوی، جلال‌الدین محمد، ۸۶، ۱۳۹
 مولی عبدالله یزدی، ۳۱
 مهدی بن ابی ذر نراقی، ۱۲، ۸۸
 مهدی بن عبدالرحیم، ۵۱
 میدی، ۶۴، ۱۳۳
 میر ابوالقاسم فندرسکی، ۱۴۳
 میر بن امیر عمادالدین محمد بن امیر سید
 علی حسینی مروی، ۱۳
 میرزا آقا تبریزی، ۱۴۹
 میرزا آقاخان کرمانی، ۶۵
 میرزا آقاخان کرمانی عبدالحسین بن
 عبدالرحیم بردسیری، ۳
 میرزا آقای نیریزی «مهاجر ارض»، ۲۱
 میرزا ابراهیم، ۱۰۴
 میرزا ابوالقاسم قائم مقام، ۱۳۸
 میرزا ابوالقاسم گیلانی قمی، ۷۷، ۹۱، ۱۴۸
 میرزا احمد، ۱۰۳
 میرزا برخوردار ترکمان، ۸۸
 میرزا بهرام، ۸۲
 میرزا حبیب الله رشتی، ۲۳، ۳۰، ۵۸
 میرزا حسین خان بهادر نظام، ۵۶
 میرزا رضای دکتر، ۱۵
 میرزا رفیع الحسینی القزوینی، ۱۳۶
 میرزا زکی، ۱۰۴
 میرزا سید احمد بن حسینی تنکابنی، ۱۴۳
 میرزا شکرالله بن عبدالله، ۲۸
 میرزا عباس قلی خان حکیم باشی، ۴۲
 میرزا عبدالجوادخان دریابیگی، ۸۲
 میرزا عبدالله منجم حکیم، ۹۹
 میرزا عبدالوهاب قاضی، ۸۳
 میرزا علی اکبرخان گل گلاب، ۴۵
 میرزاقلی، ۱۲۴
 میرزا محمد ابراهیم بن محمدباقر هروی
 اصفهانی جوهری، ۶۸
 میرزا محمد بن محمدصادق اصفهانی، ۷۰
 میرزا محمدخان مجدالملک سینکی، ۸۶
 میرزا محمد شیرازی، ۱۳۹
 میرزا محمد مازندرانی، ۳۱
 میرزا محمد مسعود، ۲۷
 میرزا محمدهادی نایینی، ۸۴
 میرزا مسیح، ۵۸
 میر سید احمدعلی عاملی، ۸۵
 میر سید بابای جفّار، ۲۶
 میر سید شریف گرگانی، ۱۱، ۳۱، ۳۴، ۶۶،
 ۷۷
 میر عماد حسینی قزوینی، ۳
 میر فندرسکی، ۱۳۹
 میر محمد عبدالعظیمی طالقانی، ۹۰
 میر محمد معین بن میر عبدالله الحسینی
 سفیدداری، ۲۰
 میر محمود بن میرقاسم موسوی دزماری
 قراچه داغی، ۹۰
 میر نواب هندی، ۹۵
 میزان املشی، ۱۰۲
 مؤمن بن عابدین، ۸۸
 نادرشاه، ۱۰۵، ۱۴۰
 ناد علی بن ابراهیم، ۹۹

- ناصرالدین شاه، ۱۰، ۴۲، ۱۰۸، ۱۳۶
 ناصر بن علی بن حسین گیلانی، ۱۷
 ناصر خسرو، ۱۳۹، ۱۴۰
 ناظم، ۲۸
 ناظم الدوله میرزا ملکم خان، ۱۴۹
 نجم الائمه رضی استرابادی، ۶۱
 نجم الدین، ۸۲
 نجم الدین بن عبدالعلی کاظمی، ۲۷
 نجم الدین کبری خیوقی، ۱۱۷
 نصرالله میرزا، ۱۰۵
 نصره الدوله، ۵۶
 نصیبین، ۱۳
 نصیر بن لقمان، ۱۱۴
 نطاح، ۱۱۹
 نظام الدین، ۳۶
 نظام الدین احمد اردبیلی، ۶۲
 نظام الدین علی گویا علی شیرنویسی، ۵۸
 نظام الدین مرتضی بن آقا شیخ محمدحسن
 شیخ الاسلام رشتی، ۳۶
 نظامی گنجوی، ۱۵، ۹۴
 نظیری نیشابوری، ۴۶
 نعمت الله صوفی املشی، ۷۱
 نعمة الله بن شاه محمود، ۳۱
 نفیسی، سعید، ۳۷، ۳۸، ۸۷
 نواب علی مردان خان، ۱۰۴
 نوح (ع)، ۱۳۲
 نورالدین مدرّسی چهاردهی، ۴۶
 نورالله المشهور به علا، ۱۱۵
 نورالله شوشتری، ۸۶
 نور بخش، ۸۶
 نور محمد نوری، ۹۱
 نوروز علی بسطامی، ۱۲۸
 نوروز علی بن جمشید الهندی الخراسانی،
 ۹۵
 وحشی، ۲۸
 وحید بهبهانی، ۱۲۵، ۱۴۴
 ورقاء قارب، ۸۹
 وصال شیرازی، ۲۷، ۹۱
 وقار، ۲۷
 وهاب شیرازی، ۹
 هادی بن محمد مؤمن محمد ابن المشهدی،
 ۸۲
 هدایت، رضاقلی خان، ۵۱
 هدایة الله هدایت مهدوی فراهانی، ۴۶
 هرمس الهرامسة، ۱۳۲
 هرمس حکیم، ۱۱۹
 هروی، ۱۰۱
 هشام بن سالم، ۱۳۲
 هلالی، ۲۸
 یحیی بن شاه قلی قزوینی، ۳۲
 یحیی قرطبی، ۲۶
 یزید بن معاویه، ۱۳۷
 یعقوب (ع)، ۳۱، ۵۶
 یعقوب بن حاجی قاسم الشیروانی، ۱۳۰
 یعقوب بن شمس الدین عسکری بغدادی، ۸۱
 یوسف بن عسکر فومنی، ۵۱
 یوسف بن محمد بن یوسف یوسفی هروی،
 ۱۴۳، ۶۹
 یوسف (ع)، ۱۳۲، ۱۳۹، ۱۴۶
 یوسف نجفی گیلانی، ۳۷

اسامی جایها

حیدر آباد دکن، ۲۰	آستانه رشت، ۲۹
خراسان، ۱۰۱، ۱۵۵	اصفهان، ۸، ۱۸، ۵۳، ۷۳، ۱۰۲
دارالایتام مزدهی، ۳۷	اقجری، ۱۳۶
دارالمرز مازندران، ۸	الشط القصب، ۸۱
دانشگاه تهران، ۲۹، ۱۵۰	املش، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۴۰
دکن، ۳۸	انجمن آثار ملی، ۱۳۴
رانکوه، ۱۷	اندلس، ۲۶
رشت، ۳۴، ۳۵، ۸۲، ۹۹، ۱۰۹، ۱۳۴، ۱۴۸	ایران، ۶۰، ۶۳، ۱۰۸، ۱۰۹
رودخانه کر، ۱۱۴	ایران زمین، ۶۳، ۱۴۸
رودسر، ۴	بالامحله فومن، ۹۱
روم، ۱۴۵، ۱۴۷، ۱۴۹	برلین، ۱۴۹
سالیان شروان، ۱۰۱	بغداد، ۶۴، ۱۰۴، ۱۴۰، ۱۴۶
سامره، ۹۲	بمبئی، ۱۷، ۴۶
سده اصفهان، ۲۱	بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۱۹
سموق، ۱۱۴	پیشاور پرشور، ۴۴
سند، ۱۵۲	تهران، ۲۱، ۱۱۸، ۱۳۵، ۱۴۹
سورت، ۳۸	جرقویه اصفهان، ۲۶
سیرجان کرمان، ۹	حاجی ترخان، ۲۶، ۱۳۹
شوشتر، ۱۸، ۸۹	حویزه، ۱۰۳، ۱۰۴

گرگانج خوارزم، ۹۷	شیراز، ۳۸، ۱۰۸
گنجه، ۱۱۴	طرشت راز، ۳۷
گیلان، ۱۷، ۱۰۸	طوس، ۹۷، ۱۰۹
لار، ۲۴	تهران ← تهران
لاهیجان، ۱۷، ۱۰۸	عراق ایران، ۱۴
مازندران، ۷۰	فرات، ۱۳۸
مدرسه سردار، ۶۲	فرضه لنگرود، ۶۷
مدرسه حاجی ملا صالح، ۱۳۵	فرنگستان، ۴۲
مدرسه خیابان، ۹۷	قزوین، ۵۷، ۱۰۸، ۱۳۳
مدرسه دارالفنون، ۱۳۴	قم، ۶۲، ۹۹
مسجد الحرام، ۱۹	قمصر، ۱۸
مسجد میرزا تقی، ۴۲	قهبستان، ۱۵۱
مشرق زمین، ۴۲	کانپور، ۸۶
مشهد، ۸، ۷۰، ۸۲، ۱۰۱	کتابخانه دبیرستان اسلامی، ۷۳
مغنیسا، ۴۳	کتابخانه سلطانی، ۱۳۹
مکه، ۲۴، ۳۹، ۵۸، ۱۰۲	کتابخانه عمومی رشت، ۷۲
نجف، ۷۲	کتاب [خانه] ملی رشت، ۱۰۹
نمسه، ۱۳۴	کرمانشاهان، ۱۰۴
نورک، ۴۶	کشمیر، ۱۳۳
واسط عراق، ۸۱	کعبه، ۷۷، ۹۱
هرات، ۸۴، ۹۷، ۱۴۳	کلیجان تنکابن، ۱۸
همدان، ۴۲	کوفه، ۸۹
هند، ۲۴، ۳۴، ۱۱۵، ۱۴۱	گجرات، ۲۴

اسامى كتابها

اخبار آستان قدس، ٣٥	آداب ارسطاطاليس، ١٢٠
اخبار و احاديث، ٥، ١٠٠	آداب المشق، ٣
اختيارات، ٦، ١٣٥، ١٣٨	آداب نماز، ٣
اختيار مصباح السالكين لنهج البلاغة، ٦	آستان قدس (فهرست)، ٣١، ٣٢، ٣٣، ٣٤، ٤٧، ٥٤، ٦٢، ٧٢، ١١٦، ١١٨، ١٢٨، ١٤٨
اخلاطى، ٦٧	آيينه اسكندرى، ٣
الاخلاق ابن سينا، ١١٩	ابطال الزمان الموهوم: ١١٦
اخلاق ناصرى، ٦، ١٥١	ابواب الجنان، ٣، ١٢٨
ادبيات (فهرست)، ٥٨، ١٠٧	ابواب المنطق، ١٣٥
ادعيه و آيات، ٦	اثبات الرجعة، ٤
ادعيه و اوراد، ٢٨	اثبات الواجب القديم، ١١٤
الارادية، ٦	اثبات خلافت على (ع)، ٤
الاربعون حديثا، ٨	الاثنى عشريات، ١١٦
اربعين، ٣٩	احكام احتراقات، ١١٩
اربعين الحديث، ٢٠	احكام سال ترکان، ١٢٠
ارجوزة اميرالمؤمنين على بن ابي طالب، ١٣٥	احكام نجوم، ٩٢
ارشاد الازهان الى احكام الايمان، ٨	احكام نجوم (مسائل..)، ٤
ارشاد العوام، ١٥٢	احوال اتصال القمر مع النجوم، ١١٩
اسبنامه، ١٤٠	

- الاستبصار، ۸
 الاستصحاب، ۲۲
 استوری، ۲۴، ۳۵، ۸۹
 اسرار الحج، ۱۲۸
 اسکندرنامه، ۱۵
 اشجار و اثمار، ۸، ۱۵۵
 اشعار محوی، ۱۲۲
 اشعاری از سید مصطفی قطفی، ۱۳۲
 اشعاری از قاسم‌لو سمنانی، ۱۲۳
 اشعاری از محمدقلی سلیم، ۱۲۳
 اشعة اللمعات، ۱۴۰
 اصطلاحات صوفیان، ۹، ۱۴۷
 اصلاح ذات البین، ۹
 الاصول (رسالة فی -)، ۱۰
 اصول دین، ۱۰، ۱۱، ۱۱۶، ۱۴۸
 الاعتقادات، ۱۱۸
 اعمال السنة، ۱۳۲
 اعیان الشیعة، ۸۴
 اکبرنامه، ۱۱
 الاکمال، ۱۳۲
 امثله، ۱۱
 الامالی، ۱۱
 الانتصار فی انفرادات الامامیة، ۱۲
 اندرزنامه، ۱۱
 اندر مؤامره، ۱۴۱
 اندیشه‌های میرزا آقاخان کرمانی، ۶۵
 انوار التنزیل و اسرار التأویل، ۱۲
 انوار سهیلی، ۱۲
 انیس العشاق، ۱۴۲
 انیس المجالس، ۱۵۳
 انیس الموحّدين و جلیس المجرّدين، ۱۲
 اوراد و عزائم، ۱۵۲
 الاوزان والمقائیس، ۱۱۶
 اوضح المسالك الی الفیة ابن مالک، ۱۲
 الایساغوجی، ۱۳
 الباب الحادی عشر، ۷، ۱۳
 باب در بیان وجوب امر به معروف، ۱۴۰
 باب معرفت منسوبات، ۱۱۴
 البارخ، ۱۵۵
 باه نامه، ۱۴۱
 بحار الانوار، ۱۳
 بحارالعلوم، ۱۳۰
 بحر الانساب، ۱۳
 بحر الجواهر فی علم الدفاتر، ۱۳
 برهان قاطع، ۱۴
 براء الساعة، ۱۴۳
 بطلان کون المفهوم للواجب، ۱۲۹
 بلوهر و بوذاسف، ۱۱۷
 بندی به فارسی، ۱۱۹
 بوستان، ۱۴، ۸۱
 بهاء الدین املشی، ۵۹
 البهجة المرضیة فی شرح الخلاصة الالفیة،
 ۱۵
 بهرام و گلندام، ۱۴۹
 بیان السنه السرمدیة والایام الربوبیة، ۱۱۹
 بیست باب، ۱۳۵
 پاتولوژی، ۱۵
 پاسخ به شاهزاده محمود میرزا از شیخ احمد
 احسانی، ۱۱۸
 پراکنده‌ها، ۱۲۴

- ١٤٢، پراکندها در حدیث، ١٤٢
 پنج گنج، ١٥
 پندنامه لقمان حکیم، ١٤٦
 پند و اندرز، ١٥
 پولیتیک ایران، ٨٢، ١٣٥
 پیر و جوان (مثنوی -)، ١٦
 پیوند پریان، ١٤٩
 تاریخ خلفاء، ١٦
 تاریخ نظم و نشر در ایران، ٣٧، ٣٨
 تبصرة العوام فی معرفة مقالات الانام، ١٦
 تجزیه الامصار و تزجیه الاعصار، ١٦
 تجوید (رساله در -)، ١٧
 تحریر اصول اقلیدس، ١٧
 تحریر الاحکام الشرعیة علی مذهب الامامیة،
 ١٧
 تحریر القواعد المنطقية فی شرح الرسالة
 الشمسية، ١٨
 تحصيل السعادة، ١٢٠
 تحفة الأئمة، ١٠
 تحفة الأبرار، ١٨
 تحفة الأبرار الملتقط من آثار الأئمة الأطهار
 لتنوير قلب الأخيار، ١٨
 تحفة الامیر، ١٢٧
 تحفة الخاقان، ١٤٣
 تحفة العالم، ١٨
 تحفة المبتدی، ١٥١
 تحفة المجاورین، ١٤٤
 تحفة المؤمنین، ١٨
 تحقیقات در احوال موجودات، ١٩
 تذکرة الأئمة، ١٩
 تذکرة الادوية، ٤٢
 تذکرة الاولیاء، ٨٦
 تذکرة الشعراء، ١٩
 ترانه های باباطاهر همدانی، ١٣٩
 ترجمه ثمره بطلمیوس، ١١٩
 ترجمه الاصلاح، ١٤٥
 ترجمه براء الساعة رازی، ١٤٣
 ترجمه قطب شاهي، ٢٠
 ترجمه مفتاح الفلاح، ٢٠
 ترجمه منظوم کلمات قصار علی ع، ١٣٣
 ترجمه الاحتجاج علی اهل اللجاج، ١٩
 ترجمه الخواص، ٢٠
 ترجیع بند، ٢١
 ترجیع بند مولوی، ١٣٩
 ترجیع بند ناصر خسرو علوی، ١٣٩
 ترسل، ٢١
 ترکیب بند، ٢١
 تسخیرات و طلسمات و اوافق عددی (رساله
 در -)، ٢٢
 تسع عشر مسألة، ١٢٩
 تشریح الافلاک، ١٥٤
 التصريف، ٢٢
 تطبیق گردش کواکب، ٥٥
 تعریف الاصول، ٧٢
 التعليم الاوّل فی التدبیر، ١٥٣
 التفسیر، ٢٢
 تفسیر امام فخر رازی، ٩٩
 تفسیر سورة یوسف، ١١٩، ١٤٧
 تفسیر سورة الاعلی، ١٤٧
 تفسیر سورة النور، ١٤٠

- تفسیر صافی، ۲۲
- تفسیر گازر، ۱۲۳
- تفسیر لاهیجی، ۶۲
- تفصیل وسائل الشیعة، ۲۲، ۱۱۷
- التقریرات، ۲۲، ۲۳
- تقویم ۱۲۰۰، ۲۳
- تقویم المحسنین، ۱۲۰
- التنبیہات العلیة علی وظائف الصلاة القلبية،
۱۱۷
- تنبیہات المنجمین، ۲۳
- تنبیہ الغافلین و تذکرة العارفين، ۲۴
- تنبیہ اللیب فی شرح التهذیب، ۲۴
- التنبیه علی خطأ ابن جنئی فی تفسیر شعر
المتنبی، ۶۰
- التنبیه علی سبیل السعادة، ۱۲۰
- تنزیه الانبیاء، ۲۴
- تنقیح مقاله در توضیح رساله، ۲۴
- تورات، ۱۱۸، ۱۲۸
- تورات چهل سوره‌ای، ۱۴۴
- توضیحات، ۲۵
- توضیح العقود، ۱۳۹
- تهذیب الاحکام، ۲۵
- تهذیب طریق الوصول الی علم الاصول، ۲۵
- التیسیر، ۲۶
- ثمره شجره، ۸
- جامع الاخبار، ۲۶، ۱۱۸
- جامع التواریخ، ۱۳۳
- جامع الفوائد، ۶۹، ۱۴۳
- جامع عباسی، ۲۶
- جبر و اختیار از خواجه نصیر طوسی، ۱۳۹
- جفر، ۱۳۶
- جفر (رساله در...)، ۲۶
- جفر صدیقی (قواعد...)، ۲۶
- جلاء العیون، ۲۶
- جمال الصالحین (السالكین) فی اعمال السنة و
الأداب المستحسنه»، ۲۷
- جنگ، ۲۷، ۲۸
- جنگ مراثنی، ۲۹
- جنگ‌نامه سید جلال الدین اشرف، ۲۹
- جنه الرضوان، ۵۲
- جنه النعیم، ۵۲
- جواب احمد بن صالح بن سالم بن طوق،
۱۲۹
- جواب الاحسائی لبعض السادة الاجلاء
العارفين، ۱۲۹
- جواب السید الاکرم، ۱۳۰
- جواب عبد علی بن عبد الجبار، ۱۲۹
- جواب علی بن عبد الله بن فارس، ۱۳۰
- جوامع احکام النجوم، ۱۵۵
- جوامع الجامع، ۲۹
- جواهر التفسیر، ۲۹، ۱۰۵
- الجواهر السنیه فی الاحادیث القدسیة، ۱۱۷
- جواهر العقول فی شرح فوائد الاصول، ۳۰
- جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام، ۳۰
- جهان الرمل، ۱۴۲
- چند حدیث، ۱۳۸
- چند روایت، ۱۴۶
- چهار تیتر، ۱۴۹
- چهارچشمان، ۸۲، ۱۳۵
- چهارگونه نفس، ۱۲۰

- ١٣٦، حديث
 حديث دزد و قاضي، ١٤٨
 حديث شيعي به فارسي، ١٤٤
 حديث قدسي با اربعون سورة منتخبة من
 التوراة، ١١٨
 حديقة الشيعة، ٣٥
 حرز يمانى، ١٣٨
 حسن و عشق، ١٣١
 حسنيه، ٣٥
 حق اليقين، ٣٥، ١٢٦
 حقوق (فهرست)، ٢٩، ٥٤، ٦٣، ٧٢، ١١٨
 حكايات، ١٣٢، ١٣٦
 حكايت كربلا رفتن شاه قلى، ١٤٩
 الحكمة المتعالية فى الاسفار الاربعة العقلية،
 ٣٥
 حلّ المسائل، ٣٥
 حلية الاولياء، ١٢٧
 حلية المتقين، ٣٦
 الحماسة، ٣٦
 حواشى شرح فصوص الحكم، ١٤٧
 حيات القلوب، ٣٧
 حياة الايمان، ٣٦
 ختان (رساله در -)، ٣٧
 خرقة بخيه، ١٤٣
 خسرو و شيرين، ١٥، ٩٤
 الخصال، ٣٧
 خطبة نكاح، ١٤٤
 خلاصة الاقوال فى معرفة الرجال، ٣٧
 خلاصة الالفية، ١١٤
 خلاصة التجارب، ٣٧
 خلاصة الترجمان فى تأويل خطبة البيان، ٣٨
 چهل حديث، ٦٥
 حاجى ترخان روس، ٧٥
 حاشية مطول، ٣٤
 حاشية اثبات الواجب القديم، ١١٤
 حاشية ارشاد الازهان، ١١٨
 حاشية اصولية، ٣٥
 حاشية البهجة المرضية، ٣٥
 حاشية التهذيب، ٣١
 حاشية الروضة البهية فى شرح اللمعة
 الدمشقية، ٣١
 حاشية الفوائد الضيائية، ٣٣
 حاشية المختصر، ٣٣، ١١٨
 حاشية المصباح، ٣٣
 حاشية المطول، ٣٤
 حاشية المعالم، ٣٤
 حاشية تحرير القواعد المنطقية فى شرح
 الرسالة الشمسية، ٣٥، ٣١
 حاشية حاشية المختصر، ٣١
 حاشية حاشية شرح التجريد، ٣١
 حاشية شرح الارشاد، ٣٢
 حاشية شرح التجريد، ٣٥، ٣٢
 حاشية شرح الشمسية، ١١٤
 حاشية شرح الصحيفة السجادية، ٣٣
 حاشية شرح الملخص، ٣٣
 حاشية شرح حكمة العين، ٣٢
 حاشية فرائد الاصول، ١١٧، ١١٨
 حبيب السير فى اخبار افراد البشر، ٣٤
 الاحتجاج على اهل اللجاج، ٤
 الحدائق الندية فى شرح الفوائد الصمديه،
 ٣٤

- خلاصه الحساب، ۳۸، ۱۱۴
 خواب‌نامه، ۱۲۸، ۱۳۹
 خواص ادعیه، ۱۲۶
 خواص الحیوان و النبات، ۱۴۱
 خواص رباعیات ابوسعید ابی‌الخیر میهنی، ۱۵۳
 خیارات، ۶
 خیر التجارب، ۳۸
 داستان، ۱۲۴، ۱۴۶، ۱۴۸، ۱۴۹
 داستان اشرف خان حاکم عربستان، ۱۴۹
 داستان بوذاسف و بلوهر، ۱۲۶
 داستان دیگر، ۱۴۵، ۱۴۶
 داستان سیف الملوک و بدیع الجمال، ۱۴۹
 داستان شب، ۱۴۸
 داستان مانند، ۱۴۸
 داستان‌واره، ۱۴۵
 داستانی پر از مثل و حدیث و آیت قرآن،
 ۱۴۸
 دانشگاه (فهرست)، ۱۰، ۲۴، ۵۴، ۵۷، ۵۸،
 ۵۹، ۸۶، ۸۸، ۹۹، ۱۱۶، ۱۳۳، ۱۳۷،
 ۱۴۲، ۱۵۵
 دانش‌نامه شاه‌ی، ۳۹
 در احکام طالع، ۱۵۱
 در استخراج تقاویم، ۱۵۱
 در اسطرلاب و معرفت ربع، ۱۵۲
 الدر المنظیم (ترجمه)، ۳۹
 در بدو ظهور تثن (توتون)، ۱۵۳
 در بیان علم خطوط اسطرلاب، ۱۵۲
 در تشکیل حروف (در رمل)، ۱۱۴
 در تعلیم شش نفر از بزرگ زادگان، ۱۳۴
 در دعا و ذکر، ۱۳۶
 در عدالت، ۱۳۱
 در علم حساب، ۱۵۲
 در معرفت قبله، ۱۵۲
 در مکنون، ۳۹
 الدروس الشرعیة، ۴۰
 دستور العلاج، ۴۰
 دستور جلالی، ۱۵۳
 دستور دبیری، ۴۰
 دعاهای روزهای هفته، ۱۲۷
 دعای دفع بلا و طاعون و وباء، ۱۳۱
 دعای دیگر، ۱۲۷
 دعای کمیل، ۴۱
 دعاء الصباح، ۱۲۷
 دعاء (رساله)، ۴۱
 الدعاء (کتاب)، ۴۱
 دلائل الاحکام فی شرح شرایع الاسلام، ۴۱
 دنباله المسائل المتفرقه، ۱۲۰
 دوازده بند، ۲۷
 دواسازی یا تذکره الادویة الناصری، ۴۲
 دو نامه رمز به نام خلیفه سلطان، ۱۴۰
 ده مجلس، ۴۲
 دیباجه خوان خلیل ظهوری، ۱۲۳، ۱۲۴
 دیوان ازرقی، ۴۲
 دیوان اظهر رانکوهی املشی، ۱۴۰
 دیوان امیرشاهی سبزواری، ۴۳
 دیوان انوری، ۴۳
 دیوان جامی (عبدالرحمن)، ۴۳
 دیوان جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی، ۴۳،
 ۱۳۵
 دیوان حافظ شیرازی، ۴۳
 دیوان شاطر عباس صبوچی، ۴۳
 دیوان [شاه] نعمت الله ولی کرمانی، ۴۶

- دیوان شمس تبریزی، ۴۴
- دیوان [شیخ] هدایة اللّٰه هدایت مهدوی
فراهانی، ۴۶
- دیوان صائب تبریزی، ۴۴
- دیوان ظهیر فاریابی، ۴۴
- دیوان عاشق اصفهانی، ۴۴
- دیوان عرفی شیرازی، ۴۴
- دیوان فیضی دکنی، ۴۵
- دیوان قاسم‌ای سمنانی، ۱۲۴
- دیوان قدسی، ۴۵
- دیوان کمال الدین اسماعیل اصفهانی، ۱۳۵
- دیوان محتشم کاشانی، ۴۵
- دیوان مرتضی ناجزی، ۴۵
- دیوان نظیری نیشابوری، ۴۶
- ذخائر البساتین، ۵۳
- ذخیره المؤمنین، ۴۶
- ذریعه، ۱۲، ۱۹، ۲۷، ۳۰، ۳۵، ۳۹، ۴۱، ۵۰، ۵۲، ۵۴، ۵۵، ۶۸، ۷۰، ۸۴، ۸۵، ۸۷، ۸۹، ۱۰۷، ۱۱۷، ۱۳۰، ۱۳۲، ۱۴۴
- ذیل التحفة، ۱۸
- راحة الارواح و مونس الاشباح، ۱۴۶
- راهنمای کتاب، ۵۶
- رباعیات ابوسعید خراسانی، ۱۳۰
- رباعیات باباطاهر، ۱۳۹
- رباعیات خیّام، ۴۷، ۱۳۵، ۱۳۹
- رباعیات سحابی، ۱۲۴
- رباعیات عطّار، ۱۳۹
- رباعیات مولانا سبجانی، ۱۲۳
- الرسائل، ۴۷
- رسائل الاستاذ ابی بکر الخوارزمی، ۱۱۷
- رسائل الغزالی، ۱۳۱
- رسائل شیخ احمد احسائی، ۱۲۹
- رسائل میرزا ملکم خان، ۱۳۴
- رساله اختلاجات به نظم، ۱۲۴
- رساله ادعیه، ۴۱
- رساله ارسطاطالیس در بیان صورت و جبلت
ظاهر انسان، ۱۳۷
- رساله‌ای از خواجه طوسی، ۱۳۸
- رساله‌ای در احکام بیع و شری، ۱۴۵
- رساله‌ای در اخبار مذهبی، ۱۱۹
- رساله‌ای گویا از شیخ احمد احسائی، ۱۲۹
- رساله‌ای مترجم از هندی، ۱۳۸
- رساله‌ای ناتمام، ۱۳۸
- رساله پزشکی، ۱۲۷
- رساله پزشکی و کیمیایی، ۴۷
- رساله تعبیر خواب، ۱۲۵
- رساله تقویم عبدالقادر رویانی، ۱۱۴
- رساله توضیحات، ۲۵
- رساله ثمره و شجره آدم، در رمل، ۱۱۳
- رساله جعفریه، ۴۸
- رساله حیات النفس، ۱۱۸
- رساله دانشنامه، ۳۹
- رساله در اخلاق، ۱۳۱
- رساله در ادعیه، ۴۸
- رساله در ادویه و احجار، ۴۷
- رساله در اسم اعظم، ۱۴۲
- رساله در اعتقاد، ۱۲۵
- رساله در بیان مصیبت جناب سید الشهداء،
۱۴۵
- رساله در بیخ چینی، ۱۱۴
- رساله در تنجیم، ۹
- رساله در حروف، ۱۴۷

- رساله در حساب، ۱۴۳، ۱۴۷
- رساله در دعا، ۱۳۲
- رساله در شرح الفاظ قصیده میمیه خمیره
فارضیه، ۱۴۲
- رساله در شرح سوالات کمیل بن زیاد، ۱۴۲
- رساله در عرفان، ۱۴۷
- رساله در فراست، ۱۲۵
- رساله در معرفت تقویم، ۱۵۴
- رساله در معنی وجود، ۱۴۲
- رساله در مناسک حج، ۱۴۵
- رساله در نجوم، ۱۵۵
- رساله دعاء، ۶۰
- رساله دیگر، ۱۲۷، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲،
۱۳۶
- رساله شرعیه، ۴۸
- رساله طب، ۱۴۴
- رساله طبی، ۱۴۴
- رساله عرفانی شیعی دیگر، ۱۱۵
- رساله عمل منیتیزیه یا منیتیزم، ۱۳۴
- رساله عملیه، ۴۸
- رساله فضولی، ۱۲۴
- رساله فقهیه، ۴۹
- رساله فلسفی، ۱۲۰، ۱۳۰
- رساله کلامیه، ۴۹
- رساله لطیفه، ۸۵
- رساله مانندی در منطق به عربی، ۱۵۳
- رساله مهربانی، ۵۰
- رساله هدیه النملة، ۳۶
- رساله ارسطاطالیس فی الاخلاق، ۱۱۹
- الرساله الجعفریه، ۴۸
- رساله الخواص فی ازالة الحرام، ۱۵۳
- الرساله الذهبیه، ۱۳۳
- رساله فی الاصول، ۱۱۷
- رساله فی البرص، ۱۵۳
- رساله فی العمل بالربع المجیب، ۱۵۱
- رساله فی خلق الافعال والصور، ۱۴۲
- رساله فی عدم جواز الجعل بین الشیء و
نفسه، ۱۱۶
- رساله فی علم الاسطولا، ۱۴۳
- رساله فی علم الله، ۱۱۶
- رساله فی معرفه القبلة، ۱۴۳
- رساله منظومه للبهائی، ۱۳۶
- رضوان الاملین فی تعليقات القوانین، ۵۰
- رمل و اسطولا و اعداد (رساله در -)، ۵۰
- روایات، ۱۳۲
- روزنامه خیر الکلام، ۱۱۶
- روزنامه قانونی میرزا ملکم خان، ۵۰
- روضه الاحباب، ۱۰۰
- الروضه البهیة فی شرح اللمعة دمشقیه، ۵۰
- روضه الصفاء، ۵۱
- روضه الواعظین، ۱۰۰
- روضه اولی الالباب فی معرفه التواریح
والانساب، ۱۳۴
- ریاض الاحزان، ۵۱
- ریاض المسائل و حیاض الدلائل، ۵۲
- ریحانة الادب، ۲۷، ۵۲، ۱۳۲
- زاد الحجیج، ۵۳
- زاد المسافرین، ۱۴۳
- زاد المعاد، ۵۳
- زبده الاخبار فی معرفه المذهب المختار علی
وجه الاختصار، ۵۳
- زبده الاصول، ۵۴

- زبدة البيان فى تفسير احكام القرآن، ٥٤
 زبدة الحكمة، ١٣٣، ١٣٤
 زبدة الدليل، ٥٤
 زبدة المفاتيح، ٥٤
 زواهرالحكم، ٥٤
 زهرالربيع، ١٢٠
 زيغ خاقانى، ٥٥
 زينة المجالس، ٥٥
 ساعتنامه، ٥٦
 ساقى نامه ظهورى، ١٢٣
 ساقى نامه قاسماى سمنانى، ١٢٣
 سپه سالار(فهرست)، ٥٥، ٧٢، ١٤٨، ١٥٥
 سراج السالكين، ٣٥
 سرگذشت اشرف خان، ١٤٩
 سرگذشت پرت سعيد، ٥٦
 سفرنامه قم، ٥٦
 سفينه مانند، ١١٣
 سلاح المؤمنين، ٥٦
 السلوك الى الله، ١١٧
 سلوك (ترجمه رساله لـ)، ٥٦
 سؤال و جواب، ٥٧
 الشافى، ٥٧
 شرايع الاحكام، ٥٨
 شرايع محقق حلى، ٧٦، ٨٢، ١٠٧
 شرح اصطلاحات الصوفية، ٥٨
 شرح اصول اقليدس، ٥٨
 شرح التصريف، ٥٩
 شرح الخلاصة الالفية، ٦٠
 شرح الشافية، ٦١
 شرح الشمسية، ١١٤
 شرح الفيه، ١٥١
 شرح القانون، ٦٢
 شرح القصائد السبع العلويات لابن ابي الحديد، ١١٣
 شرح القصائد السبع المعلقة، ٦٣، ١١٣
 شرح الكافى، ٦٣
 شرح المختصر النافع، ٦٣
 شرح الهداية، ٦٤
 شرح بيست باب، ٥٩
 شرح بيست باب در معرفت اسطرلاب، ١٥١، ١٥٠
 شرح تجريد، ٣١، ٥٩
 شرح جامى، ٧٣
 شرح حاجى ملاهادى بر سفر نفس (اسفار) ملاصدرا، ٦٠
 شرح حديث، ١١٨
 شرح حديث رواه المفيد فى الاختصاص، ١٢٩
 شرح حديث عمران الصابى، ١١٥
 شرح حديث كميل، ١٤٠
 شرح حكمة الاشراف، ٦٠
 شرح حكمة العين، ٦٠
 شرح خير كميل، ١٣٥
 شرح خطبة امام رضا، ١٤٠
 شرح خطبة البيان، ٣٨
 شرح دعوى سيفى با خزرى، ١٣٨
 شرح دعوى صباح الموسوم بمفتاح النجاح اميرالمؤمنين على (ع)، ١٣٩
 شرح دعاء كميل، ٦٠
 شرح ديوان الممتبى، ٦٠
 شرح ديوان على (ع)، ١٣٣
 شرح رباعيات، ١٤٧

- شرح رساله العقل، ۱۳۵
 شرح زبدة الاصول، ۶۰
 شرح شواهد البهجة المرضية، ۶۲
 شرح صحيفه، ۶۲
 شرح فقه و اصول، ۷۷
 شرح فوائد، ۱۱۵
 شرح قصيده «بالای هفت طاق مقرنس»،
 ۱۴۰
 شرح قصيده يائيه ميرابوالقاسم فندرسكى،
 ۱۴۳
 شرح قصيده كيميائى، ۶۳
 شرح قصيده ميرفندرسكى، ۱۳۹، ۱۴۰
 شرح قطر الندى و بل الصدى، ۶۳، ۱۲۲
 شرح كافى كلينى، ۵۷
 شرح مارواه سلمان و ابوذر عن على، ۱۲۹
 شرح مفتاح سيد شريف، ۳۳
 شرح منازل السائرين، ۶۴
 شرح وافيه، ۸۲
 شرح هيئت خواجه نصير طوسى، ۵۹
 شعر، ۱۲۳
 شعر احمد پاشا براى نادر شاه، ۱۴۰
 شعر على (ع)، ۱۳۸
 شعر محمّد قلى سليم، ۱۲۴
 شعرهاى بكر بن حسان باهلى و على ع، ۱۳۷
 شعرهاى چند، ۱۳۶
 الشفاء، ۶۴
 شمسه و قهقهه، ۸۸
 شمع يقين، ۶۴
 شوارق الالهام فى شرح تجريد الكلام، ۶۴
 شواهد البهجة المرضية، ۱۱۴
 شواهد النبوة، ۱۰۰
- صافى، ۶۴
 الصحاح، ۹۶
 صحاح الاحاديث و اخبار المصائب، ۶۵
 الصحيفه فى الاسطرلاب، ۱۵۲
 صحيفه، ۶۲
 الصحيفه السجادية، ۶۲، ۶۵، ۱۲۷
 صدخطابه، ۶۵
 صد كلمه على بن ابى طالب، ۱۳۶
 الصراح من الصحاح، ۶۵
 صرف، ۶۵، ۶۶
 صغرى، ۶۶
 صناعة الطب، ۶۶
 طب اخلاطى، ۶۷
 طب اكبرى، ۳۸
 طب النبى، ۱۲۵
 الطبائع (كتاب -)، ۶۷
 طب غياثى، ۱۲۴
 الطب (كتاب فى -)، ۶۶
 طب و دواسازى، ۶۷
 طريق الحقايق، ۵۸
 طرب المجالس، ۱۴۰
 طريق الفصاحه، ۶۷
 طريقه حكومت زمان خان بروجردى، ۱۴۹
 طريقه العلم و تدابير الاشياء، ۴۷
 طوفان البكاء، ۶۸
 عالم آراى عباسى (تاريخ -)، ۶۸
 عدّه الداعى و نجاح الساعى، ۶۸
 عرض سپاه اوزون حسن، ۱۲۳
 عروض (رساله -)، ۶۸
 علاج الامراض، ۶۸، ۶۹، ۱۴۳
 علل الشرايع، ۶۹

- علوم خمسہ محتجبه، ١٤٢
 عوائد الايام من مهمات ادلة الاحكام و
 كليات مسائل الحلال والحرام، ٦٩
 العوامل المائة، ٦٩
 عين البكاء، ٦٩
 عين الحيات (محمّد مهدي قزوینی)، ١٣٢
 عين الحياة، ٧٠
 عين اليقين، ٧٠
 عيون اخبار الرضا، ٧٠
 عيون المسائل و نتائج العلوم، ١٣٥
 غاية المأمول فى شرح زبدة الاصول، ٧٠
 غذاء العارفين، ٧٠
 غنية المواليدي فى الحكم على المواليدي، ١٥٥
 الغيبة، ١١٧
 فالنامه، ١٣٦
 فتح الاسرار يا عجائب الاعداد و غرايب
 الازواج والافراد، ١١٩
 فرائد الادب، ٧١
 فرائد الاصول، ١١٨
 الفرائد البهية، ١٢٥
 فراموشخانه، ٨٢، ١٣٥
 فرج بعد الشدة، ٧١
 فرهنگ خراسان، ٤٤
 فرهنگ يوسفى، ١٤٣
 فصل در احكام غالب و مغلوب، ١٥٣
 الفصول الغروية فى الاصول الفقهيّة، ٧١
 الفقه (كتاب -)، ٧٢
 الفوائد الثمان، ١٣٠
 الفوائد الصمدية، ٧٢، ١١٤
 الفوائد الضيائية، ٧٣
 فوائد و مسائل و احاديث، ١٢٩
- فواتح شرح ديوان على (ع)، ١٣٣
 فوايد الاخبار، ١٤٣
 فوايد الرضويه، ٣٩
 فهرست ايوانف، ٣٨
 فهرست تاشكند، ٣٩
 فهرست ديوان هند، ٣٨، ٣٩
 فهرست فونان، ٣٩
 فهرست فيلمها، ٤٧، ٦٢، ١٠٢
 فهرست كتابخانه غرب همدان، ١٦، ٢٠،
 ١١٩
 فهرست كتابخانه مركزى، ١٦
 فهرست نامهاى مؤلفان، ٨٢
 فهرست نسخههاى خطى فارسى، ٥، ٩، ١٥،
 ١٦، ١٩، ٢٠، ٢٤، ٢٥، ٣٥، ٣٦، ٣٧،
 ٣٨، ٣٩، ٤٠، ٤٤، ٥٦، ٥٨، ٦١، ٦٢،
 ٦٥، ٦٦، ٦٩، ٧٠، ٨٠، ٨١، ٨٥، ٨٧،
 ٩١، ١١٥، ١٢٧، ١٣٣، ١٣٤، ١٤٣،
 ١٤٧، ١٤٨، ١٥١، ١٥٢، ١٥٣
 فى العمل بربع المقنطرات، ١٥٢
 فى بيان حكايات لطيفه، ١٤٧
 فيزيك، ٧٣
 فيه مافيه، ٧٣
 قابوس نامه، ٧٣
 القاموس المحيط، ٧٣
 قانونچه، ٧٤
 قرآن، ٢٨، ٥٢، ٧٤، ٨٤
 قراباذين شاهى، ١٣٣
 قصص انبياء، ٧٥، ١٥٣
 قصه يوسف، ١١٩
 قصيده، ١٣٨
 قصيدة ترسائية، ٩٤

- قصیده سلمان ساوجی، ۱۳۹
 قصیده نونیه، ۲۶
 القضاء (کتاب ۷۵، ۷۶)
 القضاء و الشهادات (کتاب ۷۶)
 قطر الندی و بل الصدی، ۱۱۵، ۱۲۲
 قطعه‌ای از میرزا ابوالقاسم قائم مقام، ۱۳۸
 قواعد الاحکام، ۷۶
 قواعد العقاید، ۱۱۷
 القواعد والفوائد، ۷۶
 القوانین المحکمة، ۷۷
 قوس نامه، ۱۲۴
 القول علی ما یطلع فی البروج، ۱۵۲
 کارود بیحا سکایا سحن سمکا، ۱۳۸
 الکافی، ۱۱۷
 کافی، ۱۵۰
 کامل الصناعة الطبیة، ۷۷
 کبری، ۷۷
 کتاب الاجارة، ۷۸
 کتاب الجنایات، ۷۹
 کتاب الحج، ۷۸
 کتاب الدعاء و فضل القرآن، ۶۵
 کتاب الدلائل، ۴۱
 کتاب الادیون، ۷۸
 کتاب الزکوة، ۷۷، ۵۸
 کتاب الستین الجامع للطائف البساتین، ۱۱۹
 کتاب الصلوة، ۷۷، ۵۸، ۸۳
 کتاب الصوم، ۵۸
 کتاب الطهارة، ۷۹
 کتاب العقل، ۵۸
 کتاب القرانات، ۱۱۹
 کتاب المحيط، ۸۹
 کتاب المیراث، ۷۸
 کتاب النکاح، ۵۲، ۷۸
 کتاب الوصایا، ۱۲۶
 کتابی در نحو به عربی، ۱۲۱
 کحالی (رساله در ۷۹)
 کشف الاسرار و مطلع الانوار، ۸۰
 کشف الحجب، ۳۹
 کشف الظنون، ۳۴
 کشف الغمّة فی معرفة الائمة، ۸۱
 الکشکول الکبیر، ۹۶
 کفایة مجاهدیة، ۸۱
 کلام، ۷۱
 کلمات السید حسن البحرانی، ۱۳۰
 الکلمات المکنونة، ۸۱
 کلمات ملغوزة و عبارات مرموزة، ۱۳۷
 کلیات سعدی، ۸۱
 کلیات میرزا ملکم خان، ۸۲
 کمال الدین و تمام النعمة، ۸۲
 کنز الحقایق، ۱۳۰
 کنز الدقائق، ۸۲، ۸۳
 کنز اللغات، ۸۳
 گاهنامه، ۳۵
 گزیده‌ای از اشعار و احادیث، ۱۱۷
 گزیده‌ای از حیاة القلوب، ۱۲۸
 گزیده‌ای از دیوان شاهزاده ملک ایرج میرزای
 متخلص به انصاف، ۱۳۹
 گزیده‌ای از شرح مختصر نافع، ۱۲۵
 گلزار ابراهیم ظهوری، ۱۴۹
 گلستان، ۸۱
 گلستان ارم، ۱۴۹
 گلشن راز، ۱۳۰

- گوهر مراد، ۸۳، ۱۲۹
 گوهرنامه، ۸۴
 لارستان کهن، ۵۸
 لبّ طب، ۱۳۷
 لسان الافهام یا المعضلات النافعة فی
 المباحثات والمذاکرات، ۸۴
 لسان الذاکرین، ۸۴
 اللطيفة الغیبیة، ۸۴
 لغز الزبده للبهائی، ۱۳۰
 لغز حکیم مؤمن، ۱۳۷
 لغز شیخ بهائی، ۱۳۷، ۱۳۸
 لواعق الاشراف، ۸۵، ۱۱۴، ۱۵۱
 لواعق ربّانی در رد شبهات نصرانی، ۸۵
 لواعق صاحب قرانی، ۸۵
 لیلی و مجنون، ۱۱۹
 لؤلؤ البحرین فی ذکر مناقب الحسین، ۱۲۸
 مثنوی، ۱۲۴
 مثنوی به بحر متقارب، ۱۴۷
 مثنوی ظهوری در طریقت، ۱۲۳
 مثنوی مولوی، ۸۰، ۸۶
 مثنوی ناصرالدین شاه در نکوهش حکیم
 باشی، ۱۳۶
 مجالس العشاق، ۸۶
 مجالس المؤمنین، ۸۶
 مجدیه، ۸۶
 مجلس (فهرست)، ۱۱، ۳۹، ۵۵، ۵۶، ۸۰،
 ۸۶
 مجله دانشکده ادبیات تهران، ۱۲۳
 مجمع الادویه، ۸۰
 مجمع البحرین، ۸۷
 مجمع البیان، ۸۷
 مجمع الرسائل، ۱۵۳
 مجموعه تیاتر ملکم خان، ۱۴۹
 مجموعه مک گیل، ۱۹، ۱۱۶
 مجموعه الصنایع، ۸۷
 مجموعه للفضیله من کلام الائمة، ۱۳۰
 المحاکمات، ۸۸
 محبوب القلوب، ۸۸
 محرّق القلوب، ۸۸
 المحيط بالاسرار الحکمیة، ۸۸
 مختارات من نوادر و کلمات الفلاسفة العظام،
 ۱۲۰
 مختارنامه، ۸۹
 المختصر النافع، ۹۰
 مختصر متن ریاض، ۹۰
 مختصری در بیان مباحث و مطالب شرح
 جامی بر کافیّه، ۱۵۰
 مختصری در علم هیأت اجرام علوی و
 سفلی، ۱۵۲
 مختلف الشیعة، ۹۰
 مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام، ۹۰
 مرآت المحققین، ۹۰، ۱۵۴
 مرثی، ۲۹
 مراح الارواح، ۹۱
 مراحل السالکین، ۹۱
 مرثیه، ۱۳۸
 مرشد العوام، ۹۱، ۱۴۸
 مرعشی (فهرست)، ۹۹
 مرقّع، ۹۱، ۹۲
 مزار، ۹۲
 مسائل، ۹۲
 مسائل الرجعه، ۹۳

- المسائل المتفرقة، ۱۲۰
 مسائل شرعیّه، ۹۳
 المسائل قصرانی، ۹۲
 مسألتان، ۱۳۰
 مسالك الافهام فی شرح شرایع الاسلام، ۹۳
 مسانید، ۹۳
 المسعدة یا ترتیب السعادات یا مراتب
 السعادات، ۱۲۰
 مسکن الشجون فی حکم الفرار من الطاعون،
 ۱۲۰
 مسکن الفؤاد عند فقد الاحبة و الاولاد، ۱۲۰
 مشار (فهرست)، ۳، ۱۲، ۱۸، ۲۹، ۳۴، ۳۹،
 ۶۹، ۷۱، ۷۲، ۱۰۷، ۱۲۸، ۱۳۳
 مشارق انوارالیقین فی حقایق اسرار
 امیرالمؤمنین، ۹۴
 مصابیح الشریعة، ۹۵
 مصاحب الخلوات، ۹۵
 مصباح الشریعة، ۱۳۰، ۱۳۹
 مصباح القراء، ۹۵
 مصباح الهدایة، ۹۵
 المصحح یا الکشکول، ۹۶
 المصیبة الناجية للامة المرحومة، ۹۶
 مضحکات، ۱۳۷
 المطالب المظفریة فی شرح الرسالة
 الجعفریة، ۹۷
 مطلوب کل طالب من کلام امیرالمؤمنین علی
 بن ابی طالب، ۹۷
 المطول، ۹۷
 معارف الايمان، ۹۸
 معالجه بواسیر، ۱۲۲
 معالم الاصول، ۹۸
- معالم الدین، ۷۷
 معالم الدین فی فقه آل یاسین، ۹۹
 معجم المؤلفین، ۲۲، ۶۰
 معراج نامه چاپی، ۱۵۵
 معرفت اسطرلاب، ۱۵۱
 معرفة النفس، ۱۲۰
 المعلول والعله، ۱۲۰
 معیار جمالی و مفتاح بواسحاقی، ۱۵۰
 مفاتیح الاعجاز فی شرح گلشن راز، ۹۹
 مفاتیح الشرایع، ۹۹
 مفاتیح الغیب، ۹۹
 مفتاح الفلاح، ۹۹
 مفتاح النجاح، ۱۳۹
 المقتل، ۱۰۱
 مقتل فارسی، ۱۰۰
 مکاتیب یا نامه‌هایی به شاهزاده ظلّ
 السلطان، ۱۰۱
 ملک، ۵۸
 مناجات، ۱۰۱
 مناجات خواجه عبدالله انصاری، ۱۳۴
 مناظره، ۱۰۱
 مناظره ابن بابویه با رکن الدوله، ۱۳۷
 المناهل، ۱۰۲
 منتخبات، ۱۰۲
 منتخب اشعار، ۲۸
 منتخب الذخائر، ۵۳
 منزوی (فهرست)، ۱۰، ۱۱۹
 منشآت، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۵
 منظومه، ۱۳۶، ۱۴۶
 منظومه فارسی، ۱۳۷، ۱۴۹، ۱۵۰
 منظومه فارسی در نجوم، ۱۱۵

- منقول از غزالي، ١٣١
 من لا يحضره الفقيه (كتاب -)، ١٥٢
 من مجربات، ١٥٢
 منهاج السالكين، ١١٧
 منهاج الكرامة في معرفة الامامة، ١٥٥
 مواهب عليّه، ١٥٥
 نامه‌های فارسی سره، ١٥٢
 نان و حلوا، ١٣٢
 نبذی ديگر، ١٣٧
 نبذی شعر فارسی، ١٤٩
 نشر اللغالي يا كلمات قصار على (ع)، ١٥٦
 النجاة، ١٥٦
 النخبة الوجيزة في الحكمة العمامية والاحكام الشرعية، ١٢٩
 نسب‌نامه ميرزاقلی، ١٢٤
 نشريه، ٧٠، ٧١
 نصاب، ١٥٥
 نفايس الفنون، ١٣٨
 النفس، ١٢٥
 نفیسی، ٣٩
 نماز (رساله در آداب...)، ١٥٦
 نمونه منشآت، ١٥٣
- نواميس افلاطون، ١١٩
 النهاية في مجرد الفقه و الفتاوى، عربي، ١٥٦
 النهاية و فلك السعادة، ١٢
 نهج البلاغه، ١٥٦
 النيروزيه، ١١٩
 وامق و عذرا، ١٥٧
 الوجيزة، ١٥٧
 وجيزة في علم الدراية، ١٢٧
 وسيلة النجاة، ١٢٨
 الوصية (كتاب -)، ١٥٧
 وظايف التلاوة، ١٣٥
 وقتي كه جاسوس بوده‌ام، ١٥٨
 هداية المتحيرين، ١٥٨، ١٥٩
 هزليات، ١٢٤
 هفت پيكر، ١٥
 هيئت قوشچی، ١٣٥
 يادداشتها، ٢٧
 يادگار حكومت ميرزا رضاخان افشار، ١٥٩
 ينبوع الحياة هرمس الهرامسة (ادريس)،
 ١٣٢
 يوسف و زليخا جامی، ١٥٩

فرقه‌ها و مذاهب و گروه‌ها و...

زیدیه، ۴	اسمعیلیه، ۴
شیعیان، ۴، ۸۹	اشاعره، ۷
طالبيه، ۱۳	امامیه، ۴
عباسیان، ۵۱	اهل سنت، ۱۰
کرامیه، ۷	ایرانیان، ۱۳۸
محدثان، ۵	برامکه، ۱۳۷
مشبهی، ۷۱	بنی اسرائیل، ۱۵۴
معتزله، ۷	بنی امیه، ۵۱
معطلی، ۷۱	جبری، ۷۱
هاشمیان، ۱۳	خارجی، ۷۱
	رافضی، ۷۱

کتابشناسی فهرست‌های نسخه‌شناسی

* سلطنتی: خانم بدری آتابای:

جلد اول: فهرست دیوانهای خطی کتابخانه سلطنتی. (تهران)، ۱۳۵۵ خ.
جلد دوم: فهرست دیوانهای خطی کتابخانه سلطنتی و کتاب هزار و یکشب. (تهران)، ۱۳۵۵ خ.
جلد سوم: فهرست کتب دینی و مذهبی خطی کتابخانه سلطنتی، تهران، ۱۳۵۲ خ.
جلد چهارم: فهرست تاریخ، ظفرنامه، سیاحت‌نامه، روزنامه و جغرافیای خطی کتابخانه سلطنتی، (تهران)، ۱۳۵۶ خ.

منزوی، احمد. فهرست نسخه‌های خطی فارسی، احمد منزوی، ۶ مجلد؛ ۱۳۴۸-۱۳۵۳، تهران،

ناشر R.C.D

* مجلس ← فهرست کتابخانه مجلس شورای ملی. مؤلفان: یوسف اعتصامی (اعتصام‌الملک)،
ض حدایق، ابن یوسف شیرازی، عبدالحسین حایری، سعید نفیسی، فخری راستکار، علامه
اوحدی، سید ابراهیم دیباجی، ایرج افشار، محمدتقی دانش‌پژوه، علی نقی منزوی، احمد منزوی.
۱۳۱۱-۱۳۵۷ (ج ۲۱)

* ملک ← فهرست کتابهای خطی کتابخانه ملک وابسته به آستان قدس رضوی. ایرج افشار،
زیر نظر ایرج افشار و محمدتقی دانش‌پژوه، با همکاری محمدباقر حجّتی و احمد منزوی، ۳ جلد
(جلد یکم کتابهای عربی و ترکی است). جلد دوم، ۱۳۵۴ خ؛ جلد سوم ۱۳۶۱ خ؛ جلد چهارم

نسخه‌های فارسی از کلیات شوقی تا یوسف و زلیخا. تابستان ۱۳۶۴؛ جلد پنجم، ۱۳۶۳ خ؛ جلد ششم، مجموعه‌ها و جنگ‌ها، نشر هنر. تهران، ۱۳۶۶ خ؛ جلد هفتم (فهرست مجموعه‌ها و جنگ‌ها، تهران، ۱۳۶۹ خ؛ مجلد هشتم (دنباله مجموعه‌ها و جنگ‌ها). تهران، ۱۳۷۰ خ؛ جلد نهم (مجموعه‌ها و جنگ‌ها). تهران، بهار ۱۳۷۱ خ؛ جلد دهم با همکاری پیشنمازاده، تهران، ۱۳۷۲.

* مشار ← فهرست کتاب‌های چاپی فارسی. خان بابا مشار. ۵ مجلد ۱۳۵۰ - ۱۳۵۵ خ.
* مشار، مؤلفین ← مؤلفین کتب چاپی فارسی و عربی از آغاز چاپ تا کنون. خان بابا مشار. ۶ مجلد، ۱۳۴۰ خ - ۱۳۴۴ خ.

* حقوق ← فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی دانشگاه تهران. محمد تقی دانش پژوه، تهران، ۱۳۳۹ خ.

* دانشگاه ← فهرست کتابخانه اهدایی سید محمد مشکوة به کتابخانه دانشگاه تهران. علی نقی منزوی؛ محمد تقی دانش پژوه. ۳ مجلد. ۱۳۳۰ خ - ۱۳۳۸ خ.

* دانشگاه ← فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران. محمد تقی دانش پژوه؛ مجلد هشتم تا هیجدهم. ۱۳۳۹ خ - ۱۳۶۴ خ.

منزوی ← فهرست نسخه‌های خطی فارسی، ۶ مجلد؛ ۱۳۴۸ - ۱۳۵۲ خ.

* ذریعه ← الذریعه الی تصانیف الشیعه، حاج آقا بزرگ تهرانی. ج ۱. نجف، ۱۹۳۵ م / ۱۳۵۵ هـ ق... ج ۲۵. تهران، ۱۳۵۷ خ؛ ج ۲۶. (ذیل) اعداد تنسیق السید احمد الحسینی (اشکوری). مشهد.
* استوری، ج، ۱ ← ادبیات فارسی. بر مبنای تألیف استوری. ترجمه (به روسی): یو. ا. برگل. مترجمان: یحیی آرین پور، سیروس ایزدی، کریم کشاورز، تحریر احمد منزوی. مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی. تهران، ۱۳۶۲.

* فهرست کتابخانه غرب همدان ← فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه‌های رشت و همدان. کتابخانه جمعیت نشر فرهنگ رشت - کتابخانه غرب مدرسه آخوند همدان و چند مجموعه خصوصی همدان. انتشارات فرهنگ ایران زمین. زیر نظر ایرج افشار - ۱۷ - ۱۳۵۳.

* مجموعه مک گیل - مؤسسه مطالعات اسلامی. دانشگاه تهران. دانشگاه مک گیل. مونترآل، کانادا.

* معجم المؤلفین. عمر رضا کحاله.

* ریحانة الادب فی تراجم المعروفین بالکینة او اللقب. محد علی مدرس تبریزی خیابانی.
* آستان قدس ← فهرست کتب خطی کتابخانه آستان قدس رضوی. احمد گلچین معانی؛ نجیب مایل هروی؛ سید علی اردلان؛ غلام علی عرفانیان؛ مهدی ولایی. ۱۳۰۵ خ؛ ۱۳۲۵ خ؛ ۱۳۲۶ خ؛

- ۱۳۵۰ خ؛ ۱۳۶۱ خ؛ ۱۳۶۲ خ؛ ۱۳۶۴ خ؛ ۱۳۷۰: روی هم ۱۳ جلد.
- * گاهنامه. ۱۳۱۱ خ. سید جلال تهرانی.
- * تاریخ نظم و نثر در ایران. سعید نفیسی. تهران، سال چاپ، ناشر؟
- * فهرست ایوانف. ولادیمیر. مجموعه انجمن آسیایی بنگال. کلکته. ۱۹۲۴.
- * فهرست دیوان هند.
- * فهرست تاشکند.
- * کشف الحجب
- کشف الظنون عن اسامی الکتب والفنون. مصطفی بن عبدالله مشهور به حاجی خلیفه.
- * فرهنگ خراسان ← تقی بینش.
- * بینش، تقی، فرهنگ خراسان.
- * فهرست میکروفیلم‌های کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران. محمد تقی دانش پژوه. جلد اول: ۱۳۴۸ خ؛ جلد دوم: ۱۳۵۳ خ؛ جلد سوم: فهرست میکروفیلم‌های کتابخانه مرکزی و اسناد دانشگاه تهران، ۱۳۶۳.
- * سپهسالار ← فهرست کتابخانه مدرسه عالی سپهسالار، ابن یوسف شیرازی، تهران. جلد اول: کتب خطی فارسی و عربی، ۱۳۱۵. جلد دوم: همان (کتب خطی فارسی و عربی و ترکی) ۱۳۲۸ خ؛ جلد سوم: همان. دکتر علینقی منزوی - محمد تقی دانش پژوه. تهران، ۱۳۴۰ خ / ۱۹۶۲ م؛ جلد چهارم، همان دکتر علینقی منزوی و محمد تقی دانش پژوه. تهران، ۱۳۴۶ خ / ۱۹۶۸ م؛ جلد پنجم. همان. دکتر علینقی منزوی - محمد تقی دانش پژوه. تهران، ۲۵۳۶ شهنشاهی / ۱۹۷۷ م.
- * ادبیات ← فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه دانشکده ادبیات (تهران). محمد تقی دانش پژوه. تهران، ۱۳۳۹ خ.
- * فهرست نسخه‌های خطی فارسی ← فهرست نسخه‌های خطی فارسی، احمد منزوی. جلد یکم، تهران، ۱۳۴۸ خ؛ جلد دوم، (۱). تهران، ۱۳۴۹ خ؛ جلد دوم، (۲). تهران، ۱۳۴۹ خ؛ جلد سوم. تهران، ۱۳۵۰ خ؛ جلد چهارم. تهران، ۱۳۵۱؛ جلد پنجم. تهران، ۱۳۵۱ خ. جلد ششم. تهران، ۱۳۵۳ خ. ناشر R.C.D
- نشریه ← نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران درباره نسخه‌های خطی، زیر نظر محمد تقی دانش پژوه و ایرج افشار. جلد ۱. تهران، ۱۳۴۰ خ؛ جلد ۲. تهران، ۱۳۴۱ خ؛ جلد ۳. تهران، ۱۳۴۲؛ جلد ۴. تهران، ۱۳۴۴؛ جلد ۵. همان، تهران، ۱۳۴۶ خ؛ جلد ۶. همان، ۱۳۴۸ خ؛ جلد ۷، ۱۳۵۳ خ؛ جلد ۸، نسخه‌های خطی در کتابخانه‌های اتحاد جماهیر شوروی (از انتشارات کتابخانه

مرکزی و مرکز اسناد). از محمد تقی دانش پژوه، ۱۳۵۸ خ؛ جلد ۹. همان، تهران، ۱۳۵۸ خ؛ جلد ۱۰. نسخه‌های خطی در کتابخانه‌های اتحاد جماهیر شوروی و اروپا و امریکا، تهران، ۱۳۵۸ خ؛ جلد ۱۱ و ۱۲. نسخه‌های خطی کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران، زیر نظر محمد تقی دانش پژوه و اسماعیل حاکمی. تهران، ۱۳۶۳. روی هم ۱۲ جلد.

فهرست نامهای مؤلفان ← مشار، مؤلفین کتب چاپی فارسی و عربی از آغاز چاپ تا کنون. خان‌بابا مشار.

نفیسی، سعید: تاریخ نظم و نثر در ایران و در زبان فارسی تا پایان سده دهم. جلد اول. تهران، ۱۳۴۴ خ؛ جلد دوم. (تهران)، ۱۳۴۴.

Preface

After the publication of the first edition of *Catalogue of the Manuscript Collection in the Public Library of the Cultural Advancement Society of Rasht*, for which I am very much indebted to the scholarly advice of two great cultural figures, Muhammad Taqi Daneshpazhouh and Iraj Afshar, by the Farhang Iran Zamin Publications titled *Catalogue of Manuscript Collection in the Libraries of Rasht and Hamadan; the Library of the Cultural Advancement Society of Rasht- West Library of Akhound Hamadan School, and a number of personal collections* prepared by Muhammad Raushan, Javad Maqsoud, Parviz Azka'i with the financial help of the National Monuments Association in Murdad 1353 (August 1974), the Chairman of the Association, late Dr. Seyyed Muhammad Taqi Mustafavi printed 200 more copies of the *Catalogue of Manuscript Collection in the Public Library of Rasht* on my request.

In 1385 (2006), the esteemed managing director of Miras Maktoub (the Written Heritage) Research Center urged me to publish a new edition of the *Catalogue* as they knew I had revised and supplemented it over the years at the request of the Culture and Arts Academy.

The Cultural Advancement Society of Gilan was established in 1306 (1927) by Muhammad Ali Tarbiyyat, the then head of the Culture Department, who with the immaculate help of people started the construction of the library. The Library was finally inaugurated in 1313 (1934) which coincided with the Millennium Anniversary of Ferdowsi.

In the Name of God, the Compassionate, the Merciful

Oceans of Iranian and Islamic culture lie in manuscript form. These manuscripts are not only the record of the achievements of our nation's great scholars, they are also testimonials to our unique national identity. It is, therefore, the duty of every generation of Iranians to protect and celebrate this priceless heritage and to spare no effort in restoring these records on which all studies of Iran's history and culture depend.

Many efforts towards better identification, study, and preservation of our country's manuscript collections have been launched. In spite of these efforts, and despite the fact that hundreds of books and treatises that deal with this important area of learning have been published, much remains undone. Thousands of books and treatises either linger as unidentified codices in Iranian and foreign libraries, or await publication. Others, although previously published, exist in unsatisfactory editions and need to be re-edited according to modern scholarly standards.

It is the duty of Scholars and cultural organizations to undertake the important tasks of restoring and publishing these manuscripts. The Written Heritage Publication Center was established in 1995 in order to achieve this important cultural objective with the purpose of supporting the efforts of scholars, editors, and publishers who work in this field of learning. We hope that by supporting scholarly work in this area, we can help make an essential collection of scholarly texts and sources available to the scholarly community that is engaged in the study of Iran's Islamic culture and civilization.

The Written Heritage Research Centre (Mirās-e Maktūb)

Written Heritage Research Centre, 2008
First Published in I. R. of Iran by Mīrās-i Maktūb

ISBN 978-964-8700-55-8

All rights reserved. No part of this book
may be reproduced, in any form or by any
means, without the prior permission of the publisher.

P R I N T E D I N T E H R A N

**A CATALOGUE OF THE MANUSCRIPTS
IN THE PUBLIC LIBRARY OF THE
CULTURAL ADVANCEMENT
SOCIETY OF RASHT**

Compiled by
Mohammad Roshan

Mīrāṣ-i Maktūb
Tehran, 2008